

DEEL 7. Geloofsbeleving

Dit is het geloofsaspect waarbij vooral het gevoel (en het gemoed) van de gelovige een rol speelt. Daarbij gaat het in de eerste plaats over de relatie van gelovigen met God (vooral door gebed) en de medegelovigen. In de tweede plaats gaat het over het omgaan met levensomstandigheden (vooral beproevingen en verleidingen) en met innerlijke verlangens bij het zoeken van levensgeluk.

Hoofdstuk 7.1. Gemeente

In de Bijbel leven we veel over de wereldwijde Gemeente en over plaatselijke gemeenten. Daarover schrijft de Bijbel ook in allerlei beelden, waarvan de bekendste in dit hoofdstuk worden uitgewerkt. Binnen plaatselijke gemeenten wordt ook de doop bediend en het Heilig Avondmaal gevierd.

Hoofdstuk 7.2. Omgang met God

God wil dat gelovigen Hem persoonlijk steeds beter leren kennen en een groeiende relatie met Hem hebben. Die relatie wordt vooral onderhouden door de persoonlijke omgang met God door gebed, waarbij het in dit hoofdstuk alleen gaat om de relationele aspecten van het gebed.

Hoofdstuk 7.3. Bidden en ontvangen

Bidden betekent eigenlijk: dringend vragen. Dit hoofdstuk gaat over vraaggebeden, zoals bidden om hulp, zegeningen en wonderen. Verder wordt er veel aandacht gegeven aan voorbede: het bidden voor anderen, individueel of groepsgewijs. Ook over gebedsverhoring en over onverhoorde gebeden.

Hoofdstuk 7.4. Gelukkig leven

Een mens voelt zich gelukkig wanneer zijn behoeften en verlangens vervuld worden. De Bijbel laat zien dat echt, blijvend, overvloedig geluk alleen te vinden is bij God en alleen kan worden ervaren in de verbondenheid met Jezus.

Hoofdstuk 7.5. Verleidingen

Zelfzuchtige verlangens leiden heel gemakkelijk tot zonden. Door verleidingen worden onze gevoelens aangespoord om verkeerde verlangens te bevredigen en het kost vaak veel innerlijke strijd om je dan te beheersen. Uiteindelijk geeft de doorslag wat je in je hart de meeste waarde heeft: wat de wereld te bieden heeft of Gods zegeningen.

Hoofdstuk 7.6. Beproevingen

Iedere gelovige maakt beproevingen in zijn leven mee, waardoor vooral zijn gevoel wordt aangeraakt. Daarin wordt zijn geloof getest op echtheid; als het standhoudt zal dat door beproevingen alleen maar groeien en verdiepen. Bij ernstige beproevingen is er vrijwel altijd een proces nodig om tot verwerking te komen en zo'n proces is verschillend per situatie en per persoonlijkheid. De Bijbel geeft veel voorbeelden van de manier waarop mensen met Gods hulp door de meest uiteenlopende beproevingen zijn gekomen.

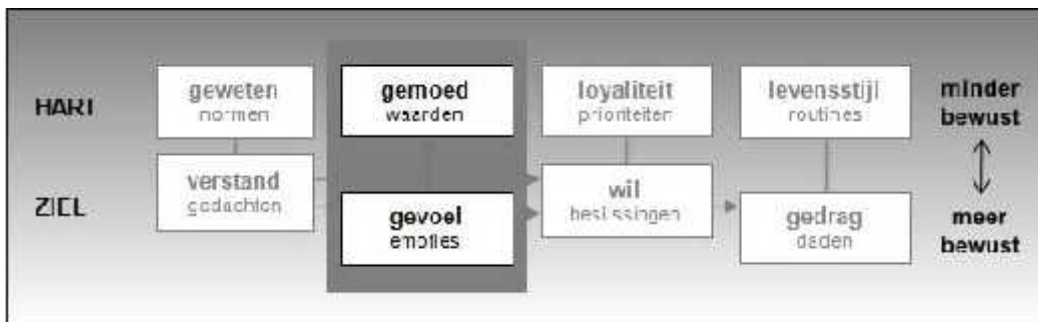
7.0. Inleiding

Geloofsbeleving is het gevoelsaspect van het geloof en dat is vooral gebaseerd op wat de gelovige persoonlijk ervaart in zijn wandel met God en zijn medemensen. Daardoor gaat zijn geloof 'leven'.

Gevoel en gemoed

Je **gevoel** is de functie van je ziel, waarbinnen je emoties of gevoelens zich afspelen. Alles wat je meemaakt aan gebeurtenissen, ontmoetingen, en wat je waarneemt, resulteert in gevoelservaringen. Met je verstand ben je bewust van je leven, met je gevoel beleef je je leven.

Je **gemoed** is de functie van je hart (en de hulpfunctie van je gevoel) die van binnenuit allerlei gevoelens in beweging zet. In je gemoed bevinden zich je diepere gevoelens en ook je persoonlijke behoeften en verlangens. Verder beoordeelt je gemoed op basis van je waarden in hoeverre je iets fijn of belangrijk vindt.

Zie meer over deze functies van ziel en hart in onderwerp 'Gevoel en gemoed' in hoofdstuk 'Menselijk wezen'.

Heilige Geest

Door de Heilige Geest kun je de relatie met God en medegelovigen beleven. Door Hem kun je Gods aanwezigheid ervaren en omgang met God hebben. De Heilige Geest doet je Gods liefde, blijdschap en vrede ervaren.

Dit wordt uitvoeriger beschreven in onderwerp 'Heilige Geest en gevoel' in hoofdstuk 'Heilige Geest'.

De Heilige Geest wil je als wedergeboren gelovige helpen je gevoel en gemoed op God te richten, waardoor je kunt groeien in geloofsvertrouwen en een stimulerende geloofsbeleving. Ook die beleving is een wezenlijk deel van Gods gezegende aanwezigheid in de gelovigen.

Groeien in geloofsvertrouwen

Geloofsbeleving is vooral gebaseerd op persoonlijke ervaringen. De omgang met medegelovigen is erg belangrijk en dus ook de verbondenheid met een kerkelijke gemeente. Maar verreweg de belangrijkste bron van geloofsbeleving vindt plaats in de omgang met God en het bidden en ontvangen in dagelijks gebed.

Je gaat steeds meer waarde hechten aan Gods zegeningen, speciaal aan geestelijke zegeningen. Daardoor ervaar je veel meer levensgeluk dan toen je nog zonder die persoonlijke verbondenheid met God leefde. God wil je helpen om goed door beproevingen heen te komen en er zelfs sterker van te worden. Andere strijdpunten in je gevoelsleven zijn verleidingen. Ook daardoor wordt de echtheid van je geloof op de proef gesteld en leer je meer weerbaar te worden tegenover allerlei zonden.

7.1. Gemeente

In de Bijbel leven we veel over de wereldwijde Gemeente en over plaatselijke gemeenten. Daarover schrijft de Bijbel ook in allerlei beelden, waarvan de bekendste in dit hoofdstuk worden uitgewerkt. Binnen plaatselijke gemeenten wordt ook de doop bediend en het Heilig Avondmaal gevierd.

- 7.1.1. Wereldwijde Gemeente**
- 7.1.2. Gemeente als licht**
- 7.1.3. Gemeente als tempel**
- 7.1.4. Gemeente als Bruid**
- 7.1.5. Eerste christengemeenten**
- 7.1.6. Plaatselijke gemeente**
- 7.1.7. Gemeente als lichaam**
- 7.1.8. Gaven en taken in de gemeente**
- 7.1.9. Leiderschap in de gemeente**
- 7.1.10. Gemeente in balans**
- 7.1.11. Gemeente als leerschool**
- 7.1.12. Gemeente als gezin**
- 7.1.13. Gemeente als leger**
- 7.1.14. Gemeente als kudde**
- 7.1.15. Doop**
- 7.1.16. Geloofsdoop**
- 7.1.17. Verbondsdoop**
- 7.1.18. Klaar voor de doop?**
- 7.1.19. Heilig Avondmaal**

7.1.1. Wereldwijde Gemeente

Gemeente en gemeente

We komen de term 'gemeente' op twee manieren tegen in het Nieuwe Testament:

1. De wereldwijde Gemeente (met een hoofdletter) bestaat uit alle wedergeboren christengelovigen van alle tijden en plaatsen.
2. Een plaatselijke gemeente (met een kleine letter) is een groep christengelovigen die een organisatorische eenheid vormen.

Als we in het Nieuwe Testament iets lezen over 'de gemeente' is meestal wel duidelijk op welke van de beide betekenissen het betrekking heeft. En waar het niet zo duidelijk is kan het betrekking hebben op allebei.

Het Griekse woord voor 'gemeente' is 'ekklesia' en dat betekent letterlijk: vergadering van uitgeroepen. De betekenis binnen het kader van het Nieuwe Testament is dan: de mensen die door God zijn geroepen om tot zijn Koninkrijk te behoren, zoals in de volgende Bijbeltekst naar voren komt:

"Maar u bent een uitverkoren geslacht, een koninkrijk van priesters, een heilige natie, een volk dat God zich verworven heeft om de grote daden te verkondigen van hem die u uit de duisternis heeft geroepen naar zijn wonderbaarlijke licht." (1 Petrus 2:9, NBV2004)

Er zijn kerkelijke kringen waar men liever over de 'kerk' (al of niet met hoofdletter) spreekt. In de meeste Nederlandse Bijbelvertalingen zien we een duidelijke voorkeur voor de term 'gemeente'. Bovendien heeft het woord 'kerk' sterke associaties met kerkgebouwen en organisatiestructuren. Om die redenen wordt in Herscheping voornamelijk de term 'gemeente' gebruikt. Ook wel de uitdrukking "kerkelijke kringen" om daarmee het hele spectrum van informele huiskringen tot en met gevestigde kerken en kerkgenootschappen te benoemen.

Geroepen gelovigen

Jezus was op de aarde gekomen om het Koninkrijk van de Hemel gestalte te geven, bestaande uit Jezus en zijn volgelingen. Het is een verborgen Koninkrijk, want de Koning regeert vanuit de hemel over de gelovigen die Hem als Koning erkennen. De Gemeente is niet geroepen om in deze tijd enige vorm van macht uit te oefenen in de wereld. Overal waar religie of godsdienst met macht samengaan, ontstaan wantoestanden en dat geldt ook voor het christendom.

De wereldwijde Gemeente is wel geroepen:

1. ... om de wereld te bereiken met het goede nieuws van Jezus.
2. ... om Jezus na te volgen door te leven zoals Jezus leefde. De levensstijl van christengelovigen is de beste manier om de wereld te laten zien wie Jezus is.
3. ... om na de Hemelvaart de plaats van Jezus op aarde in te nemen, als vertegenwoordigers van het Koninkrijk van de Hemel:

"... Zoals de Vader mij heeft uitgezonden, zo zend ik jullie uit." (Johannes 20:21, NBV2004)

Na de wederkomst van Jezus zal Hij over de aarde regeren, als heerser van het Messiaanse Vrederijk. Daarbij zal de Bruid van Jezus, bestaande uit alle ware oudtestamentische en nieuwtestamentische gelovigen, met Hem meeregeren.

Structuur van de Gemeente

De belangrijkste structuur van de Gemeente is dat Jezus aan het hoofd van de Gemeente staat en dat de gelovigen leden zijn van de Gemeente.

"...Hij (=Christus) is het hoofd van het lichaam, de gemeente." (Kolossenzen 1:16, NBG1951)

Elke gelovige is dus rechtstreeks verantwoording schuldig aan Jezus, zonder menselijke tussenpersonen. De Bijbel spreekt dus niet over een organisatiestructuur met afdelingen en onderafdelingen met leiders op verschillende niveaus, zoals bij de meeste grote organisaties. De Gemeente is dan ook

geen organisatie, maar een levend organisme. Daarom wordt in de Bijbel vaak het beeld gebruikt van de Gemeente als lichaam.

De wereldwijde Gemeente vinden we terug in de vele plaatselijke gemeenten over de hele wereld.

7.1.2. Gemeente als licht

Jezus zei van zichzelf:

"...Ik ben het licht voor de wereld. Wie mij volgt loopt nooit meer in de duisternis, maar heeft licht dat leven geeft." (Johannes 8:12, NBV2004)

En tegen zijn volgelingen zei Hij:

"Jullie zijn het licht in de wereld. Een stad die boven op een berg ligt, kan niet verborgen blijven." (Matteüs 5:14, NBV2004)

Maan en sterren schijnen in de nacht

"En God maakte de twee grote lichten, het grote licht om de dag te beheersen en het kleine licht om de nacht te beheersen; ook de sterren ... en om scheiding te maken tussen het licht en de duisternis ..." (Genesis 1:16-18, HSV2010)

Zoals de zon het beeld is van onze glorievolle Koning, dan is de maan het beeld van zijn Gemeente. Zon en maan hebben beide als taak licht te geven op aarde. De maan en de sterren verrichten hun taak wanneer de zon onzichtbaar is, ofwel in de nacht, in afwachting van de wederkomst van de Heer. Daarom hebben de Gemeente als geheel en plaatselijke gemeenten afzonderlijk de opdracht om licht in de wereld te verspreiden. Jezus zei niet alleen: "IK ben het licht der wereld" (Johannes 8:12) maar ook: "JULLIE zijn het licht der wereld" (Johannes 5:13) om van Jezus te vertellen en het karakter van Jezus te laten zien.

Voor dit onderwerp is het belangrijkste verschil tussen zon en maan dat de zon van zichzelf licht geeft, terwijl de maan slechts het licht van de zon weerkaatst. In de Bijbel lezen over de Gemeente die vol is van Gods Geest en daardoor Gods heerlijkheid kan weerspiegelen.

"En wij allen (= gelovigen) weerspiegelen de heerlijkheid van de Heer ... we worden omgevormd naar datzelfde beeld en komen tot steeds grotere heerlijkheid, tot een heerlijkheid zoals die afstraalt van de Heer die de Geest is." (2 Korintiërs 3:18, GNB1996)

Natuurlijk kunnen we alleen het licht doorgeven dat we zelf ontvangen hebben. Hoe meer we vol van Jezus zijn, hoe meer we hebben om door te geven. De maan is er niet voor zichzelf, maar voor de aarde. Helaas zien we dat minstens 90% van de activiteiten en financiën van de christelijke kerken worden ingezet om de eigen organisatie draaiende te houden. Ga eens na hoeveel energie en geld in jouw gemeente gericht is op het bereiken van buitenstaanders en trek zelf je conclusies...

Sterren: individuele gelovigen

Daarnaast zijn er sterren, die de taak hebben om licht te geven op aarde gedurende de nacht. Dat zijn in geestelijke zin afbeeldingen van individuele gelovigen, die hun licht in de nacht op aarde laten schijnen.

Een volle maan geeft veel meer licht op aarde dan alle sterren met elkaar. Als je naar de sterrenhemel kijkt terwijl de maan schijnt, verbleken de meeste sterren en alleen de helderste sterren blijf je zien. Waar mogelijk, moeten we ons licht in de wereld laten schijnen vanuit de plaatselijke gemeente of vanuit andere samenwerkingsverbanden van gelovigen. Dat blijkt veel meer effect te hebben dan acties van enkelingen. Maar ook als individuele gelovigen hebben we de om het karakter van Jezus uit te stralen tegenover mensen in onze persoonlijke woon- en werksfeer.

Sterren of sterrenbeelden kunnen ook gebruikt worden door mensen om zich te oriënteren. Op het noordelijke halfrond geeft de poolster (in het sterrenbeeld 'Kleine Beer') vrij nauwkeurig het noor-

den aan. Op het zuidelijk halfrond het sterrenbeeld 'Zuiderkruis', dat ongeveer in het zuiden staat. Zo kunnen individuele gelovigen richtingaanwijzers zijn voor ongelovigen, zodat ze de weg tot God kunnen vinden. Ook kan hun leven model staan voor een eerbare manier van leven, die anderen aansporen tot navolging.

"Doe alle dingen zonder morren en meningsverschillen, opdat u onberispelijk en oprecht zult zijn, kinderen van God, smetteloos te midden van een verkeerd en ontaard geslacht, waaronder u schijnt als lichten in de wereld" (Filippenzen 2:14-15, HSV2010)

Jezus laten zien betekent niet alleen dat we vriendelijk tegen alle mensen moeten zijn, maar ook een voorbeeld moeten zijn door een heilige levenswandel. Niet alleen de liefde, maar ook de heiligheid van Jezus moet aan de wereld worden getoond.

Navolging van Jezus

Wat deed Jezus zoals toen Hij op aarde was?

- Jezus getuigde tegenover de mensen van God.
- Jezus voldeed in alles aan Gods levenswet; Hij eerde God de Vader en toonde warme liefde voor de mensen.
- Jezus liet de mensen het verschil zien tussen goed en kwaad, tussen echt en onecht geestelijk leven.
- Jezus genas zieken, bevrijdde demonische gebonden mensen en deed wonderen zodat de mensen zouden erkennen dat Hij namens God optrad.
- Jezus was bereid om offers te brengen voor zijn medemensen

Als wij als plaatselijke gemeenten Jezus willen laten zien aan de mensen om ons heen, is dit ook ONZE taakomschrijving...

7.1.3. Gemeente als tempel

Het gaat hier om het gemeenschappelijke doel van de Gemeente: een plaats te zijn waar God kan wonen en zich thuis kan voelen, en waardoor buitenstaanders een goede indruk van Hem krijgen.

God en de Gemeente

Er liepen eens drie mannen langs een mooi huis. De een zei: dit is MIJN huis. De tweede zei: maar dit is ook MIJN huis. De derde zei: wacht eens even, dit is uiteindelijk MIJN huis. Wie van hen had gelijk? Het antwoord is: alle drie. De eerste man was aannemer die het huis had gebouwd. De tweede man was de eigenaar, die het had gekocht. De derde man was de huurder die erin woonde.

De Gemeente wordt in de Bijbel afgebeeld als Gods tempel. Daarvan is God:

1. de Bouwer (God de Vader, als schepper),
2. de Eigenaar (God de Zoon, die voor de Gemeente heeft betaald met zijn leven,
3. de Bewoner (God de Heilige Geest die in de gelovige woont)

Fundament van de tempel

Paulus heeft veel gemeenten gesticht in Asia en Europa. Als zodanig noemde hij zichzelf een (mede) bouwmeester naast God.

"Overeenkomstig de taak die God mij uit genade heeft opgelegd, heb ik als een kundig bouwmeester het fundament gelegd ... niemand kan een ander fundament leggen dan er al ligt – Jezus Christus zelf" (1 Korintiërs 3:10-11, NBV2004)

Jezus heeft een gelijkenis verteld over twee fundamenteën, twee manieren om een huis te bouwen. Een huis dat op het zand gebouwd wordt heeft geen goed fundament en dat gaat vroeg of laat tegen de vlakke. Een huis dat een rots als fundament heeft is stabiel en blijft onder alle omstandigheden overeind staan (Matteüs 7:24-27). In deze gelijkenis wordt bouwen op de rots vergeleken met het gehoor geven aan de woorden van Jezus en doen wat Hij gezegd heeft. De apostel Paulus vergelijkt Jezus ook met een rots:

"... zij dronken uit een geestelijke rots die met hen meetrok, en die rots was Christus" (1 Korintiërs 10:4, WV1995)

Het fundament van de Gemeente is dus in de eerste plaats Jezus zelf, maar ook het Woord van God. Jezus wordt ook het Woord genoemd dat mens is geworden (Johannes 1:14) en zo is de cirkel rond.

Toen Jezus aan zijn discipelen vroegen wie Hij in hun ogen was, zei Petrus meteen:

"U bent de messias, de Zoon van de levende God ..." (Matteüs 16:16, NBV2004)

De reactie van Jezus op deze woorden was verrassend, maar zijn woorden hebben tegelijk voor veel discussie opgeleverd:

"...vles en bloed heeft u dat niet geopenbaard, maar mijn Vader, die in de hemelen is. En ik zeg u, dat gij Petrus zijt, en op deze petra zal ik mijn gemeente bouwen..." (Matteüs 16:17-18, NBG1951)

Wat is nu de betekenis van deze petra (=Griekse woord voor rots)? Wat is het fundament van de Gemeente?

- Is het Petrus zelf zoals wordt beweerd door de rooms-katholieke kerk? Nee, want het fundament is niet menselijk, maar van God.
- Is het de belijdenis van Petrus, zoals wordt beweerd in veel protestantse kringen waar veel waarde gehecht wordt aan belijdenisgeschriften? Nee, want menselijke woorden waarmee Gods Woord wordt geïnterpreteerd hebben niet dezelfde kracht als Gods Woord zelf.
- Is het Gods openbaring van de waarheid aan Petrus, zodat hij Jezus zag zoals Hij was? Ja ik denk het wel. Want daarbij gaat het om iets wat uit God zelf komt en dat is volmaakt.

Zo kunnen we al met al concluderen dat Jezus en het Woord van God beide het fundament vormen van de Gemeente.

Hoeksteen van de tempel

In Bijbelse tijden begon men een fundament te bouwen vanuit een zogenaamde hoeksteen. Dat was een bijzondere steen waarvan de buitenste vlakken precies aangaven in welke richting de muren van een rechthoekig bouwwerk gebouwd moest worden. Een verkeerd geplaatste hoeksteen kon leiden tot een scheef gebouw. In de Bijbel wordt zo'n steen voor het eerst genoemd in Psalm 118, die mogelijk verband houdt met de inwijding van de tempel die gebouwd was door Zerubbabel, na de Babylonische ballingschap, in het jaar 444 voor Christus.

"De steen die de bouwers afkeurden is een hoeksteen geworden. Dit is het werk van de HEER, een wonder in onze ogen." (Psalm 118:22-23, NBV2004)

Jezus citeerde dit Bijbelgedeelte aan de vooravond van zijn lijdenstijd (Lucas 20:17-19) en vergeleek zichzelf met een hoeksteen. Hij werd afgekeurd door de joodse leiders, maar God zou Hem een cruciale plaats geven in het bouwwerk van zijn Gemeente. Wie Jezus verwerpt zal zich behoorlijk bezeeren aan die hoeksteen (1 Petrus 2:8-9). Hij maakt daarbij de grootste vergissing van zijn leven.

Levende stenen voor de tempel

Er staat nog meer in de Bijbel over de Gemeente waarbij het tempelgebouw als beeld wordt gebruikt.

"Voeg u bij hem, bij de levende steen die door de mensen werd afgekeurd maar door God werd uitgekozen om zijn kostbaarheid, en laat u ook zelf als levende stenen gebruiken voor de bouw van een geestelijke tempel..." (1 Petrus 2:4-5, NBV2004)

In dit gedeelte wordt nog even teruggegrepen op de hoeksteen (=Jezus) en die hier DE 'levende steen' wordt genoemd, die het hoofd van de Gemeente is en de norm voor het christenleven, waarnaar iedereen zich hoort te richten.

Levende stenen zijn ware gelovigen die met elkaar optrekken als een geloofsgemeenschap. In Bijbelse tijden werd er voornamelijk gebouwd met natuurstenen die, anders dan bakstenen, allerlei verschillende vormen en afmetingen hadden. Dat past goed in het beeld van de Gemeente, want alle gelovigen zijn verschillend van karakter, van levenservaring en van geloofservaring. Bouw daar maar eens een rechte muur van! Om er toch een mooi tempelgebouw van te bouwen werden de grote stenen wel bijgewerkt totdat hun vorm geschikt was voor de bouw. Bij de bouw van de eerste tempel, gebouwd onder leiding van koning Salomo wordt hierover een interessant detail genoemd:

"Bij de bouw van de tempel werden alleen stenen gebruikt die al in de groeve waren afgewerkt; in de tempel was tijdens de bouw geen enkel geluid van hamers, houwelen of andere ijzere gereedschappen te horen." (1 Koningen 6:7, NBV2004)

Bij dat afwerkingproces verdwenen de hinderlijke uitsteeksels of de onbruikbare rondingen van de stenen en daardoor werden ze geschikt voor de bouw. Het afwerken bij de groeve doet ons denken aan het lijden en sterven van Jezus, waar Hij werd geslagen, geseseld en uiteindelijk gedood. Om als gelovigen geschikte bouwstenen te worden voor de geestelijke tempel voor de Heer moeten we worden 'bijgewerkt' door de invloed van het kruis van Jezus in ons leven. Dat betekent het afleggen van hinderlijke gewoontes en eigenschappen zoals trots, roddel, gebrek aan geduld of vergevingsgezindheid, zodat je karakter meer gaat lijken op dat van Jezus, DE levende Steen. Als gelovigen met elkaar optrekken is er vaak heel wat te schuren en glad te maken. Het kan ook goed werken als de ene steen een uitstulping heeft die pas in een holte van de naastgelegen steen. Zo kunnen gelovigen in de Gemeente elkaar aanvullen: wat de een niet heeft, dat heeft de ander vaak wel.

Eindresultaat

En zo ontstaat er uiteindelijk toch een mooi tempelgebouw, maar niet vanzelf; het is een heel proces.

"Vanuit hem (=Jezus, de hoeksteen) groeit het hele gebouw, steen voor steen, uit tot een tempel die gewijd is aan hem, de Heer, in wie ook u samen opgebouwd wordt tot een plaats waar God woont door zijn Geest." (Efeziërs 2:21-22, NBV2004)

Dat gebeurt niet door menselijke inspanning en door het organiserende vermogen van plaatselijke gemeenten, maar het is en blijft het resultaat van Gods herscheppingswerk in mensenharten. En ook in dit verband geldt het volgende:

"Ik ben ervan overtuigd dat hij die dit goede werk bij u begonnen is, het ook zal voltooien op de dag van Christus Jezus." (Filippenzen 1:6, NBV2004)

Maar het geheim van het samenvoegen van al die weerbarstige levende stenen, die maar nooit helemaal de juiste vormen aannemen, ligt in het cement waardoor ze toch goed kunnen worden samengevoegd.

Dat cement is de liefde, de zelfopofferende, zichzelf niet zoekende, zegenende liefde die van God komt en in werking treedt waar mensen vol zijn van Gods Geest. We hebben het hier niet over sociale liefde of lief doen, maar over dezelfde soort liefde die God ook heeft tegenover de mensen. Hoe meer deze liefde regeert in de Gemeente (en in onze plaatselijke gemeenten) hoe mooier Gods tempelgebouw eruit ziet.

7.1.4. Gemeente als Bruid

Hier gaat het om de diepste relatie tussen Jezus en de gelovigen.

De Bruid in het Oude Testament

Het beeld van Gods volk als Bruid heeft zijn wortels in het Oude Testament. Over het volk Israël zegt God:

"Want je maker neemt je tot vrouw..." (Jesaja 54:5, NBV2004)

*"... zoals de bruidegom zich verheugt over zijn bruid, zo zal je God zich over jou verheugen."
(Jesaja 62:5, NBV2004)*

De geschiedenis van Israël is een tragisch verslag van haar ontrouw vanwege het minachten van Gods leefregels en het dienen van heidense afgoden. Onder zulke omstandigheden vergeleek God zijn relatie met zijn volk met een huwelijk en de ontrouw van het volk met overspel (Jeremia 2, Ezechiël 16, Hosea 1-2). Niettemin blijft God bij zijn plan om Israël eenmaal voor eeuwig tot zijn Bruid en tot zijn Vrouw te maken.

"Dit zegt de Heer: 'Als die dag aanbreekt, zul je mij noemen: mijn man, en niet meer: mijn Baäl (=Heer), mijn bezitter.'" (Hosea 2:18, GNB1996)

Het valt op in dit Bijbelvers dat de relatie met het volk zal veranderen: onder het Oude Verbond was God de hoogste Koning van Israël, maar na de terugkeer van Jezus wordt het volk als het ware Gods partner. Dat komt meer overeen met de manier waarop de Bijbel spreekt over de nieuwtestamentische Gemeente bij de wederkomst van Jezus en daarna. Kennelijk zullen Israël en de Gemeente dan op een of andere manier SAMEN de Bruid vormen.

"Israël, ik wil je maken tot mijn bruid, ik wil je winnen voor altijd met recht en met gerechtigheid, met liefde en bewogenheid." (Hosea 2:21, GNB1996)

"Ik zal u Mij tot bruid werven voor eeuwig: Ik zal u Mij tot bruid werven door gerechtigheid en recht, door goedertierenheid en ontferming" (Hosea 2:17, NBG1951)

Dit is hetzelfde Bijbelvers in twee vertalingen; de nummering van de Bijbelverzen verschilt hier per vertaling!

De Bruid in het Nieuwe Testament

Jezus heeft dit beeld van 'Gemeente als bruid' overgenomen door zichzelf te typeren als de Bruidegom die van plan is een geestelijk huwelijk te sluiten met het totaal van alle ware gelovigen van het Oude en Nieuwe Verbond.

Paulus schreef:

"Ik ijver voor u met de ijver van God, want ik heb u met één man verloofd, met Christus, om u als een zuivere maagd naar Hem te voeren." (2 Korintiërs 11:2, WV1995)

*"Mannen, hebt uw vrouw lief, evenals Christus zijn gemeente heeft liefgehad en Zich voor haar overgegeven heeft, om haar te heiligen ... en zo zelf de gemeente voor Zich te plaatsen, stralend, zonder vlek of rimpel of iets dergelijks, zó dat zij heilig is en onbesmet."
(Efeziërs 5:25-27, NBG1951)*

Het is opvallend dat de Gemeente, waarin we zoveel tekortkomingen tegenkomen, eenmaal volkomen geheiligd en gereinigd een perfecte Bruid zal blijken te zijn. Dat kan niet anders dan het werk van de Bruidegom zijn! Misschien helpt deze gedachte ons om met meer respect naar onze medegelovigen te kijken. Ook zij zullen het voorwerp van Jezus' liefde en trots zijn! Vlak voor zijn lijden en sterven, waardoor Hij die reiniging en heiliging van zijn Bruid mogelijk zou maken, bad Jezus de volgende woorden voor de gelovigen die met elkaar zijn Bruid zullen zijn:

*"...dat ze allen één mogen zijn. Zoals U, Vader, in Mij bent en Ik in U, zo moeten zij in Ons zijn, zodat de wereld kan geloven dat U Mij hebt gezonden. Ik heb hen laten delen in de heerlijkheid waarin U Mij hebt laten delen, opdat ze één mogen zijn zoals Wij één zijn: Ik in hen zoals U in Mij; dat hun eenheid volkomen mag zijn, zodat de wereld kan erkennen dat U Mij hebt gezonden en dat U hen hebt liefgehad met de liefde die U Mij hebt toegedragen."
(Johannes 17:21-23, WV1995)*

Verloofd

De Gemeente ziet uit naar de wederkomst van haar Heer. De tijd waarin we nu leven zouden we de verlovingsstijd kunnen noemen. In deze periode leert de Gemeente de Bruidegom beter kennen door zijn brieven te lezen (de Bijbel), door 'op afstand' met Hem te communiceren in het gebed. In haar samenkomsten zingt de Gemeente onder meer liefdesliederen voor haar Bruidegom, en liederen vol verwachting naar het moment van DE ontmoeting met HEM. De gelovigen kunnen zich klaarmaken voor het huwelijksfeest door de discipline van een rein en heilig leven. Deze toegewijde houding van de Bruid wordt vertolkt door woorden uit het volgende lied:

"Uw lieflijk aangezicht wil ik altijd voor mij zien.
Dit vraag ik U. Mijn diepst verlangen is
dat nergens in mijn hart verborgen liefdes zijn.
Geen ander op de troon dan Jezus, U alleen" (Opwekkingslied 257)

Bouwplannen van de Bruidegom

Ook de Bruidegom treft zijn voorbereidingen voor het aanstaande huwelijk. Daarover zei Hij eens het volgende:

"Wees niet ongerust. Geloof in God en geloof in mij. Er kunnen veel mensen wonen in het huis van mijn Vader. Als dat niet zo was, zou ik het jullie gezegd hebben. Ik ga nu weg om een plaats voor jullie in orde te maken, en daarna kom ik terug om jullie te halen. Dan zullen ook jullie zijn waar ik ben." (Johannes 14:1-2, GNB1996)

In de NBG1951 vertaling lezen we een iets duidelijkere aanduiding voor de toekomstige woonplek van gelovigen in het hiernamaals. In eerste instantie is dat de hemel, later de Nieuw Aarde:

"In het huis van Mijn Vader zijn veel woningen; als dat niet zo was, zou ik het u gezegd hebben. Ik ga heen om een plaats voor u gereed te maken." (Johannes 14:2, HSV2010)

Het woord in de Griekse grondtekst wijst op individuele woonplekken. Sommige andere Bijbelvertalingen hebben het over kamers in Gods huis, maar dat doet eerder denken aan een gigantisch hotel of zoiets. Ik stel het mij persoonlijk voor als een groot woongebied met ruime individuele plekken, want aan ruimte zal er in de hemel geen gebrek zijn. Dat klaarmaken van onze toekomstige woonplekken past in het beeld van een bruidegom in de tijd van het Nieuwe Testament, die na de verloving een huis ging bouwen waarin hij met zijn aanstaande vrouw zou gaan wonen. Hij deed dan natuurlijk zijn uiterste best om een heel goed huis te bouwen, een mooi huis waarin zijn vrouw zich meteen thuis zou voelen. Hij zou er keihard aan werken want hij verlangde ernaar om zo gauw mogelijk met zijn bruid verenigd te worden. Op dezelfde manier is onze Bruidegom hard aan het werk voor de gelovigen en Hij droomt van het moment van de eenwording met zijn geliefde Bruid, waar Hij zijn leven voor heeft gegeven. Een klassiek kerklied vertolkt deze gedachte heel erg mooi:

"Om haar als bruid te werven,
kwam Hij ten hemel af.
Hij was 't, die door zijn sterven
aan haar het leven gaf." (uit LvK Gezang 112:1)

Huwelijksfeest

Tijdens zijn leven op aarde is Jezus nooit getrouwd geweest. Hij had een andere bruid in gedachten... Na de wederkomst van Jezus zal de huwelijksluiting plaatsvinden tussen Jezus en zijn 'enige echte' Bruid:

"Laat ons verheugd zijn en juichen en Hem eer bewijzen: de tijd is gekomen voor de bruiloft van het lam, zijn bruid heeft zich al klaargemaakt." (Openbaring 19:7, WV1995)

Het is opvallend dat de Bruidegom hier niet als Koning genoemd wordt. Zou het niet geweldig zijn voor de Bruid om te trouwen met een machtige vorst, uitgedost in een schitterend tenue? En dan ziet de allerhoogste Heer, de allerhoogste Koning er op zijn eigen trouwdag uit als een ... lam. Is dat

niet een beetje bespottelijk? Vergeet niet dat het een HEMELSE huwelijksluiting zal zijn. De Bruidegom zal dan zijn mooiste sieraden dragen: de tekenen van zijn lijden en sterven. Wie heeft een grootser bewijs van zijn liefde voor zijn Bruid getoond dan Koning Jezus, die zich als een Lam liet doden om Haar? Dat is iets om even heel stil van te worden...

Hoe vreemd het ook klinkt, de Bruidegom treedt dan op de achtergrond en schuift de Bruid naar voren. Het is de vreugde van de Bruidegom dat ZIJ straalt, niet Hijzelf. Daarin toont de Bruidegom zijn ware karakter en zijn grenzenloze grootheid. De apostel Paulus zei dat met de volgende woorden:

"... evenals Christus zijn gemeente heeft liefgehad en Zich voor haar overgegeven heeft... en zo zelf de gemeente voor Zich te plaatsen, stralend, zonder vlek of rimpel ..."
(Efeziërs 5:25-27, NBG1951)

Naar mijn mening zal dat misschien wel de grootste verrassing van de eeuwigheid zijn: dat oogverblindende stralen van de Bruid. Wie had dat durven verwachten? En die glorie van de Bruid zal de diepste vreugde brengen in het hart van de Bruidegom, de aller-allerhoogste Heer van hemel en aarde...

En zij leven nog lang en gelukkig. En dit is GEEN sprookje, maar zal werkelijkheid worden. Zul je erbij zijn?

7.1.5. Eerste christengemeenten

Ontstaan van de Gemeente van Jezus

De Gemeente van Jezus is in Jeruzalem ontstaan op de eerste Pinksterdag toen de Heilige Geest in een kleine groep gelovigen kwam wonen. Dit waren de apostelen en een aantal andere trouwe volgelingen van Jezus. Dit gebeurde op een opzienbarende manier zodat het voor iedereen duidelijk was dat God de belofte van het zenden van zijn Geest had uitgevoerd.

Op die dag kwamen duizenden anderen tot geloof in Messias Jezus en in de dagen daarna nam het aantal gelovigen steeds toe. Een tijdje later werd het goede nieuws van Jezus ook aan niet-joden gebracht, waarvan ook velen tot geloof kwamen. En ze groeide de Gemeente uit tot een wereldwijde beweging van christengelovigen uit vele landen, culturen en talen. Momenteel noemt ongeveer een derde deel van de wereldbevolking zich aanhanger van de christelijke godsdienst.

Kenmerken van de eerste plaatselijke gemeenten

Gedurende de eerste eeuw dat de Gemeente bestond, kwamen gelovigen niet bij elkaar in kerkgebouwen, maar als kleine huisgemeenten. De volgende Bijbelverzen geven weer hoe in de begintijd gelovigen bij elkaar kwamen en wat er zoal plaatsvond:

"Ze wijdden zich trouw aan het onderwijs dat de apostelen gaven, en aan de onderlinge gemeenschap, het breken van het brood en het gebed ... Dagelijks gingen ze trouw en eensgezind naar de tempel, braken bij iemand aan huis het brood, gebruikten samen hun maaltijden in blijdschap en eenvoud van hart." (Handelingen 2:42,46, WV1995)

"...Wanneer u samenkomt draagt iedereen wel iets bij: een lied, een onderwijzing, een openbaring, een uiting in klanktaal of de uitleg daarvan. Laat alles tot opbouw van de gemeente zijn." (1 Korintiërs 14:26, NBV2004)

".Bedrink u niet, want dat leidt tot uitpattingen, maar laat de Geest u vervullen en zing met elkaar psalmen, hymnen en liederen die de Geest u ingeeft. Zing en jubel met heel uw hart voor de Heer en dank God, die uw Vader is, altijd voor alles in de naam van onze Heer Jezus Christus..." (Efeziërs 5:18-21, NBV2004)

"En wij roepen u ertoe op, broeders, hen die ordeloos leven terecht te wijzen, de moedelozen te bemoedigen, de zwakken te ondersteunen, en met allen geduld te hebben. Pas op dat

niemand een ander kwaad met kwaad vergeldt, maar jaag altijd het goede na, én voor elkaar én voor allen." (1 Tessalonicenzen 5:14-15, HSV2010)

"De apostelen verrichtten vele tekenen en wonderen onder het volk. De gelovigen kwamen eensgezind bijeen in de zuilengang van Salomo ... Ook vanuit de steden rondom Jeruzalem stroomden de mensen toe; ze brachten zieken mee en mensen die door onreine geesten gekweld werden, en allen werden genezen. " (Handelingen 5:12,16, NBV2004)

In deze Bijbelgedeelten komen we de volgende kenmerken van de eerste christengemeenten tegen:

- geestelijk onderwijs
- met elkaar eten en het Heilig Avondmaal vieren
- gezamenlijk gebed
- betrokkenheid met elkaar, onderlinge zorg en dienstbetoon
- onderlinge bemoediging en correctie
- samenkomsten waarbij ieder een aandeel heeft
- het functioneren van geestelijke gaven
- gezangen en andere wondertekens verrichten
- getuigende instelling tegenover buitenstaanders

Zoek de verschillen

Komt dit profiel overeen met de situatie in jouw kerkelijke kring? In de meeste protestantse kerken ligt de nadruk van het kerkelijke leven op de zondagse samenkomst, waarbij de preek het hoofdbestanddeel is. Als de predikant de hele dienst verzorgt, komt er niet veel terecht van het Bijbelse 'ieder heeft iets' principe. Talloze gelovigen hebben nog nooit een 'gezing, openbaring, geestelijke taal of uitlegging' in hun samenkomsten meegemaakt. Gelovigen in de tijd van het Nieuwe Testament kwamen in kleine groepen bij elkaar. Het zou eeuwen duren voordat de kerkgebouwen en grootschalige gemeenten zouden worden uitgevonden. Veel gemeenten zijn er alleen voor zichzelf en hebben weinig ook voor andere mensen in hun omgeving. Kortom, voor de grote meerderheid van de gelovigen staat het kerkelijke leven van vandaag mijlenver verwijderd van de oorspronkelijke Bijbelse manier van gemeente-zijn.

Toch vormen de kenmerken van deze eerste gemeenten een goed voorbeeld voor plaatselijke gemeenten van vandaag. Als we streven naar een Bijbelgetrouwe manier van gemeente-zijn, laten we er dan ernst mee maken om deze Bijbelgedeelten na te volgen.

Gemeenschappelijk bezit

Een van de meest opvallende kenmerken van de allereerste christengemeente was het volgende:

"De grote groep gelovigen was één van hart en ziel en er was niemand die iets van zijn bezittingen zijn eigendom noemde; integendeel, alles stond ter beschikking van de gemeenschap... Er was immers niemand onder hen die gebrek leed, want allen die grond of huizen bezaten verkochten hun bezit, gingen met de opbrengst naar de apostelen, en legden die aan hun voeten. Daarvan werd uitgedeeld aan een ieder, al naar gelang hij nodig had." (Handelingen 4:32-35, WV1995)

Het lijkt erop dat de gelovigen met hun bezittingen omgingen zoals in een commune. En toch ook weer anders dan een commune, want er was geen VERPLICHTING om alles met elkaar te delen; het gebeurde op basis van vrijwilligheid.

Iedereen gaf niet blindelings alles weg aan de gemeenschap, maar alleen om in bestaande noden te voorzien. Het resultaat was dat niemand gebrek had. Zouden wij vandaag de dag ook zo met elkaar om moeten gaan binnen onze kerkelijke gemeenten? Ook daarin geldt: het is geen Bijbels onderbouwde verplichting, maar de onderliggende houding bij die eerste gemeente is wel een prachtig voorbeeld van liefde die in praktijk gebracht wordt. Later kwam deze gemeente te Jeruzalem in financiële problemen, want Paulus spoorde de buitenlandse gemeenten steeds aan om bijdragen te sturen naar Jeruzalem. Waren ze in het begin te overmoedig geweest door hun grond te verkopen

en kwamen ze er later achter dat ze daardoor geen inkomsten meer hadden? Ik denk het wel, maar in elk geval is er heel wat te leren van de eerste christengemeente.

In sommige kerkelijke kringen in Nederland brengt men dit voorbeeld in praktijk door bepaalde verzekeringen niet af te sluiten, terwijl ze in geval van nood ruimhartig bijspringen voor hun geloofsgenoten. Ze zijn zich erg bewust van het feit dat andere christenen minstens tweemaal zoveel geld uitgeven voor verzekeringspremies dan zij. Dit is natuurlijk een zaak van vertrouwen, want als je je niet verzekert ben je afhankelijk van anderen en wil je dat wel? In hoeverre vertrouwen gelovigen van vandaag elkaar om verantwoordelijkheid te nemen voor elkaars welzijn? Iets om over na te denken...

7.1.6. Plaatselijke gemeente

"De plaatselijke kerk is de hoop voor de wereld." (Bill Hybels)

Onderdeel van de Gemeente en toch ook anders

De wereldwijde Gemeente (dus 'Gemeente' met een hoofdletter), bestaat uit alle wedergeboren christengelovigen van alle tijden en plaatsen. De wereldwijde Gemeente is geen organisatorische eenheid, maar elke plaatselijke gemeente is (zo eenvoudig mogelijk gezegd) een groep christengelovigen die met elkaar een organisatorische eenheid vormen.

In een goede plaatselijke gemeente komen wedergeboren gelovigen voor. Maar daarnaast horen er ook anderen bij, zoals jonge kinderen, mensen die nog op zoek zijn naar God en mensen die zich wel christen noemen maar nog geen niet zijn bekeerd en wedergeboren. Je zou kunnen zeggen dat deze mensen in het voorportaal van Gods Koninkrijk verkeren. Ze zitten ergens in het stadium van een bekeringsproces of een zoekproces dat hopelijk zal leiden tot een daadwerkelijke bekeringskeuze en wedergeboorte.

Kortom, in onze plaatselijke gemeenten vinden we rijp en groen, volwassen en onvolwassen gelovigen, echte christenen en naamchristenen, mensen die op zoek zijn en mensen die gevonden hebben, van alles door elkaar. En het staat niet op hun voorhoofd geschreven tot welke 'categorie' ze behoren. Het is dus niet verwonderlijk dat er veel onvolmaaktheid is te vinden in plaatselijke gemeenten en dat is voor sommige mensen een reden om af te haken. En toch, hoe onvolmaakt ook, is de plaatselijke gemeente de plek waar God je wil vormen om de persoon te worden die God van je wil maken...

Doel van de plaatselijke gemeente

Kort voordat Jezus zijn apostelen verliet om naar de hemel te gaan gaf Hij hen de volgende opdracht, die ook wel 'de Grote Opdracht' wordt genoemd:

"Ga er daarom op uit om alle volken tot mijn discipelen te maken. Doop hen in de naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest. Leer hen altijd te doen wat Ik u heb gezegd." (Matteüs 28:19, HB1987)

In die woorden vinden we ook twee belangrijke doelstellingen voor elke plaatselijke gemeente:

1. **naar binnen gericht:** onderlinge geloofsopbouw

"... ieder deel draagt naar vermogen bij tot de groei van het lichaam, dat zo zichzelf opbouwt door de liefde." (Efeziërs 4:16, NBV2004)

2. **naar buiten gericht:** door woord en daad Jezus laten zien aan de omgeving

Omdat de mens (ook de gelovige mens) vanuit zichzelf vooral op zichzelf gericht is en zijn eigen welzijn nastreeft, zijn veel kerkelijke kringen helaas erg op zichzelf gericht, terwijl 'de Grote Opdracht' van Jezus juist inhield dat ze naar buiten moesten treden. Jezus had duidelijk gezegd:

"Jullie zijn het licht in de wereld. Een stad die boven op een berg ligt, kan niet verborgen blijven." (Matteüs 5:14, NBV2004)

Zie ook onderwerp 'Grote opdracht' in hoofdstuk 'Getuigen van Jezus'.

Structuur van de plaatselijke gemeente

Er is een grote verscheidenheid aan plaatselijke gemeenten die elk een verschillende identiteit hebben, waarbij min of meer gelijkgezinde plaatselijke gemeenten met elkaar verbonden zijn in regionale of landelijke verbanden. Sommige landelijke verbanden hebben ook op internationaal niveau een overkoepelende bestuursvorm of samenwerkingsverband.

De verscheidenheid onder plaatselijke gemeenten is ontstaan door verschillen van inzicht, die helaas in veel gevallen hebben geleid tot conflicten en het uit elkaar gaan van groepen gelovigen. Dit is het duidelijkste bewijs dat gelovigen geen volmaakte mensen zijn. Aan de andere kant heeft de verscheidenheid van gemeenten ook een positieve kant: er is wat te kiezen. Natuurlijk zijn daar wel kanttekeningen bij te zetten.

Je hebt een plaatselijke gemeente nodig

Iedere gelovige heeft ook andere gelovigen naast zich nodig om zich goed te kunnen ontwikkelen in geestelijk opzicht. Betrokkenheid bij een plaatselijke gemeente is dan ook een belangrijke voorwaarde voor geloofsgroei.

Er zijn natuurlijk mensen (zoals chronisch zieken, gevangenen, mensen met beperkingen) die niet in staat zijn om kerkelijke samenkomsten te bezoeken. In ons land kunnen zij diensten meemaken via Tv-programma's, internet of via speciale voorzieningen van de eigen plaatselijke gemeente. Maar ik vind het ongezond als andere gelovigen ervoor kiezen om hun geestelijk voedsel alleen via het beeldscherm binnen te krijgen. Zie vooral het onderwerp 'De gemeente als gezin'.

7.1.7. Gemeente als lichaam

Dit beeld van de Gemeente is het meest uitgebreid besproken beeld in het Nieuwe Testament, vooral door de apostel Paulus. In dit onderwerp ligt de focus op de PLAATSELIJKE gemeente.

Relaties binnen het lichaam

Bij de gemeente als lichaam gaat het vooral over relaties: de relatie met Jezus en de relaties tussen gelovigen onderling.

Het ligt voor de hand dat Jezus wordt voorgesteld als het hoofd van de Gemeente.

*"...Hij (=Christus) is het hoofd van het lichaam, de gemeente."
(Kolossenzen 1:16, NBG1951)*

De gelovigen worden vergeleken met de lichaamsdelen van het 'lichaam van Jezus', de wereldwijde Gemeente. Elke plaatselijke gemeente kan op zichzelf ook een lichaam genoemd worden.

"Vanuit dat hoofd krijgt het lichaam samenhang, en wordt het ondersteund en bijgehouden door alle gewrichtsbanden. Ieder deel draagt naar vermogen bij tot de groei van het lichaam, dat zo zichzelf opbouwt door de liefde." (Efeziërs 4:16, NBV2004)

Het Nieuwe Testament besteedt opvallend veel aandacht aan de onderlinge relaties binnen de gemeente, evenals alle delen van het menselijk lichaam met elkaar in verband staan en van elkaar afhankelijk zijn.

Eenheid en verscheidenheid

Evenals het menselijk lichaam bestaat is de gemeente is een levend organisme bestaande uit een groot aantal verschillende delen, die goed op elkaar afgestemd zijn. Maar als er iets misgaat in de samenwerking tussen de delen van het lichaamsdelen kan het lichaam niet normaal functioneren.

Elke plaatselijke gemeente bevat een verscheidenheid aan mensen voor wie het een grote uitdaging kan zijn om met elkaar om te gaan.

Plaatselijke gemeenten en kerkgenootschappen hebben door alle eeuwen heen geworsteld om een juiste balans te vinden tussen eenheid en verscheidenheid. Documenten met gemeenschappelijke geloofsopvattingen zijn opgesteld en bindend verklaard om de zuiverheid van de leer te bewaren (denk maar aan de drie formulieren van Enigheid in de Nederlandse kerken van de Reformatie), maar die hebben niet kunnen voorkomen dat er kerkscheuringen ontstonden. Andere kerkelijke kringen moesten niets hebben van zulke vaste belijdenisgeschriften en besloten om hun gemeentelieven 'helemaal volgens de Bijbel' in te richten. Zij hadden dan geen belijdenisgeschriften, maar wel ongeschreven regels over hoe een christen zich hoort te gedragen. Als mensen hebben we nu eenmaal behoefte aan structuur wanneer we in een bepaald verband met elkaar optrekken. We ontkomen er niet aan.

Er bestaat zoets als een soort gouden regel over eenheid en verscheidenheid:

"In essentiële dingen EENHEID,
in niet-essentiële dingen VERSCHIEDENHEID,
en in alle dingen LIEFDE." (kerkvader Augustinus)

Eenheid

De Bijbel benadrukt het belang van eenheid in het Lichaam van Jezus:

*"Een lichaam is een eenheid die uit vele delen bestaat; ondanks hun veelheid vormen al die delen samen één lichaam. Zo is het ook met het lichaam van Christus."
(1 Korintiërs 12:12, NBV2004)*

"Wij zijn allen gedoopt in één Geest en zijn daardoor één lichaam geworden, wij zijn allen van één Geest doordrenkt, of we nu joden of Grieken zijn, of we nu slaven of vrije mensen zijn." (1 Korintiërs 12:13, NBV2004)

Jezus heeft vlak voor zijn lijden en sterven nadrukkelijk gebeden om de eenheid onder gelovigen.

"Laat hen allen één zijn, Vader. Zoals u in mij bent en ik in u, laat hen zo ook in ons zijn, opdat de wereld gelooft dat u mij hebt gezonden." (Johannes 17:21, NBV2004)

Deze eenheid dient gegrond te zijn op de ene waarheid van Gods Woord en niet op gelijke inzichten of overtuigingen op detailniveau. Het gaat vooral om een geestelijke eenheid, het diepe besef dat je als gelovigen bij elkaar hoort. Die eenheid kun je niet organiseren, die is er gewoon waar mensen afgestemd zijn op Gods Geest. Maar die eenheid moet wel bewaakt worden en dat kost inspanning. Het vergt flexibiliteit en de bereidheid om wel eens wat te slikken van mensen die anders geaard zijn.

"Span u in, om de eenheid die de Geest geeft, te bewaren door met elkaar in vrede samen te leven." (Efeziërs 4:3, GNB1996)

De apostel Paulus schreef eens aan de gemeente te Filippi:

"maak mij dan volmaakt gelukkig door eensgezind te zijn, één in liefde, één in streven, één van geest." (Filippenzen 2:2, NBV2004)

Verscheidenheid

De verscheidenheid is er waar mensen met allerlei verschillende karakters met elkaar optrekken. Zij hebben allemaal hun afzonderlijke en unieke gaven en talenten die gekoppeld zijn aan hun karaktergaven. De ene gave is niet belangrijker dan de andere. Ze zijn allemaal nodig, evenals de verschillende lichaamsdelen elkaar nodig hebben.

"Immers, een lichaam bestaat niet uit één deel, maar uit vele. Als de voet zou zeggen: 'Ik ben geen hand, dus ik hoor niet bij het lichaam,' hoort hij er dan werkelijk niet bij? En als het

oor zou zeggen: 'Ik ben geen oog, dus ik hoor niet bij het lichaam,' hoort het er dan werkelijk niet bij?

Als het hele lichaam oog zou zijn, waarmee zou het dan kunnen horen? Als het hele lichaam oor zou zijn, waarmee zou het dan kunnen ruiken? God heeft nu eenmaal alle lichaamsdelen hun eigen plaats gegeven, precies zoals hij dat wilde. Als ze met elkaar slechts één lichaamsdeel zouden vormen, zou dat dan een lichaam zijn? Het is juist zo dat er een groot aantal delen is en dat die met elkaar één lichaam vormen.

Het oog kan niet tegen de hand zeggen: 'Ik heb je niet nodig,' en het hoofd kan dat evenmin tegen de voeten zeggen. Integendeel, juist die delen van het lichaam die het zwakst lijken zijn het meest noodzakelijk. De delen van ons lichaam waarvoor we ons schamen en die we liever bedekken, behandelen we zorgvuldiger en met meer respect dan die waarvoor we ons niet schamen. Die hebben dat niet nodig. God heeft ons lichaam zo samengesteld dat de delen die het nodig hebben ook zorgvuldiger behandeld worden, zodat het lichaam niet zijn samenhang verliest, maar alle delen elkaar met dezelfde zorg omringen...

Welnu, u bent het lichaam van Christus en ieder van u maakt daar deel van uit. God heeft in de gemeente aan allerlei mensen een plaats gegeven..."
(gedeelten uit 1 Korintiërs 12:14-28, NBV2004)

Waarom heeft de apostel Paulus dit met zoveel woorden, zo breedspakig uitgelegd? Ik denk dat we het antwoord wel weten: omdat dit zo belangrijk is in de praktijk van het gemeentelven. Het is kennelijk heel moeilijk voor ons om oprechte waardering te hebben voor de dingen waarin anderen anders zijn dan wijzelf. We dulden zulke mensen, maar zijn niet altijd even blij met hen. We zien ze soms eerder als belemmeringen dan als geschenken. Want laten we eerlijk zijn: we vinden de dingen waarin we zelf scoren het allerbelangrijkst en daaraan meten we andere mensen af. Het is heel moeilijk om andere mensen in hun anders-zijn te waarderen en er is veel geestelijke volwassenheid in onze levens nodig om alle mensen te respecteren.

Om een voorbeeld te noemen: in het lichaam heeft de galblaas een duidelijke functie. In het lichaam van Jezus kom je zwartgallige gelovigen tegen die steeds negatieve kritiek hebben en geregeld dwars liggen. Ze maken het anderen erg moeilijk om hen te waarderen. Toch hebben ook zulke gelovigen een functie in de gemeente: ze leren anderen om geduld, verdraagzaamheid en ware liefde op te brengen.

Zie ook onderwerp 'Gaven en taken in de gemeente' in dit hoofdstuk.

Onderlinge liefde

HET kenmerk van een christelijke gemeente tegenover haar naaste omgeving is onderlinge liefde. Jezus zei hierover de volgende krachtige woorden:

"Aan jullie liefde voor elkaar zal iedereen zien dat jullie mijn leerlingen zijn."
(Johannes 13:35, NBV2004)

Onderlinge liefde kan bijvoorbeeld worden geuit door het delen van lief en leed met elkaar:

"Wanneer één lichaamsdeel pijn lijdt, lijden alle andere mee; wanneer één lichaamsdeel met respect behandeld wordt, delen alle andere in die vreugde." (1 Korintiërs 12:26, NBV2004)

Leven vanuit de waarheid van Gods Woord is van groot belang voor een stabiel gemeentelven, maar het wordt pas een kwestie van echt GEESTELIJK leven als de onderlinge liefde functioneert.

"Door ons aan de waarheid te houden zullen we in liefde volledig toegroeien naar hem die het hoofd is: Christus." (Efeziërs 4:15, GNB1996)

Dan groeit iedereen naar Jezus toe. Hoe dichter iedereen bij Jezus leeft, hoe dichter iedereen ook bij elkaar leeft en dus een hechtere eenheid vormt. Liefde houdt in de praktijk natuurlijk heel veel in, ook de onderlinge zorg en elkaar bemoedigen in het geloof.

"Aan hem (=Jezus) ontleent het hele lichaam zijn samenhang en onderling verband. Het groeit door de juiste werkzaamheid van ieder lichaamsdeel en het bouwt zichzelf op door de liefde." (Efeziërs 4:16, GNB1996)

Door oprechte liefde in praktijk te brengen kun je andermans onhebbelijkheden gemakkelijker door de vingers zien en vergeven:

"In de eerste plaats moet u elkaar met hart en ziel liefhebben. De liefde bedekt immers tal van zonden." (1 Petrus 4:8, GNB1996)

Zie ook hoofdstuk 'Zegenende liefde' en onderwerp 'Liefde' (als geestelijke gave) in hoofdstuk 'Vrucht dragen'.

7.1.8. Gaven en taken in de gemeente

Inzet van gaven in de plaatselijke gemeente

Net als ieder ander mens heb je een aantal gaven van je Schepper gekregen. Deze kunnen op allerlei manieren tot uitdrukking komen, zoals in de beroepskeuze, interesses en liefhebberijen, maar vooral ook in het dienen van God en je medemensen binnen je eigen kerkelijke gemeente.

"Laat ieder van u de gave die hij van God gekregen heeft, gebruiken om de anderen daarmee te helpen, zoals het goede beheerders van Gods veelsoortige gaven betaamt." (1 Petrus 4:10, NBV2004)

Karaktergaven

Je natuurlijke begaafdheden hangen heel sterk samen met je aangeboren karaktereigenschappen. Hier volgt een overzicht van karakteraspecten, karaktereigenschappen per karakteraspect, karaktergaven en de bijbehorende geschiktheden voor taken binnen de gemeente. Omdat menselijke karakters allemaal verschillend zijn en omdat allerlei combinaties van eigenschappen voorkomen bij gemeentelieden, is deze lijst niet meer dan een globale schets van de mogelijkheden:

karakteraspect	hoofdeigenschap	karaktergaven
verstandelijk	rationeel	analytisch, diepzinnig, begaafd
	gewetensvol	serieus, trouw, consistent
	creatief	origineel, kunstzinnig, idealistisch
gevoelsmatig	levendig	spontaan, open, uitbundig
	sociaal	aanhankelijk, meelevend
	ruimhartig	royaal, zorgeloos
wilskrachtig	zelfstandig	zelfredzaam, ondernemend
	gezagvol	geboren leider, verantwoordelijk
	vastberaden	moedig, doorzetter
evenwichtig	beheerst	geduldig, punctueel, opgeruimd
	volgzaam	dienstbaar, gemoedelijk
	praktisch	ijverig, ordelijk, efficiënt

Karaktergaven

Deze lijst laat goed zien hoezeer karakter en geschiktheid voor taken bij elkaar horen. En ... misschien kom je erdoor op nieuwe ideeën...

Zie hoofdstuk 'Karakter en geloofsgroei' voor meer uitleg hierover.

Dus alleen maar taken uitvoeren die bij je karakter passen?

Het is verleidelijk om alleen maar taken uit te voeren, die bij je karakter passen. Die vind je meestal ook het prettigst om te doen. En taken die juist niet bij je karakter passen vind je van nature vervelend om te doen. Maar is onze voorkeur de maatstaf? En wat moet er gebeuren met taken die niemand leuk vindt?

Het andere uiterste is dat je denkt dat je in de kracht van de Heilige Geest alle taken aan moet kunnen. Dat zou misschien kunnen als je een ongewoon volwassen en gerijpte gelovige zou zijn, maar verreweg de meesten van ons zijn dat niet. Je zou wel eens op een pijnlijke manier tegen je beperkingen op kunnen lopen, omdat taken die tegen je karakter ingaan extra veel energie van je vergen. Als voorbeeld volgen hier een paar vuistregels over karakteraspecten en taken waarvoor de meeste mensen met zo'n karakter NIET in de wieg gelegd zijn:

- Een verstandelijk type moet maar geen leiding geven; hij raakt er gestrest van.
- Een evenwichtig type moet maar geen praise dienst leiden; anderen hebben daar meer gevoel voor.
- Een wilskrachtig type moet maar geen pastoraat doen; hij is niet zo geduldig met mensen.
- Een gevoelsmatig type moet maar geen penningmeester worden; hij geeft te gemakkelijk geld uit en is minder nauwkeurig.

Deze voorbeelden spreken voor zich, denk ik. Enerzijds moet je taken vermijden, die een overmatige belasting voor je vormen omdat ze te zeer tegen je karakter ingaan. Anderzijds kan het geen kwaad om God te vertrouwen voor de extra genade die Hij je wil geven om een taak te doen, die niet helemaal bij je past. Het kunnen uitdagingen zijn, waar je in geestelijke zin enorm door kunt groeien doordat je zo afhankelijk van God bent. Over het algemeen behoren je hoofdtaken zo goed mogelijk aan te sluiten bij je karaktergaven. Taken die slecht bij je gaven passen moet je niet te lang achter elkaar doen of in beperkte mate. Er zijn natuurlijk wel eens bijzondere omstandigheden waarbij er gewoon iets gedaan MOET worden, gaven of geen gaven.

Gaven, bedieningen en taken

Het is niet verstandig om in de gemeente met je gaven te koop te lopen. Laat ze maar door anderen opgemerkt worden. Anderen kunnen je dan voordragen voor een bepaalde dienende taak in de gemeente. Stel dat je denkt dat je de gave van onderwijs of van muziek hebt, maar anderen vinden juist van niet. Dan is het beter dat je op dat gebied geen taak in de gemeente krijgt, want daar zouden alleen maar brokken van komen. Je gaven moeten ook overkomen bij anderen!

Als je meent dat God je een bepaalde gave heeft gegeven om te gebruiken en leidinggevenden binnen de gemeente bevestigen dat, dan kun je gevraagd worden om een bijbehorende taak uit te voeren. Je kunt dan spreken over een bediening. Het kan ook andersom natuurlijk: je wordt bijvoorbeeld gevraagd een bepaalde functie binnen de gemeente te vervullen omdat anderen je er geschikt voor vinden, terwijl je daar zelf nooit aan gedacht had. Als je het dan biddend aan de Heer voorlegt en Hij geeft je vrede en vrijmoedigheid om het te aanvaarden, kunnen we ook spreken van een bediening.

Dan zijn er binnen de gemeente allerlei taken die buiten dat patroon passen: eenmalige werkzaamheden of allerlei taken waar geen speciale gaven voor nodig zijn, maar wel een dienende instelling. Mensen die vinden dat ze bepaalde belangrijke gaven hebben mogen niet hun neus ophalen voor zulke taken alsof ze daar te goed voor zijn. Sommige mensen zijn zo bezig met het vinden van die geweldige roeping die de Heer voor hen heeft, waarin al hun kwaliteiten prachtig uitkomen, dat ze niet doorhebben dat het eenvoudige dienen de beste voorbereiding is voor hun geweldige bediening. God roept niet zozeer bekwame mensen, maar bereidwillige mensen met een dienstbare instelling, die aanpakken wat ze kunnen. Later wordt dan eventueel de weg geopend naar iets wat helemaal bij hen past...

Zie vooral ook hoofdstuk 'Geestelijke gaven'.

7.1.9. Leiderschap in de gemeente

Leidinggevenden

Elke plaatselijke gemeente heeft een aantal leidinggevenden, meestal oudsten of ouderlingen genoemd. Omdat ze een belangrijke taak vervullen, geeft de Bijbel in de brieven van Paulus een aantal voorwaarden waar deze leidinggevenden aan moeten voldoen (1 Timoteüs 3; Titus 1:5-9). Samengevat komt dat neer op het volgende:

- alleen mannen
- onbesproken christelijke levensstijl
- Bijbelgetrouwheid
- bekwaamheid om iets aan anderen over te dragen
- pastorale bekwaamheid
- geestelijke volwassenheid
- goede reputatie

Voordat iemand verantwoordelijkheid binnen Gods gemeente mag dragen, mag van hem verwacht worden dat hij goed leiderschap heeft getoond in zijn eigen gezin, aangenomen dat hij een gezin heeft.

"Hij moet zijn eigen gezin goed weten te leiden en op waardige manier gezag kunnen uitoefenen over zijn kinderen. Want als iemand zijn eigen gezin niet weet te leiden, hoe kan hij dan zorg dragen voor de gemeente van God?" (1 Timoteüs 3:4-5, GNB1996)

In de eerste christengemeente beschouwden de apostelen gebed en woordverkondiging als hun voornaamste taken; overige leidinggevende taken werden aan andere leidinggevenden gedelegeerd (Handelingen 6:3-5). Dat lijkt me een goed uitgangspunt voor leidinggevenden in plaatselijke gemeenten.

De meeste plaatselijke gemeenten hebben een predikant of voorganger. Hoewel de Bijbel spreekt over voorgangers in het meervoud, is men in Nederland meestal gewend aan één voorganger of predikant per gemeente. In de Verenigde Staten kom je veel kerken tegen met 2-4 voorgangers, die elk hun eigen takenpakket hebben. Het nadeel van een enkele voorganger is dat hij niet alle bekwaamheden in zich kan hebben die een gemeente nodig heeft, terwijl de gemeente dat eigenlijk wel van hem verwacht. Het gevolg is dat ontstellend veel fulltime voorgangers het niet volhouden en een burn-out krijgen. Dat nadeel wordt opgevangen als er meerdere voorgangers zijn.

Daarnaast zijn allerlei mensen belast met gedelegeerde verantwoordelijkheden en praktische taken die nodig zijn voor het goed functioneren van de gemeente in de breedste betekenis van het woord. In het Nieuwe Testament komen we de term 'diaken' tegen dat in principe een algemene benaming is voor een man of vrouw die een dienende taak vervult. In veel kerkelijke kringen wordt deze term alleen gebruikt voor bepaalde kerkelijke ambten of verantwoordelijkheden.

Geestelijk leiderschap

In het Koninkrijk van de Hemel komen we nadrukkelijk het model van dienend leiderschap tegen, zowel voor mannen ten opzichte van hun vrouw als voor leidinggevenden ten opzichte van de gemeentelieden. De apostel Petrus schreef hierover het volgende:

"Hoed Gods kudde waarvoor u de verantwoordelijkheid hebt, houd goed toezicht – niet gedwongen maar vrijwillig, zoals God dat wil, en niet om er zelf beter van te worden maar met belangeloze toewijding. Stel u niet heerszuchtig op tegenover de kudde die aan u is toevertrouwd, maar geef het goede voorbeeld." (1 Petrus 5:2-3, NBV2004)

Door het model van dienend leiderschap komt een leider niet als heerser boven de anderen te staan. Immers:

1. Het woord 'leider' suggereert dat hij BOVEN de ander staat.
2. Het woord 'dienend' suggereert dat hij ONDER de ander staat.

De combinatie van beide rollen, die van leiding geven en dienen, zorgen voor een perfecte balans van gelijkwaardigheid. Uiteindelijk heeft alleen Jezus heerschappij over andere gelovigen. Geen kerkelijke leider of kerkelijke organisatie mag heerschappij uitoefenen over gelovigen. Overal waar dit wel gebeurt ontstaan problemen van manipulatie en geloofsdwang.

In plaatselijke gemeenten waar leiders meer dienen dan leiding geven heerst wanorde en verliest de gemeente haar kracht. Van gelovigen wordt namelijk wel degelijk verwacht dat ze hun leidinggevers gehoorzamen, zodat er een heilzame orde en structuur binnen de plaatselijke gemeente wordt onderhouden:

"Gehoorzaam uw leiders en volg hun aanwijzingen op. Zij waken over u, en moeten zich daarvoor verantwoorden. Zorg ervoor dat ze hun werk met vreugde kunnen doen en geen reden tot klagen hebben, want dat zou voor u nadelig zijn." (Hebreeën 13:17, GNB1996)

"Wij vragen u, broeders en zusters, waardering te hebben voor degenen onder u die zich voor u inzetten en u uit naam van de Heer leiding geven en terechtwijzen." (1 Tessalonicenzen 5:12, GNB1996)

Dominant of manipulerend leiderschap ontstaat wanneer leiders hun eigen belang laten gelden boven het belang van de mensen aan wie zij leiding geven. Geestelijke leiders moeten op de eerste plaats GEESTELIJKE leiders zijn, dus vol zijn van Gods Geest en zich door Hem laten leiden. Pas dan zijn ze in staat de gemeente te leiden.

Vrouwelijk leiderschap

Dit onderwerp staat de laatste jaren erg in de belangstelling, dus verdient het wat extra aandacht. Het Nieuwe Testament laat zien dat leiderschap van een gemeente aan mannen wordt toegekend (1 Timoteüs 3). Naar mijn mening is dat vandaag de dag van toepassing voor oudsten (of ouderlingen) of anderen die deel uitmaken van een kerkelijk bestuur en die onderwijs geven aan een plaatselijke gemeente als geheel, terwijl andere taken door zowel mannen als vrouwen kunnen worden uitgevoerd.

ALLE directe en indirecte Bijbelse lijnen wijzen immers naar mannelijk leiderschap als de norm. Voorbeelden:

- God, de hoogste gezaghebber van het heelal, omvat zowel mannelijke als vrouwelijke eigenschappen. Toch heeft Hij gekozen om God de Vader te zijn, niet God de Moeder.
- Naast God op de troon zit Jezus, Gods Zoon, en niet Gods dochter.
- God heeft eerst de man geschapen, daarna de vrouw, met het oog op leiderschap (1 Korintiërs 11:3,8-9)
- Alle leiders in Israël waren mannen; alleen Debora was een uitzondering, maar de Bijbel maakt ook heel duidelijk dat het om een uitzondering ging.
- De man is de aangewezen leider binnen het huwelijk en het gezin.
- Jezus heeft twaalf mannelijke apostelen aangewezen, geen vrouwen dus.
- Jezus heeft het meerdere malen voor vrouwen opgenomen wanneer zij aan de kant geschoven dreigden te worden door mannen. Toch heeft Hij niets gedaan om leidende posities aan vrouwen te geven.
- Paulus heeft geen vrouwelijke leidinggevers aangesteld, hoewel er in die eerste gemeenten waarschijnlijk meer vrouwen dan mannen beschikbaar waren.

De Bijbel leert dat mannen en vrouwen gelijkwaardig zijn voor God:

"Daarbij is het niet van belang dat men Jood is of Griek; daarbij is het niet van belang dat men slaaf is of vrije; daarbij is het niet van belang dat men man is of vrouw; want allen bent u één in Christus Jezus. En als u van Christus bent, dan bent u Abrahams nageslacht en overeenkomstig de belofte erfgenamen." (Galaten 3:28-29, HSV2010)

Het dienende leiderschap, waar we het al over hebben gehad, leidt niet tot ongelijkheid tussen de leider en degenen die geleid worden. Dus het principe mannelijk leiderschap staat ook niet haaks op het Bijbelse principe over gelijkwaardigheid van man en vrouw. In de wereld kent men alleen het dominante leiderschap, waarbij de leider boven de anderen verheven is. Niet voor niets noemen we onze wereldse leidinggeven onze 'meerderen'. Binnen de kerk doen we dat niet.

Waar vrouwelijk leiderschap binnen kerkelijke gemeenten wordt geaccepteerd, gebeurt dit niet omdat de Bijbel beter wordt begrepen, maar omdat zij de wereldse denkwijze in de gemeente willen halen. Om vrouwelijk leiderschap te rechtvaardigen wordt ook wel het argument van het gavenmodel naar voren gebracht: er zijn vrouwen met leidinggevende capaciteiten dus waarom zouden ze in de gemeente geen leiding mogen geven? Maar deze argumentatie klopt niet, hoe aannemelijk die oppervlakkig bekeken ook klinkt. Er zijn geen Bijbelse aanwijzingen dat gaven de boventoon voeren boven Bijbelse inzettingen. Integendeel. Voorbeelden:

- Onder het Oude Verbond had God alleen Mozes aangewezen als leider. Misschien had Mirjam wel meer leidinggevende gaven dan Mozes, maar toen zij zichzelf naast Aäron opwierp als kandidaat-leider, strafte God haar met melaatsheid (Numeri 12).
- Alléén Israëlieten van de stam van Levi mochten priesterdienst verrichten. Ook mensen uit andere stammen zouden het kunnen, maar God stond dat niet toe. Koning Uzzia meende als niet-leviet ook priesterdiensten te kunnen verrichten en wilde een brandoffer in de tempel aansteken. Hij was immers een godvrezend man en dat moet dan toch kunnen? In alle omringende landen deden koningen toch ook zulke dingen? Ook hij werd door God gestraft met melaatsheid (2 Kronieken 26:16-21).

Het principe wordt hiermee duidelijk geïllustreerd dat we NIET de mens met zijn gaven (en verlangens om die te gebruiken) centraal mogen stellen, maar dat we binnen Gods richtlijnen moeten blijven ook al gaan die tegen ons gevoel of tegen onze cultuur.

Er zijn natuurlijk 'noodsituaties' denkbaar waarbij vrouwelijk leiderschap noodzakelijk is. Als een vader ernstig ziek is of overlijdt, neemt de moeder vanzelfsprekend het roer van hem over. En is er in een plaatselijke kerk helemaal geen mannelijk leiderschap aanwezig is dan is vrouwelijk leiderschap te verkiezen boven het ontbreken van leiderschap. Dat komen we nogal eens tegen in landen met christenvervolging. Maar dit zijn voorbeelden van 'plan B' voor noodgevallen. Het is onjuist om de gedragswijze voor noodgevallen gelijk te stellen aan 'plan A', het oorspronkelijk door God bedoelde plan.

7.1.10. Gemeente in balans

Gezonde gemeente

Er is een 'Handboek Gezonde Gemeente' uitgekomen, geschreven door Robert Warren. Daarin beschrijft hij een aantal criteria die behoren bij een gezonde plaatselijke gemeente. Die komen neer op het volgende:

1. De leden zijn bezielde door het geloof in Jezus (wedergeboren, dagelijkse wandel met God)
2. De erediensten en sacramenten worden ingezet om bezoekers te helpen de liefde van God te ervaren (het gevoelselement is niet de basis van het gemeentelven, maar wel een indicator voor een praktisch beleefd geloof vanuit een levende relatie met God).
3. De energie en motivatie van de leden komt voort uit het verlangen God en elkaar te dienen (dit is pure geloofspraktijk en het voldoen aan het grote gebod van de liefde).
4. De gemeente probeert de Bijbel op creatieve wijze te verbinden met het dagelijks leven (de Bijbel als het gezaghebbende Woord van God is het geloofsfundament dat vertaald wordt naar een levensstijl waarin Jezus kan worden herkend).
5. De leden helpen elkaar te groeien in het geloof en delen met elkaar (onderlinge zorg en pastoraat, goede onderlinge relaties, lief en leed delen, elkaar bemoedigen bij beproevingen en aansporen tot levensheiliging en geloofspraktijk).

6. De gemeente richt haar blik naar buiten (het evangelie uitdragen naar buitenstaanders in woord en daad).

In zijn boek schrijft hij dat een gezonde gemeenten niet hetzelfde is als een groeiende gemeente. We moeten kwaliteit boven kwantiteit plaatsen. Gemeentegroei moet geen doel zijn, wel dat de gemeente steeds meer zichtbaar maakt van het karakter van Jezus. In gezonde gemeenten geven de leden prioriteit aan de dingen van Gods Koninkrijk serieus en zetten ze zich volledig in voor de gemeente.

Gemeentekennmerken

De wereldwijde Gemeente van alle gelovigen wordt ook wel het lichaam van Jezus genoemd (1 Korintiërs 12:27), om de onzichtbare Heer op aarde zichtbaar te maken. Daarom behoort een plaatselijk gemeente Gods karakter zo duidelijk mogelijk uit te stralen. Hier volgt een overzicht van een aantal kenmerken van een goede plaatselijke gemeente volgens de vier aspecten benadering van 'Herscheping':

zielsaspect	gemeenteaspect
verstand	Bijbelgetrouw onderwijs, terwijl de Bijbel functioneert als norm voor gemeentelieven en levenswandel van de leden
gevoel	een sfeer van warm enthousiasme voor de Heer en onderlinge liefde, zorg en aandacht, waar ruimte is voor ervaringen zonder dat deze de boventoon voeren
wil	naar buiten gericht zijn, ruime aandacht voor het actief uitdragen en uitbreiden van het Koninkrijk van God (bijvoorbeeld zending, evangelisatie, hulpverlening), ruimte voor vernieuwing
gedrag	voldoende structuur; aandacht voor pastoraat en hulpverlening aan anderen; vrucht dragen voor de Heer

Gemeentekennmerken

Er zijn naar mijn mening niet veel gemeenten die al de genoemde eigenschappen in voldoende mate hebben. De meeste zijn eenzijdig. Het bovenstaande overzichtje kan inzicht geven over de gebieden waarin je eigen kerkelijke gemeente misschien nog kan groeien.

Persoonlijke voorkeur

Je persoonlijke karakter kan een sterke rol spelen als het gaat om voorkeur voor een bepaald type gemeente:

mensen met karakter-aspect:	voelen zich vooral thuis in een kerk of gemeente met:
verstandelijk	gedegen onderwijs, duidelijk principes, nauwkeurige naleving van Gods geboden
gevoelsmatig	afwisseling en veel lofprijzing; nadruk op beleving en sociale aspecten
wilskrachtig	evangelisatie, actie en vernieuwing
evenwichtig	rustige atmosfeer, stabiliteit, weinig verandering

Voorkeuren voor kenmerken van gemeente

Andersom vind je in kerkelijke kringen met bepaalde kenmerken (zie rechter kolom) opvallend veel mensen bij wie het bijpassende karakteraspect sterk aanwezig is. Ook heeft het type kerk of gemeente ook invloed op het karakter van de leden: in sommige kerkelijke kringen worden mensen gewoon blijer, serieuzer, actiever of traditioneler dan in andere kringen.

Is het wijs om een gemeente te kiezen die zo goed mogelijk bij je karakter past? Zo'n gemeente biedt waarschijnlijk de beste mogelijkheid om je persoonlijke mogelijkheden te ontwikkelen. Ook kom je er veel mensen tegen met wie je veel gemeenschappelijk hebt. Je gaven zijn er welkom en je kunt ze ook gebruiken. Aan de andere kant helpt de omgang met mensen van verschillende karakters je om beter in balans te blijven. Zodoende kun je samen met anderen een harmonieus geheel vormen, waarin je elkaar aanvult en corrigeert.

Meer over karakteraspecten in onderwerp 'Vier karakteraspecten' in hoofdstuk 'Menselijk karakter'.

Gemeentebeelden

In de Bijbel worden veel verschillende beelden gebruikt om kenmerken voor plaatselijke gemeenten te illustreren. Het bekendste beeld is wel de gemeente als lichaam, waarbij de nadruk ligt op onderlinge eenheid en het respecteren van de verscheidenheid van de leden.

Vervolgens gaan we het hebben over vier gemeentebeelden, volgens de vier-aspecten benadering van 'Herscheping', die in het volgende overzicht op een rijtje worden gezet:

Gods karakter-aspect	Gods relatie tot gemeente	gemeente-beeld	zielsaspect	functies
wijsheid	Leermeester	leerschool	verstand	- geloofsonderwijs - Bijbelse principes leren toepassen
vriendelijkheid	Vader	gezin	gevoel	- gebed - onderlinge gemeenschap - zang, muziek, lofprijzing, aanbidding
kracht	Koning	leger	wil	- evangelisatie, zending - genezing, wonderen - bevrijdingspastoraat - leiding
zorgzaamheid	Herder	kudde	gedrag	- pastoraat - onderlinge zorg - noodhulp

Gemeentefuncties

De vier genoemde gemeentebeelden worden achtereenvolgens in de vier volgende onderwerpen uitgewerkt.

7.1.11. Gemeente als leerschool

Leerproces

De plaatselijke kerkelijke gemeente is een belangrijke leerschool, want daar leer je de theorie en de praktijk van het christenleven. Er zijn veel lessen die je als gelovige op individuele basis kunt leren, maar veel van de belangrijkste lessen leer je alleen samen met andere gelovigen.

Al vanaf het allereerste begin van de nieuwtestamentische Gemeente vormden gelovigen een hechte geloofsgemeenschap:

"Ze bleven trouw aan het onderricht van de apostelen, vormden met elkaar een gemeenschap, braken het brood en wijdden zich aan het gebed." (Handelingen 2:42, NBV2004)

Geloofsonderwijs

In een plaatselijke gemeente ontvang je geloofsonderwijs, waarbij de Bijbel verreweg het belangrijkste leerboek is. Geloofsonderwijs is geen doel op zich en ook niet bedoeld om van gemeenteleden Schriftgeleerden of theologen te maken. Het is er om gelovigen meer zicht op God te geven en op zijn bedoelingen met hun leven. Het is een toerusting tot een rein en heilig leven, tot geloofsgroei en toewijding aan Koning Jezus. Dat geloofsonderwijs binnen de gemeente kan verschillende vormen aannemen, bijvoorbeeld:

- prediking tijdens de zondagse samenkomst, bedoeld om de gemeenteleden aan te sporen om God te zoeken, zich door Hem te laten veranderen en leiden, en uit te dagen om Hem met toewijding te dienen
- doordeweeks Bijbelonderwijs of Bijbelbesprekingen in grote of kleine groepen, gericht op toepassing van wat de Bijbel te zeggen heeft en daarbij relevante ervaringen uit te wisselen

- specifiek onderwijs voor bepaalde doelgroepen, zoals kinderen, tieners, echtparen, alleenstaanden, pasbekeerden
- training om als gemeente naar buiten te treden om in woord en daad Jezus bekend te maken

In zijn algemeenheid bestaat elke vorm van onderwijs uit:

1. het bijbrengen van kennis,
2. het doen van oefeningen om het geleerde in praktijk te brengen,
3. de praktijk, eventueel voorafgegaan door een stageperiode.

Bij geloofsonderwijs hoort natuurlijk hetzelfde te gelden. Het bijbrengen van kennis hoort vooral in je gemeente plaats te vinden, terwijl je daarnaast ook veel kennis kan opdoen uit goede boeken, websites en door het bezoeken van conferenties of studiedagen. Oefeningen krijg je genoeg als je actief deelneemt aan diverse gemeenteactiviteiten en daarbij ook taken en verantwoordelijkheden op je neemt. De praktijk begint meteen al in je naaste leefomgeving: in je gezin, je gemeente, je school, je werk, je persoonlijke relaties en je directe leefomgeving.

Leerpiramide

In moderne onderwijskringen is men bekend met de zogenaamde leerpiramide. Daarbij zijn inschattingen gemaakt over hoeveel in procenten van de stof blijft hangen na een leeractiviteit:

1. Mondelinge uitleg	5%
2. Lezen	10%
3. Audiovisueel materiaal	20%
4. Demonstratie, uitbeelding	30%
5. Gespreksgroep	50%
6. Praktijkoefening	75%
7. Zelf in praktijk brengen en aan anderen uitleggen	80%

Deze percentages zijn nooit bewezen en er zijn best wat kanttekeningen bij te zetten, maar de volgende samenvatting van die leerpiramide heeft wel een kern van waarheid:

- Wat ik hoor, vergeet ik
- Wat ik zie, onthoud ik
- Wat ik doe, begrijp ik

Jezus was een uiterst bekwame onderwijzer en Hij heeft al deze onderwijsvormen afwisselend toegepast, maar niet in de verhoudingen die de auteur van de leerpiramide heeft bedacht.

1. Mondelinge uitleg	Jezus predikte het evangelie 5%
2. Lezen	Jezus verwees Schriftgeleerden vele malen naar wat in de Schrift (Oude Testament) te lezen was
3. Audiovisueel materiaal	Jezus gebruikte veel beeldtaal (gelijkenissen)
4. Demonstratie, uitbeelding	Jezus zorgde voor zichtbare voorbeelden, zoals de voetwassing, het Heilig Avondmaal
5. Gespreksgroep	Jezus besprak details van zijn onderwijs met zijn discipelen
6. Praktijkoefening	Jezus gaf zijn discipelen stageopdrachten om het evangelie te verkondigen en zieken te genezen
7. Zelf in praktijk brengen en aan anderen uitleggen	Jezus' leven was een voorbeeld van een reine, heilige levensstijl. Als het ultieme praktijkvoorbeeld gaf Jezus zijn leven om de mensen eeuwig leven te kunnen aanbieden.

Het opvallende is wel dat in veel kerken de meeste waarde wordt gehecht aan de zondagse preken van de predikant, terwijl die vorm van onderwijs uitgerekend het minst effectief lijkt te zijn. Als je een trouwe kerkganger bent, schrijf eens op een groot vel papier wat je onthouden hebt van de zondagse preken van de afgelopen maand. Tien tegen één dat je ervan schrikt hoe weinig je nog weet. In de praktijk is het zo dat je binnen twee dagen iets van de prediking in praktijk moet brengen, omdat anders het effect nul komma nul is. Ook helpt het als je aantekeningen maakt van de prediking; het blijft dan beter 'hangen'.

Prediking is inderdaad niet de meest effectieve manier van geloofsonderwijs, maar zeker als er ook andere soorten onderwijs in de gemeente plaatsvinden kan het een zinvolle plaats in het geheel innemen. Het hangt er natuurlijk wel vanaf hoe krachtig de prediking is. Een geïnspireerde prediking die gebracht wordt door Geestvervulde spreker kan een grote uitwerking hebben in de harten van de gelovigen.

Huiskringen of celgroepen

In veel kerkelijke gemeenten heeft men de nadelen van de grootschaligheid van de zondagse samenkomst voor een belangrijk deel opgevangen door Bijbelkringen, wijkkringen of celgroepen in het leven te roepen. Het doel van zo'n celgroep is onderlinge geloofsopbouw en gemeenschapsbeleving. Veel activiteiten die op gemeenteniveau plaatsvinden, kunnen ook binnen de celgroep hun plek krijgen. Wat de onderwijskant betreft kan men dan als groep:

- met elkaar de Bijbel lezen, bestuderen en bespreken
- ervaringen uitwisselen over de toepassing van bestudeerde Bijbelgedeelten
- elkaar bemoedigen en aansporen om met God te leven en Hem te vertrouwen voor alles

Daarbij is het niet alleen een zaak van passief luisteren naar iemands verhaal (of een preek), maar van met elkaar ontdekken wat God door zijn Woord te zeggen heeft en zoeken naar toepassingen in eigen leven. Als men de keer daarop met elkaar deelt wat iedereen er in de praktijk van het dagelijks leven mee gedaan heeft krijgt zo'n groepsgesprek nog meer waarde. In een huiskring worden dus aanmerkelijk meer leermethoden uit de leerpiramide toegepast en het effect kan veel groter zijn dan van een preek. Bijbelkringen moeten wel goed geleid worden, waarbij bovendien niet de ervaringen van deelnemers maar de Bijbel het laatste woord heeft.

Dus dan maar de preken afschaffen en al het onderwijs van kleine kringen verwachten? Nee, want dan zou het niveau van het Bijbelonderwijs er wel eens ernstig onder kunnen lijden. Beide kunnen elkaar juist versterken en aanvullen.

Aansporing tot trouw

"We moeten er geen gewoonte van maken onze bijeenkomsten te verzuimen, zoals sommigen doen. We moeten elkaar juist aanmoedigen, en dat des te meer, naarmate u de dag van de Heer naderbij ziet komen." (Hebreeën 10:25, GNB1996)

Ontrouw in het bezoeken van de zondagse samenkomsten en andere doordeweekse bijeenkomsten waar we ons toe hebben verplicht is een heel ernstige zaak, waarin we onze medegelovigen en onszelf tekort doen. Je merkt dat tekort misschien niet meteen als je een keer verzuimt. Maar het kan heel gemakkelijk een slechte gewoonte worden. Er kan een houding van nonchalance ontstaan en je trouw en toewijding aan de Heer lijdt er dan gegarandeerd onder.

7.1.12. Gemeente als gezin

Gods familie onder het Oude Verbond

In de Bijbel lezen we hoe God onder het Oude Verbond heel nadrukkelijk werkt via de lijn van de geslachten. De aartsvaders Abraham, Isaak en Jakob gaven elk Gods zegen door aan het volgende geslacht, want zo wilde God werken. Aan Abraham had God een talrijk nageslacht beloofd en ook dat via Abrahams nageslacht de hele wereldbevolking zou worden gezegend (Genesis 12:2-3). Later

gaf God deze zegen ook persoonlijk aan Isaak (Genesis 26:3-5) en aan Jakob (Genesis 28:14). Het Oude Verbond sloot God in eerste instantie met Abraham en zijn nageslacht (Genesis 17:7-8) en later met het hele volk Israël en hun nageslacht. Door geboorte als Israëliet werd men automatisch lid van Gods volk. In de Psalmen lezen we uitspraken als:

"Maar de HEER is trouw aan wie hem vrezen, van eeuwigheid tot eeuwigheid. Hij doet recht aan de kinderen en kleinkinderen..." (Psalm 103:17, NBV2004)

Ook in het spreken over het hiernamaals komen we in het Oude Testament de lijn van de geslachten tegen. Mensen die stierven, werden verenigd met hun voorgeslacht. Zo zei God bijvoorbeeld tegen Mozes aan het einde van zijn leven:

"Op die berg zul je sterven en met je voorouders verenigd worden, zoals je broer Aäron op de Hor stierf en met zijn voorouders werd verenigd." (Deuteronomium 32:50, NBV2004)

Gods familie onder het Nieuwe Verbond

In het Nieuwe Testament zien we een duidelijke omslag van een fysieke familie (volk Israël) naar een geestelijke familie (de wereldwijde Gemeente, bestaande uit alle wedergeboren gelovigen). Toetreding tot Gods volk onder het Nieuwe Verbond vindt plaats via de weg van bekering en wedergeboorte. Zo word je een kind van God (Johannes 1:12) en alleen op die manier treed je toe tot Gods familie, waarvan God de Vader is.

Dat was een hele omslag in denken voor de joden, die alleen volgens de lijn van de geslachten dachten. Zij noemden zichzelf Abrahams kinderen (Lucas 3:8). Toen Jezus een toespraak hield tot het volk en iemand Hem zei dat zijn familieleden Hem wilden spreken maakte Jezus een opmerking die de toehoorders waarschijnlijk heel vreemd vonden:

"Hij (=Jezus) maakte een gebaar naar zijn leerlingen en zei: 'Zij zijn mijn moeder en mijn broers. Want ieder die de wil van mijn Vader in de hemel doet, is mijn broer en zuster en moeder.'" (Matteüs 12:49-50, NBV2004)

God is de Vader van de gelovigen en Jezus is de 'oudste broer' van de gelovigen onder het Nieuwe Verbond (Johannes 20:17; Hebr 2:11). In Bijbelse tijden trad de oudste broer vaak op als het familiehoofd. De Bijbel noemt gelovigen broers en zussen van elkaar in geestelijke zin en in de meeste kerkelijke kringen is men gewend elkaar zo aan te spreken.

In Gods familie kunnen mensen ook in geestelijke zin kinderen krijgen. De apostel Paulus schreef aan de gelovigen in Korinte:

"...ik heb u in Christus Jezus door het evangelie verwekt." (1 Korintiërs 4:15, NBG1951)

Oudere, geestelijk volwassen gelovigen mogen als 'vaders en moeders' zijn voor jonge of pas bekeerde gelovigen (1 Timoteüs 5:1-2).

Aardse en geestelijke familie

Als gelovigen worden we aangespoord om niet in de eerste plaats zorg te dragen voor onze familie en vrienden, maar voor onze geloofsgenoten.

"Laten we dus, zolang we tijd hebben, goed zijn voor allen, maar vooral voor onze geloofsgenoten." (Galaten 6:10, WV1995)

Medechristenen zijn voor gelovigen de NAASTE familie geworden. Ik geloof dat ook later in de hemel de geestelijke familiebanden gewichtiger zullen zijn dan de aardse. Natuurlijk betekent dat niet dat we onze aardse familie daarom moeten verwaarlozen.

Veel mensen die tot een levend geloof in Jezus komen ervaren een zekere verwijdering ten opzichte van familieleden en vrienden, die dat niet hebben meegemaakt. Toch maken verreweg de meesten van hen mee dat ze vervolgens binnen Gods familie nieuwe vrienden en familieleden erbij krijgen.

Vaderlijke en moederlijke taken in Gods gezin

In een gewoon, compleet gezin heeft de vader de eindverantwoordelijkheid. Hij vertegenwoordigt het gezag en is verantwoordelijk voor hun welzijn. In de gemeente worden de vaderlijke taken uitgevoerd door de leidinggevenden van de gemeente, die meestal oudsten of ouderlingen worden genoemd.

Meestal zijn het vooral de moeders die binnen het gezin de meeste zorg en aandacht (kunnen) geven aan de kinderen en een luisterend oor zijn om te horen wat ze allemaal meemaken. Zo zouden we pastorale taken die wat meer moederlijke taken binnen Gods gezin kunnen noemen. Dat zijn bijvoorbeeld:

- het geven van de nodige aandacht voor gemeenteleden
- naast de ander staan bij lief en leed
- een luisterend oor hebben voor ouderen, zieken en mensen die het moeilijk hebben
- mensen helpen met problemen die raakvlakken hebben met het geloof

Kinderen in Gods gezin

Welke zorg is nodig voor de kleine en opgroeiende kinderen in Gods gezin? Zij hebben in de eerste plaats voedsel nodig en ontvangen dat op een manier die bij hun geestelijke ontwikkelingsniveau past.

"En verlang vurig, als pasgeboren kinderen, naar de zuivere melk van het Woord, opdat u daardoor mag opgroeien..." (1 Petrus 2:2, HSV2010)

Jonge kinderen gaan door een groeiproces en datzelfde geldt voor jonggelovigen ook in geestelijke zin. De apostel Johannes zegt hier het volgende over:

*"Kinderen, ik schrijf u dat uw zonden u vergeven zijn omwille van zijn naam.
Ik schrijf u, ouderen: u kent hem die er is vanaf het begin.
Ik schrijf u, jongeren: u hebt hem die het kwaad zelf is overwonnen."
(1 Johannes 2:12-13, NBV2004)*

1. Voor jonggelovigen is het belangrijk dat ze een goed geloofsfundament hebben, dat is gebaseerd op Jezus en het Woord van God.
2. Jongvolwassenen en volwassenen moeten geoefend worden voor de geestelijke strijd en leren zelfstandig te overwinnen door de kracht van de Heilige Geest die in hen woont.
3. Ouderen worden aangespoord om te groeien in het diepgaander kennen van God en in de dagelijkse omgang met Hem.

De plaatselijke gemeente is vooral een oefenplaats voor jonggelovigen, net zo als het gezin ook die functie heeft voor kinderen. In een gezin leren kinderen met elkaar omgaan en dat gaat niet vanzelf. Iedere vader en moeder weet van de ruzies en meningsverschillen die hun kinderen met elkaar moeten uitvechten en dat ook doen. Het hoort er gewoon bij. Binnen een plaatselijke gemeente gaat het net zo. Volwassen gelovigen hebben geleerd tegen de satan en zijn rijk te strijden en niet tegen hun geloofsgenoten. Onvolwassen gelovigen hebben dit nog niet zo goed geleerd en maken eerder ruzie over bijzaken. Helaas komen conflicten binnen plaatselijke gemeenten vaker voor dan we als christenen willen toegeven.

Gezinsband

Binnen een gezin kunnen heel mooie dingen gebeuren, waar de kinderen hun leven lang goede herinneringen aan hebben. Dat zijn vaak de tijden dat de gezinsleden samen leuke dingen deden of door een moeilijke periode heen gingen en elkaar ondersteunden. Het samen meemaken van lief en leed is zo belangrijk om een hechte band met elkaar te krijgen.

"En als één lid lijdt, lijden alle leden mee. Als één lid eer ontvangt, verblijden alle leden zich mee." (1 Korintiërs 12:26, HSV2010)

Hetzelfde geldt voor de plaatselijke gemeente. Als je alleen maar 's zondags bij elkaar in de kerk zit om tegenaars achterhoofd aan te kijken, dan bouw je geen hechte gemeenschap op. Het is belangrijk om zowel serieuze als minder serieuze en praktische dingen met elkaar te doen.

7.1.13. Gemeente als leger

In het Nieuwe Testament wordt de Gemeente niet direct een leger genoemd, maar wel dat de Gemeente bij geestelijke oorlogvoering is betrokken. Datzelfde geldt op kleinere schaal voor de plaatselijke gemeente en ook voor iedere gelovige persoonlijk. Veel van dit onderwerp is toepasbaar op al deze drie niveaus.

Zie ook hoofdstuk 'Geestelijke strijd'. In dit onderwerp ligt de nadruk op geestelijke strijd in het kader van de plaatselijke gemeente.

Oorlog

De geestelijke strijd is een kosmische oorlog tussen God en de satan waarbij de mensheid ook is betrokken. Deze is begonnen in de geestelijke wereld toen de satan tegen God in opstand kwam. Nadat God de aarde had geschapen en de mens zijn intrede had gedaan, verleidde satan de mens tot zonde en verkreeg hij de heerschappij over de aarde. Daarom noemt de Bijbel de satan de 'god van deze eeuw' (2 Korintiërs 4:4, NBG1951) en de 'overste van deze wereld' (Johannes 16:11) ofwel de officiële geestelijke machthebber over de aarde gedurende dit tijdsbestek.

Hoewel Jezus op Golgota Gods tegenstander de beslissende slag heeft toegebracht is de oorlog nog niet beëindigd. Het is een belangrijk aspect van Gods plan dat de Gemeente op aarde strijd voert tegen de satan in de kracht van Koning Jezus, de Overwinnaar. Het is een verzetsstrijd tegen de tirannieke overheersing van de Boze, totdat de Koning zelf terugkomt en de definitieve overwinning zal brengen. Als God uiteindelijk de Nieuwe Aarde zal scheppen, zal deze kosmische strijd tot het verleden behoren.

Zie onderwerp 'Geschiedenis van Gods Koninkrijk' in hoofdstuk 'Gods Koninkrijk' voor een overzicht van deze kosmische oorlog.

De meeste gelovigen lijken niet te beseffen dat we als gelovigen verwickeld zijn in een totale oorlog. Ze leven alsof er niets aan de hand is, voelen zich nauwelijks bedreigd door de satan en hebben er geen idee van dat zij zijn geroepen om te strijden. Jezus heeft de satan toch overwonnen, dus alles is toch voor elkaar? Daarom menen veel christenen zich de luxe te kunnen veroorloven zich heel druk te maken over pietluttigheden terwijl de vijand de strijd om de gedachten van gelovigen opvoert. Dat doet hij met alle middelen zoals leugens en dwaalleringen. Ook verleidingen, beproevingen en vervolgingen zet hij in om Gods volk te vernietigen.

*"Wees nuchter en waakzaam; *want uw tegenpartij, de duivel, gaat rond als een brullende leeuw, op zoek naar wie hij zou kunnen verslinden. Bied weerstand aan hem, vast in het geloof, in de wetenschap dat hetzelfde lijden ook aan al uw broeders in de wereld opgelegd wordt." (1 Petrus 5:8-10, HSV2010)*

Verzetsleger?

Hoe ziet het verzetsleger van veel kerkelijke kringen eruit? Misschien wordt dat het beste geïllustreerd in volgende voorbeeldverhaal van Bijbelleraar Sidney Wilson.

Er was eens een vader die spannende verhalen aan zijn kinderen vertelde over het verzet tijdens tweede wereldoorlog. Met glanzende ogen zei hij: "We kwamen elke week een keer bij elkaar en zongen dan verzetsliederen. En de volgende week, weer of geen weer, kwamen we wéér bij elkaar om te zingen en te luisteren naar een toespraak over de oorlog. En geloof het of niet, maar we hebben het volgehouden tot aan de bevrijding!" Je slaat toch steil achterover van zoveel dapperheid, of niet soms?

En toch, dit verhaal schetst wel een pijnlijk nauwkeurig beeld van de strijdbaarheid van veel kerkelijke kringen.

Wat is belangrijk voor het gemeenteleger?

Daar is heel veel over te zeggen.

- **ken je tegenstander** - Tegenstanders zijn niet de mensen met een andere mening of visie (binnen eigen kring) of mensen met een andere godsdienst of die een hekel hebben aan christenen (buiten eigen kring), maar de satan zelf. Hij is onder andere:
 - een verzoeker (Matteüs 4:3)
 - een leugenaar (Johannes 8:44)
 - een mensenmoordenaar (Johannes 8:44)
- **weet hoe je vijand aanvalt** - De satan hanteert de volgende wapens:
 - leugens
 - misleiding en bedrog (2 Korintiërs 11:14) bijvoorbeeld om dwaalleringen en wereldse denkwijzen in de gemeente geaccepteerd te krijgen,
 - het zaaien van verkeerde gedachten, twijfel, vrees en wanhoop (Matteüs 16:21; Handelingen 5:3)
 - het zaaien van verdeeldheid (Hebreeënen 12:15; 1 Korintiërs 11:18)
 - aanvallen op geestelijke leiders en hun gezinnen
 - verleidingen en beproevingen, waarvan verleidingen de gevaarlijkste zijn
- **Ken je wapens en gebruik ze** - Onze wapens zijn geestelijk van aard (2 Korintiërs 10:4; Efeziërs 6:14-18):
 - het Woord van God, de Bijbel
 - geloof
 - de autoriteit van gelovigen over demonische machten in de naam van Jezus
 - strijdend gemeenschappelijk gebed
 - van God ontvangen liefde voor mensen in de omgeving
 - bereidheid om risico's te nemen en offers te brengen
 - eensgezindheid binnen je plaatselijke gemeente

Gevechtstraining en verzorging

Omdat de vijand veelvuldig wapens als leugens, misleiding en bedrog hanteert, is een krachtig fundament van waarheid onmisbaar. Gedegen Bijbelstudies en toepassingsgericht Bijbelonderwijs is daarvoor van het grootste belang.

Elke militair kent het belang van discipline, die nodig is om gedurende de strijd onmiddellijk actie te ondernemen en de gevechtsleider (=Jezus) blindelings te gehoorzamen. Geen geleuter en geen ja-maars, maar gewoon doen wat van je gevraagd wordt. Elke militair heeft gevechtstraining nodig om al doende getraind te worden in het uitvoeren van geestelijke gevechtstaken.

Bij elke strijd vallen gewonden die verzorgd moeten worden. Elke gelovige maakt wel eens dingen mee waardoor hij tijdelijk buiten gevecht gesteld wordt en in de ziekenboeg verzorgd moet worden (pastoraat). Het doel van dit pastoraat is dat de gewonden zo snel en zo goed mogelijke genezen om weer deel te kunnen hebben aan de strijd.

Verdediging

Een van de gevechtstaken van de gemeente is om weerstand te bieden tegen de bedreigingen voor de gemeente. De grootste bedreigingen voor het vormen of onderhouden van een parate gevechtseenheid komen van binnenuit. Voorbeelden:

- te druk zijn met gemeenteactiviteiten die gericht zijn op entertainment, vieringen, gezellige ontmoetingen of uitjes
- te veel aandacht voor het eigen welzijn en het in stand houden van de eigen gemeente (huisvesting, eigen organisatie, ervoor zorgen dat iedereen het 'fijn' vindt in de gemeente)
- dwaalleringen

Voorbeelden van bedreigingen van buitenaf:

- wereldse invloeden, zoals een wereldse manier van denken en invulling van huwelijk, relaties, man/vrouw aspecten, films, computer games, sport, entertainment
- antichristelijke activiteiten, discriminatie en weerstanden vanuit de omgeving

De geestelijke wapenrusting (Efeziërs 6) is vooral van belang in de verdedigende innerlijke strijd. Denk vooral ook aan:

- een krachtig fundament van waarheid voor de gemeente,
- een gemeentelieven waar de Heilige Geest ruimte heeft om te werken en te spreken,
- het handhaven van een reine en heilige levenswandel bij de gemeenteleden,
- onvoorwaardelijke liefdevolle toewijding aan de Heer
- bovenal: gebed

Aanval

In de meeste kerkelijke kringen komt men niet of nauwelijks toe aan een aanvallende geestelijke strijdvoering, maar elke gezonde gemeente kan het leren en er in groeien. We denken dan bijvoorbeeld aan:

- het evangelie uitdragen in woord en daad
- verantwoordelijkheid nemen in de samenleving om daarmee een positieve invloed uit te oefenen en daar als vertegenwoordigers van de Heer te functioneren
- gebed tegen antichristelijke invloeden in de omgeving en in het land

De plaatselijke gemeente fungeert dus niet alleen als een huisgezin, waarin gelovigen opgroeien tot geestelijke volwassenheid. Het is ook een uitvalsbasis om de wereld in te gaan en de boodschap van het evangelie uit te dragen.

Zie meer hierover in hoofdstuk 'Getuigen van Jezus'.

Hoe staat de vlag ervoor?

Hoe strijdbaar is je kerkelijke gemeente? Daarvoor zijn eenvoudige tests te bedenken zoals:

- Hoeveel procent van het gemeentebudget is bedoeld voor het naar buiten treden van de gemeente en de wereld dichtbij en veraf te bereiken door woordverkondiging en hulpverlening?
- Hoeveel procent van de gemeenteleden bezoekt geregeld de gemeentelijke bidstonden?

Ik wil geen minimum percentages noemen, maar ik ben bang dat heel veel plaatselijke gemeenten op deze twee punten bedroevend laag scoren. In sommige gemeenten zijn de percentages zo laag dat de gemeente misschien beter ontbonden worden omdat zij niet aan haar belangrijkste missie toekomt en de 'Grote Opdracht' van Jezus eenvoudigweg negeert.

7.1.14. Gemeente als kudde

Schape

Een kudde schape heeft voor veel mensen iets lieflijks. Jonge lammetjes zijn inderdaad vertederend lief en zacht, zo onschuldig en niet in staat zichzelf te verweren. Maar als het erop aankomt zijn schape eigenwijze beesten, passief en moeilijk handelbaar. Niet voor niets maakt de apostel Petrus de volgende vergelijking:

"Eens dwaalde u als schape, nu bent u teruggekeerd naar hem die de herder is, naar hem die uw ziel behoedt." (1 Petrus 2:25, NBV2004)

Zonder herder vinden schape de weg niet.

"Toen hij (=Jezus) de mensenmenigte zag, voelde hij medelijden met hen, omdat ze er uitgeput en hulpeloos uitzagen, als schape zonder herder." (Matteüs 9:36, NBV2004)

Schape zijn weerloze dieren, een gemakkelijke prooi voor roofdieren.

*"Toch worden wij dag na dag om u gedood en afgevoerd als schapen voor de slacht."
(Psalm 44:23, NBV2004)*

*"Bedenk wel, ik (=Jezus) zend jullie als schapen onder de wolven ..."
(Matteüs 10:16, NBV2004)*

Kudde

Er wordt vaak beweerd dat mensen kuddedieren zijn en in veel opzichten is dat ook wel zo. Ze zijn door de Schepper ontworpen en gemaakt om met elkaar op te trekken. Mensen hebben allemaal verschillende karaktereigenenschappen. Het doel daarvan is dat ze elkaar nodig hebben om MET ELKAAR compleet te zijn.

In het Oude Testament wordt het volk Israël op veel plaatsen vergeleken met een kudde, waarbij God vergeleken werd met een Herder die goed zorgt voor zijn schapen:

"Maar zijn volk liet hij wegtrekken als een kudde, hij voerde hen door de woestijn als schapen en geiten..." (Psalm 78:52, NBV2004)

"Als een herder weidt hij zijn kudde: zijn arm brengt de lammeren bijeen, hij koestert ze, en zorgzaam leidt hij de ooiën." (Jesaja 40:11, NBV2004)

Zo kunnen we de Gemeente zien als de grote kudde en de plaatselijke gemeente als een onderdeel van die kudde. Maar pas op: veel gemeenten lijken TE VEEL op een kudde met kuddedieren die braaf de tradities en gewoonten van de eigen groep volgen, maar niet echt leven, laat staan dat ze als een leger zijn. Een gemeente leeft niet voor zichzelf, maar behoort haar plaats in te nemen in het Koninkrijk van God met alles wat daarbij hoort.

Herder en pastoraat

Psalm 23 is zo ongeveer de meest bekende en geliefde Psalm, waarin het gaat over God die als een herder zorgt voor de mensen die Hem volgen. Centraal in die Psalm staat Gods volmaakte voorzienigheid, waarbij Hij voorziet in fysieke behoeften, emotionele behoeften en geestelijke behoeften. Zoals gezegd zijn schapen erg afhankelijk van de zorg van een herder. Dat geldt ook voor gelovigen die immers afhankelijk zijn van Gods hulp en kracht. Zijn christenen dan zulke watjes vergeleken met andere mensen? Nee natuurlijk niet, alleen zij BESEFFEN hun afhankelijkheid, terwijl anderen net doen alsof ze zelf alles kunnen. Ongelovigen zijn net zo kwetsbaar, maar zij hebben geen krachtbron om op terug te vallen. En dat is het grote verschil.

In het Nieuwe Testament lezen we dat Jezus van zichzelf zegt dat Hij de GOEDE Herder is:

*"Ik ben de goede herder. Ik ken mijn schapen en mijn schapen kennen mij..."
(Johannes 10:14, NBV2004)*

*"Mijn schapen luisteren naar mijn stem, ik ken ze en zij volgen mij. Ik geef ze eeuwig leven: ze zullen nooit verloren gaan en niemand zal ze uit mijn hand roven."
(Johannes 10:27-28, NBV2004)*

Leidinggevenden binnen Gods Gemeente worden ook beschouwd als herders en hoeders van hun kudde. Jezus zei in dat verband eens tegen de apostel Petrus:

*"Weid mijn lammeren ... Hoed mijn schapen ... Weid mijn schapen."
(Johannes 21:15-17, NBV2004)*

Later schreef Petrus in een van zijn brieven aan leidinggevenden binnen plaatselijke gemeenten:

"zorg voor de kudden van God waarvan u de herders bent; hoed ze zoals God het wil: niet uit dwang, maar vrijwillig, niet uit winstbejag, maar met toewijding. Stel u niet heerszuchtig op tegenover de kudde die aan u is toevertrouwd, maar geef het goede voorbeeld. Dan zult u wanneer de hoogste herder (=Jezus) verschijnt de krans van de luister ontvangen, die nooit verwelkt." (1 Petrus 5:2-4, NBV2004)

Paulus zei tegen de oudsten van de gemeente in Efeze:

"Zorg voor uzelf en voor de hele kudde waarover de heilige Geest u als herder heeft aangesteld; u bent de opziens van Gods gemeente, die hij verworven heeft door het bloed van zijn eigen Zoon." (Handelingen 20:28, NBV2004)

Hier ligt de nadruk op pastorale taken binnen de plaatselijke gemeente. Evenals een herder ervoor zorgt dat de schapen de juiste weg volgen en goed te eten krijgen, zo is pastoraat bedoeld om:

- gemeenteleden in het rechte spoor te houden door hen zo nodig terecht te wijzen en te corrigeren
- gemeenteleden de nodige zorg te geven om in moeilijke tijden op God te blijven vertrouwen

Zie ook onderwerp 'Goede Herder' in hoofdstuk 'Gelijkenissen van Jezus'.

Nuttige dieren

Schapen zijn buitengewoon nuttige dieren.

1. Ze leveren in de eerste plaats wol die vooral gebruikt kan worden voor kleding en andere toepassingen van wollen stoffen.
2. Terwijl varkens de grond door hun gewroet veranderen in een modderbad en koeien met hun grote vlaaien het onderliggende gras verstikken, laten schapen beschaafde keuteltjes achter die goed zijn voor de bodem. Bovendien grazen ze het gras grondig af, waarbij vooral het onkruid wordt verwijderd. Met hun kleine pootjes vertrappen ze de grond niet, zoals veel andere dieren wel doen, want ze sparen de zoden. Kortom: schapen bewijzen de eigenaar van de weidegrond een dienst, want het land knapt er juist van op.
3. Op het laatst leveren ze vlees dat geschikt is voor menselijke consumptie.

Gemeenteleden worden door de Bijbel aangespoord om hun kwaliteiten in te zetten om elkaar te dienen en te ondersteunen met de gaven die zij hebben.

"Zolang we dus de kans hebben, moeten we voor iedereen goed zijn, maar vooral voor onze geloofsgenoten." (Galaten 6:10, GNB1996)

Ook buiten de gemeente nuttig zijn

Gelovigen hebben ook als roeping om goed te doen in hun leefomgeving, zodat ook ongelovigen iets van Jezus in hen zien en open komen te staan voor de reddende boodschap van het evangelie. Dat is hun roeping, het doel van hun bestaan op aarde.

In ons land zijn er mensen en organisaties die zich inspannen om alles wat christelijk is uit het publieke leven te verwijderen. Toch blijkt uit onderzoek (gepubliceerd in 2009 door het CBS) dat de christelijke godsdienst een positief effect heeft op de sociale samenhang binnen ons land. Het is een feit dat christenen heel sterk vertegenwoordigd zijn bij vrijwilligerswerk en veel zorgtaken binnen de Nederlandse samenleving. We hebben het hier over dienende taken, die zelden de voorpagina's van de kranten halen, maar waardoor heel veel goeds wordt gedaan.

Ontwikkelingswerk en noodhulp zijn geweldige mogelijkheden voor christenen om aan de wereld het karakter van de Goede Herder te tonen in daden van praktische liefde. Ook in eigen woonplaats kunnen gelovigen mogelijkheden ontdekken om de samenleving te dienen en daarmee het Koninkrijk dichterbij hen te brengen. Jezus kwam op aarde om kansarme mensen op te zoeken en om zieken en zwakken nieuwe kansen te geven. Ook nu is er heel veel nood onder de mensen om ons heen en we hebben als christenen heel veel mogelijkheden om ons in te zetten. Als we het maar willen zien.

7.1.15. Doop

De doop is een publieke gebeurtenis waarbij getuigenis wordt afgelegd van het feit dat God iemand nieuw leven gegeven heeft.

Dit onderwerp is een van de meest beladen onderwerpen binnen kerkelijke kringen. De Bijbel spreekt over één doop die alle nieuwtestamentische gelovigen samenbindt (Efeziërs 4:3-6). Niettemin kunnen gelovigen uit verschillende geloofsgemeenschappen juist een sterke onderlinge afstand ervaren rondom dat onderwerp.

Verschillende doopraktijken

De meest toegepaste doopraktijken in Nederland zijn:

1. **kinderdoop** - meestal uitgevoerd door besprenkeling bij pasgeboren kinderen van kerkelijke ouders
2. **volwassendoop** - meestal uitgevoerd door onderdompeling bij mensen die een bewuste geloofskeuze hebben gemaakt, vaak volwassenen

Helemaal correct zijn deze termen eigenlijk niet omdat de kinderdoop ook wel bij volwassenen wordt uitgevoerd en de volwassendoop ook wel bij jongeren die nog niet volwassen genoemd kunnen worden. Daarom lijkt het me beter om de volgende termen te gebruiken:

1. **verbondsdoop** - in plaats van kinderdoop, omdat de toetreding tot Gods Verbond daarbij een centrale gedachte is
2. **geloofsdoop** - in plaats van volwassendoop, omdat deze wordt uitgevoerd bij jonge of oudere mensen die zelf bewust tot geloof zijn gekomen

In dit hoofdstuk zullen we de laatstgenoemde termen gebruiken, omdat daarmee de verschillen het meest kernachtig naar voren komen.

In Nederland zijn er getalsmatig waarschijnlijk meer aanhangers van de kinderdoop dan van de geloofsdoop. In veel andere landen is het precies andersom. Verreweg de meeste mensen die vandaag de dag over de hele wereld tot bekering komen, ontvangen de geloofsdoop. Er zijn ook geloofsgemeenschappen (zoals het Leger des Heils) waar helemaal geen doopbedieningen plaatsvinden.

De meest voorkomende doopmethoden zijn besprenkeling en onderdompeling. Besprenkeling wordt in Nederland vooral toegepast in kerken waar de verbondsdoop wordt toegepast. Onderdompeling wordt meestal toegepast met de geloofsdoop, tenzij dat te belastend is voor de dopeling vanwege lichamelijke beperkingen.

Om de doopopvattingen goed naast elkaar te zetten is het allereerst nodig om antwoorden te zoeken op de volgende kernvraag:

Wat is het verschil tussen het Oude en Nieuwe Verbond met betrekking tot toetreding tot het volk van God?

Toetreding tot het Oude Verbond met Israël

De besnijdenis van pasgeboren jongetjes bij de Israëlieten op de achtste dag van hun leven was een uiterlijk symbool van de toetreding tot het Oude Verbond. Al vanaf de tijd van Abraham worden joodse jongetjes besneden.

Op talloze plaatsen in het Oude Testament lezen we dat God zich met zijn volk heeft verbonden om 'van geslacht tot geslacht' hun God te zijn.

Toetreding tot het Nieuwe verbond met de Gemeente

Terwijl fysieke geboorte als Israëliet de voorwaarde om tot het Oude Verbond toe te treden, geeft geestelijke geboorte ofwel wedergeboorte de toegang tot het Nieuwe Verbond. De eerstgenoemde woorden uit de prediking van Jezus waren:

"Bekeer u, want het Koninkrijk der hemelen is nabij gekomen" (Matteüs 4:17, HSV2010)

De stap van bekering is nodig om wedergeboren te worden en daardoor toegang te krijgen tot het Koninkrijk van de Hemel. Jezus nam de tijd om Nicodemus uit te leggen dat geestelijke wederge-

boorte noodzakelijk is om tot het Nieuwe Verbond van Gods Koninkrijk toe te treden. Bekering leidt tot wedergeboorte.

"... Als iemand niet opnieuw geboren wordt, kan hij het Koninkrijk van God niet zien ... Als iemand niet geboren wordt uit water en Geest, kan hij het Koninkrijk van God niet binnengaan." (Johannes 3:3-5, HSV2010)

De doop wordt in de Bijbel het 'bad van de wedergeboorte' genoemd (Titus 3:5) en de wedergeboorte is gekoppeld aan geloofsovergave. Zo lezen we:

"Toen u gedoopt werd bent u immers met hem begraven, en met hem bent u ook tot leven gewekt, omdat u gelooft in de kracht van God die hem uit de dood heeft opgewekt." (Kolossenzen 2:12, NBV2004)

Geloof, bekering, wedergeboorte en doop horen allemaal bij elkaar.

Oud en Nieuw Verbond vergeleken

Laten we enkele kenmerken van het Oude en Nieuwe Verbond eens naast elkaar op een rijtje zetten die in verband staan met de doop. Er zijn belangrijke overeenkomsten tussen de beide verbonden. In beide verbonden komen we dezelfde concepten tegen, alleen op een verschillend niveau: het aardse niveau bij het Oude Verbond en het geestelijke niveau bij het Nieuwe Verbond. Beide verbonden zijn door God gesloten met mensen die Hem willen volgen op Gods voorwaarden.

Concept	Oud Verbond	Nieuw verbodn
Gods Koninkrijk	Israëls theocratie	Koninkrijk van de Hemel
verbondsrelatie	God als Koning over de Israëlieten als onderdanen	God als Vader en Jezus als Heer van de gelovigen
Gods levenswet	wet van Mozes	nieuwtestamentische wet
toetreding	door geboorte binnen het volk Israël	door wedergeboorte (op basis van geloof in Jezus en bekering tot God)
uiterlijk teken bij toetreding	besnijdenis	doop

Zie hoofdstuk 'Gods Koninkrijk' voor meer details over het Oude en Nieuwe Verbond.

7.1.16. Geloofsdoop

De geloofsdoop wordt toegepast nadat iemand tot geloof is gekomen (bekeerd) en is wedergeboren. Deze handeling is een afbeelding van het 'met Jezus gestorven, begraven en opgestaan zijn' en levensvernieuwing (Romeinen 6:2-4).

Noodzaak van de doop

Waarvoor is de doop nodig? Het is geen voorwaarde tot iemands redding of behoud, maar wel een opdracht van God, volgend op de bekering:

"Wie gelooft en zich laat dopen, zal behouden worden, maar wie niet gelooft, zal veroordeeld worden." (Marcus 16:16, NBG1951)

Geloof en doop zijn geen gelijkwaardige voorwaarden om behouden te worden. Geloof is de voorwaarde, terwijl je door de doop getuigenis aflegt van je levensverandering. De doop op zich is geen middel tot redding of behoud. In de aangehaalde tekst lezen we dan ook niet dat alle mensen veroordeeld worden die zich niet laten dopen.

In zeker opzicht is de doop te vergelijken met een huwelijksceremonie. Daarbij verklaar je plechtig in tegenwoordigheid van andere mensen dat je je leven met de ander wilt delen. Zo laat je bij de doop zien dat je je leven aan Jezus hebt toevertrouwd en Hem levenslang trouw wilt dienen als je Heer.

Jezus heeft vlak voor zijn vertrek aan zijn apostelen de opdracht gegeven om bekeerlingen te dopen.

"Ga dus op weg en maak alle volken tot mijn leerlingen, door hen te dopen in de naam van de Vader en de Zoon en de heilige Geest" (Matteüs 28:19, NBV2004)

Tevoren had Jezus het voorbeeld gegeven door zichzelf door Johannes de Doper te laten dopen, waarmee Hij zich identificeerde met alle andere mensen die vergeving van zonden nodig hadden. In navolging van Jezus behoren wedergeboren gelovigen zich ook te laten dopen om zich op hun beurt met Jezus te identificeren.

"Maar Johannes probeerde hem tegen te houden met de woorden: 'Ik zou door u gedoopt moeten worden, en dan komt u naar mij?' Jezus antwoordde: 'Laat het nu maar gebeuren, want het is goed dat we op deze manier Gods gerechtigheid vervullen.' Toen stemde Johannes ermee in." (Matteüs 3:14-15, NBV2004)

Voorwaarde voor de doop

De doop wordt ook wel het bad van de wedergeboorte genoemd (Titus 3:5, NBG1951). In feite is wedergeboorte de enige voorwaarde tot de doop. Wedergeboorte is iets wat God doet in het leven van een mens nadat hij tot bekering is gekomen en daarbij in geloof zijn leven aan God heeft overgegeven. Alle drie begrippen komen in hun onderlinge relatie in het volgende Bijbelgedeelte voor: (1) eerst geloof dat tot bekering leidt, (2) vervolgens wedergeboorte en (3) afgebeeld door de doop:

"Toen u gedoopt werd bent u immers met hem begraven, en met hem bent u ook tot leven gewekt, omdat u gelooft in de kracht van God die hem uit de dood heeft opgewekt." (Kolossenzen 2:12, NBV2004)

Door wedergeboorte treedt een gelovige toe tot het Nieuwe Verbond en de doop is als het ware de uiterlijke bevestiging van wat innerlijk heeft plaatsgevonden. Daarom kan de doop nooit bedoeld zijn geweest voor kleine kinderen die nog niet in staat zijn om zelf de geloofskeuze te maken, die tot wedergeboorte leidt.

Betekenis van de doop

Geloofsdoop vindt meestal plaats door onderdompeling. Deze uiterlijke handeling, die we in de Bijbel zo tegenkomen, symboliseert de afsterving van het oude leven en de opstanding tot het nieuwe leven. Dat is een omschrijving van de wedergeboorte:

"Wij zijn dan met Hem begraven door de doop in de dood, opdat evenals Christus uit de doden is opgewekt tot de heerlijkheid van de Vader, zo ook wij in een nieuw leven zouden wandelen. Want als wij ... gelijkgemaakt aan Hem in Zijn dood, dan zullen wij ook aan Hem gelijk zijn in Zijn opstanding." (Romeinen 6:4-5, HSV2010)

Jezus heeft zich met de mensheid geïdentificeerd en zijn leven voor ons overgehad. Door de doop identificeer je jezelf volledig met Jezus: in zijn lijden en sterven, in zijn begravenis en opstanding.

- Je laat je onderdompelen in het doopwater om daarmee te laten zien dat je je oude leven hebt afgelegd en dat je zonden zijn afgewassen vanwege het plaatsvervangend sterven van Jezus.
- Je komt weer uit het water omhoog om daarmee te laten zien dat God je nieuw leven heeft gegeven. Jezus is uit de dood is opgestaan en heeft zijn leven met je gedeeld.

Doop door onderdompeling

In nieuwtestamentische Bijbelteksten over het dopen van Johannes de Doper wordt het dopen IN water steevast vertaald als dopen MET water. In de grondtekst staat overduidelijk 'in', daarover kan geen misverstand bestaan.

"Ik doop u wel met water tot bekering, maar Hij Die na mij komt, is sterker dan ik; ik ben het niet waard Hem Zijn sandalen na te dragen. Hij zal u dopen met de Heilige Geest en met vuur." (Matteüs 3:11, HSV2010)

Ik ken maar één Nederlandse Bijbelvertaling die dit wel correct heeft vertaald:

*"Ik doop u in water met het oog op bekering. Maar Hij die na mij komt, is krachtiger dan ik. Ik ben te min om Hem zijn sandalen te brengen. Hij zal u dopen in heilige Geest en vuur."
(Matteüs 3:11, WV1995)*

Alle andere Bijbelvertalingen hebben de vertaling aangepast aan de meest gangbare dooppraktijk van besprenkeling. Dat lijkt meer op bewuste misleiding dan op vertalen! De Bijbelse gegevens over dit onderwerp wijzen steeds op onderdompeling en niet op besprenkeling. Johannes de Doper had een rivier nodig om bekeerlingen te dopen. De mensen moesten de rivier in om gedoopt te worden door onderdompeling. Vandaar de uitdrukking 'volop water' in het volgende Bijbelvers:

"Johannes doopte ook, in Enon bij Salim, want daar was volop water. De mensen gingen naar hem toe en lieten zich door hem dopen." (Johannes 3:23, GNB1996)

Voor besprenkeling is heel wat minder water nodig. Ook de volgende Bijbeltekst levert hetzelfde beeld op:

"Op het moment dat hij (=Jezus bij zijn doop) uit het water omhoogkwam, zag hij de hemel openscheuren en de Geest als een duif op zich neerdalen" (Marcus 1:10, NBV2004)

Waarom zouden dopelingen de rivier in moeten gaan om besprenkeld te worden? Toen de kamerling tot geloof kwam na een gesprek met de apostel Filippus werd hij gedoopt. Ook bij die geschiedenis lijkt het wel duidelijk dat het water niet nodig was voor een paar druppeltjes, want die had hij zonder twijfel wel bij zich.

"En terwijl zij onderweg waren, kwamen zij bij een water, en de kamerling zeide: Zie, daar is water; wat is ertegen, dat ik gedoopt word?" (Handelingen 8:36, NBG1951)

Bij besprenkeling kan afwassing van zonden worden uitgebeeld; bij onderdompeling zowel afwassing van zonden als het afleggen van het oude leven en als vernieuwd persoon opstaan. Ook daarin is onderdompeling de meest sprekende en de meest Bijbelse vorm van dopen.

En de kinderen dan?

Voorstanders van de geloofsdoop zijn vaak wat onduidelijk over de plaats die kinderen innemen ten opzichte van God en de gemeente. Wel geloven zij dat hun kinderen op de een of andere manier bij Jezus horen, maar nadrukkelijk zonder hen kinderen van God te noemen, omdat zij die uitdrukking direct in verband brengen met wedergeboorte.

Wel worden kinderen meestal op jonge leeftijd in het midden van de gemeente 'aan God opgedragen' om hen te laten zegenen, zoals eenmaal moeders hun kinderen bij Jezus brachten om door Hem gezegend te worden. Bij het opdragen van kinderen wordt ook voor het kind en de ouders gebeden.

7.1.17. Verbondsdoop

Bij de verbondsdoop staat toetreding tot 'het verbond' tussen God en de gelovigen centraal. De nadruk ligt daarbij vooral op het feit dat God mensen tot zich roept en niet de mens die zich tot God bekeert.

Traditionele verbondsleer

Gedurende de eerste eeuwen na Christus was geloofsdoop de normale praktijk. Daarover zijn aanhangers van elke doopopvatting het eens. Bij de doop namen gelovigen in het openbaar afstand van de duivel, de wereld en de zonde. De kerkvaders benadrukten veelvuldig dat de doop consequenties had voor het leven. De dopelingen dienden hun leven in te richten 'volgens de overlevering van Jezus'.

De traditie van de verbondsdoop is enkele eeuwen na Jezus ontstaan en verving langzaam aan die van de geloofsdoop. Bij de reformatie hebben de protestanten de dooptraditie van de rooms-

katholieke kerk 'meegenomen'. De reformatorische verbondstheologie is in de zestiende eeuw ontwikkeld in de discussies met de doperse beweging, die de verbondsdooop verwierp. Deze verbondsleer is opgesteld om de verbondsdooop te legitimeren.

Bij de verbondsdooop ligt de nadruk op het feit dat Gods genade voorafgaat aan de geloofskeuze van de mens. In deze verbondstheologie komen elementen van het Oude Verbond naast die van het Nieuwe Verbond voor. De manier van toetreding tot het Oude Verbond (toetreding door geboorte binnen het volk van God) is dus toegepast op het Nieuwe Verbond. Op grond van die gedachtegang worden pasgeboren kinderen van kerkleden ten doop gehouden. Daarbij wordt meestal het voorhoofd besprenkeld als een uiterlijk symbool van afwassing van zonden. Het 'met Jezus gestorven en opgestaan zijn tot een nieuw leven' wordt door besprenkeling niet afgebeeld.

Wedergeboorte?

Naar mijn mening is de geloofsdooop eenvoudig en overtuigend uit te leggen op grond van enkele duidelijke Bijbelgedeelten, terwijl de onderbouwing van de kinderdoop naar mijn mening uit indirecte en weinig overtuigende redeneringen bestaat.

Zoals eerder gezegd wordt de doop in de Bijbel het 'bad van de wedergeboorte' genoemd (Titus 3:5, NBG1951) en de wedergeboorte is gekoppeld aan geloofsovergave. Zo lezen we:

*"... Maar door het geloof in de macht van God, die ook Hem (=Jezus) heeft opgewekt uit de dood, bent u nu met Hem opgestaan en hebt u nieuw leven ontvangen."
(Kolossenzen 2:12, HB2008)*

Zo lijkt het me gemakkelijk te begrijpen dat geloof, wedergeboorte en doop allemaal bij elkaar horen. Maar hoe gaan voorstanders van de verbondsdooop hiermee om?

Om de verbondsdooop te rechtvaardigen meent een deel van de aanhangers van de verbondsdooop dat kinderen van gelovige ouders vanaf hun geboorte kinderen van God zijn ofwel wedergeboren. Bij die bewering wordt de Bijbelse voorwaarde van persoonlijke bekering en geloofsovergave voor wedergeboorte genegeerd. Anderen geloven niet dat kinderen van gelovige ouders zijn wedergeboren, maar dat wedergeboorte volgt op persoonlijke bekering. Toch lopen ook zij tegen het feit aan dat de Bijbel toch een verband legt tussen doop en wedergeboorte. In alle gevallen zijn er kunstmatige denkconstructies nodig om de verbondsdooop te rechtvaardigen. Een bekende denkconstructie is die van de veronderstelde wedergeboorte: van een gedoopt kind mag worden aangenomen dat het is wedergeboren totdat of tenzij het tegendeel blijkt. Er zijn hevige discussies gevoerd over de vaag of het woord 'totdat' of 'tenzij' hier op zijn plaats is.

Bovengenoemde opvattingen komen naar mijn mening voort uit het ten onrechte vermengen van het Oude en Nieuwe Verbond. De toetreding tot het Oude Verbond (door geboorte als Israëliet) wordt overgebracht naar het Nieuwe Verbond, terwijl daarbij wedergeboorte als voorwaarde geldt. Deze denkwijze kan voor veel onduidelijkheid zorgen over de noodzaak voor bekering en wedergeboorte. Het gevolg is dat kerkmensen blijven zitten met de vraag: "Ik hoor in de kerk dat ik een kind van God ben, maar ik merk niets van dat nieuwe leven in mij. Is dit dan alles wat het geloof te bieden heeft?" Met als gevolg dat velen blijven steken in een verstandelijke geloofsovertuiging, waar geen kracht van uitgaat omdat daar geen leven in zit. Wat dan overblijft is een wettische manier van leven en in eigen kracht proberen naar Gods wil te leven en elke keer weer te falen. De leer van de verbondsdooop kan zodoende een groot struikelblok zijn om tot daadwerkelijke bekering en wedergeboorte te komen en dat vind ik een ernstige zaak. Hoewel, in kerkelijke kringen, waar deze verbondsleer officieel wel wordt aangehouden, kom je steeds meer mensen tegen die er genuanceerder over zijn gaan denken en de oproep tot bekering serieus nemen in hun eigen leven.

Verkiezing en vrije wil

Bij de verbondsdooop wordt sterk de nadruk gelegd op Gods soevereiniteit en het feit dat Hij ervoor gekozen heeft mensen te verkiezen en genadig te zijn, voordat de dopeling tot een geloofskeuze kan komen. Niet het kind, maar de ouders kiezen ervoor om daar via de doop op Gods aanbod van gena-

de te reageren. Maar bij geloofsdoop komt de geloofskeuze van de mens meer op de voorgrond dan bij de aanhangers van de verbondsdoop, maar wel nadrukkelijk met het besef dat Gods genade de ENIGE GROND is voor Gods herscheppende werk in de gelovige. De geloofskeuze is slechts de VOORWAARDE, niet meer en niet minder. Ook de aanhangers van de geloofsdoop erkennen onverkort dat Gods genade de grond is voor behoud en dat de keuze van de mens op de tweede plaats komt. Het lijkt me dat de opvattingen over dat punt niet ver uit elkaar hoeven te liggen. Het lijkt eerder een zaak zwaardere of lichtere accenten op het een en het andere. Daarmee samenhangend spelen natuurlijk ook opvattingen over uitverkiezing en de vrije wil van de mens een rol.

Kinderen

Voorstanders van de verbondsdoop gaan er van uit dat kinderen van gelovige ouders door geboorte in een christelijk gezin tot 'het verbond' zijn toegetreden. Zij geloven dat hun kinderen het eeuwige leven zullen ontvangen als zij op jonge leeftijd komen te overlijden. Omdat de leer van de verbondsdoop zich daar nadrukkelijk over uitsprekt, ervaren gelovigen dat als iets heel wezenlijks en putten zij daar troost uit.

Persoonlijk geloof ik dat Gods genadigheid over jonge kinderen zich niet beperkt tot kinderen van gelovige ouders. De Bijbel leert dat ieders bestemming wordt bepaald op grond van ieders eigen daden, niet op grond van de daden van hun ouders. Ieder mens is dus alleen verantwoordelijk voor eigen zonden. Verder geloof ik dat zonden niet worden toegerekend aan kinderen waarbij het geweten nog onvoldoende is ontwikkeld. Kinderen van gelovige ouders zijn in hun ouders 'geheiligd' en dat betekent letterlijk 'apart gezet' (1 Korintiërs 7:14). Dat betekent natuurlijk niet dat ze gered of behouden zijn OMDAT hun ouders gelovigen zijn, want dat is niet Bijbels. Wel dat God de kinderen zegent omwille van de ouders. Ze groeien immers op binnen de lichtkring van Gods aanwezigheid, waar de weg tot God hen wordt voorgehouden en voorgeleefd. Voor hen is de stap naar een persoonlijk geloof veel gemakkelijker en vanzelfsprekender dan bij kinderen uit ongelovige gezinnen, maar het blijft een persoonlijke keuze.

Openbare geloofsbelijdenis

In het verlengde van de verbondsdoop is de traditie van het doen van openbare geloofsbelijdenis ontstaan. Bij de openbare geloofsbelijdenis neemt men als het ware de verbondsdoop (die ze als pasgeboren baby hebben ondergaan) voor eigen rekening en belooft men God te volgen volgens de leer van de kerk. Afhankelijk van de opvattingen binnen een kerk, kan een openbare geloofsbelijdenis variëren tussen een verstandelijk accepteren van wat de kerk leert tot een getuigenis van een echte bekering die heeft plaatsgevonden. Evenals de geloofsdoop in andere kerkelijke kringen wordt de openbare geloofsbelijdenis meestal gekoppeld aan het lidmaatschap van een plaatselijke gemeente.

Overdopen

Veel mensen, afkomstig uit kerkelijke kringen waar de verbondsdoop wordt toegepast, die bewust bekeerd en wedergeboren zijn, komen open te staan voor de geloofsdoop. Zij beginnen zich dan af te vragen of het de Bijbelse weg zou zijn om de geloofsdoop aan te vragen. Dit wordt door aanhangers van de verbondsdoop 'overdopen' genoemd, omdat zij de verbondsdoop als een geldige doop beschouwen. Aanhangers van de geloofsdoop beschouwen verbondsdoop niet als geldige doop en beschouwen de geloofsdoop dan als hun eerste en enige doop. Dit leidt in veel gevallen tot een confrontatie tussen de beide denkwerelden die verder gaat dan de uiterlijke kant van de doop. Het gaat in diepste wezen om de vraag hoe iemand wordt wedergeboren en zich een kind van God mag weten. En dat gaat heel diep.

Ik heb heel veel mensen gesproken die in dit spanningsveld verkeren. Ze zijn meestal vrij snel overtuigd van de Bijbelse onderbouwing van de geloofsdoop. Maar de aarzeling ontstaat vaak vanwege de relatie met ouders die hen als kind ten doop hebben gehouden en die zich daarin persoonlijk afgewezen zouden voelen. Aan de andere kant heb ik nog nooit iemand ontmoet die zich liet 'overdopen' en die zich laatdunkend of afwijzend uitliet over het feit dat hun ouders hen als kind hadden

laten dopen. Integendeel, ze respecteren het dat hun ouders naar beste weten hebben gehandeld. Tegelijk raakt het hun hart omdat ze natuurlijk niet graag hun ouders pijn te doen. Het is vooral belangrijk dat de betrokkenen Gods wil zoeken bij het maken van hun keuze.

Waar het om gaat

Natuurlijk is de innerlijke houding van je hart belangrijker dan het al of niet volgen van bepaalde tradities, waaronder de wijze van dopen. Het is belangrijker dat je wedergeboren bent dan dat je op de 'juiste' manier bent gedoopt. Zelf heb ik als kind de verbondsdoop meegemaakt en heb ik op latere leeftijd, na mijn wedergeboorte, de geloofsdoop meegemaakt. Ik beschouw iedere wedergeboren gelovige, ongeacht zijn doopopvatting, als mijn broer of zus in de Heer, zonder enige aarzeling.

De Bijbelse doop is een opdracht van Jezus. Maar we mogen niet toestaan dat verschillende opvattingen over dit onderwerp verwijdering brengt tussen ware gelovigen. Wat wedergeboren mensen met elkaar gemeenschappelijk hebben is veel belangrijker dan de verschillen in opvattingen over de doop. Omdat we allemaal een beperkt inzicht hebben in Gods bedoelingen zullen we altijd mensen ontmoeten die anders denken dan wijzelf.

Laat ieder met een OPEN hart de Bijbel lezen en in gehoorzaamheid handelen naar het licht op Gods Woord dat hij ontvangen heeft. Wie een radicale discipel van Jezus wil zijn, moet zich zo veel mogelijk laten leiden door wat de Bijbel aanreikt en niet door menselijke redeneringen of gevoelens.

7.1.18. Klaar voor de doop?

Wanneer is het de juiste tijd om je te laten dopen?

Kort gezegd: als je bewust tot geloof bent gekomen en daardoor nieuw leven hebt ontvangen door wedergeboorte en als je goed weet wat je doet. Het is Bijbels gezien toegestaan als iemand zich laat dopen zodra hij zijn hart aan de Here Jezus heeft gegeven. Denk maar aan de doopgeschiedenissen die in het Bijbelboek Handelingen zijn beschreven (Handelingen 8:35-38; Handelingen 10:44-48; Handelingen 16:14-15; Handelingen 16:30-34).

1. De apostel Filippus had een gesprek met een hoogwaardigheidsbekleeder uit Ethiopië, die op weg naar huis was. Deze man kwam ter plekke tot geloof.

Kamerling: "Wat verhindert mij om gedoopt te worden?" Filippus: "Als u met heel uw hart gelooft, is het geoorloofd." (Handelingen 8:36-37, HSV2010)

2. De apostel Petrus was uitgenodigd om voor een groep Romeinen te spreken. Zij kwamen tot geloof en de Heilige Geest viel op hen, zodat duidelijk was dat ze hun hart aan de Heer hadden gegeven en nieuw leven hadden ontvangen:

"Zou iemand het water kunnen weren, om dezen te dopen, die evenals wij de Heilige Geest hebben ontvangen?" (Handelingen 10:47, NBG1951)

3. Een Romeinse gevangenvaarder had de apostelen Paulus en Silas gegeseld en in het gevang gestopt. Na een aardbeving en de daarop volgende consternatie kwam hij met zijn huisgenoten tot geloof, nadat het evangelie hen was uitgelegd.

"... en hij liet zichzelf en al de zijnen terstond dopen ... en hij verheugde zich, dat hij met zijn gehele huis tot het geloof in God gekomen was." (Handelingen 16:33-34, NBG1951)

4. De purperverkoopster Lydia en haar huisgenoten werden gedoopt kort nadat ze tot geloof waren gekomen:

"... en de Here opende haar hart, zodat zij aandacht schonk aan hetgeen door Paulus gezegd werd. En toen zij gedoopt was en haar huis ..." (Handelingen 16:14-15, NBG1951)

In al deze gevallen zijn mensen vrijwel direct na hun bekering gedoopt. Soms werden ze groepsge-
wijs gedoopt. In drie van de vier bovengenoemde situaties blijkt uit de tekst dat de dopelingen tot
persoonlijk geloof waren gekomen; daar konden dus geen kleine kinderen bij verondersteld worden.
Het is onwaarschijnlijk dat dit in het geval van Lydia en haar huisgenoten (waarschijnlijk personeel,
slaven) anders zou zijn.

Maar hun situatie was in veel opzichten anders dan de onze. Verschillende van de bovengenoemde
ontmoetingen waren waarschijnlijk eenmalig, zodat een traject van bezinning en onderwijs geen
optie was. Daarom moeten we het direct dopen na bekering niet tot een vaste regel verheffen.

Niet te vroeg dopen

De christelijke kerk heeft al zeer vroeg ingezien dat het verstandig is voor bekeerlingen om een
voorbereidingstijd van bezinning en onderricht mee te maken voordat ze gedoopt worden. Het doel
hiervan is:

1. om doopbedieningen na impulsbekeringen met onvoldoende diepgang te voorkomen
2. om een zekere basiskennis en -ervaring op te doen over het leven met God
3. om een besef te krijgen van de consequenties van het volgen van Jezus
4. om de echtheid van het geloof te toetsen

Daarom vind ik het in het algemeen niet aan te raden om kinderen te dopen, die de puberteit nog
niet hebben doorlopen, tenzij zeer duidelijk uit de praktijk blijkt dat hun geloof geworteld is in hun
leven. Voor volwassenen geldt dat laatste natuurlijk ook.

Waarom gaan man en vrouw meestal niet onmiddellijk trouwen zodra ze liefde voor elkaar hebben
opgevat? Omdat dat ze elkaar eerst goed willen leren kennen, totdat ze zeker weten dat ze elkaar
levenslang trouw kunnen beloven. Ook is het goed te wachten totdat ze volwassen genoeg zijn om
de verantwoordelijkheid aan te kunnen en de consequenties van hun trouwbelofte kunnen overzien.
Het is immers geen kleinigheid. Zo kan het heel verstandig zijn als iemand zich niet direct na zijn
bekering laat dopen, maar eerst een tijd van bezinning en Bijbels onderwijs in acht neemt. Te vaak
zien we dat overenthousiaste dopelingen, die geen tijd hadden om te wachten, kort na hun doop
terugvallen.

Niet te laat dopen

Aan de andere kant zijn er ook gelovigen die de doop onnodig lang uitstellen. Een wedergeboren
gelovige moet vroeg leren om de opdrachten van zijn Koning direct uit te voeren en Hem niet te
dienen op zijn eigen voorwaarden. Een goede stelregel is: je moet de mijlpalen van je leven altijd
goed neerzetten. Wedergeboorte is de belangrijkste mijlpaal in je leven, waarbij het je als gelovige
siert om zowel bedachtzaam als radicaal te zijn.

We zien iets van die radicaliteit bij Paulus, die na zijn bekering drie dagen niets at als onderdeel van
zijn inkeerproces. Vervolgens liet hij zich EERST dopen en pas daarna ging hij weer eten (Handelingen
9:18-19). Een klein detail, maar toch een voorbeeld van hoe het moet: eerst aandacht geven aan de
dingen van God en dan aan je eigen behoeften denken.

Toewijding

Bij de voorbereiding op de doop komt het vooral aan op een houding van toewijding aan God. Dan
kunnen de volgende vragen je helpen om erover na te denken of je al klaar bent om de doop te ont-
vangen.

- Heb je nog bindingen met het rijk van de satan? Zo ja, dan moeten die bindingen worden ver-
broken. Denk daarbij aan ervaringen met occulte zaken, zoals waarzeggerij, geesten oproepen,
het gaan naar occulte genezers, enzovoort.
- Is er sprake van onreinheid op seksueel gebied of seksuele relaties die de Bijbel niet toestaat?
Neem daar dan volledig afstand van. Ook dit is een belangrijke toetssteen om te zien of je toe-
wijding aan God echt is.

- Ben je verslaafd aan roken, alcohol of drugs? Breek met dergelijke schadelijke bindingen aan het 'vlees' (de verlangens van de oude natuur) die barrières zijn voor de doorwerking van Gods Geest. Vlees en Geest zijn gezwoeren vijanden van elkaar! (Romeinen 8:5-12; 1 Korintiërs 6:12)
- Ben je bereid om Jezus te volgen en te gehoorzamen en je te laten leiden door zijn Woord en Geest, ook als dat grote of kleine offers kost?
- Ben je bereid om je aan te sluiten bij een Bijbelgetrouwe plaatselijke gemeente, om daar geloofsonderwijs en toerusting te ontvangen (zie Matteüs 28:19), je te onderwerpen aan het gezag van die gemeente en je in te zetten om ook binnen die gemeente dienstbaar te zijn?

Tot slot een korte anekdote over toewijding. Tijdens de opwekkingen in de Verenigde Staten in de jaren 1857-1858 waren er doopdiensten in de Mohawk rivier bij New York. Het water van de rivier was bevroren. De mensen die krachtadig tot geloof waren gekomen wilden zich zo graag laten dopen dat het ijs van de rivier gebroken werd, zodat de dopelingen gedoopt konden worden. Ze overleefden de doopplechtigheid met glans. Het vuur van Gods Geest zal hen ongetwijfeld verwarmd hebben...

7.1.19. Heilig Avondmaal

Zoals de doop een bevestiging is van de toetreding tot het Nieuwe Verbond door wedergeboorte, zo is het Heilig Avondmaal een eenvoudig kerkelijk gebruik met brood en wijn, waarin gelovigen de verbondenheid met hun gekruisigde Heer tot uitdrukking brengen. De term 'avondmaal' komt als zodanig niet in het Nieuwe Testament voor, maar je leest wel uitdrukkingen als 'breken van het brood' (Handelingen 2:42) 'maaltijd van de Heer' (1 Korintiërs 11:20) en 'tafel van de Heer' (1 Korintiërs 10:21).

Gedenken van Jezus' plaatsvervangend sterven

Het Heilig Avondmaal is allereerst bedoeld om het offer te gedenken, dat Jezus aan het kruis heeft gebracht:

"En Hij nam brood en nadat Hij gedankt had, brak Hij het en gaf het aan hen met de woorden: Dit is Mijn lichaam, dat voor u gegeven wordt. Doe dat tot Mijn gedachtenis. Evenzo nam Hij ook de drinkbeker na het gebruiken van de maaltijd en zei: Deze beker is het Nieuwe Verbond in Mijn bloed, dat voor u vergoten wordt." (Lucas 22:19-20, HSV2010)

Het brood symboliseert het lichaam van Jezus dat Hij heeft prijsgegeven ten behoeve van de mensheid. Door het brood te eten erkent de gelovige dat Jezus dat ook voor hem persoonlijk is gestorven. De wijn symboliseert het bloed dat Jezus heeft gegeven, ofwel zijn leven. In de praktijk wordt in de meeste kerkelijke kringen benadrukt dat Jezus' bloed heeft gevloeid tot vergeving van zonden. Dat is correct, maar wel wat eenzijdig. In 'Herscheping' zijn we gewend om in veel gevallen vier aspecten te belichten, en dat geldt ook voor de betekenis van het sterven van Jezus wat we bij het Heilig Avondmaal gedenken.

Je kunt dan als wedergeboren gelovige bij het Heilig Avondmaal dus stilstaan bij:

1. het feit dat Jezus aan het kruis ook jouw zonden op zich genomen heeft; dat je zonden vergeven zijn en je als 'rechtvaardige' te boek staat in de hemel
2. het feit dat je met God verzoend bent en dat je met God verbonden bent
3. het feit dat je verlost bent uit de macht van de satan tot de vrijheid van Gods kinderen
4. het feit dat je niet langer geestelijk dood bent, maar een nieuw leven hebt ontvangen dat bovendien eeuwig is

Het nuttigen van brood en wijn is een tastbare gebeurtenis, waarbij de ontastbare verbondenheid met de gekruisigde Heer wordt beleefd. Daarom zegt Jezus:

"Wie Mijn vlees eet en Mijn bloed drinkt, heeft het eeuwige leven, en Ik zal hem doen opstaan op de laatste dag. Want mijn vlees is het ware voedsel en Mijn bloed is de ware drank."

Wie Mijn vlees eet en Mijn bloed drinkt, blijft in Mij en Ik in hem."
(Johannes 6:54-56, HSV2010)

Natuurlijk betekent dit niet dat iemand nieuw leven krijgt door deel te nemen aan het Heilig Avondmaal. Andersom wel: het Heilig Avondmaal is bedoeld voor alle gelovigen ofwel allen die nieuw leven hebben ontvangen door wedergeboorte en daardoor zijn toegetreden tot de wereldwijde Gemeente van Jezus.

Heilig Avondmaal en Pesachmaal

Het 'laatste avondmaal' dat Jezus met zijn discipelen vierde, was eigenlijk de laatste viering van het oudtestamentische Pesachmaal en tegelijk het eerste nieuwtestamentische Heilig Avondmaal.

Het Pesachmaal werd door God ingesteld bij de bevrijding van het volk Israël uit Egypte (Exodus 12:1-13). De bevrijding vond plaats na de tiende plaag over Egypte, waarbij alle eerstgeborenen in de Egyptische gezinnen werden gedood. Deze plaag ging voorbij aan de Israëlieten, die het bloed van een lam aan de deurposten hadden gesmeerd, zoals God hen had opgedragen. Het Pesachmaal moest daarna jaarlijks door Israël worden gevierd om deze ingrijpende gebeurtenis te gedenken die het begin was van Gods verbondenheid met het volk. De bevrijding uit Egypte ligt op één lijn met het nieuwtestamentische begrip 'wedergeboorte'. Bij het Heilig Avondmaal staat het offer van Jezus centraal, waardoor Hij nieuw leven beschikbaar heeft gemaakt voor wie Hem aanneemt als Verlosser en Heer.

De viering van het Pesachmaal werd onmiddellijk gevolgd door het feest van de ongezuurde broden (lees voor de instelling ervan in Exodus 12:14-20). Hierbij ging het vooral om bezinning over de persoonlijke levenswandel en het afleggen van zonden.

In Jozua 5:1-12 lezen we over een Pesachviering NADAT de besnijdenis had plaatsgevonden van de mannen die nog niet besneden waren. Eerst de toetreding tot het verbond met God bevestigen, daarna Pesach vieren. In dezelfde lijn staat het Heilig Avondmaal alleen open voor gelovigen die één met Jezus zijn geworden door wedergeboorte. Alles op zijn tijd.

Zie ook de onderwerpen 'Laatste Pesachmaal' en 'Instelling Heilig Avondmaal' in hoofdstuk 'Lijden van Jezus'.

Vooruitzien naar de hereniging met Jezus

Ook is de viering van het Heilig Avondmaal een vooruitzien naar de wederkomst van Jezus. Eens zei Jezus de volgende bekende woorden tegen zijn discipelen:

"In het huis van Mijn Vader zijn veel woningen; als dat niet zo was zou ik het u gezegd hebben; Ik ga heen om een plaats voor u gereed te maken. En als Ik heengegaan ben en plaats voor u gereedgemaakt heb, kom Ik terug en zal u tot Mij nemen, opdat ook u zult zijn waar Ik ben." (Johannes 14:2-3, HSV2010)

Deze woorden worden meestal in verband gebracht met het naar de hemel gaan, naar het Vaderhuis. Toch kunnen we dit gedeelte ook in verband brengen met een huwelijk. Tijdens Jezus' verblijf op aarde was het volgende gebruikelijk bij een huwelijksluiting:

1. De aanstaande bruidegom bezocht de vader van het meisje dat hij wilde trouwen. Bij die gelegenheid vroeg hij om toestemming voor het huwelijk en werd afgesproken welke bruidsprijs betaald moest worden, die meestal fors hoog was.
2. De jonge man betaalde de bruidsprijs (een rib uit zijn lijf!) en daarmee was het huwelijk in feite bezegeld. Vanaf dat moment waren bruid en bruidegom aan elkaar verbonden, hoewel ze nog niet samen woonden.
3. De bruidegom ging zorgen voor een woonhuis. Omdat hij ernaar verlangde om er samen met zijn aanstaande vrouw in te wonen, spande hij zich tot het uiterste in om het zo spoedig mogelijk klaar te krijgen.

4. Zodra het huis voor bewoning geschikt was, vond de bruiloftsceremonie en het bruiloftsfeest plaats, Daarna nam de bruid haar intrek bij haar bruidegom.

De toehoorders van de aangehaalde woorden van Jezus hadden dit beeld wellicht voor ogen. Bij het Heilig Avondmaal kunnen we het feit gedenken dat de Bruidegom de torenhoge bruidsprijs heeft betaald. Geen prijs was Hem te hoog, omdat zijn liefde voor zijn Bruid zo groot was. Momenteel is Hij bezig met de voorbereiding van onze toekomstige woonplek bij Hem. Omdat Jezus en de Vader één zijn, is het huis van de Bruidegom en het Vaderhuis één en dezelfde plek. Reken maar dat Jezus alles eraan doet om zo snel mogelijk met zijn Bruid (alle ware gelovigen onder het Oude en het Nieuwe Verbond) verenigd te worden. Daarom zegt Hij ook:

"Ik kom spoedig..." (Openbaring 22:12, NBV2004)

Dat woord 'spoedig' zegt meer over het verlangen en de intentie van de Bruidegom dan over de duur van de wachttijd. In die tussentijd gedenken we bij het Heilig Avondmaal dat Jezus de bruidsprijs heeft betaald en dat we uitzien naar de bruiloft, de vereniging met onze Bruidegom. Jezus verlangt hier intens naar, zoals onder meer blijkt uit de volgende woorden:

"... Voorwaar, Ik zeg u dat Ik niet meer zal drinken van de vrucht van de wijnstok tot op de dag wanneer Ik die nieuw zal drinken in het Koninkrijk van God." (Marcus 14:25, HSV2010)

Dan zal plaatsvinden waarover Johannes later schreef:

"Laat ons verheugd zijn en juichen en Hem eer bewijzen: de tijd is gekomen voor de bruiloft van het lam, de bruid heeft zich al klaargemaakt." (Openbaring 19:7, WV1995)

"... Gelukkig zijn de mensen die uitgenodigd zijn voor het bruiloftsmaal van het Lam." (Openbaring 19:9, HB2008)

Het Heilig Avondmaal is een voorproefje van dat toekomstige bruiloftsmaal. Als je wedergeboren bent, ben je uitgenodigd. Gefeliciteerd!

Hoe wordt het gevierd?

In sommige kerkelijke kringen wordt het Heilig Avondmaal wekelijks gevierd als onderdeel van een zondagse dienst, op andere plaatsen maandelijks of eenmaal per kwartaal. In sommige kerkelijke kringen heerst er vaak een plechtige sfeer bij de avondmaalsviering, in andere kringen is er wat meer levendigheid. Ik heb in heel wat verschillende landen en kerken avondmaalsvieringen meegemaakt en daar veel verschillende vormen tegengekomen. De meest extreme situatie was in een afgelegen dorpje in Papoea Nieuw Guinea. Bij gebrek aan brood en wijn werd daar sago gebruikt (dat in de mond aanvoelt als klontjes fotolijm) en rode limonade. Het is erg wennen aan andere manieren van avondmaalsviering dan je gewend bent, ook bij minder extreme verschillen...

Toch ging het er in de vroegchristelijke gemeenten heel anders aan toe, en zeker niet zo plechtig als wat de meesten van ons gewend zijn. Ze:

"... braken het brood bij elkaar thuis en gebruikten hun maaltijden in een geest van eenvoud en vol vreugde." (Handelingen 2:46, NBV2004)

In de eerste kleinschalige huisgemeenten was de avondmaalsviering onderdeel van een gewone maaltijd die een groepje christenen met elkaar gebruikte. Het ging niet overal goed. In 1 Korintiërs 11:17-34 lezen we dat in Korinte de bijbehorende maaltijd tot spanningen leidde tussen arme en rijke gelovigen; daardoor kon er geen zegen rusten op de bijbehorende avondmaalsviering. Omdat het gaat om een heilige ontmoeting met de Heer zelf is het van belang dat er geen zonden in de weg staan (vers 28); de onderlinge verhoudingen moeten in orde zijn. Wie in zonde leeft of wrok koestert tegenover andere mensen doet er beter aan zich te onthouden van het Heilig Avondmaal totdat hij zijn leven weer op orde heeft.

Ik denk dat we van het idee afmoeten dat het Heilig Avondmaal alleen bediend mag worden in een kerk en uitsluitend door predikant of voorganger. Het kan evengoed gebeuren in een Bijbelkring, in

het gezin of met een reisgezelschap tijdens een vakantie. Overal waar twee of meer gelovigen de dood van de Heer willen gedenken met brood en wijn of iets dat daar op lijkt, kan dat gebeuren. Wel behoren de deelnemers (zoals eerder gezegd) wedergeboren zijn omdat de geestelijke verbondenheid met de Heer een logische voorwaarde is.

7.2. Omgang met God

God wil dat gelovigen Hem persoonlijk steeds beter leren kennen en een groeiende relatie met Hem hebben. Die relatie wordt vooral onderhouden door de persoonlijke omgang met God door gebed, waarbij het in dit hoofdstuk alleen gaat om de relationele aspecten van het gebed.

- 7.2.1. God leren kennen**
- 7.2.2. Relatie met God**
- 7.2.3. God zoeken**
- 7.2.4. Innerlijke gebedshouding**
- 7.2.5. Uiterlijke gebedshouding**
- 7.2.6. Spreken met God**
- 7.2.7. God ontmoeten**
- 7.2.8. Therapeutisch gesprek met God**
- 7.2.9. Zonden belijden**
- 7.2.10. Verootmoediging**
- 7.2.11. Dankzegging**
- 7.2.12. Lofprijzing**
- 7.2.13. Aanbidding**
- 7.2.14. Stille tijd**

7.2.1. God leren kennen

God wil gekend worden

Op veel bladzijden van de Bijbel kunnen we lezen hoezeer God ernaar verlangt dat mensen Hem leren kennen. Daarom heeft God zoveel over zichzelf verteld. Jezus heeft bovendien laten ZIEN wie God is. Daarin onderscheidt God zich van alle goden en Godsbeelden die we in andere godsdiensten en religies tegenkomen die hun aanhangers in het duister laten tasten over wie ze werkelijk zijn. 'Andere goden' zijn geen echte goden, maar afgoden. Het zijn bedenksels van mensen die tot voorwerpen van aanbidding zijn geworden. In feite staat de satan achter deze afgoden, die is een aartsleugenaar en een bedrieger is en die zich liever in een geheimzinnige duisternis hult. God is echter transparant en open wat zijn persoonlijkheid en motieven betreft. De God van de Bijbel is uniek; Hij is de enige ware God.

Natuurlijk zullen we God nooit helemaal leren kennen, omdat onze Schepper altijd veel groter zal zijn dan wat zijn schepselen kunnen bevatten. In diepste wezen blijft God ondoorgrondelijk voor de mens, hoe die ook zijn best doet om God te 'begrijpen'. Alles wat mensen over God schrijven is hooguit een schuchtere poging om samen te vatten wat God over zichzelf gezegd en geopenbaard heeft. Hoe meer we over God te weten komen, hoe meer we beseffen dat we maar een fractie van Hem weten.

Zie meer over wie God is in deel 1 'Schepper'.

God kennen is leven

Bijbelkennis over God is op zich heel waardevol, maar niet compleet. Je zou het kunnen beschouwen als een lege huls die nog met leven gevuld moet worden in een doorleefde liefdesrelatie met God.

"Wanneer iemand zich inbeeldt dat hij kennis bezit, is het toch nog niet de ware kennis. Maar wanneer iemand God liefheeft, is hij door God gekend." (1 Korintiërs 8:2-3, NBV2004)

God kent jou persoonlijk en dat is een heel kostbaar gegeven. Dat is het belangrijkste van de relatie tussen God en mens. Maar Hij nodigt je ook uit om Hem te leren kennen en dat is waarschijnlijk de belangrijkste uitdaging van je leven. Als je vanuit die relatie God echt leert kennen, dan brandt dat in je hart als een verzengende en tegelijk verkwikkende gloed. Dan kan je hart vervuld worden met uitbarstingen van liefde, vrede en blijdschap die je verstand ver te boven gaan. Dat is het ECHTE leven. Dat moet Jezus bedoeld hebben toen Hij bad (in zijn "hogepriesterlijk gebed"):

"Het eeuwige leven, dat is dat zij u kennen, de enige ware God, en hem die u gezonden hebt, Jezus Christus" (Johannes 17:3, NBV2004)

Kennis en kennis

Het woord theologie betekent letterlijk kennis of wetenschap over God. Helaas beperken veel theologische inspanningen zich tot het verzamelen, ontwikkelen en doorgeven van verstandelijke kennis over God en de Bijbel. Bovendien bestaat een groot deel van de theologische kennis uit wat andere theologen in het verleden gezegd en geschreven hebben. Het intellectuele denken speelt daarbij vaak de hoofdrol. In veel kerkelijke kringen is niet zelden een overdosis aan theologie en dogmatiek aanwezig, waardoor het persoonlijk kennen van God in het gedrang komt. Daardoor is er in andere kringen vaak een zekere aversie tegen theologie ontstaan, ook al zou meer systematische basiskennis over Bijbelse zaken daar juist geen overbodige luxe zijn.

Het kennen van God heeft nadrukkelijk ook te maken met het ervaren van God en het omgaan met God. Zo lezen we in de geschiedenis van de zeer jonge Samuël het volgende:

"Samuël kende de HEER nog niet: een woord van de HEER was hem nog nooit geopenbaard." (1 Samuël 3:7, WV1995)

Samuël had al heel wat OVER God gehoord. Hij leerde God pas kennen in persoonlijke ontmoetingen. Zo kun je als nieuwtestamentische gelovige veel kennis OVER God opdoen vanuit de Bijbel. Toch

leer je God pas echt kennen door met Hem om te gaan in gebed en door te luisteren naar wat Hij je door zijn Geest te vertellen heeft. En dat is LEVEN met God. Je leert je vrienden het beste kennen als je samen met hen iets onderneemt: samen een klus doet, met elkaar praat, lief en leed deelt of samen op vakantie gaat. Op een soortgelijke manier leren we God kennen als we met Hem leven, met Hem 'wandelen'.

Samenvattend kunnen we zeggen dat we God leren kennen: door de Bijbel te lezen EN de omgang met Hem in gebed EN door te leven vanuit de verbondenheid met Hem. Al deze drie dingen zijn noodzakelijk.

Hoogste doel

De hoogste roeping van de gelovige is om in hechte verbondenheid met God te leven:

"Getrouw is de God die u geroepen heeft tot gemeenschap met zijn Zoon, onze Heer Jezus Christus." (1 Korintiërs 1:9, WV1995)

In relaties met andere mensen speelt vooral onze intuïtie een belangrijke rol. Juist wat we via onze intuïtie van de ander waarnemen maakt een liefdesrelatie zo mooi en diep, en tegelijk ook zo spannend. Dat levert een geestelijke verbondenheid op en een hartsverbondenheid. Onze geest en ons hart vloeien in elkaar over en wie kan zeggen waar de grenslijn ligt? Paulus noemt de intuïtie de ogen van het hart en schrijft hierover:

".Moge de God van onze Heer Jezus Christus, de Vader der heerlijkheid, u de Geest van wijsheid en openbaring geven, om Hem echt te kennen." (Efeziërs 1:17, WV1995)

In de Filippenzenbrief heeft Paulus het over het hoogste doel in zijn leven. Zijn roeping was om het evangelie te brengen in gebieden, waar de naam van Jezus nog onbekend was (Handelingen 9:15; Romeinen 15:20). Maar toch, succes bij zijn zendingsopdracht was NIET zijn hoogste doel. Wat dan wel?

".Al wat ik wens is Christus te kennen en de kracht te ondervinden van zijn opstanding; te delen in zijn lijden en aan hem gelijk te worden in zijn dood." (Filippenzen 3:10, GNB1996)

In dit ene Bijbelvers zien we vier ervaringsbegrippen: kennen, ondervinden, delen en aan Jezus gelijk worden (=je identificeren met Hem, Hem navolgen). We hebben het hier over een belangrijke ervaringskant van het geloof, waarbij de relatie en de omgang met God de belangrijkste rol speelt. Paulus wist overigens heel goed dat er een prijskaartje zit aan het bereiken van dit doel. De prijs is: jezelf voortdurend identificeren met de gekruisigde Jezus. Geen kracht zonder lijden, geen leven zonder sterven aan jezelf. Paulus was bereid om de prijs te betalen omdat hij de waarde van het kennen van God had begrepen. Hij wilde niets liever dan dat ook anderen dit geheim steeds beter zouden ontdekken. Daarom hoort het kennen van God het hoofddoel te zijn van elke christengelovige.

"Honger om Hem te kennen is het kenmerk van een man of vrouw van God. Daaraan herken je ze, aan hun honger naar God. Dat bezielt ze. Daar maken ze tijd voor. Daar vinden ze tijd voor, onder alle omstandigheden." (Henk Binnendijk in 'Dubbelportretten')

Als je verliefd bent, zoek je mogelijkheden om elkaar te ontmoeten. Sterker nog, je wordt heel creatief in het zoeken naar zulke ontmoetingen omdat je van elkaar houdt. Is er een tinteling bij je om je God te ontmoeten, bij Hem te zijn en je aandacht op Hem te richten en de warmte van zijn aanwezigheid in te drinken?

Geloofsvertrouwen

Hoe beter we God leren kennen, hoe meer we Hem gaan vertrouwen. Geloofsvertrouwen is de gevoelskant van het christelijke geloof. In het dagelijks leven vertrouwen we alleen mensen die we kennen, mensen met wie we iets hebben meegemaakt. Ervaringen met mensen vormen de basis om die mensen te willen vertrouwen.

Als een predikant je vanaf de preekstoel toeroept dat je God meer moet vertrouwen, dan kun je jezelf daar soms zo machteloos onder voelen. Natuurlijk weet je als kerkganger dat dat moet. Maar waar haal je dat geloofsvertrouwen vandaan als je het niet hebt? Inderdaad, geloofsvertrouwen komt je niet aanwaaien ook al luister je naar honderden preken. Het is niet af te dwingen, je kunt het jezelf niet opleggen en jezelf niet aanpraten. Want ... het ONTSTAAT en wel vanuit het persoonlijk leren kennen van God. Het ontstaat nooit vanuit een alleen maar verstandelijk 'kennen' van God.

Volmaakt leren kennen

Op aarde zullen we God maar gedeeltelijk leren kennen, maar als we later in de hemel zijn zullen we Hem kennen zoals Hij door ons gekend wil worden:

"... Nu is mijn kennen nog beperkt, maar straks zal ik volledig kennen, zoals ik zelf gekend ben." (1 Korintiërs 13:12-13, NBV2004)

En toch, zelfs als we in de hemel zullen zijn of later op de Nieuwe Aarde, dan nog denk ik dat we God niet voor de volle honderd procent zullen leren kennen. God is en blijft God en het schepsel zal nooit gelijk kunnen worden aan zijn Schepper. De oneindige God zal altijd groter blijven dan wat een eindige mens kan bevatten.

7.2.2. Relatie met God

Soorten relaties met God

De Bijbel spreekt over verschillende relatievormen tussen God en de mensen. Daarbij kunnen we onderscheid maken tussen:

1. relatie tussen God en zijn volk
2. relatie tussen God en de individuele gelovige

Onder het Oude Verbond was de relatie tussen God en zijn volk vooral een relatie van een koning met zijn volk als geheel.

*"Ik ben de HEER, jullie Heilige, de schepper van Israël, jullie koning."
(Jesaja 43:15, NBV2004)*

Onder het Nieuwe Verbond wordt vooral de tussen God en de individuele gelovigen uit alle landen beschreven als die van vader met zijn kinderen. Jezus zei eens:

"Jullie moeten zo bidden: Onze Vader in de hemel..." (Matteüs 6:9, WV1995)

Vooraf vanwege de blijvende inwoning van de Heilige Geest in de harten van nieuwtestamentische gelovigen ligt daar veel meer de nadruk op het persoonlijk kennen van God. God openbaart Zichzelf aan mensen.

Vrienden van God

In de Bijbel komen we voorbeelden tegen van mensen, met wie God buitengewoon vriendschappelijk omging:

- Henoeh, die op zo'n manier met God wandelde, dat hij eenmaal met God de hemel in wandelde. *"Henoeh leefde in nauwe verbondenheid met God; aan zijn leven kwam een einde doordat God hem wegnam." (Genesis 5:24, NBV2004)*
- Abraham werd door God zelf zijn vriend genoemd, met wie Hij geheimen wilde delen. *"De Heer zegt: 'Israël, mijn dienaar, volk dat ik heb uitgekozen, nakomelingen van Abraham, mijn vriend..." (Jesaja 41:8, GNB1996)*
- Mozes was door en door vertrouwd met God, die op een vriendschappelijke manier met Mozes omging. *"De HEERE sprak tot Mozes van aangezicht tot aangezicht, zoals een man met zijn vriend spreekt. (Exodus 33:11, HSV2010)*
"Nooit meer heeft Israël een profeet gekend als Mozes, met wie de HEER zo vertrouwelijk omging." (Deuteronomium 34:10, NBV004)

- Jezus beschouwde zijn discipelen als zijn vrienden.
"Mijn vrienden zijn jullie, maar dan moeten jullie ook doen wat Ik jullie opdraag (Johannes 15:14-15, WV1995)

Is Jezus onze Vriend?

De relatie tussen God en oprechte gelovigen wordt in de Bijbel vaak met behoorlijk intieme relatie-termen beschreven. De evangelist Johannes beschrijft zichzelf als de boezemvriend van Jezus (Johannes 21:20), de discipel met wie Jezus de meest speciale band had. En zelfs de Heidelbergse Catechismus laat iets doorschemeren over intimiteit van het geloofsleven. Op de vraag "Wat is een waar geloof?" komen we in het antwoord de uitdrukking "Jezus omhelzen" tegen.

Er is een tendens in sommige kerkelijke kringen, om over God of Jezus te spreken als onze Vriend. Al de Bijbelse termen, die iets van Gods karakter zeggen, zijn termen waarin Gods verhevenheid boven ons mensen wordt benadrukt en zo hoort het ook. Het woord 'vriend' houdt een wederzijdse gelijkwaardigheid in, en de relatie tussen God en mens zal nooit een gelijkwaardige relatie zijn, hoe vertrouwelijker de omgang ook kan zijn. Als God een mens zijn vriend noemt, geeft ons dat nog niet het recht om Hem met dat woord aan te spreken of over Hem te spreken als 'onze grote Vriend'. Dat is naar mijn mening net een stap te ver. Met afschuw las ik bijvoorbeeld dat de NBV2004 vertaling God wel een 'vriend' noemt:

"De HEER is een vriend van wie hem vrezen..." (Psalm 25:14, NBV2004)

De HSV vertaling geeft dit vers als volgt weer:

"Vertrouwelijk gaat de HEERE om met wie Hem vrezen..." (Psalm 25:14, HSV2010)

Dat laat de verhouding veel beter zien. In de New King James Version, de Engelse tegenhanger van de HSV, lezen we de volgende vertaling en die vind ik ook erg mooi:

"The secret of the Lord is with those who fear Him..." (Psalm 25:14, NKJV1982)

Deze vertaling benadrukt de verborgenheid van de omgang met God. Zo'n omgang kun je zelf niet oproepen of maken, maar die ontstaat wanneer God en de wedergeboren mens elkaar in de Geest ontmoeten. Zo'n omgang is een geschenk van God en buitengewoon kostbaar.

En ook al zijn er nog zoveel liedjes in omloop met uitdrukkingen als "Welk een Vriend is onze Jezus", of "Blij, blij, Jezus is een Vriend van mij", het is nog steeds niet Bijbels. In liedjes komen we trouwens wel meer onzin tegen, hoe goed bedoeld ook.

Mozes wil God zien

Een van de mooiste voorbeelden van vertrouwelijke omgang met God zien we in Exodus 33:18-23, waar Mozes vroeg of hij God in zijn volle heerlijkheid mocht zien. We moeten goed beseffen dat die vraag werd gesteld nadat Mozes langdurig en intensief met God had gewandeld in ontzag, gehoorzaamheid en afhankelijkheid. Mozes was daarbij zelfs zo ver gegaan, dat hij bereid was zijn leven op te offeren voor het volk, dat diep gezondigd had door het gouden kalf te aanbidden (Exodus 32:32 en 34:9).

Mozes' verlangen naar God was echt en zijn leven was een en al offer voor God. Vanuit die houding mocht hij die vraag stellen. Dat gaat veel verder dan het zingen van een liedje met woorden als "Heer laat mij uw glorie zien, want ik wil genieten van uw heerlijkheid." Het echt leren kennen van God vereist veel diepgang in je leven, en dat ontstaat niet zomaar wanneer je zo nu en dan zulke opmerkingen 'naar boven roept'.

Hoe reageerde God op de vraag van Mozes? God zei niet: "Mozes, hoe kun je nou zoiets vragen. Nu maak je het toch echt te bont!" Integendeel. Ik denk dat God intens blij was met de vraag van Mozes en Hij toonde zijn persoonlijke glorie aan Mozes op een manier dat Mozes het nog net kon verwerken. God ging daarbij tot het uiterste. We zouden natuurlijk graag willen weten wat Mozes precies zag, maar dat heeft hij niet in de Bijbel opgeschreven. De manier waarop God zichzelf aan mensen

openbaart is vaak heel persoonlijk en niet bedoeld om aan de grote klok te hangen, evenals gehuwend niet met anderen spreken over de intiemste kanten van hun relatie. Wat wel in de Bijbel staat over de manier waarop God zich aan Mozes openbaarde is Gods kernuitspraak over wie Hij is:

"Ik zal genadig zijn, wie Ik genadig ben, en Mij ontfermen, over wie Ik mij ontferm."
(Exodus 33:19)

We mogen ervan uitgaan dat deze woorden weergeven wat in het diepst van Gods hart is. God heeft warme bewogenheid voor de mensen en wil die warmhartigheid op alle mogelijke manieren uitdelen. Wie God echt leert kennen, weet dat Hij meer is dan de machtige Schepper en de luisterrijke Koning van het heelal. In diepste wezen is God een relatiepersoon. Liefde is het uitgangspunt voor al Gods handelen en de basis van al de leefregels die Hij ons in zijn Woord heeft gegeven over relaties. Daarom is het heel logisch dat liefde het belangrijkste is in het omgaan met God, en niet een slaafse onderwerping of een plichtmatige eerbiedigheid.

De weg tot een diepere relatie met God

God wil zich ook aan jou en mij openbaren en veel meer van zichzelf laten zien dan we durven denken. In hoeverre verlang je naar Hem en naar het diepgaand kennen van Hem? Wil je op de bergtop bij God zijn om Hem beter te leren kennen en zijn heerlijkheid te ervaren? Besef dan dat zoiets alleen kan via de weg van discipelschap, zelfverloochening en toewijding aan Hem.

Er zijn maar weinig mensen die de hoogste bergtoppen van de aarde durven en kunnen beklimmen. Zo zijn er naar verhouding ook maar weinig gelovigen die zo dicht bij God komen als bijvoorbeeld Mozes. En toch: de weg ligt open voor iedereen die Hem oprecht zoekt...

7.2.3. God zoeken

Verborgene schat

In de omgang met God zijn we bezig met het zoeken van God 'die in het verborgene is' (Matteüs 6:6). God laat zich vinden door wie Hem ernstig zoeken, ook onder moeilijke omstandigheden.

"Want Hij bergt mij in zijn hut ten dage des kwaads, Hij verbergt mij in het verborgene van zijn tent, Hij plaatst mij hoog op een rots." (Psalm 27:5, NBG1951)

En daar, in die verborgenheid met God, daar vind je zijn kracht, troost, vrede, vreugde, warmte, liefde. Daar ben je THUIS.

Jezus vertelde eens een gelijkenis over een schat in de akker.

"Het is met het Koninkrijk van de Hemel als met een schat die verborgen lag in een akker. Iemand vond hem en verborg hem opnieuw, en in zijn vreugde besloot hij alles te verkopen wat hij had en die akker te kopen." (Matteüs 13:44, NBV2004)

De schat is hierin een beeld van het Koninkrijk van de Hemel, maar in diepste wezen is die schat niemand minder dan ... God zelf.

"Mijn hart zegt u na: 'Zoek mijn nabijheid!' Uw nabijheid, HEER, wil ik zoeken"
(Psalm 27:8, NBV2004)

"God, u bent mijn God, u zoek ik, naar u smacht mijn ziel." (Psalm 63:2, NBV2004)

Intimiteit

Het woord dat in de grondtekst gebruikt wordt voor 'kennen' van God (Hebreeuws: yada; Grieks: ginooskoo) duidt op een relationeel kennen van God, ja zelfs op een heel intieme manier van kennen. Zo komen we dat zelfde begrip tegen in de betekenis van seksuele gemeenschap hebben:

"En Adam bekende Heva zijne huisvrouw; en zij werd zwanger" (Genesis 4:1, SVJ1977)

Intimiteit in de omgang met God begint niet bij de mens, maar bij God (zoals alles bij God begint). Kijk eens goed naar het volgende Bijbelgedeelte:

*"Van Uwentwege zegt mijn hart: Zoekt mijn aangezicht. Ik zoek uw aangezicht, HERE."
(Psalm 27:8, NBG1951)*

In deze Bijbelvertaling (en in sommige andere) kunnen we lezen dat God het initiatief neemt en de mens aanmoedigt om Hem te zoeken. Naar mijn mening is dat een juiste interpretatie van de Hebreeuwse tekst. Dat betekent dat God meer naar intiem contact met de mens zoekt dan de mens naar God. Dat vind ik een prachtige gedachte. Het past ook helemaal bij de bekende Bijbelse waarheid dat God meer naar de mens zoekt dan andersom. Dat begon al in het paradijs na de zondeval van de mens. Adam en Eva riepen niet: "God waar bent u?", maar God riep wel: "Adam waar ben je?" En datzelfde geldt voor alles in de relatie tussen God en mens.

God verlangt naar je, naar die goede momenten van je onverdeelde aandacht voor Hem. Die zijn zo oneindig kostbaar voor je liefdevolle Schepper en Vader. Echt, God is veel aanhankelijker dan we denken. We denken veel te afstandelijk over Hem. Zeker, God is in de eerste plaats volmaakt heilig, en dat mogen we nooit uit het oog verliezen. Maar zijn liefde is net zo oneindig groot en je mag er best naar verlangen die ook persoonlijk te ervaren. Hij is de levende God, die oneindig dicht bij je is als wedergeboren gelovige, door de inwoning van de Heilige Geest. Hij is met je verweven, je bent een deel van Hem geworden. En dat is een vorm van intimiteit die de mooiste vorm van intimiteit tussen mensen overstijgt. Ik moet daarbij denken aan een opmerking van David, die ik voor dit geval even helemaal uit zijn context haal:

"... uw liefde was mij wonderlijker dan liefde van vrouwen." (2 Samuël 1:26, NBG1951)

Gods goedheid ervaren

Het verlangen om God steeds beter te leren kennen was ook de hartstocht van David, die het als volgt uitdrukte:

"Één ding heb ik van de HERE gevraagd: dit zoek ik: te verblijven in het huis des HEREN al de dagen van mijn leven, om de liefelijkheid des HEREN te aanschouwen en om te onderzoeken in zijn tempel." (Psalm 27:4, NBG1951)

Wat verlangt God ernaar om zichzelf vandaag de dag te laten kennen aan zijn kinderen die honger hebben naar Hem. Hij zal hen geen stenen voor brood geven, maar zichzelf aan hen openbaren op ongekende manieren.

7.2.4. Innerlijke gebedshouding

"Bidden is eeuwig zoeken van God langs de paden van zijn wil, zodat Hij glorie ontvangt."
(George van der Hoff)

God is heilig

Het ontmoeten van God is te vergelijken met de priesterdienst onder het Oude Verbond. Het boek Leviticus vermeldt veel gedetailleerde voorschriften over allerlei soorten offers en rituelen. Daarnaast staat in dat Bijbelboek slechts één geschiedenis vermeld en dat moet dus wel een heel belangrijke geschiedenis zijn. Het gaat over de priesters Nadab en Abihu die met onheilig vuur in het heiligdom voor God verschenen om daarmee het reukoffer aan te steken. De beide priesters hadden hun reukwerk namelijk aan moeten steken vanaf het vuur van het brandofferaltaar. Op het brandofferaltaar werden dieren geofferd die te maken hadden met de verzoening tussen God en mens; in nieuwtestamentische zin heeft dat te maken met het verzoenend sterven van Jezus aan het kruis. Nadab en Abihu hielden zich niet aan de voorschriften en wilden op hun eigen manier voor God verschijnen, met hun eigen vuur. Zij moesten het met de dood bekopen (Leviticus 10:1-7).

Zo belangrijk is het dat je als gelovige niet met je eigen vermeende waardigheid bij God verschijnt, maar alleen op de basis van wat Jezus aan het kruis heeft gedaan om je met God te verzoenen. Je kunt de heilige God dus alleen benaderen als je weet dat Jezus zijn bloed heeft gegeven om voor jou de weg tot God vrij te maken. Alleen door Hem kun je bij God komen, als gerechtvaardigd kind van God, van harte geliefd door de Vader. Het is goed om zulke dingen tegen God uit te spreken, vooral om jezelf daar steeds van bewust te doen zijn. Het helpt je om God in het juiste perspectief te zien en wat je eigen positie is ten opzichte van God. Als gelovige:

- sta je enerzijds met lege handen voor God en ben je volkomen afhankelijk van Gods genade,
- anderzijds ben je kind en erfgenaam van God met krachtige beloften en zegeningen.

God is Vader

Nieuwtestamentische gelovigen denken verschillend over de manier waarop ze God willen aanspreken in het gebed. We kunnen dan aan verschillende mogelijkheden denken:

1. Bidden tot God, als algemene benaming (zonder een van de Godspersonen te benoemen)
3. Bidden tot de Vader (omdat Hij hoogste autoriteit heeft binnen de drie-eenheid van de Godheid)
4. Bidden tot Jezus (omdat Hij de Tussenpersoon is tussen God de Vader en de mensen)
5. Bidden tot de Heilige Geest (omdat Hij in het hart van elke wedergeboren gelovige woont)

Voor al deze manieren van aanspreken is wel iets te zeggen. We kunnen tot Jezus bidden omdat we bij zijn Persoon iets meer kunnen voorstellen vanwege het feit dat Hij op aarde geleefd heeft. Ook kunnen we de Heilige Geest aanspreken als dat toepasselijker lijkt, omdat Hij in ons woont als gelovigen en dat is nog dichterbij. Uiteindelijk is God één Persoonlijkheid en de drie afzonderlijke Personen hebben hetzelfde adres, dus laten we er maar niet een al te zwaar punt van maken.

Persoonlijk geef ik de voorkeur aan het bidden tot de Vader, omdat de Bijbel ons daartoe aanspoort. Vrijwel alle gebeden van Jezus, die in de Bijbel vermeld zijn, beginnen met 'Vader'. Bijvoorbeeld:

"Onze Vader in de hemel, uw naam worde geheiligd ..." (Matteüs 6:9, WV1995)

*"Vader, ik dank u dat u mij hebt verhoord..."
(Bij het graf van Lazarus, Johannes 11:41, NBV2004)*

"Vader, nu is de tijd gekomen..." (Hogepriesterlijk gebed, Johannes 17:2, NBV2004)

*"Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen..."
(Bij de kruisiging, Lucas 23:34, NBG1951)*

Alleen op het dieptepunt van Jezus' lijden, toen de Vader zo ver weg leek te zijn, zei Hij bij uitzondering:

"Mijn God, mijn God, waarom hebt u mij verlaten?" (Marcus 15:34, NBV2004)

Hieruit leren we dat Jezus zijn Vader benaderde vanuit de relatie met Hem en niet anders. Jezus heeft dat ook ons geleerd door het meest bekende gebed: het 'Onze Vader'. Overigens laat de evangelist Lucas het woord 'onze' weg:

"Wanneer jullie bidden, zeg dan: 'Vader...' (Lucas 11:2, NBV2004)

Als wedergeboren gelovige mag je God met die prachtige naam aanspreken. God is namelijk je Vader in de meest letterlijke zin van het woord. Je aardse vader heeft je het aardse leven doorgegeven dat uiteindelijk van de Schepper komt. Bovendien heb je ook het nieuwe leven van Hem ontvangen. Meer dan een aardse vader is je hemelse Vader letterlijk met je verbonden. Vanuit die familierelatie mag je God benaderen. Het is een geweldig voorrecht als je dat weet en je ervan bewust bent.

*"Door Hem durven wij, dankzij het geloof in Hem, vol vertrouwen aan te kloppen bij God."
(Efeziërs 3:12, WV1995)*

Respect en vertrouwelijkheid

Samenvattend kunnen we zeggen:

1. God is in de eerste plaats HEILIG en daardoor extreem hoog verheven boven ons. Hij is onze hemelse koning aan wie alle gelovigen onderworpen zijn. Dat vraagt om een houding van diep respect en ontzag.
6. Daarnaast is God VOL LIEFDE. Daardoor zijn we 'kind aan huis' bij onze hemelse Vader en kunnen we heel vertrouwelijk met Hem spreken.

Het gaat er dus om dat we de juiste balans in acht nemen tussen eerbied en vertrouwelijkheid. Als we teveel nadruk leggen op Gods heiligheid, wordt het gebed afstandelijk en formeel. Als we teveel nadruk leggen op vertrouwelijkheid, kan het gebed platvloers worden en sterk gericht op onszelf en wat wij fijn vinden.

Vergeet ook niet dat echte vertrouwelijkheid pas kan ontstaan als je iemand beter leert kennen. Ik heb persoonlijk nooit met koningin Beatrix gesproken. Stel dat ik haar plotseling zou ontmoeten en haar zou aanspreken met "Hoi, Trix!" dan zou dit wel erg ongepast zijn. Maar als haar beste vriendin haar zou bellen en met die woorden begroeten zou ze het vast wel prettig en vertrouwelijk vinden. Zo vind ik het ongepast wanneer ik jonge gelovigen die maar net de Heer hebben leren kennen hoor bidden met supervertrouwelijke aanspreekvormen alsof ze met God geknikkerd hebben.

En nu de andere kant van het verhaal. Als een van haar zonen bij koningin Beatrix zou binnenstappen en zeggen: "Majesteit, is het mij vergund om een klein verzoek tot u te richten, als ik u niet ont-rief?" Dan denk ik dat de koningin wel iets zou zeggen als: "Doe asjeblijft gewoon; ik ben je moeder, weet je nog?"

Kortom: Als je iemand ontmoet, dan doe je dat op een manier die past bij je relatie met die persoon. Als het om de ontmoeting met God gaat: spreek vertrouwelijk met God, je Vader, maar blijf daarbij altijd respectvol. Het kan heel goed samen gaan.

Zie ook onderwerp 'Gods heiligheid en liefde' in hoofdstuk 'Gods karakter' voor meer details.

Veraf en dichtbij

De heilige God oneindig ver verheven boven de gelovige en tegelijk oneindig dichtbij door de inwo-ning van de Heilige Geest. Wedergeboren gelovigen hebben geleerd om te gaan met de God die dichtbij is'. Je hoort te veel gebeden tot 'de God die veraf is' in een afstandelijke manier van spreken. Omgang met God hoort plaats te vinden vanuit de bewuste verbondenheid met Hem. Daarbij hoort een onvoorwaardelijk steunen op Gods beloften, kortom een leven vanuit een levend geloof.

Samenvatting

De innerlijke houding die bij gebed past is naar mijn mening een houding van:

- eerbied vanwege Gods heiligheid
- verlangen naar een geestelijke ontmoeting met God
- besef van Gods voortdurende nabijheid
- intimiteit vanwege diepe verbondenheid met de liefdevolle Vader
- verlangen naar reinheid
- overgave en afhankelijkheid
- dankbaarheid en blijdschap
- eerlijkheid en oprechtheid
- geloofsvertrouwen en geborgenheid
- liefdevolle toewijding en aanbidding
- bereidheid tot gehoorzamen en dienen

7.2.5. Uiterlijke gebedshouding

Lichaamshouding

De gebedshouding waar de meesten van ons mee zijn grootgebracht is stil zitten met handen samen en ogen dicht, want:

1. Stil zitten is eerbiedig.
2. Gevouwen handen zijn een teken van smeking, zoals een onderdaan die bij een koning een gunst afsmeekt.
3. Gesloten ogen zijn een teken van onderworpen eerbied.

Als we de Bijbel bestuderen vinden we weinig terug van deze 'standaard' gebedshouding.

Stil zitten?

In de Bijbel lezen we vooral over actieve lichaamshoudingen bij gebed om daarmee een bepaalde innerlijke houding of emotie te onderstrepen:

- **onderwerping:**
"Treedt toe, laten wij ons nederwerpen en ons buigen, knielen voor de God, onze Maker..."
(Psalm 95:6, NBG1951)
- **smeekgebed:**
"Heel dit smeekgebed tot de HEER verrichtte Salomo geknield voor het altaar van de HEER, zijn handen uitgestrekt naar de hemel." (1 Koningen 8:54, WV1995)
- **aanbidding**
"... En de vierentwintig ouderlingen wierpen zich neer en aanbaden Hem..."
(Openbaring 5:14, HSV2010)
- **lofprijzing:**
"...loof hem, dienaren van de HEER, u die staat in het huis van onze God..."
(Psalm 135:1-2, NBV2004)
"En David danste uit alle macht voor het aangezicht des HEREN..." (2 Samuël 6:14, NBG1951)
"... laten zij zijn naam loven met reidans ..." (Psalm 149:3, NBG1951)
- **berouw:**
"En terwijl Ezra bad en schuld beleed, en zich wenend neerwierp voor Gods tempel ..."
(Ezra 10:1, NBV2004)

Gevouwen handen?

Die worden nergens in de Bijbel genoemd als gebedshouding, wel als teken van passiviteit:

"Nog even slapen, nog even sluimeren, nog even liggen met gevouwen handen..."
(Spreuken 6:10, NBG1951)

De Bijbel geeft echter aansporingen om de handen juist actief te gebruiken:

"Alle volken, klap in de handen; juich voor God met luide vreugdezang."
(Psalm 47:2, HSV2010)

"... en alle bomen zullen in de handen klappen" (Jesaja 55:12, NBV2004)

Als zelfs stijve, houten bomen eenmaal zullen klappen voor hun Schepper, hoeveel te meer mogen wij als verlore mensen dit doen om onze God te vereren! Zo verstijfd van hart zijn we toch niet?

"Heft uw handen op naar het heiligdom en prijst de HERE." (Psalm 134:2, NBG1951)

"Hoor naar mijn luide smekingen, als ik tot U roep om hulp, en mijn handen ophef naar uw binnenste heiligdom." (Psalm 28:2)

Het zal veel lezers verbazen dat de kerkhervormer Calvijn in zijn commentaar op de Psalmen het staan met opgeheven handen als de meest Bijbelse gebedshouding beschreef. Met die houding drukken we vooral overgave en toewijding uit. Opgeheven handen symboliseren ook dat we ons in geloof uitstrekken naar God om aan te nemen wat Hij beloofd heeft.

Gesloten ogen?

De Bijbel geeft voorbeelden van een soort gebed waarbij gesloten ogen gepast zijn:

*"Mijn God, ik schaam mij en durf mijn ogen niet tot U opslaan, o mijn God, want onze zonden zijn ons boven het hoofd gewassen en onze schuld is gestegen tot de hemel."
(Ezra 9:6, NBG1951)*

"En de tollenaar ... wilde ook zelfs zijn ogen niet naar de hemel opheffen, maar sloeg op zijn borst en zei: O God, wees mij, de zondaar, genadig!" (Lucas 18:13, HSV2010)

Het gaat hierbij om oprechte schuldbelijdenis, omdat je God niet recht in de ogen kunt zien als je bepaalde zonden niet hebt beleden. Verder kunnen gesloten ogen je natuurlijk helpen om je te concentreren op de geestelijke dingen, zonder te worden afgeleid door aardse dingen om je heen. Aan de andere kant kan het ook slaapverwekkend zijn om je ogen dicht te houden. Je kunt eraan wennen om tijdens het gebed de ogen open te houden, zonder je door je omgeving te laten afleiden. In het Oude Testament lezen we op diverse plaatsen dat God mensen aanspoort om 'hun ogen op te slaan', zodat ze leren ZIEN op wat God gaat doen. Een bekend voorbeeld:

"En de HEERE zei tegen Abram, nadat Lot zich van hem afgescheiden had: Sla toch uw ogen op, en kijk ... Want al het land dat u ziet, zal ik voor eeuwig aan u en uw nageslacht geven." (Genesis 13:14-15, HSV2010)

Het gaat hierbij natuurlijk om met geestelijke ogen boven de aardse werkelijkheid uit te kijken, met het zicht op Gods werkelijkheid. Het heeft te maken met vooruitzien en je niet blind staren op de beperkingen van het aardse leven.

Actieve gebedshouding

Als we letten op de uiterlijke gebedshoudingen die in de Bijbel genoemd worden, blijft er niets over van het 'stil zitten, handen samen en ogen dicht.' We zien in de Bijbel een behoorlijke variatie aan uitingsmogelijkheden, zoals lichaamshoudingen en bewegingen, waarmee we tot God mogen spreken. Daardoor is er ruimte om onze emoties tegenover God te uiten. Wat wel opvalt is dat praktisch alle uitingsvormen, die in de Bijbel voorkomen, een ACTIEVE houding laten zien. Dat is belangrijk en dat verdient onze aandacht. Misschien moeten we hier en daar onze ingesleten gebedgewoonten in het licht van Gods Woord aanpassen. Voor veel mensen is dit heel moeilijk, vanwege de MACHT der gewoonte. Zo kun je knielend, zittend, staand, wandelend, fietsend, paard rijdend of autorijdend bidden, tenminste als je je daarbij goed op God en het gebed kunt concentreren. Ook zou je verschillende houdingen kunnen aannemen bij verschillende gebedsaspecten, bijvoorbeeld knielen bij dringende smeekgebeden, staan of springen bij lofprijzing, wandelen bij het vertellen aan God wat je bezighoudt. Het zijn alleen maar voorbeelden en suggesties.

Als je alleen bidt, heb je natuurlijk alle vrijheid om de expressievormen en manieren te kiezen die je het best bij het soort gebed vindt passen. Bid je samen met anderen, dan wordt het een heel ander verhaal. Dan kunnen al te nadrukkelijke expressievormen storend zijn voor anderen. Dan is het verstandig om terughoudend te zijn en dan is het beter om een bij iedereen vertrouwde gebedshouding aan te nemen. Dat gebeurt meestal ook vanzelf. Toch kun je ook wel eens iets variëren, bijvoorbeeld met zijn allen op de knieën gaan bij een dringend smeekgebed, of opstaan bij een zegengebed. Maar in een groep moet niemand zich verplicht voelen een ongemakkelijke of ongebruikelijke houding aan te nemen.

Innerlijke en uiterlijke gebedshouding

Natuurlijk is de innerlijke gebedshouding belangrijker dan de uiterlijke houding die je aanneemt. Zorg er dan ook voor dat er voldoende harmonie is tussen je innerlijke en je uiterlijke gebedshouding. Probeer je aan de buitenkant niet anders voor te doen dan dat je van binnen bent. Daarmee zou je God namelijk niet voor de gek houden, alleen jezelf! Ik daag je uit om eens nieuwe uiterlijke vormen en gebedshoudingen te proberen dan je gewend bent. Laat je daarbij leiden door wat de Bijbel er zelf over zegt. Doorbreken van ingesleten patronen kan heel weldadig en verfrissend zijn,

want je bent je dan veel meer bewust van waar je mee bezig bent. Bedenk goed dat stille, vrome eerbiedigheid tot een lege rituele vorm kan worden. Op precies dezelfde manier kan opgelegde uitbundigheid een even holle uiterlijke vorm worden zonder inhoud. Pas er vooral voor op om jouw vormen aan anderen op te leggen of de indruk te wekken dat je vromer bent als je het ene of het andere doet.

7.2.6. Spreken met God

Stemgebruik bij het spreken met God

Sommige gelovigen gaan bij het bidden op een heel andere toon spreken: opgelegd opgewonden of juist extra langzaam of zuchtend om daarmee hun eerbied, zondebesef en afhankelijkheid van God uit te drukken. Vooral onder predikanten zijn er die een speciale manier van spreken hebben ontwikkeld tijdens het voorgaan in gebed. Ook 'gewone gelovigen' nemen die predikantenstijl van bidden soms over, mogelijk omdat zij dat extra eerbiedig vinden klinken. Laten we asjebliëft ophouden met poppenkast spelen en vooral gewoon doen.

Bij het hardop bidden zijn de meesten eraan gewend om een bescheiden stemgeluid te produceren. Luid spreken lijkt minder eerbiedig. Bij een gezamenlijk gebed horen we vaak dat mensen binnensmonds spreken en niet zelden op een saaie of klagerige toon. De Bijbel spoort ons nergens aan om zacht, mompelend of half fluisterend tot Hem te spreken. Nee, er zijn talloze voorbeelden in Gods Woord waardoor we worden aangespoord om onze stem juist goed te gebruiken:

"Hoor naar mijn luide smekingen, als ik tot U roep om hulp..." (Psalm 28:2, NBG1951)

"... En toen Samuël tot de HERE riep, antwoordde de HERE hem. (1 Samuël 7:9, NBG1951)

"Op de dag dat ik riep, hebt U mij verhoord; ..." (Psalm 138:3, HSV2010)

"... Juich de HEER toe, heel de aarde, dien de HEER met vreugde, kom tot hem met jubelzang." (Psalm 100:1-2, NBV2004)

En kijk eens naar het volgende voorbeeld. Dat is nog eens een opgewekte manier om naar bed te gaan!

"Laten Zijn gunstelingen ... opspringen van vreugde laten zij vrolijk zingen op hun slaappleatsen" (Psalm 149:5, HSV2010)

Al deze voorbeelden laten zien dat luid stemgebruik aangeraden wordt en gepast is bij smeekbeden, lofprijzing en eerbetoon aan God.

Toch horen stilte en rust ook bij de ontmoeting met God. Tijdens een gesprek met vrienden kun je het ene moment heel rustig praten en dan weer luider spreken of heel hard lachen met elkaar als daar aanleiding voor is. Zo kun je tijdens een ontmoeting met God ook verschillende stemmingen meemaken met verschillende uitingvormen.

Wees vooral echt bij het spreken met God

Bidden is spreken met je hemelse Vader, van hart tot hart. Ik geloof niet dat God erg onder de indruk raakt van mooi klinkende woorden. Je hoort mensen wel eens zeggen: "Wat kan die persoon mooi bidden." Wat doet het ertoe? Als het maar echt is. Jezus waarschuwt vooral tegen ellenlange gebeden. Alsof God dan eerder geneigd zou zijn om te doen wat de bidder verlangt:

"Als u bidt, gebruik dan geen omhaal van woorden zoals de heidenen, want zij denken dat zij door de veelheid van hun woorden verhoord zullen worden. Word dan aan hen niet gelijk..." (Matteüs 6:7, HSV2010)

Jezus noemt wel een ongelooflijk kort en simpel gebed als voorbeeld van een echt gebed, dat God onmiddellijk verhoorde omdat het echt was:

"O God, wees mij, zondaar, genadig!" (Lucas 18:13, NBG1951)

Taalgebruik bij het spreken met God

Er zijn gelovigen die bij het bidden een andere taal gaan spreken. Laatst sprak een voorganger bij ons in de samenkomst over dit onderwerp en hij gaf het volgende voorbeeld. Denk eens in, hoe zou je het als vader vinden als je een zoon van 18 jaar had en dat die naar je toe kwam en zou zeggen: "O vader, u die mij kleding verschaft om mijn lichaamsdelen mee te bedekken, die mij voedsel geeft opdat ik leven blijf, die mij een dak boven mijn hoofd geeft en een plek waar ik mijn moede hoofd kan neerleggen. Ik vraag u, wees zo goed om mij morgen uw auto te lenen. Ja, schenk mij de mogelijkheid om met de wagen naar de stad te gaan met mijn vrienden." Elke normale vader zou hier even niet goed van worden. Denk je echt dat de hemelse Vader op zulke fratsen zit te wachten?

Persoonlijk houd ik van alledaagse en hedendaagse termen als we met God spreken, en wel om de volgende redenen:

1. Gewone woorden en uitdrukkingen staan dicht bij ons hart en onze belevingswereld. Plechtige termen scheppen een kloof tussen de beleefde werkelijkheid en de dingen van God. Dat is niet bevorderlijk voor de echtheid van het geloof.
2. Vooral als het gaat om de relatie met God vind ik afstandelijke, plechtige termen ongepast omdat Hij zich nadrukkelijk onze Vader heeft genoemd bij wie we 'kind aan huis' mogen zijn.
3. Verouderde termen wekken onbewust de indruk dat God de God uit het verleden is en niet van de God van vandaag. Bovendien komen ze niet over bij de jongere generatie.

Nergens in de Bijbel vind ik aanwijzingen die ons aansporen plechtige, afstandelijke woorden te gebruiken naar God toe in plaats van gewone woorden. In de oorspronkelijke talen van de Bijbelboeken wordt dat onderscheid eenvoudigweg niet gemaakt. Kortom: ik geloof dat God het liefst eenvoudige, oprechte gebeden hoort in onze dagelijkse taal, waarbij we respectvol en eerlijk tegen God zeggen wat in ons is, en niet wat in ons zou moeten zijn. God wil een gesprek van hart tot hart. Hij wil een ontmoeting met jezelf, niet met iemand die een rol speelt!

7.2.7. God ontmoeten

Aan God vertellen wat je bezighoudt

Als je iemand ontmoet met wie je een goede relatie hebt, begin je meestal niet met een of ander zwaar onderwerp. Nee, je gaat eerst wat bijpraten over de dingen die je hebt meegemaakt. Door dat te doen stem je als het ware op elkaar af. Je deelt met elkaar wat je heeft beziggehouden. Natuurlijk weet God al lang wat je hebt meegemaakt, maar het is goed om het ook aan Hem te vertellen.

Zo mag je God gewoon vertellen wat je hebt meegemaakt, en hoe je het een en ander hebt ervaren. Vertel de prettige en minder prettige dingen in het besef dat God geïnteresseerd is in de kleinste details van je leven. Natuurlijk is dit geen aanmoediging om van een gebed een kletsverhaal te maken, maar dit bijpraten kan heel waardevol zijn. Je kunt bijvoorbeeld ook aan God vertellen:

- waar je de laatste tijd in je gedachten mee bezig bent
- gedachten die alsmaar door je hoofd cirkelen
- je dagelijkse problemen
- dingen die je pas gehoord hebt en die je aan het denken hebben gezet
- het Bijbelgedeelte dat je zojuist hebt gelezen, een preek of Bijbelstudie die je hebt gehoord
- dingen waar je blij om bent of waar je verdriet over hebt

Het volgende onderwerp 'Therapeutisch gesprek met God' gaat over het bespreken van problematische dingen met God.

Afstand nemen van wat je gebed verhindert

Je mag alles aan je hemelse Vader vertellen wat je dwars zit. Als je door bepaalde gedachten in beslag wordt genomen, is het moeilijk om je op een ontspannen manier op God te kunnen concentreren. Uit je gevoelens tegenover je Vader, geef Hem je pijn, je zorgen en verdriet:

"Werp al uw zorgen op Hem, want Hij zorgt voor u." (1 Petrus 5:7, HSV2010)

Geef je zorgen aan God en besef dat het koesteren van zorgen een schadelijke zonde is. Daarmee bewijs je immers dat je diep in je hart niet gelooft dat God voor je zal doen wat goed en nodig is. Breng je bezorgdheid bij de Heer. Leg ook je zelfbeklag af, want dat is de grootste bron van neerslachtigheid. Zelfbeklag is een vorm van zelfzucht en dus zonde, ook al wil je dat misschien niet horen.

Als je iets heel ergs hebt meegemaakt en niet begrijpt waarom je liefhebbende Vader dat in jouw leven heeft toegelaten, vertel Hem je teleurstelling en leer te schuilen bij God. Ook als je boos op God bent, vertel het Hem. Dat is beter dan mooie gebedswoorden uitspreken, terwijl het stormt in je hart. Lees de Psalmen er maar op na, dan zie je dat David ook heel eerlijk zijn emoties uitte naar God. Maar blij wel uitzien naar Gods hulp en bemoediging.

Stil zijn voor God

Toen Mozes op de berg Sinaï een belangrijke ontmoeting met God zou hebben van veertig dagen lang, dacht hij waarschijnlijk dat God meteen met het gesprek zou beginnen. Natuurlijk wist God heel goed dat Mozes een druk bezet man was als leider van een miljoenenvolk. Voor zulke leiders is efficiënte tijdsbesteding van groot belang. Maar nee, God ging er heel anders mee om. Mozes klom tot halverwege de bergtop en toen kwam de wolk van Gods heerlijkheid over hem en moest hij zes volle dagen wachten. Daarna pas riep God hem om verder op te klimmen en bij Hem te komen (Exodus 24:15-18). Toen was hij leeg van zichzelf en klaar om naar God te luisteren. En daarna had Mozes een ontmoeting met God als nooit tevoren.

In ons drukke leven is het heel moeilijk om stil te worden, om onze gedachten helemaal tot rust te laten komen om vanuit die rust met Vader te kunnen spreken. Voor de meesten van ons vereist dat wel wat oefening en vooral ... geduld. Het is geen slecht idee om eerst enige tijd stil te zijn voordat je gaat praten met God, al is het alleen maar om je haast en je drukte af te leggen, even nergens anders aan te denken en te genieten van de rust die God geeft...

"Word stil voor de HERE en verwacht alles van Hem..." (Psalm 37:7, HB2008)

"Waarlijk, mijn ziel keert zich stil tot God..." (Psalm 62:2, NBG1951)

Daarbij gaat het om Gods innerlijke rust en vrede te zoeken, ook onder moeilijke omstandigheden. In het volgende Bijbelvers lezen we:

"Innerlijk ben ik tot rust gekomen en ik houd van de stilte. Zo rustig als een kind zit op zijn moeders schoot, zo rustig voel ik mij vanbinnen." (Psalm 131:2 HB2008)

Het bewust zoeken naar de rust in de Heer is geen passiviteit, maar juist een actieve geloofshouding! Rusten in de Heer is voor ons geestelijk leven net zo belangrijk als de slaap voor het lichaam.

Luisteren naar God

Tijdens de ontmoeting met God wil Hij ook wel eens iets tegen ons zeggen, maar vaak komt Hij er niet doorheen omdat wij zo druk aan het praten zijn. Probeer te leren om stil voor God te zijn en vraag Hem om beter zicht op wie Hij is en je duidelijk te maken wat zijn wil is voor je leven of voor dat moment.

7.2.8. Therapeutisch gesprek met God

God als therapeut?

Ik kan me voorstellen dat veel lezers moeite hebben met het idee dat God onze therapeut zou zijn. Maar Hij is het wel en als je met Hem praat kan het een therapeutisch gesprek zijn maar je flink van opknapt. Is dat dan het doel van de persoonlijk omgang met God? Ja, heel vaak wel. Als het nodig is.

Trouwens, weet je wat dat woord 'therapeut' betekent? Het komt uit het Grieks en het betekent gewoon 'genezer' of in verband met God 'geneesheer'. Klinkt dat al wat beter?

God de Heelmeester

"... Ik, de HERE, ben uw Heelmeester." (Exodus 15:26, NBG1951)

Dit is een geweldige belofte van God waar we als gelovigen veel te weinig van doordrongen zijn. God wil ons heel maken, herstellen wat in ons is stukgegaan. Hij weet hoe kwetsbaar we zijn in ons hart, in onze ziel en in ons lichaam, als mensen die deel uitmaken een ontlusterde schepping. Daarom houd ik van dit ouderwetse woord 'heelmeester' in plaats van 'geneesheer' of 'iemand die geneest' in de modernere vertalingen, omdat dit woord zo'n breed betekenisgebied heeft. God wil niet ons niet alleen genezen van lichamelijke en innerlijke kwalen en gebreken, maar ons ook helpen gezond te blijven, zowel lichamelijk als innerlijk.

We weten dat God wonderen van genezing doet, niet alleen in Bijbelse tijden, maar ook vandaag de dag. Heel wat mensen kunnen ervan getuigen. Maar het gaat God in de eerste plaats om de heelwording van ons innerlijk. En daarbij denken we aan mogelijke wonden in onze ziel en ons hart. Zulke wonden kunnen ook medeoorzaken zijn van tal van ziekten.

Zie hoofdstuk 'Menselijk wezen' voor uitgebreide uitleg over het innerlijk van de mens.

Je ziel en je hart boor God uitstorten

Maak van je hart geen moordkuil. (Nederlands spreekwoord)

Ziel en hart zijn twee functies van ons innerlijk die nauw met elkaar verweven zijn, zo nauw dat we de grens tussen bede moeilijk kunnen aangeven. In onze ziel bevinden zich de bewuste gedachten (verstand) en emoties (gevoel) die vooral betrekking hebben op wat ons nu bezighoudt of wat ons de afgelopen dag of week hebben beziggehouden. In ons hart bevinden zich onder meer onze diepere gedachten en overleggingen (geweten) en onze diepere gevoelens en verlangens (gemoed). We zijn ons maar gedeeltelijk bewust van wat zich daar allemaal afspeelt. We hebben ook geen toegang tot al die gedachten, gevoelens en ervaringen uit het verleden die diep verborgen zitten in ons hartsgeheugen. Maar God weet alles wat in ons hart schuilt. Hij weet wat wij zelf niet weten van onszelf. Daarom is God de ideale gesprekspartner. Er is niemand met wie je beter kunt praten over wat je hart beroert.

In de Psalmen vind je veel gebeden waarin allerlei gedachten en gevoelens worden uitgesproken naar God toe.

*"Gebed van een ongelukkige die dreigt te bezwijken en zijn klacht uitstort voor de HEER."
(Psalm 102:1, NBV2004)*

Veel mensen lopen rond met onverwerkte problematiek uit het verleden en met beschadigde emoties. Anderen zijn nog niet klaar met de verwerking van verlies of teleurstelling. Weer anderen worden gekweld door angst, bezorgdheid of andere vormen van negatief denken. Zij herkennen zich vast in de volgende uitspraak:

*"Ook bij het lachen kan het hart pijn hebben, vreugde eindigt altijd in verdriet."
(Spreuken 14:13, WV1995)*

Praat er met God over. Vertel Hem je verhalen als je verleden je dwars zit. Maak Hem deelgenoot van die gedachten die steeds maar weer door je hoofd malen, van die vernederende, kwetsende of rampzalige gebeurtenissen die je levensvreugde lijken weg te nemen. Loop bij wijze van spreken met God, je Heelmeester, door al die gebeurtenissen heen, zonder één detail over te slaan. Hij was erbij toen het gebeurde en Hij wil met jou die reis door het verleden maken en je verzekeren van zijn liefdevolle zorg en hulp.

God heeft alle tijd voor jou, heel eenvoudig omdat Hij boven de tijd staat. Hij kan met volle aandacht urenlang naar jouw verhalen luisteren zonder ongeduldig te worden en te zeggen: "Houd nu maar

op, want Ik heb nog meer te doen." God heeft veel meer tijd en aandacht voor wat in je hart zit dan alle mensen om je heen bij elkaar genomen.

Vertel het aan God

Je kunt bijvoorbeeld aan God vertellen:

- problemen op je werk, dingen waar je niet uit komt
- alle mogelijke vragen waar je mee zit
- dingen of gebeurtenissen waardoor je bang of onzeker bent geworden
- mensen die je hebben ondersteund of die je hebben teleurgesteld of kwaad gedaan

Zo nodig wil God je ook weer op het rechte pad helpen als je verkeerde keuzen in je leven hebt gemaakt, door zonde of onwetendheid. Enkele voorbeelden:

- Je kunt zicht krijgen op zonden die je gedaan hebt en die je niet eerder als zodanig had ontdekt. Je kunt zicht krijgen op zondige motieven achter je daden die aan de buitenkant misschien heel goed lijken. Die kun je vervolgens belijden zodat je geweten weer gezuiverd wordt. Ook dat is een vorm van genezing.
- Je kunt onuitgesproken boosheid of bitterheid bij jezelf ontdekken en wat is het heilzaam om die dan toch bij God te uiten en ertoe komen om mensen te vergeven die je iets hebben aangedaan.
- Je kunt nieuwe inzichten van God ontvangen over je levenssituatie.

Genezing van je hart

Dit is HET specialisme van God als Heelmeester. Hij is de Heer die geneest!

"Hij heelt hun hart, dat gebroken is, Hij verbindt hun wonden." (Psalm 147:3, GNB1996)

Bij de wedergeboorte krijgt een bekeerd persoon een nieuw hart (Ezechiël 36:26). Dat nieuwe hart van de gelovige wordt ook wel zijn 'nieuwe natuur' genoemd. Gedurende het overige van zijn leven maakt hij een periode van geloofsgroei door, waarbij steeds zieke plekken in zijn leven moeten worden verwijderd, zoals: zondige neigingen en verlangens, beschadigde emoties, bindingen aan van alles wat hem van God afhouden, enzovoort.

God is graag bereid je hart te genezen van alles wat er niet in hoort te zijn en wat je verhindert om de overvloed van God zegen te ervaren. Voorwaarde is wel dat je ervoor kiest ermee naar God te gaan, de meest verstandige, de meest ervaren, de meest gemotiveerde, de meest liefdevolle, de meest krachtige therapeut die je je maar kunt bedenken. Dat betekent niet dat je geen menselijke therapeuten mag raadplegen om je op het goede spoor te zetten. In veel gevallen is dat zelf sterk aan te raden, zolang ze je niets laten doen of bedenken dat tegen zijn Woord ingaat. Maar de enige ECHTE genezer van je hart is degene die je ontworpen en gemaakt heeft. Je Schepper is de enige die je ook kan repareren.

Hoe? Door je hart voor Hem bloot te leggen, door Hem rond te leiden door de paden, kronkels en verborgen schuilhoeken van je hart. En dan niets voor Hem te verbergen en met het geloofsvertrouwen dat Hij je hart wil genezen. Kijk niet vreemd op als de grote Therapeut je tijdens dat genezingsproces ook een bepaalde therapie voorschrijft waardoor je je leven moet aanpassen. Misschien spoort Hij je in je hart wel aan om mensen te vergeven die je iets hebben aangedaan, of zonden te belijden aan God en misschien ook aan mensen, of Jezus meer zeggenschap over je leven te geven.

Therapeutische waarde

Ja een ontmoeting met God kan veel therapeutische waarde hebben. God geeft:

- troost als je bij Hem schuilt.
- vrede door zijn aanwezigheid en doordat Hij de stormen in je hart tot bedaren brengt
- kracht om met je leven om te gaan
- goed zicht op de realiteit, zodat je je niet meer zo door je emoties laat leiden

Zie ook hoofdstuk 'Beproevingen' over het omgaan met probleemsituaties vanuit de verbondenheid met God.

7.2.9. Zonden belijden

"Wie mag de berg van de HEER bestijgen, wie mag staan op zijn heilige plaats? Wie reine handen heeft en een zuiver hart..." (Psalm 24:3-4, NBV2004)

Zonden belijden

Om gebedsomgang met God te kunnen hebben is het nodig dat je hart rein is.

"Zalig zijn de reinen van hart, want zij zullen God zien." (Matteüs 5:8, HSV2010)

"Als je geen gehoor geeft aan de wet, is zelfs je gebed de HEER een gruwel." (Spreuken 28:9, NBV2004)

Het tegenovergestelde is ook waar. Als je onrein van hart bent kun je geen echte gebedsomgang met God hebben. Ken je het verschil tussen bidden met en zonder Gods aanwezigheid? Hopelijk wel. Het is belangrijk om je bewust te worden van eventuele zonden, die verhinderen dat de volle zegen van Gods aanwezigheid je kan bereiken. De Bijbel zegt er het volgende over:

"... maar uw ongerechtigheden zijn het, die scheiding brengen tussen u en uw God, en uw zonden doen zijn aangezicht voor u verborgen zijn, zodat Hij niet hoort." (Jesaja 59:2, NBG1951)

Verstoorde relatie

In een goede huwelijks- of vriendschapsrelatie kan zelfs de geringste onenigheid zorgen voor een hinderlijke blokkade in de communicatie. Zulke blokkades moeten dan ook zo snel mogelijk worden weggewerkt. Zo niet, dan wordt de communicatie teruggebracht tot het zeggen van het hoogst nodige of zelfs tot een pijnlijk stilzwijgen. Beide partijen voelen dan voortdurend aan dat er iets mis is en dat een en ander moet worden uitgepraat voordat de lucht weer gezuiverd is.

Als je net ruzie hebt gehad met je buurman, ga je hem niet doodleuk een uur later vragen of hij zin heeft om samen te gaan sporten. Je gaat hem dan ook niet vragen of je even zijn auto mag lenen. Dan moet er toch eerst iets worden rechtgezet. Zo kun je ook geen echte gebedsomgang met God hebben tenzij je duidelijk en concreet belijdt waarin je God en/of de medemensen hebt tekortgedaan of schade hebt toegebracht.

Onbewuste zonden belijden?

Je hoort ook wel eens in gebeden de volgende uitspraken:

- Vergeef ons de zonden, die we in onwetendheid hebben bedreven.
- Wilt U alle zonden vergeven die ik misschien heb gedaan.

Zulke gebeden klinken misschien vroom, maar het is echt flauwekul. De Bijbel geeft aan dat we zonden concreet moeten benoemen. Dat is belijden. Het oorspronkelijke woord voor 'belijden' in het Grieks betekent: naspreken, hetzelfde zeggen ofwel zeggen wat er gebeurd is. Als je gezondigd hebt, zeg dan aan God wat je verkeerd hebt gedaan. Als je vermoedt dat er nog onbewuste zonden in je hart zijn, vraag dan de Heilige Geest ernstig of Hij je ervan bewust wil maken. Maar God kan naar mijn mening niets doen met onbewuste zonden of zonden die je misschien wel of misschien niet hebt gedaan.

Dagelijkse zonden belijden

De normale manier van een leven voor een christen is om zonden te belijden zodra we die hebben gedaan en dat NIET uit te stellen. Hoe dichter we bij God leven, hoe scherper ons geweten werkt en ons op tijd aanklaagt. Maar we hoeven niet elk van onze woorden of daden op een goudschaaltje te wegen en uitgebreid aan God te belijden. Ik geloof niet dat dat de bedoeling is. We moeten wel een houding hebben dat we open staan voor de stem van de Heilige Geest om ons zonden te binnen te brengen. Of om regelmatig te bidden of Hij ons eventuele onbeleden zonden te binnen brengt. Als Hij dat doet, kunnen we die bij het kruis brengen en daar laten.

Heel belangrijk is het om een levensstijl te ontwikkelen om zonden te haten en gerechtigheid lief te hebben. God kijkt naar de houding van je hart, Als dat toegewijd is aan Hem met een verlangen om Hem te gehoorzamen dan is dat veel belangrijker dan dat je misschien een keer vergeet drie of vier zonden te belijden.

Berouw

De juiste houding bij het belijden van zonden is een houding van berouw. Dat is een heilzaam zondebesef dat tot innerlijke verandering leidt. Daarbij hoort een oprecht verdriet over de zonden die je hebt gedaan en een heilzaam zondebesef. Een door berouw verbroken hart wordt nooit door God afgewezen.

"... een verbrijzeld en verslagen hart zult U, o God, niet verachten." (Psalm 51:19, HSV2010)

Elk zondebewust kind van God mag rekenen op de open, vergevende armen van zijn hemelse Vader (Lucas 15:20). Geen zonde is te groot. Wees niet bang dat Jezus kapot zal zijn van wat je Hem vertelt. Hij is er al eens 'kapot' aan gegaan toen Hij aan het kruis stierf. Je houdt het niet voor mogelijk welke vreselijke zonden al bedekt zijn onder zijn bloed. Jouw zonden kunnen er ook nog wel bij. Het offer van Jezus was daarvoor meer dan voldoende.

Zie meer hierover in onderwerp 'Berouw na zondigen' in hoofdstuk 'Rein geweten'.

Zonden belijden en vergeving ontvangen

"Wie niet voor zijn zonden uitkomt, kent geen voorspoed, maar wie ze belijdt en zijn leven betert, kan rekenen op liefde en genade." (Spreuken 28:13, HB2008)

Vertel God dus duidelijk wat je fout gedaan hebt. Verschuil je niet achter algemeenheden zo van "Heer wilt u al mijn zonden vergeven. Amen." Zoals eerder gezegd: zonden moeten bij de naam genoemd worden. Zoek ook geen uitvluchten, verschuil je niet achter excuses of verzachtende omstandigheden en probeer jezelf niet te rechtvaardigen. Zonde is zonde.

Nee, vertel eerlijk en onomwonden wat je verkeerd hebt gedaan, zo concreet mogelijk. Zeg bijvoorbeeld: "Heer, ik heb vandaag kwaadgesproken over Derk, mijn collega, terwijl het nergens voor nodig was. Wat was dat lelijk van me!" Je mag daarna zonder meer op vergeving rekenen.

"Als wij onze zonden belijden: Hij is getrouw en rechtvaardig om ons de zonden te vergeven en ons te reinigen van alle ongerechtigheid." (1 Johannes 1:9, HSV2010)

Zie meer hierover in onderwerp 'Zonden belijden' in hoofdstuk 'Rein geweten'.

7.2.10. Verootmoediging

Verootmoediging betekent: de juiste positie innemen tegenover de almachtige God, je eigen vermeende grootheid afleggen en klein worden voor God. Bij zonden belijden gaat het om concrete daden, maar bij verootmoediging gaat het om het aannemen van de juiste innerlijke houding tegenover God. Sleutelwoorden daarbij zijn: afhankelijkheid, nederigheid en wilsovergave.

Verootmoediging is: je eigen waardigheid afleggen

Of we het willen weten of niet, als gelovigen vinden we onszelf heel belangrijk. Ga in gedachten eens naar het kruis waar Jezus al zijn waardigheid heeft afgelegd en zich tot in het uiterste heeft verneerd. Wil je een navolger van Jezus zijn? Dan is het kruis een goed beginpunt, want daar mag je al je vermeende waardigheid afleggen. Onderzoek jezelf dus eerst en verootmoedig je voor God door alle vormen van trots af te leggen, zoals:

- zelfgenoegzaamheid (want je vindt jezelf niet zo slecht als de meeste anderen)
- geloof in jezelf (want je knapt liefst alles zelf op en je hebt God alleen nodig als het fout gaat)
- kritiek (want jij weet en doet bijna alles beter dan anderen)
- lichtgeraaktheid (want je kunt soms van binnen fel reageren als je iets wordt aangedaan)

- onafhankelijkheid (erken je afhankelijkheid van God en onderwerp je aan Gods wil en bedoelingen) je recht om gelijk te krijgen
- je verlangen om steeds je zin te willen hebben
- alles waar je jezelf met alle macht aan vasthoudt

Verootmoediging is: afstand doen van je rechten

Bij de ontmoeting met God dienen we vrij te zijn van trots en eerzucht en afstand te doen van onze vermeende rechten. Dat laatste kan best wel eens strijd kosten. Vaak menen we dat we recht hebben op bijvoorbeeld:

- voorspoed
- comfortabele levensomstandigheden
- gezondheid
- succes
- een rechtvaardige behandeling
- aandacht
- respect

Jezus heeft al zijn rechten opgegeven toen Hij zich overgaf om gekruisigd te worden (Filippenzen 2:2-5). In navolging van Jezus moeten wij al onze vermeende rechten opgeven en bewust uit Gods genade leven. Onder alle omstandigheden wil God ons zijn hulp en kracht geven en we moeten leren daaraan genoeg te hebben. We doen er ons hele leven over om die les (een beetje) te leren.

Als je afstand hebt gedaan van je vermeende rechten, hoef je die ook niet krampachtig na te jagen, omdat je geluk er niet vanaf hangt. Je hoeft je rechten dan ook niet langer te verdedigen en dat brengt ontspanning. En het scheelt je een heel stuk innerlijke strijd! In dat verband zei Jezus eens:

"... leer van mij, want ik ben zachtmoedig en nederig van hart. Dan zullen jullie werkelijk rust vinden." (Matteüs 18:29, NBV2004)

Verootmoediging is: kiezen voor afhankelijkheid

Het overgeven van je eigen wil aan God kan soms een ware worsteling zijn. Denk eens aan de worsteling die Abraham moet hebben gehad om zijn zoon te offeren toen God dat van hem vroeg (Genesis 22). En let eens op David, hoeveel moeite hij had om afstand te doen van de zoon, die hij door zijn ontucht met Batseba verwekt had (2 Samuël 12:15-23). En denk eens aan Jezus, hoe Hij in de olijfgaard Getsemane met zijn Vader heeft geworsteld om zijn wil over te geven. Toen Hij uiteindelijk kon zeggen "Uw wil geschiede!" was dat geen fatalisme zo van 'vooruit dan maar', maar een bewuste overgave aan God. Het was geen zwakke lijdelijkheid, maar een uitermate krachtige overwinning, die beslissend was voor de gebeurtenissen die zouden volgen (Lucas 22:39-44).

Wilsovergave betekent dat je je afhankelijk van God opstelt. Je bent afhankelijk van zijn aanwezigheid, hulp en kracht, maar die heeft Hij je dan ook ruimschoots toegezegd, zodat je God daar eigenlijk niet eens om hoeft te vragen. De Heilige Geest, die 24 uur per dag aanwezig is in iedereen die is wedergeboren (Handelingen 2:25), is je Helper, je Raadgever, je Bemoediger, en tegelijk je oneindige bron van liefde en kracht. Vertrouw Hem daarvoor en dank Hem ervoor, in plaats dat je er steeds om vraagt!

Verootmoediging is: een geestelijk offer

Een gebed van overgave heeft ook iets van een geestelijk offer. We leggen als het ware onszelf op het altaar als een offer van liefdevolle toewijding aan God. Daarbij leggen we alles op het altaar wat waarde voor ons heeft en wat we graag als ons eigendom beschouwen, dus ook: onze relaties, onze toekomst, onze dromen en plannen, kortom alles. We laten daarbij aan God over wat we voor onszelf mogen houden. Vertrouw er op dat je meer van God zult terug ontvangen dan wat je aan God geeft.

Zie ook het onderwerp 'Overgave van de wil' in hoofdstuk 'Zwakheid en kracht'.

7.2.11. Dankzegging

Er zijn verschillende manieren om God groot te maken:

1. **dankzegging** - God bedanken voor wat Hij heeft GEGEVEN
2. **lofprijzing** - God eer bewijzen om wat Hij heeft GEDAAN
3. **aanbidding** - God bewonderen om wie Hij IS

Deze drie manieren liggen soms dicht bij elkaar en vloeien in elkaar over, maar zijn toch ook duidelijk verschillend.

Wat is dankzegging?

Dankzegging is het uiten van dankbaarheid voor wat God je geschonken heeft.

"... laat uw hart overvloeien van dankbaarheid." (Kolossenzen 2:6,7), GNB1996)

De Bijbel spoort ons aan God te bedanken VOOR alles wat Hij je heeft toebedeeld...

"en dank God, die uw Vader is, altijd voor alles in de naam van onze Heer Jezus Christus." (Efeziërs 5:20, NBV2004)

en ook ONDER alles, dus onder alle omstandigheden, ook moeilijke omstandigheden:

"... dankt onder alles, want dat is de wil Gods in Christus Jezus ten opzichte van u." (1 Tessalonicenzen 5:18, NBG1951)

Zie meer hierover in onderwerp 'Levensaanvaarding' in hoofdstuk 'Beproevingen'.

Er werd eens een groepje van tien melaatsen door Jezus genezen. Slechts één van de tien keerde terug om Jezus te bedanken en dat was nog wel een Samaritaan.

"Een van hen, die zag dat hij genezen was, keerde terug en loofde God met luide stem. Hij viel neer aan Jezus' voeten om hem te danken. Het was een Samaritaan. Toen zei Jezus: 'Zijn er niet tien gereinigd? Waar zijn de negen anderen? Wilde niemand anders terugkomen om God eer te bewijzen dan alleen deze vreemdeling?' Hij zei tegen de Samaritaan: 'Sta op en ga. Uw geloof heeft u gered.'" (Lucas 17:15-18, NBV2004)

Vinden wij het zo gewoon wat God voor ons doet dat we het nauwelijks kunnen opbrengen om onze dankbaarheid te uiten?

Dankzegging voor geestelijke zegeningen

Als een wedergeboren gelovige bent, is het goed te weten dat God alle denkbare geestelijke zegeningen je met je wedergeboorte heeft 'meegegeven'. Je hoeft ze nog maar (in geloof) aan te nemen:

"Gezegend is de God en Vader van onze Heer Jezus Christus, die ons in de hemelse regionen in Christus heeft gezegend met elke geestelijke zegen." (Efeziërs 1:3, WV1995)

Deze belofte is zo veelomvattend dat het woord 'elke' in sommige Nederlandse Bijbelvertalingen is vervangen door 'allerlei' of 'talrijke'. Het is betreuenswaardig wanneer Bijbelvertalers Gods beloften kleiner voorstellen dan ze zijn! We kunnen nooit te groot van God denken en we onteren God als we afdoen van zijn beloften.

Zo kun je in navolging van de bovengenoemde woorden God bijvoorbeeld steeds bedanken voor:

- je nieuwe leven, vanaf de tijd dat je bent wedergeboren (Efeziërs 1:13)
- Gods permanente aanwezigheid, hulp en kracht door de Heilige Geest (Handelingen 2:25)
- de Bijbel waardoor je God kunt leren kennen en zijn bedoelingen met je leven
- medegelovigen met wie we samen kunnen optrekken
- mogelijkheden om God en je medemens te dienen
- enzovoort.

Zie meer hierover in onderwerp 'Gods zegeningen' in hoofdstuk 'Gelukkig leven'.

Dankzegging voor aardse zegeningen

Ook al zijn de zegeningen op het aardse vlak ondergeschikt aan geestelijke zegeningen, ze zijn belangrijk genoeg om God ervoor te bedanken. Daarmee toon je tegelijk je afhankelijkheid van God en erken je dat je die zegeningen niet zelf hebt verdiend.

Dit moeten we vooral doen wanneer we het gevoel hebben dat alles ons tegenzit of wanneer we een beetje medelijden met onszelf krijgen. Vroeger heb ik het voorrecht gehad om enkele groepsvakanties met Bijbelleraar Sidney Wilson mee te maken. Als het eens een paar dagen geregend had, wilden sommigen wel eens een minder goede stemming etaleren. Steevast zei Sidney dan: "Neem een vel papier en schrijf al je zegeningen op. Dat helpt."

Je kunt God bijvoorbeeld bedanken voor het volgende, voor zover van toepassing op e levenssituatie:

- waardevolle karaktergaven
- voldoende kracht en gezondheid
- voldoende materiële bezittingen
- leven in een vrij land
- huwelijkspartner, gezin, familie, vrienden, burens, collega's
- werk en inkomsten

Het zal je wellicht niet veel moeite om dit rijtje nog verder aan te vullen. Het is goed om je onderwerpen van dankzegging zo nu en dan eens op papier te zetten om je te bepalen bij het vele wat God je heeft gegeven.

Dankzegging voor beloofde zegeningen

God heeft in zijn Woord erg veel beloften gedaan, die ook voor jou van toepassing zijn. Iedereen die door wedergeboorte een kind van God is geworden, mag Hem ook van te voren bedanken voor wat Hij heeft beloofd en wat hij nog zal ontvangen. Dat is een uiting van geloof en hoop. Gelukkige mensen zijn mensen die een positieve verwachting hebben van de toekomst, op korte en op lange termijn.

Laten we God maar vertrouwen dat Hij ons alles geeft wat we NODIG hebben, zelfs al lijkt het er op dat er nog veel te wensen is. Die dankbaarheid kunnen we in gebed uiten door de bekende woorden uit Psalm 23:1 in geloof na te spreken: "De Heer IS mijn Herder, mij ontbreekt NIETS."

Zie ook onderwerp 'Dankbaarheid' in hoofdstuk 'Gelukkig leven'.

7.2.12. Lofprijzing

Er zijn verschillende manieren om God groot te maken:

1. **dankzegging** - God bedanken voor wat Hij heeft GEGEVEN
2. **lofprijzing** - God eren om wat Hij heeft GEDAAN
3. **aanbidding** - God bewonderen om wie Hij IS

Deze drie manieren liggen soms dicht bij elkaar en vloeien in elkaar over, maar zijn toch ook duidelijk verschillend.

Wat is lofprijzing?

Bij lofprijzing gaat het dus om wat God heeft GEDAAN.

"Om uw daden, HEER, ben ik zo verheugd, ik juich van blijdschap om het werk van uw handen." (Psalm 92:5, WV1995)

Lofprijzing wil ook zeggen dat je iets goeds over God zegt. Losse kreten als 'Halleluja' of clichés als 'Heer wij komen voor uw aangezicht om U te loven en te prijzen' zijn op zichzelf geen lofprijzingen zolang er niet bij gezegd wordt WAARVOOR je God prijst. Zo kun je God bijvoorbeeld prijzen:

- omdat Hij je heeft bevrijd uit de macht van de satan
- omdat Hij zijn Zoon heeft gegeven om jou met God te verzoenen
- omdat Hij je rechtvaardig heeft verklaard
- omdat Hij je nieuw leven heeft gegeven
- om wat je de laatste tijd van Hem geleerd hebt
- omdat Hij je antwoorden heeft doen vinden op je vragen
- omdat Hij daadwerkelijk heeft geholpen toen je dat nodig had
- enzovoort.

Je prijst God niet alleen voor wat Hij in het verleden gedaan heeft, maar ook voor wat Hij in de toekomst zal doen als uiting van geloofsvertrouwen. Lofprijzing is ook een geestelijk offer, waar je God veel vreugde mee geeft:

"Laten we door Hem (=Christus) Gode voortdurend een lofoffer brengen, namelijk de vrucht onzer lippen, die zijn naam belijden." (Hebreeën 13:5)

Belijden is in dit verband het naspreken van wat de Bijbel zegt over wat God gedaan heeft en doet. Ook David wist dat zulke offers uit het hart meer waarde voor God hebben dan de offers die een onderdeel waren van de oudtestamentische eredienst:

"De naam van God wil ik loven met een lied, zijn grootheid met een lofzang prijzen. Dat behaagt de HEER meer dan offerdieren, dan stieren met hun horens en hoeven." (Psalm 69:31-32, NBV2004).

Lees bijvoorbeeld Psalm 103 en Psalm 145 voor veel voorbeelden van lofprijzing.

God zegenen

In sommige Bijbelvertalingen lezen we ook over het 'zegenen van God', We kunnen dan denken aan teksten zoals:

"Gezegend wie komt met de naam van de HEER. Wij zegenen u vanuit het huis van de HEER." (Psalm 118:26, NBV2004)

"Gezegend zij de God en Vader..." (Efeziërs 1:3, NBG1951)

Meestal zien we dat zegenen iets is van een meerdere naar een mindere (Hebreeën 7:7), maar we moeten bedenken dat het woord 'zegenen', ook kan betekenen: 'iets goeds over of tot iemand zeggen'. Daarom is het oorspronkelijke woord voor 'zegenen' in de meeste Nederlandse Bijbelvertalingen in dit verband vertaald als 'dankzeggen' of 'prijzen', bijvoorbeeld:

"Prijs de HEER, mijn ziel, prijs, mijn hart, zijn heilige naam." (Psalm 103:1, NBV2004)

Hemelse oorsprong

Lofprijzing begint in de hemel rondom Gods troon (door engelen en gelovige mensen in de hemel) en werkt door tot in de ziel van de gelovige op aarde:

"De troon van de HERE staat in de hemel; Hij is Koning over alles.

Laten de engelen de HERE loven en prijzen. Zij zijn sterke helden, die zijn woord uitvoeren en luisteren naar zijn stem.

Laten alle hemelse legers de HERE prijzen. Zij zijn de dienaren, die zijn wil uitvoeren.

Laat alles wat de HERE heeft gemaakt Hem prijzen, overal waar Hij heerst.

Met hart en ziel wil ik de HERE prijzen." (Psalm 103:19-22, HB2008)

Lofprijzing heeft een zuiverende uitwerking op de ziel van de gelovige. Bezorgdheid en deprimerende gedachten smelten weg als het hart gaat lofprijzen. Lofprijzing is immers een geloofsdaad en levend geloof brengt altijd iets goeds voort. Daardoor brengt God je hart vanuit de benauwdheid in de ruimte (Psalm 4:2; Psalm 118:5).

Lofprijzing en emoties

Lofprijzing kan ook collectief plaatsvinden als gelovigen bij elkaar komen.

*"...in het midden der gemeente zal ik U lofzingen... Van U komt mijn lof in een grote gemeente, mijn geloften zal ik betalen in de tegenwoordigheid van wie Hem vrezen."
(Psalm 22:23,26, NBG1951)*

Bij lofprijzing is het normaal om je emoties te uiten naar God. Lofprijzing mag dan ook best uitbundig en zelfs rumoerig zijn:

"Heel de aarde, juich voor de HEER, breek uit in jubelen en zingen. Zing voor de HEER en speel om Hem te eren, speel op de lier, zing met luide stem. Onder het schallen van ramshoorn en trompet: juich voor het aanschijn van de HEER, onze koning." (Psalm 98:4-6)

In Psalm 150 wordt gesproken over uitbundige lofprijzing onder begeleiding van veel verschillende muziekinstrumenten, waaronder instrumenten die heel wat decibels aan geluid voortbrengen.

Bij de lofprijzing kunnen we ook ons lichaam gebruiken, zoals in de psalmen verscheidene malen wordt aangegeven: de handen opheffen, klappen, juichen, dansen en noem maar op. Het kan allemaal zolang de emoties maar niet een eigen leven gaan leiden. Een sfeer van lofprijzing mag nooit een doel op zichzelf worden, gericht op eigen geestelijke ervaring. Het voorwerp van onze lofprijzing, namelijk God, dient centraal te blijven staan.

"... Juich de HEER toe, heel de aarde, dien de HEER met vreugde, kom tot hem met jubelzang." (Psalm 100:1-2, NBV2004)

*"... loof hem met dans en tamboerijn, loof hem met snaren en fluit."
(Psalm 150:4, NBV2004)*

"Hef uw handen op naar het heiligdom en zegen de Heer" (Psalm 134:2, NBV2004)

Zie meer hierover in onderwerp 'Uiterlijke gebedshouding' in dit hoofdstuk.

Aspecten van lofprijzing

In de grondtekst van het Oude Testament worden verschillende woorden gebruikt om diverse aspecten van lofprijzing weer te geven. De betekenissen enkele van deze woorden kunnen je wellicht helpen om tot een verdieping van je lofprijzing te komen.

1. **jadah** - als een kind je handen verlangend uitstrekken naar God
2. **tehillah** - lofprijzing gericht aan God op de troon
3. **halal** - enthousiaste proclamatie van Gods goedheid, uitbundig, vol emoties en stralend van vreugde (van dit woord komt het bekende woord "Halleluja")
4. **zamar** - tot God zingen onder muzikale begeleiding
5. **shabach** - luid roepend God verhogen, zijn grootheid verklaren, ondersteund met handgeklap

Deze woorden geven met elkaar een duidelijk beeld van het hart van ware lofprijzing.

Wanneer lofprijzing?

- **de hele dag:**

*"U brengen wij onze hulde, de hele dag; u bewijzen wij eer, zonder ophouden."
(Psalm 44:9, GNB1996)*

- **'s nachts:**

"'s nachts zal Zijn lied bij mij zijn, een gebed tot de God van mijn leven." (Psalm 42:9, HSV2010)

- **elke dag:**

*"Geprezen zij de HERE. Dag aan dag draagt Hij ons; die God is ons heil."
(Psalm 68:20, NBG1951)*

- **levenslang:**

*"Ik zal de HERE zingen, zolang ik leef, ik zal mijn God psalmzingen, zolang ik ben."
(Psalm 104:33, NBG1951)*

Vooraf lofprijzen als je er geen zin in hebt

En toch gaat echte lofprijzing veel dieper. We prijzen God niet alleen als de zon schijnt en we heerlijk uitgerust lekker kunnen genieten van een vrije dag. Echte lofprijzing ontstaat juist in omstandigheden die ons neerdrukken. De eerste woorden van de bekende Psalm 103 luiden:

"Loof de HERE, mijn ziel." (Psalm 103:1, NBG1951)

Waarom zou David, de psalmdichter, met zo'n rare zin beginnen? Wie zegt er nu iets tegen zijn eigen ziel? Ik denk dat David dat zei, omdat hij op dat moment totaal niet in de stemming was om God te prijzen. Daarom zei hij tegen zijn ziel (zijn bewuste innerlijk): wees nu toch BEWUST van God en wat Hij allemaal gedaan heeft en tel je zegeningen, dan kun je weer lofprijzen. Want niet de omstandigheden, maar wat God doet is het onderwerp van onze lofprijzing én de inspiratie tot lofprijzing.

Deze merkwaardige uitspraak van David was een uiting van geloof. Daarbij negeerde hij zijn gevoel en richtte zijn aandacht (verstand) op de waarheid over God. In het vervolg van Psalm 103 lezen we dat Davids gevoel meeging met de dankbaarheid van het verstand, waardoor hij zijn Heer met zijn hele hart en zijn hele ziel kon prijzen. Laten we zijn voorbeeld volgen.

Zie ook onderwerp 'Lofprijzing bij beproevingen' in hoofdstuk 'Beproevingen'.

7.2.13. Aanbidding

Er zijn verschillende manieren om God groot te maken:

1. **dankzegging** - God bedanken voor wat Hij heeft GEGEVEN
2. **lofprijzing** - God eren om wat Hij heeft GEDAAN
3. **aanbidding** - God bewonderen om wie Hij IS

Deze drie manieren liggen soms dicht bij elkaar en vloeien in elkaar over, maar zijn toch ook duidelijk verschillend.

Wat is aanbidding?

Als je God dankt voor zijn zegeningen en prijst voor wat Hij voor je gedaan heeft, ben in je in zekere zin toch nog met jezelf en je eigen wereldje bezig. Bij aanbidding ben je zelf helemaal buiten beeld en richt je al je aandacht alleen op God. Aanbidding betekent: God eren om wie Hij is, vol zijn van zijn aanwezigheid en van zijn adembenemende eigenschappen (Openbaring 15:2-4). In de Psalmen komen we veel voorbeelden van aanbidding tegen en ook in het Bijbelboek Openbaring (bijvoorbeeld in Openbaring 4:8-11; 5:9-14).

We kunnen niet genoeg benadrukken dat het bij aanbidding alleen om God gaat. Het gaat niet om onze ervaring van zijn tegenwoordigheid, niet om wat Hij voor ons gedaan heeft, maar om wie Hij is, om zijn persoonlijkheid. Voor veel gelovigen is dat moeilijk op te pakken. Ook als er tijdens een bidstond een tijd van aanbidding wordt aangekondigd, dan zijn er altijd mensen die dat niet begrijpen. Zij gaan dan God bedanken voor iets of van alles vragen. Niet dat zoiets verkeerd is, maar het is geen aanbidding.

Aanbidding is een levenshouding

Aanbidding is meer dan een onderdeel van het gebed: het is een levenshouding, waarin je God de eerste plaats geeft. Het omgekeerde is ook waar. Als die liefdevolle toewijding geen deel uitmaakt van je totale levenshouding, klinken woorden van aanbidding onecht. Een levenshouding van aanbidding betekent dat je Jezus nadrukkelijk op de troon van je hart hebt geplaatst. Een levenshouding van aanbidding is het resultaat van wat God heeft gedaan in een mensenhart en de liefdevolle toewijding die daaruit opbloeit. Dit wordt prachtig uitgedrukt in de woorden van een lied:

"... Ik breng U mijn offer, een zoete geur, vrucht van wat U deed in mij..."
(Opwekkingslied 192)

Deze woorden doen me denken aan een persoon in het Nieuwe Testament die echt wist wat aanbidding was. Vlak voor het lijden en sterven kwam Maria bij Jezus binnen en zalfde Hem met een heerlijk ruikende parfum (Matteüs 26:6-13). Het had haar een kapitaal gekost, het was een echt offer. De omstanders wisten er geen raad mee. Ze vonden het een onzinnige geldverspilling, maar Jezus zag de waarde van dit aanbiddingsoffer: het was een uiting van Maria's liefdevolle toewijding. Enkele dagen later, toen Jezus aan het kruis zijn doodstrijd streed, had Hij deze geur nog bij zich. Echte aanbidding maakt een langdurige indruk bij God.

Vier aspecten van aanbidding

Aanbidding is een levenshouding die het beste vergeleken kan worden met verliefdheid. Als je verliefd wordt, draait de hele wereld ineens om die ander. Bij aanbidding gaat je hart op dezelfde manier naar God uit, niet op vastgezette tijden, maar doorlopend:

zielsaspect	aspecten van aanbidding
verstand	Je wilt vooral aan Hem denken.
gevoel	Je wilt vooral dicht bij Hem zijn.
wil	Je wilt al je eigen plannen op Hem afstemmen en voor Hem leven.
gedrag	Je wilt vooral doen wat Hem vreugde geeft.

Aanbidding

Aanbidding is dus niet hetzelfde als liedjes zingen waarin tienmaal de woorden 'ik houd van U' voorkomen. Een huwelijk is meer dan romantiek en zeggen dat je van elkaar houdt, ook al hoort dat er natuurlijk wel bij. In een huwelijk trek je vooral samen op in de praktijk van het dagelijks leven. Dan doe je uit liefde voor de ander waar je de ander blij mee maakt. Wij maken God blij door van harte te doen wat zijn Woord zegt. Dat is de belangrijkste betekenis van 'houden van God'.

Lang niet alle gelovigen zijn echte aanbidders. De meeste gelovigen zijn namelijk veel voller van zichzelf dan van Jezus, ook al geven ze dat niet graag toe. Daarom zei Jezus dat de Vader echte aanbidders ZOEKT (Johannes 4:23). Heeft Hij in jou een echte aanbieder gevonden?

God aanbidden om wie Hij is

Neem eens de tijd om God te aanbidden aan de hand van Gods eigenschappen, zoals we die in hoofdstuk 'Gods karakter' hebben ontdekt. Oefen jezelf daarbij om eenzijdigheden in je aanbidding af te leren. Bijna iedere gelovige is geneigd om steeds eenzijdig de nadruk te leggen op bepaalde aspecten van God en andere te verwaarlozen, omdat die wat minder aanspreken. Het volgende overzicht van Gods karaktereigenschappen kan je daarbij helpen. Als je dat doet, zul je merken dat je een dieper ontzag en een nieuwe bewondering zult krijgen voor de veelzijdigheid en volmaaktheid van je Schepper en Herschepper.

Je zou God kunnen aanbidden aan de hand van het volgende overzicht van Gods karakteraspecten:

Gods karakteraspect	hoofdeigenschappen	eigenschappen
wijs	verstandig	God weet en begrijpt alles, is oneindig intelligent en diepzinnig. God onderwijst en leidt.
	rechtvaardig	God doet wat goed is en spreekt de waarheid. God is wetgever en bepaalt wat goed en slecht is.
	creatief	God is Schepper en Herschepper. God is origineel, doet wonderen, heeft hoge plannen en idealen voor de toekomst.
vriendelijk	bewogen	God is vol emoties en spontaan. God kan blij zijn en genieten, maar ook verdriet hebben en pijn lijden. God kan vriendelijk zijn en ook toornig.
	relatiegericht	God wil graag intensieve relaties onderhouden met veel mensen. God communiceert met mensen, verlangt naar liefde van mensen en zal eenmaal tussen hen wonen.
	ruimhartig	God is genadig en vergevingsgezind, goedgeefs en barmhartig, gunt de mensen het allerbeste.
krachtig	eigenmachtig	God is onafhankelijk en initiatiefrijk. God is de Eeuwige, de Eerste en de Laatste in alle opzichten.
	gezagvol	Gods heerschappij omvat alles wat bestaat. Gods wil wordt uitgevoerd: God verwacht gehoorzaamheid en ontzag van mensen. God is ook een vaderlijke Opvoeder.
	daadkrachtig	Gods kracht is onbeperkt en heeft die vooral getoond bij de opstanding van Jezus uit de dood. God bestrijdt zijn vijanden en beschermt de gelovigen.
zorgzaam	trouw	God is beheerst en onveranderlijk van aard. God geeft rust en stabiliteit. God komt al zijn beloften na.
	dienstbaar	God geeft wat de mensen nodig hebben. God heeft het hoogste offer gebracht om de mensen eeuwig leven te kunnen geven en mensen te zegenen.
	werkzaam	God is actief betrokken bij alles wat binnen de schepping gebeurt in de praktijk van het leven. God zorgt voor structuur.

Gods eigenschappen (uitgebreid)

Meer details over Gods bijzondere eigenschappen in hoofdstuk 'God karakter'.

Reukwerk als beeld van aanbidding

In de oudtestamentische priesterdienst werd reukwerk geofferd op het reukofferaltaar. Dat reukoffer kan heel goed worden vergeleken met aanbidding. Het reukwerk moest uit vier verschillende ingrediënten worden samengesteld, waarbij van elk ingrediënt een gelijke hoeveelheid moest worden gebruikt (zie Exodus 30:34-35):

1. druipende hars (werd ook als een soort balsem voor medicinale doeleinden gebruikt)
2. onyx (waarschijnlijk een stof die gemaakt is van zeelakken uit de Rode Zee; als die stof alleen verbrand wordt geeft het een scherpe, onprettige geur, maar samen met andere bestanddelen zorgt het voor een versterking van de geuren)
3. galbanum (een soort melksap uit de wortels van verschillende soorten planten; op zich zelf is de geur bij verbranding niet aangenaam, maar de stof helpt de verbranding van het reukwerkmengsel te bevorderen)
4. reine wierook (een soort hars uit de bast van bepaalde struiken; wierook was duurder naarmate ze helderder was, dus hier gaat het om het kostbaarste soort. Op het vuur gelegd brandt het gemakkelijk door het hoge oliegehalte en verspreidt het een aangename geur die zich als parfumgeur aan kleren hecht)

Er zal vast wel een verband bestaan tussen de door God aangewezen bestanddelen van het reukwerk en de vier persoonlijkheidsaspecten van God. Ik heb die zelf niet zo duidelijk kunnen ontdekken. In ieder geval kunnen we er dit uit leren: onze aanbidding moet gebalanceerd zijn, gebaseerd op een zuiver beeld van wie God is. Het is interessant om te weten dat verschillende bestanddelen uit het reukwerk op zichzelf ronduit stinken. Alleen in de juiste combinatie leveren ze het gewenste resultaat op. Laten we ernst maken met de les die we hieruit kunnen leren en zoeken naar meer balans en God aanbidden om zijn TOTALE persoonlijkheid.

7.2.14. Stille tijd

Het belangrijkste doel van persoonlijke 'stille tijd' is het ontmoeten van God.

Dagelijkse ontmoeting met God

Stille tijd kan voor de meesten bestaan uit:

- **Bijbellezen** - Richt je daarbij op de toepassing ervan in je eigen leven. Vraag God of Hij je door zijn Woord iets wil leren wat voor jou van belang, ook met het oog op de dag die voor je ligt. Bijbellezen en gebed kan in elkaar overvloeien als je een Bijbelgedeelte al pratend met God doorneemt, met hart dat openstaat voor Gods onderwijzing.
- **Omgang met God** - Open je hart en je gedachten voor God. Laat Hem zien wat in je leeft en laat Hem je onderwijzen en leiden. De vele aspecten van de omgang met God zijn in de vorige onderwerpen aan de orde gekomen.
- **Bidden en ontvangen** - Het woord wijst vooral op vraaggebed, in tegenstelling tot wat te maken heeft met de omgang met God. Daarin mag je aan God je persoonlijke noden en hulpvragen stellen en voorbede doen voor andere mensen.

Een dagelijkse ontmoeting met God is van het grootste belang om een groeiende relatie met God te hebben. Om goede menselijke relaties te ontwikkelen moet je geregeld tijd en aandacht investeren. Voor de relatie met God geldt hetzelfde. De kwaliteit van je persoonlijke omgang met God is bepalend voor de kwaliteit van je geloofsleven. Het is als het ware de thermometer van je hartsgesteldheid.

Er zijn mensen die schamper de schouders ophalen over het houden van stille tijd. Ze vinden het overdreven of beschrijven het als een krampachtige vorm van godsdienstigheid. Over het algemeen zijn dit niet de mensen die een rijk gebedsleven kennen. Bij elke gewoonte bestaat het gevaar van sleur en wetticisme, maar goede gewoonten hebben altijd meer voor- dan nadelen. Als we bijvoorbeeld zouden denken dat een dag zonder stille tijd een dag is waarop God ons niet kan zegenen en niet wil helpen, dan zitten we op het verkeerde spoor. Maar als we slordig omgaan met de dagelijkse ontmoetingen met God, dan komt dat voort uit een gebrek aan toewijding, want hoe belangrijker we iets vinden, hoe meer prioriteit we het in ons leven geven.

Waar en op welk tijdstip?

Om een ontmoeting met God te hebben kun je jezelf het beste terugtrekken op een plek waar je alleen bent en niet gestoord of afgeleid wordt. Intieme omgang met God vindt plaats 'in het verborgene'. Veel gelovigen hebben het dan over hun 'binnenkamer' vanwege de volgende woorden van Jezus:

"Maar als jullie bidden, trek je dan in je huis terug, sluit de deur en bid tot je Vader, die in het verborgene is. En jullie Vader, die in het verborgene ziet, zal je ervoor belonen."
(Matteüs 6:6, NBV2004)

Het is de ervaring van de meeste mensen dat het belangrijk is om een vaste tijd te reserveren voor een dagelijkse ontmoeting met God. Dat is een gezonde discipline die je helpt om een goede gewoonte in stand te houden. Kies daarvoor de beste tijd van de dag uit ofwel de tijd waarop je het beste kunt concentreren op Gods aanwezigheid. Je zou God ook de restjes van je dagprogramma kunnen geven, bijvoorbeeld 'nog even bidden' vlak voordat je gaat slapen terwijl je ogen bijna dicht-

vallen. Als je er zo over denkt kun je het maar beter helemaal niet doen. Door de keuze die je hierin maakt laat je zien hoeveel het leven met God je waard is....

Voor veel mensen is het begin van de dag de beste tijd, omdat ze dan kunnen afstemmen op God. Een veel gehoorde uitdrukking hierbij is: "de instrumenten worden VOOR het concert gestemd, niet ERNA".

*"... in de morgen al leg ik alles aan u voor en ik wacht op uw antwoord."
(Psalm 5:4, GNB1996)*

Er is een bevolkingsgroep in Afrika waar de uitdrukking 'met de baas praten' wordt gebruikt voor het begrip 'gebed'. Men is daar gewoon om aan het begin van de dag met het dorps hoofd door te nemen wat er die dag gedaan moet worden.

Praktische tips voor stille tijd

- Combineer je gebedstijd met het aandachtig lezen van een gedeelte uit de Bijbel; zodat God daardoor tot jou kan spreken.
- Oefen jezelf om stil te worden voor God, je gedachten over dagelijkse bezigheden los te laten en je op een ontspannen manier te richten op God.
- Begin niet met 'vragen' voordat je besef hebt van een wezenlijke ontmoeting met God. Zie daarvoor de verschillende gebedsaspecten die eerder in dit hoofdstuk zijn besproken.
- Gebruik bij voorbede eens een gebedslijst met onderwerpen waarvoor je regelmatig wilt bidden, maar ga er niet te strak mee om.
- Zorg voor wat afwisseling in je stille tijd, anders kan het gemakkelijk een sleur worden.
- Maak er geen godsdienstige plichtpleging van, een programma dat nou eenmaal moet worden afgewerkt.
- Zorg ervoor niet verstrikt te raken in een klein cirkeltje waarin jouw behoeften en problemen, en jouw sociale kring centraal staan. Ook hier geldt: 'Zoek eerst Zijn Koninkrijk...' (Matteüs 6:33).
- Probeer eens te variëren in gebedshoudingen (zitten, knielen, staan, wandelen), ogen open of dicht, in jezelf spreken, fluisteren of hardop praten.
- Houd het hoofddoel in de gaten: ontmoeting met God en afstemming op God.
- Laat God in het middelpunt staan van de ontmoeting, niet je eigen problemen, vragen, bedenksels of gevoelens.

Is je stille tijd altijd even inspirerend?

Verwacht veel van God, maar reken er niet op dat je stille tijd elke dag even inspirerend zal zijn. We maken allemaal perioden van groei mee en perioden van dorheid in ons gebedsleven. Vooral als het even niet zo goed wil, is het van belang om door te gaan. De goede gewoonte trekt ons er dan doorheen. We moeten leren uit geloof te leven en onze levensenergie te putten uit God, die de levensbron is, en uit zijn Woord, dat zo vol staat met beloften. Als we onze energie putten uit theologische diepgraverij of gevoelservaringen zijn we niet met God bezig, maar op een zielse (en dus ongeestelijke) manier bezig. We zitten dan op een doodlopend spoor dat uiteindelijk leidt tot verschraving van onze omgang met God.

Er kunnen tijden zijn waarop stille tijd houden gewoon niet lukt. Soms kun je zo van je stuk zijn, dat Bijbel lezen en gebed eenvoudigweg niet mogelijk is. Toen jaren geleden mijn vrouw plotseling overleed, kon ik wekenlang geen stille tijd houden. Ik kon me niet concentreren, want mijn leven was ineens totaal ondersteboven gekeerd. Verdriet, verwarring en boosheid wisselden elkaar af en het was moeilijk om God daarin de juiste plaats te geven. Het gekke was dat ik me niet schuldig voelde omdat de omgang met God zo verstoord was: ik hoefde toen alleen maar te schuilen bij God en Hij begreep het. Later kwam het allemaal weer goed...

Maar als er geen schokkende omstandigheden zijn waardoor je tijdelijk niet zo goed stille tijd kunt houden, en je gebedtijden droog en onvruchtbaar lijken te zijn, kan het geen kwaad om eens te kijken of er aanwijsbare oorzaken voor zijn, zoals:

- **onbeleden zonden** - Die moeten dan zo snel mogelijk beleden worden.
- **zorgen** - Als je gehinderd wordt door bezorgdheid, neem dan de tijd om die met God door te spreken.
- **bitterheid, wrok** - Maak er werk van om die uit je leven weg te doen.
- **vol van andere dingen** - Kies ervoor om God de eerste plaats te geven en maak alles in je leven ondergeschikt aan het dienen van Hem.

Bij de meeste oorzaken kun je gemakkelijk bedenken wat je eraan moet doen.

Extra ontmoetingen met God

Soms is het goed om naast de dagelijkse routine van persoonlijk Bijbellesen en gebed zo nu en dan iets bijzonders te doen. Je zou bijvoorbeeld eens een extra dagdeel kunnen besteden aan omgang met God, bijvoorbeeld een tijd van alleen aanbedding. Ook als je met bepaalde dingen worstelt, zou je een aparte tijd van gebed kunnen houden. Maak dan eens een lange wandeling om al lopend over al die dingen met God te praten. Als je dat nooit eerder gedaan hebt, zul je verrast zijn dat zoiets kan en nog heel goed werkt ook. Voor sommige mensen kan dit een prettige afwisseling zijn. Wees vooral creatief in die dingen. Zulke extra ontmoetingen kunnen de beste momenten van je leven zijn en daardoor kan je relatie met God levendiger en dieper worden.

7.3. Bidden en ontvangen

Bidden betekent eigenlijk: dringend vragen. Dit hoofdstuk gaat over vraaggebeden, zoals bidden om hulp, zegeningen en wonderen. Verder wordt er veel aandacht gegeven aan voorbede: het bidden voor anderen, individueel of groepsgewijs. Ook over gebedsverhoring en over onverhoorde gebeden.

- 7.3.1. Bidden voor jezelf**
- 7.3.2. Bidden om zegeningen**
- 7.3.3. Bidden om dagelijkse hulp**
- 7.3.4. Bidden om hulp bij uitdagingen**
- 7.3.5. Bidden om kracht**
- 7.3.6. Bidden om een wonder**
- 7.3.7. Gebed van Jabes**
- 7.3.8. Wat is voorbede?**
- 7.3.9. Hoe kunnen we voorbede doen?**
- 7.3.10. Bidden voor onbekeerden**
- 7.3.11. Bidden voor zendelingen**
- 7.3.12. Gebedsverhoring**
- 7.3.13. Onverhoord gebed**
- 7.3.14. Groepsgebed**

7.3.1. Bidden voor jezelf

In dit onderwerp en enkele volgende onderwerpen ligt de nadruk op het bidden voor onszelf, als een logisch vervolg op hoofdstuk 'Omgang met God'. Daarna gaan we het hebben over het bidden voor anderen, ook wel voorbede genoemd.

Bidden is vragen

Bidden betekent letterlijk: iemand een verzoek doen, iemand iets vragen of smeken. In dit hoofdstuk gaat het bijna uitsluitend om vraaggebeden en verhooring van vraaggebeden.

Bij het woord 'gebed' denken we niet alleen aan vragen, maar ook aan lofprijzing, dankzegging, enzovoort. Al dergelijke aspecten vind je in hoofdstuk 'Omgang met God'.

God nodigt elke gelovige uit om zijn wensen aan Hem bekend te maken:

*"Vraag en er zal je gegeven worden,
zoek en je zult vinden,
klop en er zal voor je worden opengedaan.
Want ieder die vraagt ontvangt,
en wie zoekt vindt,
en voor wie klopt zal worden opengedaan.
Is er iemand onder jullie die zijn kind, als het om een brood vraagt, een steen zou geven?
Of een slang, als het om een vis vraagt?
Als jullie dus, ook al zijn jullie slecht, je kinderen al goede gaven schenken,
hoeveel te meer zal jullie Vader in de hemel dan het goede geven aan wie hem daarom vragen." (Matteüs 7:7-11, NBV2004)*

Hiermee bedoelde Jezus te zeggen dat God buitengewoon ruimhartig is in het beantwoorden van gebeden. Het aangehaalde Bijbelgedeelte klinkt uitnodigend en warm en ook heel relatiegericht. God verhoort gebeden op een liefdevolle, bedachtzame en vaderlijke manier. Er zijn heel wat Bijbelgedeelten te vinden waarin God ons uitnodigt Hem te vragen om wat we nodig hebben, om, hulp, wijsheid, enzovoort. Enkele voorbeelden:

"... laat uw verlangens in alles, door bidden en smeken, met dankzegging bekend worden bij God." (Filippenzen 4:6, HSV2010)

"Geef ons heden ons dagelijks brood..." (Matteüs 6:11, NBG1951)

"... U roep ik, HEER, haast u en help mij; luister toch, nu ik luid tot U roep..." (Psalm 141:1, WV1995)

God heeft je veel beloofd

God heeft aan wedergeboren gelovigen de Heilige Geest gegeven die permanent in hen woont. God heeft zijn voortdurende hulp toegezegd en alles wat nodig is. Kijk maar naar de volgende voorbeelden:

"... God zelf heeft gezegd: Ik laat u niet alleen, Ik zal u nooit in de steek laten." (Hebreeën 13:5, WV1995)

"Hoe zal Hij, die zelfs zijn eigen Zoon niet gespaard, maar voor ons allen overgegeven heeft, ons met Hem ook niet alle dingen schenken?" (Romeinen 8:32, NBG1951)

"Mijn God zal vanuit zijn rijkdom aan heerlijkheid volop in al uw noden voorzien in Christus Jezus." (Filippenzen 4:19, GNB1996)

"Ik onderwijs u en leer u de weg die u moet gaan; Ik geef raad, mijn oog is op u." (Psalm 32:8, HSV2010)

En zo zijn er talloze beloften in de Bijbel te vinden, zowel in het Oude als in het Nieuwe Testament. Waar zouden we God dan nog om moeten vragen?

God weet wat je nodig hebt

God weet allang wat waar je behoefte aan hebt, nog voordat je op het idee komt Hem erom te vragen:

*"... Jullie Vader weet immers wat jullie nodig hebben, nog vóór jullie het hem vragen."
(Matteüs 6:6, NBV2004)*

Ja, de Bijbel gaat nog een stap verder. Kijk eens naar het volgende Bijbelgedeelte:

"De begeerte der ootmoedigen hebt Gij, HERE, gehoord: Gij sterkt hun hart, uw oor merkt op." (Psalm 10:17, NBG1951)

Hier lees je dat God de wensen of verlangens van je hart kent en dat Hij je hartenwensen wil vervullen. Zoals ouders vaak aan hun kinderen geven waar ze behoefte hebben zonder dat zij daar eerst om hoeven te vragen, zo gaat God ook om met mensen die Hem op zijn beloften vertrouwen. God is zo goed en zo royaal. Laten we nooit te gering denken om Gods verlangen om je te overladen met al het goede. Een soortgelijke belofte vinden we in Psalm 37:4. Daar wordt wel een randvoorwaarde bij genoemd voor die hartenwensen: God vervult de wensen die in je hart leven EN die hun oorsprong vinden bij God. Dat geeft meteen aan dat er wel een grens is aan de hartenwensen die God vervult: Onze wensen moeten passen binnen de ruimte van Gods plan.

*"verlustig u in de HERE; dan zal Hij u geven de wensen van uw hart."
(Psalm 37:4, NBG1951)*

"Zoek je vreugde bij de Heer, dan vervult hij iedere wens." (Psalm 37:4, GNB1996)

Als God beloofd heeft je te geven wat je nodig hebt en zelfs de verlangens van je hart vervult, waarom zou je Hem daar dan nog om vragen?

God moedigt je aan om God te bedanken voor beloften

Jezus stond op het punt zijn vriend Lazarus uit het graf te doen opstaan. Hij zei de volgende woorden tegen God de Vader:

"En Jezus hief de ogen omhoog en zei: Vader, Ik dank U dat U Mij verhoord hebt. En Ik wist dat U Mij altijd verhoort..." (Johannes 11:41-42, HSV2010)

Ook de apostel Paulus benadrukte een houding van dankzegging onder alle omstandigheden, zonder daarbij van alles te vragen:

*"Dank God in alles. Want dit is de wil van God in Christus Jezus voor u."
(1 Tessalonicenzen 5:18, HSV2010)*

Dankzegging is een concrete uiting van geloof in het feit dat God iets voor je gedaan heeft, doet of zal doen.

Hoe moet je voor jezelf bidden?

Ja, wat moeten we al die Bijbelgedeelten die elkaar lijken tegen te spreken? Moeten we bidden, danken of vertrouwen? We hebben de volgende opties waar we uit kunnen kiezen:

1. **Je gaat God nergens om vragen in het vertrouwen dat Hij je ongevraagd geeft wat je nodig hebt.**

Dit lijkt me wat kort door de bocht. Deze houding kan leiden tot onverschilligheid tegenover Gods beloften en zegeningen. Er kan wel een element van geloof in zitten, maar ik mis het uitstrekken naar het ontvangen van Gods beloften.

2. **Je gaat telkens weer de zelfde soort dingen aan God vragen, ook al heeft Hij ze nadrukkelijk beloofd.**

Bijvoorbeeld: "Heer wilt U vandaag bij me zijn, me beschermen, helpen en zegenen bij alles wat

ik doe?" Is dit een houding van geloof in Gods hulp en zegen, of denk je je dat God het alleen voor je doet als je er specifiek om vraagt. En als je het eens vergeet, doet God het dan niet voor je omdat je bent tekortgeschoten in je gebeden? Deze manier van bidden komt bij mij wat wet-tisch en plichtmatig over. Ook vraag ik me af of er dan genoeg geloofsvertrouwen is. Dit wil ik verduidelijken met een voorbeeld. Als een moeder haar dochtertje beloofd heeft haar elke dag van school te halen, dan gaat het kind toch niet elke ochtend vragen: "Haalt u me vandaag weer op uit school?" Als ze dat zou doen zou de moeder vermoeden dat ze haar niet vertrouwt of dat ze met een ander probleem rondloopt.

3. **Je gaat God bedanken voor zijn beloften en vertrouwen op de vervulling van die beloften.**
Bijvoorbeeld: "Heer, dank U dat U altijd bij me bent, me beschermt, helpt en zegent bij alles wat ik doe. Ook bij alles wat ik vandaag te doen heb." Dit is naar mijn mening een stuk beter. Het is geloofstaal en geloof is de belangrijkste voorwaarde voor het ontvangen van Gods hulp. Het is heel belangrijk om Gods beloften te kennen en erop te vertrouwen dat Hij die altijd zal nakomen. Het is goed om dat ook regelmatig tegen God te zeggen, om daarmee je afhankelijkheid van God uit te spreken.
4. **Je gaat God vertrouwen en bedanken voor zijn beloften en Hem vragen die bepaalde beloften waar te maken.**
Dit gaat nog iets verder dan de vorige optie. Uit deze gebedshouding spreekt niet alleen een houding van geloof, maar ook dat je je uitstrekt naar het daadwerkelijk ontvangen van wat God beloofd heeft. Het vragen is dan niet iets routinematigs, maar is geënt op geloofsvertrouwen. Ik denk dat zulke vraaggebeden een plaats kunnen hebben naast het steunen op Gods beloften, vooral wanneer je voor uitdagingen staat, beproevingen meemaakt, in een gevaarlijke situatie bent, enzovoort.

Dit is een aansporing om te gaan denken vanuit Gods beloften en geloof in Gods actieve betrokkenheid met jouw leven. Natuurlijk gaat het bij God niet zozeer om de gebedswoorden die je uitspreekt, maar om het geloofsvertrouwen in je hart. God luistert vooral naar de stem van je hart. Wel is het verstandig om na te denken over wat je tegen God zegt en te beseffen dat vraaggebeden zonder geloof in de daadwerkelijke verhooring zinloze gebeden zijn.

In de volgende onderwerpen zullen we een aantal voorbeelden tegenkomen van veelgehoorde vraaggebeden die goedbeschouwd overbodig of soms zelfs ronduit verkeerd zijn. Grote kans dat jij ook van zulke gebeden bidt, net zoals ik dat zelf ook veel heb gedaan in het verleden en waarschijnlijk nog wel eens doe. Hoe beter we ons daarvan bewust zijn, hoe meer we God gaan bedanken voor zijn beloften en hoe beter we leren te leven uit geloofsvertrouwen.

Bidden en het belang van Gods Koninkrijk

Wanneer je als gelovige met redelijke verzoeken bij de Vader komt om in je persoonlijke noden te voorzien, zul je ontvangen wat naar Gods wijze inzichten het allerbeste voor je is. Let op: Jezus belooft niet dat je precies krijgt waar je om vraagt, maar wel dat je het BESTE krijgt.

Je mag bidden of God je bepaalde dingen geeft, maar dat dient wel te passen binnen de belangen van Gods Koninkrijk. Als je gericht bent op Gods Koninkrijk, dan zul je niet zou gauw zelfzuchtige gebeden tot God richten.

Bidden is een van de weinige aspecten die je in alle godsdiensten tegenkomt. Bij de meeste andere godsdiensten wordt er voornamelijk gebeden om godheden of demonen ertoe over te halen te geven wat de bidder wil hebben. Bij het bidden tot de levende God ligt het anders. Daarbij is bidden eerder een zoeken naar de wil van God en vragen of God wil geven wat HIJ wil geven op ZIJN manier en op ZIJN tijd. Dat is een groot verschil.

Zie ook onderwerp 'Gebedsverhooring' in dit hoofdstuk.
--

Geheim van geloofsvertrouwen

Hoe meer we vertrouwen op Gods beloften, hoe meer reden we hebben om God te bedanken voor zijn voorzienigheid en hoe minder we dan nog voor onszelf hoeven te bidden. Dat kan een hoop tijd besparen, die we beter kunnen besteden door God te prijzen en voorbede te doen voor onze medemensen! Dit is een van de minst ontdekte geheimen van het gebed...

7.3.2. Bidden om zegeningen

Bidden om materiële zegeningen

Jezus nodigt ons uit om God te vragen om wat we nodig hebben voor ons dagelijks leven. In het 'Onze Vader' gebed dat Jezus aan zijn discipelen gegeven heeft als een soort gebedsmodel lezen we:

"Geef ons heden ons dagelijks brood..." (Matteüs 6:11, NBG1951)

De meeste Bijbeluitleggers zijn het erover eens dat deze woorden betrekking hebben op alles wat we als mens nodig hebben (maar nog niet hebben) op materieel gebied. We kunnen daarnaast ook denken aan 'geestelijk' brood, want Jezus zei steeds dat geestelijke zegeningen belangrijker zijn dan materiële zegeningen. Denk maar aan de volgende uitspraak:

"U moet geen moeite doen voor voedsel dat vergaat, maar voor voedsel dat niet vergaat en eeuwig leven geeft; de Mensenzoon zal het u geven... Ik ben het brood dat leven geeft," zei Jezus. 'Wie bij mij komt zal geen honger meer hebben...' (Johannes 6:27,35, NBV2004)

Voor wie alles heeft wat zijn hart begeert is het natuurlijk niet zinvol om te bidden om dagelijks brood; hij kan God ervoor bedanken in het besef van voortdurende afhankelijkheid van Hem. Let wel: het Onze Vader is niet bedoeld om woordelijk na te bidden, maar als leermodel. Het is evengoed zinloos om te bidden om lichamelijke genezing als je niet ziek bent. Laten we dus vooral goed nadenken over de woorden die we als gebed uitspreken en niet zo maar wat zeggen. Sommigen zullen zeggen: "Ja maar, we mogen toch bidden om ons dagelijks brood terwijl we daarmee bedoelen dat we onze afhankelijkheid van God te uiten?" Dan zou ik zeggen: als je dat bedoelt, zeg dat dan ook tegen God.

Bidden om geestelijke zegeningen

Paulus schrijft het volgende over de geestelijke zegeningen voor wedergeboren gelovigen:

"Gezegend is de God en Vader van onze Heer Jezus Christus, die ons in de hemelse regionen in Christus heeft gezegend met elke geestelijke zegen." (Efeziërs 1:3, WV1995)

ELKE zegen, dat is overvloed! Naast de zegen die je hebt ontvangen bij de wedergeboorte (met alles wat dat inhoudt) is er de belofte van de vervulling van al je geestelijke behoeften voor het leven van elke dag. Veel Bijbelvertalers vonden deze Bijbeltekst kennelijk te gortig en verzwakten het woord 'elke' door 'allerlei' (NBG1951) of 'talrijke' (NBV2004). Laat je niet beetnemen: er staat echt 'elke zegen' in de grondtekst. Neem het maar van Hem aan, letterlijk! Door de inwoning van de Heilige Geest heb je een regelrechte aansluiting op de bron van alle geestelijke zegeningen en geestelijke kracht. Uit die bronnen mag je dagelijks putten door het in geloof aan te nemen. Dit laatste is belangrijk, want anders heb je er nog niets aan. Bedank God maar voor zijn beloften en geniet ervan. Dit is een leerproces.

Onder dagelijkse geestelijke behoeften verstaan we eigenlijk alles wat de Heilige Geest geeft aan elke wedergeboren gelovige. Daar hoeven we eigenlijk niet om te bidden, omdat we het al hebben ontvangen. Maar soms, vooral als er moeilijkheden zijn in je leven, kan het nodig zijn om te bidden om God HULP om die zegeningen als het ware te activeren, zodat ze ook hun uitwerking hebben in je leven.

Samengevat komen geestelijke zegeningen op het volgende neer:

zielsaspect	werk van de Heilige Geest
verstand	De Heilige Geest geeft bovennatuurlijk inzicht in de dingen van God.
gevoel	De Heilige Geest geeft een nieuwe beleving van de relatie met God
wil	De Heilige Geest geeft bovennatuurlijke kracht .
gedrag	De Heilige Geest bewerkt een nieuwe levensstijl in de gelovige.

Werk van de Heilige Geest in de gelovige

Zie onderwerp 'Werk van de Heilige Geest' en andere onderwerpen in hoofdstuk 'Heilige Geest'.

Vragen om een zegen over iets

Het woord zegen heeft een enorm rijke en brede betekenis: alle goede dingen die God voor mensen doet of aan hen geeft, rechtstreeks of via andere mensen. We kunnen dan denken aan alle mogelijke geestelijke zegeningen (zoals Gods kracht, aanwezigheid, inzicht), maar ook aan aardse zegeningen (zoals voorspoed, hulp, gezondheid). Als gelovigen weten we dat alle goede dingen van God afkomstig zijn.

"Iedere gave, die goed, en elk geschenk, dat volmaakt is, daalt van boven neder, van de Vader..." (Jakobus 1:17, NBG1951)

Zegen is datgene wat God het beste voor ons acht en wat Hij ons wil geven. Sommige dingen, die wij zegeningen zouden noemen, zijn misschien niet goed voor ons, zoals te veel rijkdom en voortdurend succes. Tegenslagen en moeiten kan God juist gebruiken om ons dichter bij Hem te krijgen. Die tegenslagen en moeiten op zich zijn geen zegeningen, maar DAARNAAST wil God vaak zegeningen geven die de narigheid van moeilijke levensomstandigheden ruimschoots compenseren. Er is een levend geloof nodig om die zegeningen te ontvangen.

De Bijbel spoort ons overigens niet direct aan om God om een zegen voor jezelf te VRAGEN: het komt maar een enkele maal in het Oude Testament voor en in het Nieuwe Testament helemaal niet. Dat zal velen van ons verbazen, want bidden om een zegen te ontvangen wordt heel veel gedaan onder christenen.

God zegent wie Hem gehoorzamen, niet zozeer wie erom bidden.

Door ongehoorzaamheid ontstaat een verwijdering tussen God en de gelovige en daardoor wordt Gods zegen afgeremd. Andersom ook: als de gelovige leeft zoals God het wil, wordt hij overvloedig gezegend.

"Zoek liever eerst het Koninkrijk van God en zijn gerechtigheid, dan zullen al die andere dingen je erbij gegeven worden." (Matteüs 6:33, NBV2004)

De mate waarop je Gods zegen ontvangt hangt dus enerzijds af van Gods plan voor jouw leven en anderzijds van de mate waarin je als gelovige dicht bij Hem leeft.

God zegent mensen, geen dingen

Het is belangrijk om te weten de Bijbel zien we ook dat God alleen PERSONEN zegent, geen dingen. Het idee van het zegenen van dingen komt voort uit het heidendom, waar voorwerpen aan afgoden gewijd worden. Ook komen we het tegen in de Rooms-katholieke kerk. Jaren geleden kwam in een Tv-programma naar voren dat een bekende Nederlandse schaatsster bij de paus was geweest, die op haar verzoek haar schaatsen gezegend heeft. Het hele concept dat God dingen zegent, zodat we daardoor meer aards geluk of welzijn verwerven door goddelijk toedoen, is niet Bijbels.

Bidden voor het eten

In dat verband wil ik een van meest gehoorde gebeden noemen die ik ken: "Here zegen deze spijze, Amen" of iets wat er op lijkt. Het is de gewoonte van veel christenen om 'voor hun eten te bidden' ofwel 'een zegen te vragen over hun maaltijd'. Ik ben er nooit achter gekomen wat ze daarmee bedoelen. Is het hun wens dat God hun een extra gezonde spijsvertering geeft of dat het voedsel een extra heilzame uitwerking heeft? In dat geval komt het voedsel waar niet voor gebeden wordt (zoals ongezonde snacks van de cafetaria) meer voor zo'n gebed in aanmerking. Nee, God zegent ons voedsel echt niet. Wel is het God die boeren wil zegenen MET een goede oogst, en ons wil zegenen MET voedsel om te eten, en daarvoor mogen wij Hem bedanken. Dat is ook wat Jezus deed, bijvoorbeeld bij de wonderbare spijziging: Hij keek omhoog naar de hemel en sprak de zegen uit.

"Hij nam de vijf broden en de twee vissen, keek omhoog naar de hemel, sprak het zegengebed uit, brak de broden en gaf ze aan zijn leerlingen om ze aan de menigte uit te delen..." (Marcus 6:41, NBV2004)

Let wel: Jezus sprak geen zegen uit over het voedsel, maar een zegen naar God toe! Hij keek immers omhoog naar de hemel toen Hij het zegengebed uitsprak, niet naar het brood. God zegenen is eigenlijk een vorm van dankzegging. Zie ook Johannes 6:11 waarin bij dezelfde geschiedenis door alle vertalingen het woord dankzegging wordt weergegeven. Waarschijnlijk heeft Jezus het duizenden jaren oude joodse maaltijdgebed tot God gebeden:

"Gezegend bent U, Heer, onze God, Koning van de wereld, die het brood uit de aarde deed voortkomen..."

We lezen in de Bijbel ook dat de apostel Paulus een maaltijd begon door God te bedanken voor het voedsel:

"Toen hij dat gezegd had, nam hij een stuk brood, dankte God in aanwezigheid van allen, brak het brood en begon te eten." (Handelingen 27:35, NBV2004)

"... voedsel dat God geschapen heeft om door de gelovigen, die de waarheid kennen, onder dankzegging te worden gegeten." (1 Timoteüs 4:3, NBV2004)

Kortom, we moeten niet vragen of God ons eten wil zegenen, want God heeft ONS daar mee gezegend. Laten we Hem daar maar voor bedanken in een besef van afhankelijkheid van zijn voorzieningen voor vandaag en voor de toekomst; dat is WEL Bijbels.

7.3.3. Bidden om dagelijkse hulp

Bidden of danken?

"Mijn hulp komt van de HEER die hemel en aarde gemaakt heeft." (Psalm 121:2, NBV2004)

In de praktijk vragen veel gelovigen God vaak om hulp die te maken heeft de dagelijkse gebeurtenissen, terwijl ik denk dat we in veel gevallen beter God kunnen vertrouwen en bedanken dan Hem erom te vragen, eenvoudigweg omdat Hij deze hulp allang definitief heeft toegezegd. Laten we eens naar een paar voorbeelden kijken.

veel gehoorde gebeden	terwijl Gods Woord zegt:	maar het kan ook zo:
Heer, Wilt U deze dag bij mij zijn?	<i>"En Ik zal de Vader vragen jullie een andere Helper te geven, die voor altijd met jullie zal zijn." (Johannes 14:16, WV1995)</i>	Dank U Vader, dat U beloofd hebt elke dag bij me te zijn. Bij U ben ik elk moment van de dag veilig!
Heer, wilt U met hen meegaan op de weg naar huis.	<i>"Zijn zij (engelen) niet allen dienende geesten, die uitgezonden worden ten dienste van hen, die het heil (=eeuwig leven) zullen beërven?" (Hebreeën 1:14, NBG1951)</i> <i>"Zoals de bergen Jeruzalem omringen, zo omringt de HEER zijn volk van nu tot in eeuwigheid." (Psalm 125:2, NBV2004)</i>	Dank U Vader, dat U beloofd hebt elke dag bij me te zijn. Bij U ben ik elk moment van de dag veilig, ook onderweg! Wilt U me helpen om oplettend te zijn in het verkeer?
Here houd ook deze nacht over mij getrouw de wacht.	<i>"In vrede ga ik naar bed, vredig slaap ik in; alleen u, Heer, geeft mij rust en veiligheid." (Psalm 4:9, GNB1996)</i> <i>"Ik ga liggen, val in slaap en word wakker – de HEER beschermt mij." (Psalm 3:6, NBV2004)</i>	Dank U Vader, dat ik ook vannacht veilig kan slapen, omdat U over me waakt.
Heer, wilt U mij vandaag helpen met mijn werk?	<i>"Want David zegt van Hem: Ik zag de Here te allen tijde voor mij; want Hij is aan mijn rechterhand, opdat ik niet wankelen zou." (Handelingen 2:25, NBG1951)</i> <i>"Mijn hulp komt van de HEER die hemel en aarde gemaakt heeft." (Psalm 121:2, NBV2004)</i>	Dank U Vader, dat U beloofd hebt elke dag bij me te zijn. Dat is een geweldige zegen daarom vertrouw ik op uw aanwezigheid en hulp vandaag. Want vooral vanmorgen heb ik uw hulp hard nodig!

We moeten nooit vergeten dat we niet bidden tot een God die ver weg is, ook al is Hij de Vader in de hemel. Tegelijk is God oneindig dicht bij iedere wedergeboren gelovige, want voor hen geldt dat de Heilige Geest permanent met hun hart verbonden is. Laten we asjeblieft bidden tot de God die dichtbij IS en dat houdt heel veel in. Het is goed om dat in onze gebeden te laten doorklinken.

Gods hulp willen ervaren

Veel gebeden om dagelijkse hulp zijn in feite geen gebeden om Gods aanwezigheid, maar om zijn ondersteunende aanwezigheid te mogen ervaren. Als iemand bijvoorbeeld bidt: "Heer wilt U vandaag bij me zijn" dan kan hij daarmee BEDOELEN: "Heer ik voel me onveilig en ik zou uw aanwezigheid vandaag zo graag willen ervaren ter bemoediging." In zo'n geval zou ik zeggen: zeg dan ook wat je bedoelt, dat maakt alles veel helderder. Als je behoefte hebt aan het ervaren van Gods bemoedigende aanwezigheid, zou je ook het volgende kunnen bidden: "Heer, ik weet dat U elk moment van de dag bij me bent. Maar diep in mijn hart zie ik tegen deze dag op. Daarom zou ik het fijn vinden als ik U heel persoonlijk zou ervaren als ik dat moeilijke moet ondergaan. Maar zelfs als ik uw aanwezigheid niet zo duidelijk voel, dan toch nog ben ik blij en dankbaar dat U er bent." Kijk, dat is eerlijke taal en bovendien geloofstaal. Op deze manier steun je op Gods beloften en niet op je gevoel. Natuurlijk wil ik het zoeken van geestelijke ervaringen niet ontmoedigen, maar wel in het juiste perspectief zetten. Ervaringen zijn wel nuttig ter bemoediging en ter ondersteuning van je geloof, maar je hebt ze niet altijd nodig.

Bidden om hulp en eigen verantwoordelijkheid

We moeten God nooit vragen om te doen wat Hij ONS heeft opgedragen om te doen, want daarvoor zijn we immers zelf verantwoordelijk. De Heilige Geest is aan gelovigen gegeven als een HELPER, niet

als degene die de keuzen maakt. Toch hoor je geregeld bidden of GOD wil doen wat ONS is opgedragen. Kijk eens naar de volgende voorbeelden van veel gehoorde gebeden:

veel gehoorde gebeden	maar Gods Woord geeft ons de opdrachten:
Heer, maak mij dankbaar.	"...wees dankbaar" (Kolossenzen 3:15, GNB1996)
Heer, geef dat wij mogen luisteren naar uw Woord.	"Wie oren heeft, moet horen wat de Geest tegen de gemeenten zegt." (Openbaring 3:6, NBV2004)
Heer, maak mij blij.	"Verheug u altijd in de Heer. Nog eens: verheug u!" (Filippenzen 4:4, WV1995)
Heer, maak mijn uren en mijn tijd tot uw lof en dienst bereid.	"...Wijd uzelf aan Hem toe als een levende, heilige offergave, Hem welgevallig. Dat is de geestelijke eredienst die u past..." (Romeinen 12:1, WV1995)
Heer, maak dat ik u meer liefheb.	"...Heb de Heer, uw God, lief met heel uw hart en heel uw ziel, met heel uw verstand en met inzet van al uw krachten..." (Marcus 12:30, GNB1996)

En zo kunnen we nog wel even doorgaan. Als je zulke gebeden uitspreekt, dan BEDOEL je misschien iets anders, bijvoorbeeld: "Help me om U te gehoorzamen want dat vind in onder sommige omstandigheden erg moeilijk." Weer zeg ik dan: zeg dan ook wat je bedoelt, dat maakt alles veel helderder. Natuurlijk wil God je helpen bij het uitvoeren van zijn wil. Daarvoor heeft Hij immers de Heilige Geest gezonden om je Helper te zijn. Maar de keuze om het te WILLEN doen, moet uit jezelf komen. Dan staat de Heilige Geest ogenblikkelijk klaar om je te ondersteunen. Kortom, gebeden van het bovenstaande soort zijn niet zinvol, want daarmee we leggen in feite de verantwoordelijkheid voor onze gehoorzaamheid bij God neer. Zulke gebeden klinken misschien wel vroom voor jezelf, maar ze camoufleren je eigen gebrek aan geloof en dat is echt helemaal fout.

Verder hebben we als gelovigen natuurlijk altijd de verantwoordelijkheid om goed met onszelf om te gaan op allerlei praktische manieren. Van vind je bijvoorbeeld van een kettingroker die vraagt of God hem weer schone longen wil geven...? Of van iemand die te lui is om te werken en God vraagt om geld om zijn maandelijkse huur van zijn woning te kunnen betalen...?

Conclusie

Ga God in geloof bedanken voor de hulp die Hij overeenkomstig zijn belofte heeft gegeven in plaats van ervoor te bidden. Grote kans dat je daarmee ook leert om Gods geschenken daadwerkelijk aan te pakken en de zegen ervan veel nadrukkelijker te ervaren.

7.3.4. Bidden om hulp bij uitdagingen

Beproevingen

In de Psalmen komen we veel uitspraken tegen van 'roepen tot God' onder moeilijke omstandigheden, zoals:

- verdriet, moeite en pijn
- teleurstelling omdat God niet ingrijpt of antwoordt
- boosheid.

Enkele voorbeelden:

"...HEER, mijn rots, ik roep U aan, wijs mij niet af door uw zwijgen; blijf niet onverschillig voor mij anders word ik als iemand die in zijn graf ligt.." (Psalm 28:1-2, WV1995)

"... U roep ik, HEER, haast u en help mij; luister toch, nu ik luid tot U roep.." (Psalm 141:1, WV1995)

"Met luider stem roep ik tot de HERE, met luider stem smeek ik de HERE; ik stort mijn klacht voor zijn aangezicht uit, ik maak Hem mijn benauwdheid bekend." (Psalm 142:2-3, NBG1951)

Vaak zijn het vooral uitingen van emoties. Bedenk dat er verschillende manieren van roepen zijn:

1. Ruwe verwijten aan Gods adres, zo van: "God wat heb ik aan U? Ik kan niet op U aan, want ik zit in de narigheid en U doet niks. Ik kan net zo goed stoppen met geloven."
2. Boosheid of pijn uiten met een ondertoon van vertrouwen en verwachting. God blijven vertrouwen ook al begrijp je Hem niet, ondanks zorg en pijn in het hart.

Ik denk dat de eerste manier niet kan, omdat elk geloofselement eraan ontbreekt. De tweede manier is wel goed, en die komen we dan ook in heel veel psalmen tegen.

Twijfel nooit aan Gods bereidwilligheid om te luisteren en te helpen, zelfs al lijkt het of God niets voor je doet.

*"... Hij heeft zijn gelaat niet afgewend, nee, Hij luisterde toen om Hem werd geroepen."
(Psalm 22:25, WV1995)*

Vertel je moeite aan God en schuil bij Hem. Als je groot verdriet hebt, vertrouw erop dat God elke traan met je meehuilt, want Vader geeft om je en alles wat je meemaakt gaat Hem ter harte. God wil je troosten, soms door je zicht te geven op zijn bedoelingen met je leven en hoop te geven voor de toekomst. Je mag dan zwak zijn bij Hem en Hij kijkt niet verwijtend naar je als je niet geestelijk genoeg bent om 'Halleluja' te roepen terwijl je het ergens moeilijk mee hebt. Laat je dan ook troosten door Zijn aanwezigheid en zorgzaamheid.

Zie ook hoofdstuk 'Beproevingen'.

Vervolging

Toen Petrus en Johannes door de joodse raad bedreigd werden nadat ze het evangelie in de tempel hadden verkondigd baden ze niet: "Heer, we hebben het zo moeilijk. Help ons toch alstublieft dat ze ons niets aandoen. Bescherm ons toch!" Integendeel:

"Welnu, Heer, sla ook nu acht op hun dreigementen en stel ons, uw dienaren, in staat om vrijmoedig over uw boodschap te spreken." (Handelingen 4:29, NBV2004)

Dit was geen gebed waar hun eigen veiligheid voorop stond, maar de uitvoering van de opdracht van Jezus om het evangelie te verkondigen. God gaf de gelovigen ogenblikkelijk een bevestiging dat God hen de hulp zou geven waar ze om vroegen. Sterker nog: God kon bijna niet wachten tot ze klaar waren met bidden:

"Na dit gebed begon op de plek waar ze bij elkaar waren, de aarde te schudden. Ze werden allemaal vervuld van de heilige Geest en verkondigden vrijmoedig de boodschap van God." (Handelingen 4:31, GNB1996)

Toen de apostelen het evangelie gingen verkondigen, werkte de Heilige Geest met grote kracht in en door hen.

Zie ook onderwerp 'Omgaan met geloofsvervolging' in hoofdstuk 'Geloofsvervolging'.

Andere uitdagingen

Toen Elia op het punt stond om in de hemel te worden opgenomen stond hij zijn opvolger Elisa toe om een wens uit te spreken, iets wat hij graag van God zou willen ontvangen. Elisa aarzelde geen moment en vroeg om tweemaal zoveel geestelijke kracht als Elia (2 Koningen 2:9-10). Elia zei dat het wel veel gevraagd was, maar liet de vervulling natuurlijk aan God over. God gaf Elisa wat hij van Hem verlangde. Van de profeet Elisa lezen we dan ook veel meer wondertekenen dan van Elia. God houdt ervan als mensen uitdagingen aandurven en daarbij het vaste geloofsvertrouwen hebben dat God hen daarvoor de mogelijkheden geeft.

Soms laat God moeilijke situaties in ons leven toe om ons te oefenen Hem te vertrouwen voor oplossingen. Enkele voorbeelden uit de Bijbel:

- Nehemia bad om een goed verloop van een moeilijk gesprek met koning Artaxerxes (Nehemia 1:11). De koning bleek hem in alles ter wille te zijn en maakte het hem mogelijk om naar Jeruzalem te gaan (Nehemia 2).
- Koning Josafat vroeg God om hulp tegen een vijandelijk leger dat het land was binnengevallen. God zorgde ervoor dat er geen vijand overbleef (2 Kronieken 20:1-30)

Uit deze geschiedenissen valt veel te leren.

Bidden om wijsheid en inzicht

Wijsheid en inzicht zijn geschenken die we ontvangen door de Heilige Geest die in het hart van elke wedergeboren gelovige woont. In de Bijbel worden we aangespoord om te bidden om inzicht en wijsheid wanneer we daar gebrek aan hebben. Koning Salomo voelde zich erg onzeker toen hij op jonge leeftijd koning werd en vroeg aan God:

"schenk mij daarom wijsheid en inzicht, zodat ik dit volk kan leiden. Want hoe zou ik anders dit grote volk van u kunnen besturen?" (2 Kronieken 1:10, NBV2004)

Dit was een gebed naar Gods hart, want Salomo vroeg niet iets voor zichzelf, maar om hem te bewaken om God te kunnen dienen. God verhoorde zijn gebed op een heel bijzondere manier door Salomo een ongeëvenaarde wijsheid te schenken die spreekwoordelijk is geworden.

Ook in het Nieuwe Testament worden we aangespoord om God om wijsheid te vragen wanneer nodig.

"Komt een van u wijsheid tekort? Vraag God erom en hij, die aan iedereen geeft, zonder voorbehoud en zonder verwijt, zal u wijsheid geven." (Jakobus 1:5, NBV2004)

Deze belofte is een algemene belofte van wijsheid. Andere voorbeelden van gebeden om wijsheid en inzicht:

- Abrahams dienaar bad om inzicht om de juiste vrouw te vinden voor Isaak. God bracht hem in contact met Rebecca (Genesis 24:12-27)
- David vroeg God of hij de inwoners van Kehila wel konden vertrouwen en of ze hem misschien aan koning Saul zouden uitleveren. God gaf hem een duidelijk antwoord (1 Samuël 23:1-13)

Dus vandaag wil God ook jou helpen als je moeite hebt met je opleiding, werk, de opvoeding van je kinderen, je computer, of wat ook. God heeft overal verstand van en kan je uitstekend raad geven, of Hij kan je gedachten verhelderen zodat je er zelf uitkomt.

Zie meer hierover in hoofdstuk 'Gods leiding'.

7.3.5. Bidden om kracht

Wees sterk

Veel gelovigen vragen God of Hij hen meer innerlijke kracht wil geven. Maar is dat een goed gebed? Er zijn talloze voorbeelden in zowel het Oude als het Nieuwe Testament te vinden waarin God mensen juist OPDRAAGT om krachtig te zijn. Voorbeelden:

"...wees sterk en moedig... want de HERE, uw God is met u, overal waar gij gaat." (Jozua 1:9, NBG1951)

"Wacht op de HEER, wees dapper en vastberaden, ja, wacht op de HEER." (Psalm 27:14, NBV2004)

"Voorts, weest krachtig in de HERE en in de sterkte zijner macht. Doet de wapenrusting Gods aan..." (Efeziërs 6:10-11, NBG1951)

Voor de woorden 'wees krachtig' in de laatste Bijbeltekst staat in de Griekse grondtekst een woord dat letterlijk betekent: 'weest bekrachtigd wordend'. Dat maakt alles erg duidelijk. Als gelovige heb

je dus de OPDRACHT om krachtig te zijn, en dat wijst op je eigen verantwoordelijkheid om initiatieven te nemen en stappen in geloof te nemen. Tegelijk kijk je als het ware op naar de Heer omdat die kracht van Hem komt. Door in geloofsvertrouwen naar Hem op te zien wordt die kracht ook geactiveerd door de Heilige Geest die in je woont en dan BEN je ook krachtig. En dat staat allemaal in één Grieks woord. Echt, het Woord van God is soms te rijk om goed te kunnen vertalen!

Kracht van de Heilige Geest

We gaan deze belangrijke gedachte nog iets verder uitwerken. Terwijl gelovigen onder het Oude Verbond werden aangespoord om hun vertrouwen te stellen op Gods kracht die van buiten af aan hen werd gegeven, zien we onder het Nieuwe Verbond een ander concept:

"...maar u zult de kracht van de Heilige Geest ontvangen, Die over u komen zal..."
(Handelingen 1:8, HSV2010)

Om te beginnen is het van belang dat je vervuld bent met de Heilige Geest. Als je nog niet eerder zo'n vervulling hebt meegemaakt, dan mag je God daarom bidden. Want je hebt niet alleen nodig dat de Heilige Geest in je is komen wonen, zoals iedere ware gelovige heeft meegemaakt bij zijn wedergeboorte, maar ook dat de Heilige Geest de ruimte krijgt in je leven om zich te manifesteren.

Zie hiervoor de onderwerpen over vervulling met de Heilige Geest in hoofdstuk 'Heilige Geest'.
--

Geen enkele wedergeboren gelovige hoeft om Gods kracht (in geestelijke zin dus) te bidden. De Heilige Geest, die in hem woont, is zijn permanent aanwezige krachtbron.

De werking van Gods kracht

Door in het geloof te doen wat God zegt komt die kracht vrij om te worden ingezet tot Gods eer. Je gaat niet eerst bidden om kracht, vervolgens zitten wachten tot je een power-up van boven voelt komen om daarna pas in actie te komen. Zo werkt het niet. De kracht ontvang je op het moment dat je Gods wil uitvoert.

"God heeft ons niet een geest van lafhartigheid gegeven, maar een geest van kracht, liefde en bezonnenheid." (1 Timoteüs 1:7, NBV2004)

"Alle dingen zijn mij mogelijk door Christus, Die mij kracht geeft."
(Filippenzen 4:13, HSV2010)

We hebben het hier over dat wonderlijke samenwerkingsverband tussen God en mens: de almachtige God die in en door een zwak mens werkt en dat is de winnende combinatie.

Elke auto heeft op zijn minst twee motoren: een startmotor en een hoofdmotor. De startmotor dient alleen maar om de hoofdmotor op gang te brengen. Zo zijn we als gelovigen verantwoordelijk om de startmotor van het geloof te bedienen. God zorgt dan voor een krachtige werking van de hoofdmotor, die wordt geactiveerd door het geloof van de gelovige. Daarom bad Paulus vaak het volgende gebed voor gelovigen:

"Moge uw hart verlicht worden, zodat u zult zien ... hoe overweldigend groot de krachtige werking van Gods macht is voor ons die geloven." (Efeziërs 1:18-19, NBV2004)

7.3.6. Bidden om een wonder

Wat zijn wonderen?

We gaan het nu hebben over wonderen, die uiterlijk zichtbare tekenen zijn van goddelijk handelen. Wij aardbewoners noemen het bovennatuurlijke verschijnselen, maar in de geestelijke wereld zijn al die dingen zo natuurlijk als maar kan. Daar is dat soort dingen volkomen normaal. Daarom moeten we ons niet langer verbazen over dergelijke wonderen: ze horen eenvoudigweg bij het leven met God omdat God allerlei uiteenlopende wonderen gedaan heeft en nog steeds doet.

God doet wonderen

De Bijbel is één aaneenschakeling van wonderen van God. Zowel in het Oude als in het Nieuwe Testament lezen we over talrijke wonderen. In de meeste van deze gevallen waren mensen Gods 'instrumenten' om deze wonderen tot stand te brengen. Enkele bekende voorbeelden:

	Oude Testament	Nieuwe Testament
voorzienigheid	een waterbron voor Hagar en Ismaël (Genesis 21:14-19); manna in de woestijn voor het volk Israël (Exodus 16); voedsel vermenigvuldigd (2 Koningen 4:42-44; vermeerdering van olie voor een weduwe (2 Koningen 4:1-7); drijvende bijl (2 Koningen 6:1-7)	wonderbaarlijke visvangst (Lucas 5:1-11); vermenigvuldiging van voedsel (Marcus 6:35-44); water in wijn veranderd tijdens een bruiloft (Johannes 2:1-11)
uitredding	volk Israël uit Egypte (Exodus 12-14), David uit macht van Saul (1 Samuël 23:14-28); de vrienden van Daniël uit de brandende oven (Daniël 3); Daniël uit de leeuwenkuil (Daniël 6)	bevrijding van de apostelen uit de gevangenis (Handelingen 5:17-25); Petrus' bevrijding uit de gevangenis (Handelingen 12:6-11)
overwinning	verwoesting van Jericho (Jozua 6); overwinning van Gideon over de Midianieten (Rechters 7); David tegen Goliath (1 Samuël 17); overwinning van koning Josafat op een talrijk leger (2 Kronieken 20)	uitdrijven van demonen: een bezetene in het land van de Gerasenen (Marcus 5:1-20); een vrouw met een waarzeggende geest (Handelingen 16:16-18)
genezing	geschiedenis van de koperen slang (Numeri 21:4-9); Naäman de Syriër (2 Koningen 5); koning Hizkia (Jesaja 37:14-20)	blindgeborene (Johannes 9); verlamde (Handelingen 3); Eneas (Handelingen 9:32-35)
opwekking van doden	zoon van de weduwe van Sarefat (1 Koningen 17:17-24)	Jezus (Lucas 24), Lazarus (Johannes 11:41-44), Dorkas (Handelingen 9:36-42)
natuurwonderen	staf van Mozes die in een slang veranderde (Exodus 7:10); stilstand van zon en maan bij Jozua's strijd bij Gibeon (Jozua 10:13-14); vuur voor het offer van Elia op de berg Karmel (1 Koningen 18)	lopen over het water (Johannes 6:16-21), storm kalmeren (Marcus 4:35-41); verdorde vijgenboom (Marcus 11:20-24); aardbeving toen Paulus en Silas in de gevangenis zaten (Handelingen 16:24-34)

Als we een aantal wonderen uit het Oude en Nieuwe Testament naast elkaar zetten, valt het op dat er opvallend veel overeenkomsten zijn. In beide gevallen doet God fysieke wonderen, dus niet alleen in het Oude Testament. De nieuwtestamentische wonderen zijn verricht door Jezus en later door gelovigen in de naam van Jezus.

"De volgende tekenen zullen hen die tot geloof gekomen zijn, begeleiden: in mijn naam zullen ze demonen uitdrijven, nieuwe talen zullen ze spreken, met hun handen zullen ze slangen opnemen, en als ze dodelijk gif drinken, zal dat hun niet deren. Zieken zullen ze de handen opleggen en zij zullen gezond worden." (Marcus 16:17-18, WV1995)

Geloof en ongeloof

Er zijn heel wat kerkmensen, die wel geloven in de wonderen uit de Bijbel, maar geen wonderen in het hier en nu verwachten. Vreemd dat ze zo Bijbelgetrouw zijn dat ze de wonderverhalen in de Bijbel vurig verdedigen tegenover Bijbelcritici en de wonderen van vandaag aanvallen, vooral als het gaat om goddelijke genezing! Wat een miskenning van Gods bedoelingen! God is de levende God, niet de God van een oud, stoffig boek over wonderen uit het grijze verleden, zo van: "er was eens

...". Geen wonder dat ongelovigen denken dat Bijbelverhalen sprookjes zijn. De christenheid heeft het er zelf naar gemaakt. Sommige theologen hanteren hun ongeloof zelfs als dogma door te verklaren dat de wonderen uit de Bijbel uitsluitend voor die tijd bedoeld waren. Wat een onzin!

Door de geschiedenis heen is de plaats van wonderen onder gelovigen inderdaad behoorlijk veranderd. Gedurende de eerste eeuwen na Christus kwamen relatief veel wonderen voor onder christenen. Na de vierde eeuw, toen het proces op gang kwam van institutionalisering van de kerk, werden ze steeds schaarser. In de tijd van de Reformatie ontstond de opvatting dat wij bovennatuurlijke wonderen niet meer nodig hebben nu wij de Schrift hebben. Zo is door de eeuwen heen de theologie aangepast aan de geloofsarmoede...

In de Bijbel lezen we dat er bij Jezus veel wonderen gebeurden waar Hij veel geloof aantrof. Andersom ook. Toen Jezus een keer voorging in de synagoge van Nazaret, ontmoette Hij daar weerstanden tegenover Hem. Daar gebeurden dan ook weinig wonderen:

*"En hij verrichtte daar niet veel wonderen, vanwege hun ongeloof."
(Matteüs 13:58, NBV2004)*

In de meeste kerken van vandaag vinden dergelijke wonderen helemaal niet plaats. WAT ZEGT DIT VAN HUN GELOOF?

Gelukkig zijn er momenteel steeds meer mensen die God leren vertrouwen om wonderen te doen. Alle soorten wonderen, die Jezus gedaan heeft toen Hij op aarde was, vinden ook in deze tijd plaats. God is niet veranderd en zijn vermogen en verlangen om wonderen op aarde te doen is niet vermindert.

"Christus Jezus is gisteren en heden dezelfde tot in eeuwigheid." (Hebreeën 13:8)

In de tijd dat ik in Papoea Nieuw Guinea heb gewoond zijn er bij opwekkingen mensen uit de dood opgewekt. Ik heb ooggetuigenverslagen gehoord over drie verschillende voorvallen van opwekking uit de dood. In de Sepik provincie hebben gelovigen over een kolkende rivier gelopen om naar hun samenkomst te gaan. Ook zijn er verslagen van voedselvermenigvuldiging in Indonesië toen er opwekkingen plaatsvonden.

Wil God mij genezen?

Er zijn mensen die wel degelijk geloven in goddelijke genezing, maar het wonder waarom ze bidden, gebeurt niet. Enerzijds moeten we er voor openstaan, maar anderzijds kunnen wij God niet dwingen om te doen wat wij zo graag willen. God is soeverein en Hij bepaalt in zijn oneindige wijsheid wanneer Hij wat doet. Ook doet God vaak een ander wonder dan dat we van Hem bidden. Zo kunnen we bidden om genezing van ons lichaam en geneest Hij ons innerlijk. We bidden of God een bedreigende omstandigheid van ons wegneemt, en God geeft ons zo'n bovennatuurlijke vrede, dat de omstandigheden ons niet deren. God zet ons vaak voor verrassingen. Maar laten we wonderen van God verwachten, zowel grote als kleine, zowel wonderen in ons innerlijk als in onze omstandigheden. Als ze gebeuren, laten we ze nooit vergeten en God ervoor eren. En als bepaalde wonderen uitblijven ondanks gelovig gebed ... dan vindt de volmaakte wijze God wellicht dat er een betere manier is om tot zijn doel te komen. Geloof je dat?

Binnen het Koninkrijk van de Hemel is zeker plaats voor fysieke wonderen, maar toch neemt het geestelijke aspect de eerste plaats in. Daarom mogen we ons niet blind staren op fysieke wonderen, maar ons veel meer uitstrekken naar geestelijke wonderen. Voorbeelden van zulke wonderen vinden plaats:

- als mensen worden wedergeboren en een nieuw leven van God ontvangen
- als opstandige mensen de weg tot God vinden en zich aan Hem overgeven
- als verbitterde mensen de weg tot elkaar weer weten te vinden en hun relatie wordt hersteld
- als een dreigende huwelijks crisis door Gods ingrijpen een springplank blijkt te zijn voor een beter huwelijk dan ooit tevoren

- als gelovigen leren omgaan met hun verborgen pijn en die hebben geaccepteerd als de achtergrond waartegen God hen zegent
- als gelovigen lijden verdragen ondanks zware vervolging en desondanks volhouden tot het einde
- als gelovigen tot geestelijke vernieuwing komen

De waarde van geestelijke wonderen is vele malen hoger dan die van fysieke wonderen, omdat de effecten eeuwig zichtbaar zullen blijven. Als je verlangt naar een fysiek wonder, pin je daar niet aan vast, maar laat God kiezen of Hij een fysiek wonder wil doen of een geestelijk wonder of allebei. Dat geeft de innerlijke rust die je op dat moment nodig hebt. Het bevrijdt je van de gespannen, soms krampachtige houding die je bij zoveel gelovigen tegenkomt, die alleen gefixeerd lijken te zijn op fysieke wonderen. Laten we goed letten op de les die Paulus eens heeft geleerd:

"Daarom is mij, opdat ik mij niet te zeer zou verheffen, een doorn in het vlees gegeven, een engel des satans, om mij met vuisten te slaan, opdat ik mij niet te zeer zou verheffen. Drie-maal heb ik de Here hierover gebeden, dat hij van mij zou aflaten. En Hij heeft tot mij gezegd: Mijn genade is u genoeg, want de kracht openbaart zich eerst ten volle in zwakheid. Zeer gaarne zal ik dus in zwakheden nog meer roemen, opdat de kracht van Christus over mij kome. Daarom heb ik een welbehagen in zwakheden, smaadheden, noden, vervolgingen, benauwenissen ter wille van Christus, want als ik zwak ben, dan ben ik machtig."
(1 Korintiërs 12:7-10, NBG1951)

Paulus bleef niet stilstaan bij zijn probleem. Hij leerde niet alleen om zijn handicap te accepteren, maar het ook te zien als een bron van geestelijke verrijking. Als God een fysiek wonder had gedaan door hem ervan af te helpen, zou hij dankbaar zijn geweest voor het wonder. Door het wonder NIET te doen, maar hem inzicht te geven in de werkelijkheid er omheen, deed God een veel groter wonder in zijn hart, waar hij nu nog de vruchten van plukt...

God wordt zowel door zijn fysieke wonderen geëerd als door zijn geestelijke wonderen. We moeten die beide niet tegenover elkaar zetten, maar naast elkaar. God wil beide doen. Laten we ons als gelovigen maar uitstrekken naar Gods wonderen. Hij wil er meer doen dan dat wij denken. Ook voor Gods wonderen geldt:

"Hem nu, die blijkens de kracht, welke in ons werkt, bij machte is oneindig veel meer te doen dan wij bidden of beseffen, Hem zij de heerlijkheid in de gemeente en in Christus Jezus tot in alle geslachten, van eeuwigheid tot eeuwigheid! Amen." (Efeziërs 3:20-21, NBG1951)

Zie ook onderwerp 'ziekte en genezing' in hoofdstuk 'Bevrijding'.

7.3.7. Gebed van Jabes

In het Oude Testament staat een opmerkelijk gebed, verscholen in een aantal hoofdstukken die door de meeste Bijbellezers worden overgeslagen, omdat er alleen maar geslachtsregisters in voorkomen. Maar zo hier en daar, tussen al die namen vind je een stukje tekst. Het gebed van Jabes is voor veel gelovigen een zegenrijk Bijbelgedeelte geworden dat hun gebedsleven op een verrassende manier heeft verrijkt.

We gaan nu kijken naar een voorbeeld van een goed gebed om zegeningen, een krachtig, gelovig gebed:

"Jabes nu riep de God van Israël aan met de woorden: Wil mij toch overvloedig zegenen en mijn gebied vergroten; laat uw hand met mij zijn; weer van mij het kwade, zodat mij geen smart treft! En God schonk wat hij had gevraagd." (1 Kronieken 4:10, NBG1951)

Nu moeten we er steeds om denken dat Gods manier van zegenen onder het Oude Verbond anders was dan onder het Nieuwe Verbond, anders zouden we tot verkeerde conclusies kunnen komen.

- Onder het Oude Verbond ligt de nadruk op tastbare zegeningen, zoals voorspoed, vruchtbaarheid, veiligheid, overwinning op vijandige volken. Dit alles beloofde God als het volk Israël zich aan Gods richtlijnen hield.
- Onder het Nieuwe Verbond ligt de nadruk op geestelijke zegeningen, zoals vergeving, vrede, blijdschap, overwinning over de invloeden van de satan. Daarnaast geeft God ook tastbare zegeningen, voor zover passend binnen Gods plannen op het geestelijke vlak.

1. Overvloedige zegen

"... Wil mij toch overvloedig zegenen ..." (1 Kronieken 4:10, NBG1951)

Jabes begint met een beroep te doen op Gods onbeperkte rijkdom en goedheid die God beschikbaar heeft voor zijn mensen. Hij vraagt niet zozeer om rijkdom, macht of aanzien, maar laat de aard van de zegeningen aan God over, in afhankelijkheid en vertrouwen dat God weet wat goed voor hem is. Ook geloofde hij terecht dat God overvloedig wil zegenen. Dat doet denken aan de volgende woorden van Jezus:

*"Ik ben gekomen om te zorgen dat zij leven hebben, leven in overvloed."
(Johannes 10:10, GNB1996)*

Jabes vroeg om overvloedig gezegend te worden. Soms zijn we geneigd om God uit een soort bescheidenheid om alleen kleine dingen te vragen. Daar is op zich niets mis mee, want ook kleine dingen hebben Gods aandacht en kunnen soms heel waardevol zijn. Toch eren we God als we Hem om ook grote dingen durven vragen. Stel dat de koningin je zou willen belonen voor iets goeds wat je hebt gedaan en zou vragen welk geschenk je van haar zou willen ontvangen. Als je dan om een zakje pinda's zou vragen, zou dat een grote belediging voor haar zijn. Alsof je zou denken dat ze te arm of te kreuterig is om meer te geven. Maar Jabes erkende Gods grootheid en eerde Hem juist door om overvloed te vragen. Dat moet God gewaardeerd hebben want ... Jabes kreeg het.

Jezus zei: "vraag maar", maar veel gelovigen vinden het onbehoorlijk om dat ook te doen of voelen zich beter bij een geloofsleven zonder fratsen. Maar Jakobus zegt tegen zulke 'bescheiden' gelovigen:

"... U hebt niets, omdat u niet bidt." (Jakobus 4:2, WV1995)

Zo, daar kunnen ze (of WE) het dan mee doen. Vergeet nooit dat het in Gods aard ligt om te mensen overvloedig te willen zegenen, maar het lijkt alsof mensen niet door God gezegend WILLEN worden. Ze schrapen liever hun eigen zegeningen bij elkaar en zijn dan verbaasd dat die zegeningen hun niet zo gelukkig maken als ze gehoopt hadden.

De zegeningen die God ons beloofd heeft worden niet automatisch naar ons toegezonden. De gelovige wordt aangespoord zich ernaar uit te strekken, als teken van geloof in zijn Schepper en Vader. Gods voorraad zegeningen is onbeperkt en zijn bereidheid om overvloedig te zegenen is ook onbeperkt. Niet God, maar wij mensen beperken de mate waarin zijn zegeningen naar ons toekomen.

"... En God schonk wat hij had gevraagd." (1 Kronieken 4:10, NBG1951)

2. Gebiedsvergroting

"... en mijn gebied vergroten..." (1 Kronieken 4:10, NBG1951)

Ongetwijfeld bedoelde Jabes niet dat hij van God verwachtte dat hij er een smal strookje land bij zou krijgen, maar een forse uitbreiding van zijn grondgebied. In nieuwtestamentische zin zou je in navolging van Jabes bijvoorbeeld kunnen bidden om:

- meer kinderen om voor te mogen zorgen
- meer mogelijkheden om het evangelie uit te dragen
- meer kansen om andere mensen te zegenen en te dienen
- meer verantwoordelijkheden om anderen te leiden of te dienen of bepaalde taken uit te voeren

De meeste mensen vinden dat hun leven al vol genoeg is. En moet je dan om meer bidden? Is dat niet vragen om problemen? Jabes geloofde dat God hem niet alleen nieuwe mogelijkheden gaf om zijn gebied uit te breiden, maar ook dat God hem de voorzieningen en bekwaamheden zou geven om Hem beter te kunnen dienen. Sommige mensen denken klein van God, anderen denken groot van God.

God wil je een gebiedsuitbreiding geven door:

- God beter te leren kennen
- meer zicht op Gods bedoelingen met je leven te krijgen
- toenemende werkzaamheid ervaren van de Heilige Geest in je leven
- Gods bovennatuurlijke kracht te ontvangen
- door God gegeven gaven en bekwaamheden te leren gebruiken in zijn Koninkrijk

Jabes wilde met God en voor God leven. Hij wist dat God de bron was van levensgeluk en wilde zoveel mogelijk putten uit die levensbron. En gelijk had hij!

"... En God schonk wat hij had gevraagd." (1 Kronieken 4:10, NBG1951)

3. Gods hulp

"... laat uw hand met mij zijn..." (1 Kronieken 4:10, NBG1951)

Dit is een verklaring van afhankelijkheid. Als God je gezegend heeft en je gebied vergroot heeft is de verleiding groot om te denken dat je kunt teren op die zegeningen en je opgedane kennis en ervaring. Zodra je dat gaat doen, keldert je geestelijke kracht en je effectiviteit. God vindt het prima dat we taken op ons nemen die te groot voor ons zijn, zodat we bereid zijn om zijn hulp te zoeken, De combinatie van Gods kracht in menselijke zwakheid is en blijft de winnende formule voor elke gelovige.

"Niet dat wij vanuit onszelf zo bekwaam zijn dat we dit als ons eigen werk kunnen beschouwen; onze bekwaamheid danken we aan God." (2 Korintiërs 5:6, NBV2004)

"En de Heer was met hen, en een groot aantal mensen kwam tot geloof en keerde zich tot de Heer." (Handelingen 11:21, GNB1996)

Het patroon dat we tot nu toe ontdekt hebben in de verhoring van het gebed van Jabes is: (1) meer zegen (2) meer ruimte (3) meer kracht en hulp van God. God zoekt geen geestelijke krachtpatsers maar trouwe mensen die Hem vertrouwen.

"... En God schonk wat hij had gevraagd." (1 Kronieken 4:10, NBG1951)

4. Verlossing van het kwade

"... weer van mij het kwade, zodat mij geen smart treft! ..." (1 Kronieken 4:10, NBG1951)

Dit laatste deel van het gebed van Jabes is naar mijn mening geen gebed om bewaring voor moeilijkheden, maar zoiets als: "Heer, bescherm mij voor de pijn en het verdriet dat de zonde met zich meebrengt."

Door je zonden wordt je leven verzwakt en belemmer je de doorwerking van Gods zegen en hulp. Wie gezegend wil worden behoort zelf een discipline te onderhouden om rein en heilig te leven. Daarbij heb je Gods kracht nodig om weerbaar te zijn, bijvoorbeeld tegenover zondige verleidingen. We komen dan in de buurt van het gebed uit het Onder Vader: 'leid mij niet in verzoeking'. Heb je God wel eens gevraagd om je bij verleidingen weg te houden of te waarschuwen als je bewust of onbewust te dicht bij verleidingen komt? Daar gaat het om. Dat houdt natuurlijk verschillende dingen in:

- een eigen verantwoordelijkheid om uit de buurt van zondige verleidingen te blijven
- een besef van eigen onvermogen om verleidingen te weerstaan, vooral onder verzwakkende omstandigheden
- een biddend opzien naar God om bovennatuurlijke hulp om 'nee' te zeggen tegen verleidingen

Juist door deze waakzame gebedshouding kan God zegen als het ware worden veiliggesteld.

7.3.8. Wat is voorbede?

Voorbede is een priesterzaak

Voorbede is: God vragen iets te doen voor andere mensen. Het Engelse woord voor voorbede is 'intercession', dat betekent letterlijk: tussenbeide komen. Dat betekent: tussenpersoon zijn tussen God en je medemensen, in navolging van Jezus. Dat is een priesterlijke taak die iedere gelovige heeft gekregen.

"Maar u bent een uitverkoren geslacht, een koninkrijk van priesters, een heilige natie, een volk dat God zich verworven heeft om de grote daden te verkondigen van hem die u uit de duisternis heeft geroepen naar zijn wonderbaarlijke licht." (1 Petrus 2:9, NBV2004)

Voorbede doen voor wie?

Paulus zegt over voorbede in het algemeen:

"Allereerst vraag ik dat men gebeden, smekingen, voorbeden en dankzeggingen verricht voor alle mensen, ..." (1 Timoteüs 2:1, WV1995)

Dat is geen oproep voor vage gebeden als: "Heer wilt U alle zieke mensen beter maken en alle mensen helpen die problemen hebben, Amen", maar dit Bijbelgedeelte geeft wel aan hoe breed de opdracht tot voorbede is. We mogen dus bidden voor onze naaste familieleden en vrienden, onze gemeentelieden, onze burens, onze landgenoten en voor alle andere wereldbewoners.

Natuurlijk kun je niet op een zinvolle manier voor alle mensen van de hele wereld bidden, maar wel voor een aantal mensen en groepen mensen met wie je je betrokken voelt op de een of andere manier.

Voorbeelden van voorbeden

Enkele bekende voorbeelden van voorbeden uit de Bijbel:

- Abraham vroeg God om Sodom en Gomorra niet te verwoesten, terwijl er nog een aantal gelovigen woonden (Genesis 18:20-33).
- Mozes bad om vergeving voor het volk Israël nadat het gezondigd had bij het gouden kalf (Exodus 32:11-14).
- David bad om genezing voor zijn zieke zoon (2 Samuël 12:13-23).
- Salomo bad voor het welzijn van zijn volk bij de officiële inwijding van de tempel (1 Koningen 8:22-53).
- Jezus bad het 'hogepriesterlijk gebed' voor zijn discipelen en indirect ook voor alle andere christengelovigen (Johannes 17).

Voorbede als taak

Gebed biedt iedere gelovige ongekende mogelijkheden om betrokken te zijn bij de belangrijke ontwikkelingen in Gods Koninkrijk. Niet iedereen is in staat om de wereld in te trekken (ver weg of dichtbij) en als een 'gezondene' het evangelie te verspreiden in woord en daad. Maar in het gebed kun je overal komen, in gesloten landen, achter gesloten deuren en op andere plaatsen waar geen mens kan komen. Geen plek is verborgen voor Gods Geest en Gods invloed strekt zich uit over het hele heelal. Vanuit de verbondenheid met Jezus kun je overal zegen verspreiden door het gebed.

Ik heb wel eens gelezen over bekende Godsmannen, die tegen het einde van hun leven gevraagd werden wat ze anders zouden doen als ze een deel van hun leven over mochten doen. Wat me op-

viel is dat de meesten van hen zeiden: "Dat ik meer tijd had besteed aan gebed, want dan had God veel meer door me heen kunnen doen dan door mijn activiteiten."

Je voorbede is onder meer nodig voor:

- mensen waarvoor je verantwoordelijkheid draagt
- huwelijkspartner, kinderen, andere familieleden
- mensen aan wie je beloofd hebt voor ze te bidden (beloof het niet als je het niet echt van plan bent; belofte maakt schuld)
- mensen die een zware taak hebben, die het moeilijk hebben of die extra hulp of bescherming nodig hebben
- uitbreiding van Gods Koninkrijk (zending, evangelisatie)
- vervolgd christenen wereldwijd
- overheid en invloedrijke mensen

Bid vooral zo specifiek mogelijk en zo min mogelijk in algemene termen. Hoe duidelijker je gebed is, hoe beter je kunt nagaan of je gebed is verhoord. Voorbede doen voor iemand is als het ware Gods arm om iemands schouder leggen. Voorbede voor mensen die Gods hulp extra hard nodig hebben is een van de belangrijkste liefdedaden die we kunnen bedenken.

Veel mensen gebruiken een gebedslijst om zichzelf eraan te herinneren voor wie zij regelmatig willen bidden. Zoiets brengt orde in je voorbede, want anders ben je geneigd alleen voor een onderwerp te bidden wanneer het je te binnen schiet of wanneer je er zojuist iets nieuws over hebt gehoord. Maar laat een gebedslijst geen ijzeren verplichting worden, want gebed is geen corvee! Veel christelijke organisaties geven periodiek gebedsnieuws en dat is een prima hulpmiddel om gericht te kunnen bidden.

Leer bovenal te vertrouwen op de leiding van Gods Geest, ook als je gebedslijsten en gebedsnieuwsbrieven gebruikt. Probeer een gevoeligheid te ontwikkelen voor de mensen of situaties die Hij je in gedachten brengt. Zodoende kun je een precisie-instrument in Gods hand zijn om op de juiste momenten voor de juiste personen te bidden. Veel gelovigen hebben meegemaakt dat God hen 's nachts wakker maakte om voor een bepaald persoon te bidden. Later kwamen ze er dan achter dat die persoon op dat moment een voorbidder nodig had! Maar laat je niet misleiden door je gevoel, waarbij het alleen maar LIJKT of God het je in gedachten geeft. Het is goed om achteraf te controleren of dat gevoel ook werkelijk klopte of niet; aan de hand daarvan kun je leren hoe daarmee om te gaan. Blijf wel nuchter; geleid worden door Gods Geest is niet zweverig, maar reëel.

7.3.9. Hoe kunnen we voorbede doen?

Voorbeeld van Paulus

Let eens op hoe Paulus bad voor de gemeenten, waarvoor hij zich verantwoordelijk voelde:

"Ik dank mijn God telkens weer om u. Ik dank hem voor de goedheid van God die u gegeven is in Christus Jezus... En God zal u staande houden tot het einde toe."
(1 Korintiërs 1:4,8, GNB1996)

"Daarom zeg ik onophoudelijk dank en gedenk ik u steeds in mijn gebeden. Moge de God van onze Heer Jezus Christus, de Vader der heerlijkheid, u de Geest van wijsheid en openbaring geven, om Hem echt te kennen. Moge Hij de ogen van uw hart verlichten, zodat u ziet hoe groot de hoop is waartoe Hij u roept, hoe rijk de heerlijkheid is van zijn erfdeel te midden van de heiligen..." (Efeziërs 1:16-18, WV1995)

Paulus begon de meeste van zijn brieven met het schrijven over manier waarop hij voor de gemeenten bad. Hij hechtte meer waarde aan de uitwerking van zijn gebed dan van zijn brieven. Hij begon NIET met het noemen van alles wat nog moest verbeteren, maar WEL met God te bedanken voor wat Hij al in die gemeenten tot stand had gebracht.

Paulus bad bijvoorbeeld NIET om de verbetering van hun levensomstandigheden, maar WEL dat God hun ogen zou gaan openen voor wie Hij is en hoeveel goeds ze door hun verbondenheid met Jezus ontvangen hebben:

"Daarom bidden wij onophoudelijk voor u, vanaf de dag dat we dat gehoord hebben. We vragen dat u Gods wil ten volle mag leren kennen door de wijsheid en het inzicht die zijn Geest u schenkt." (Kolossenzen 1:9, NBV2004)

Lees ook Kolossenzen 1:9-12, Filippenzen 1:3-11; 1 Tessalonicenzen 1:2-3).

Tips voor effectieve voorbede

Als je voor anderen bidt, zou je aan het volgende kunnen denken:

- Bedank God voor wat Hij al heeft kunnen doen in hun leven.
- Vraag of God hen iets van zichzelf laat zien door zijn Woord en door de Heilige Geest zodat ze beter zicht krijgen op zijn grootheid en liefde.
- Vraag of God hen bemoedigt om in de bestaande omstandigheden op Hem te vertrouwen.
- Vraag of God hen vult met zijn liefde, blijdschap en vrede.
- Vraag God of Hij hen wil helpen geestelijk vrucht te dragen.
- Vertrouw God ervoor dat Hij zal afmaken wat Hij begonnen is te doen in hun levens.
- Vraag of God hun levensomstandigheden verandert, voor zover dat passend is binnen de grenzen van Gods wijze beleid.

Hudson Taylor, de bekende zendeling in China uit de negentiende eeuw, was een man van gebed. Hij deed eens de volgende uitspraak, gebaseerd op zijn persoonlijke ervaring:

"Mensen worden alleen na gebed door God in beweging gezet."

Gods wil en de wil van de bidder

Als je voor andere mensen wilt bidden heb je een probleem: je weet lang niet altijd wat het beste voor de ander is. Je bent gauw geneigd God allerlei suggesties aan te reiken over de manier waarop Hij het beste voor die ander kan zorgen. Maar als je even nadenkt beseft je dat God veel betere ideeën heeft. De grote uitdaging voor elke bidder is om Gods wil te leren kennen en om binnen het kader van Gods wil te bidden, want alleen die gebeden worden verhoord. Vraag God of Hij je wil leren te bidden in overeenstemming met zijn wil. Denk daarbij ook aan de volgende woorden van Paulus:

"Laat u bij het bidden leiden door de Geest, iedere keer dat u bidt..."
(Efeziërs 6:18, NBV2004)

Dat klinkt eenvoudig, maar in de praktijk is het een langzaam leerproces en er is veel oefening voor nodig.

Het is belangrijk om Gods Woord te kennen. Daarin vinden we veel voorbeelden van de manier waarop God met mensen omgaat en hoe Hij hen helpt onder alle mogelijke omstandigheden. Daaruit kunnen we veel lering trekken die we kunnen toepassen bij onze voorbeden.

Voorbede van boven naar beneden

Vaak bidden gelovigen van beneden naar boven als het gaat om voorbede. Vanaf de aarde smeken ze als het ware naar boven tot God of Hij hulp wil bieden. Het is bidden vanuit de probleemsituatie op aarde tot God in de hemel. Dat zou ik een oudtestamentische manier van bidden willen noemen. Het is bidden vanuit de positie van een onderdaan tegenover zijn koning. Een nieuwtestamentisch gelovige heeft in Jezus een plaats gekregen in de geestelijke wereld.

"Hij heeft ons samen met hem (=Jezus) uit de dood opgewekt en ons een plaats gegeven in de hemelsferen, in Christus Jezus." (Efeziërs 2:6, NBV2004)

Gelovig gebed speelt zich dan ook af in de geestelijke wereld, want de bidder verkeert in Gods tegenwoordigheid. Als je dat beseft, bid je dus vanuit de tegenwoordigheid van God en probeer je de aardse probleemsituatie vanuit de hemel te bekijken. Hoe kijkt God ernaar? Welke bedoelingen zou

God ermee kunnen hebben? Je gaat dan met geestelijke ogen naar de probleemsituatie kijken en komt losser van de emoties, die het probleem bij je oproept. Voorbede doen voor iemand wordt dan bidden vanuit je verbondenheid met Jezus en in de autoriteit van Jezus. Dat komt in grote lijnen neer op het volgende:

- bidden dat Gods bedoelingen op aarde worden gerealiseerd met die persoon ("Uw wil geschiede op aarde zoals in de hemel")
- bidden dat die persoon beter zicht op God krijgt en dat zijn aansluiting op de hemelse krachtbron goed functioneert

Dergelijke gebeden zijn zonder twijfel in overeenstemming met Gods wil en zullen dus zeker worden verhoord.

Volhouden

Soms beantwoordt God ons gebed voordat we Hem aanroepen:

"Ik zal hun antwoorden nog voor ze mij roepen, ik zal hen verhoren terwijl ze nog spreken."
(Jesaja 65:24, NBV2004)

Een andere keer laat de verhoring op zich wachten. De apostel Paulus schreef:

"Bid zonder ophouden." (1 Tessalonicenzen 5:17, WV1995)

Paulus bedoelde natuurlijk: het gebed niet opgeven. De bekende Godsmann George Müller, die in de negentiende eeuw onder meer een weeshuis heeft gesticht in Engeland, was een van de grootste bidders van alle tijden. Hij moest bijna 64 jaar bidden voor de bekering van een vriend. "Het belangrijkste is dat we het nooit opgeven tot de verhoring komt," zei hij kort voordat hij stierf: "Hij is nog niet gered, maar het zal gebeuren! Ik heb de onveranderlijke belofte van Jehova en daar steun ik op." George was nog maar net gestorven of zijn vriend kwam tot Jezus, nog VOOR zijn begrafenis.

Lees Lucas 18:1-8 eens, waarin Jezus ons de gelijkenis van de onrechtvaardige rechter aanspoort om het bidden niet op te geven. Soms is gebedsverhoring afhankelijk van het feit of we doorgaan of het na korte tijd laten afweten.

Zie ook de onderwerpen
- 'Groepsgebed' in dit hoofdstuk
- 'Gebed als geestelijk wapen' in hoofdstuk 'Geestelijke strijd'.

7.3.10. Bidden voor onbekeerden

Geduld

Veel gelovigen bidden tot God om de bekering van mensen die hen dierbaar zijn of met wie ze contact hebben. Het uitblijven van de verhoring kan je moedeloos of ongeduldig maken. Bedenk dat het voorbereidende werk van de Heilige Geest in iemands hart eersteklas vakwerk is, dat zorgvuldig wordt uitgevoerd. Die voorbereiding kost vaak veel tijd, soms bijna een heel mensenleven! God bepaalt nadrukkelijk zelf het moment waarop Hij zijn licht extra duidelijk laat schijnen in iemands hart.

Weerstand

Bij onbekeerde mensen moeten meestal heel wat weerstanden worden overwonnen voordat zij zover komen dat ze hun leven in Gods hand willen leggen. Voorbeelden van zulke weerstanden zijn:

- verkeerde opvattingen over wie God is
- onbekendheid met de Bijbel
- verslavingen, zondige gewoonten
- familie of vrienden die hen van God afhouden
- seksuele relaties die door de Bijbel worden verboden
- verbondenheid met een kerk waar geen levend evangelie wordt gebracht en waar de weg tot bekering en wedergeboorte niet wordt gewezen

God dwingt niemand tot bekering

Ik hoor heel vaak dat mensen God vragen of Hij mensen tot bekering wil brengen of bidden dat ze een of nadere keuze maken. Bedenk dat God niemand tot een keuze forceert, zelfs niet als je er nadrukkelijk om vraagt. God heeft ieder mens een eigen verantwoordelijkheid gegeven om te kiezen en respecteert ieders vrije wil. Zelfs bij de meest krachtdadige bekeringen laat God altijd de beslissende keuze aan de mens zelf over. Wel zien we dat God (vaak in antwoord op voorbede) iemands levensomstandigheden zodanig beïnvloedt, dat hij beter zicht krijgt op God en zijn bedoelingen. God geeft mensen de nodige tijd om hen rijp te maken om het evangelie in hun hart te kunnen ontvangen. Wel kun je God vragen of Hij zich aan hen wil openbaren, hun hart wil openen zodat ze gaan ZIEN wie Jezus is. Want:

*"Niemand kan tot Mij komen, tenzij de Vader, Die Mij gezonden heeft, hem trekt..."
(Johannes 6:44, HSV2010)*

Dat trekken van God is niet dat Hij mensen het Koninkrijk binnen sleept, maar dat Hij zijn aantrekkingskracht op hen uitoefent, hen als het ware 'het hof maakt'. Laten we dat maar bidden voor onbekeerde mensen!

Tips voor effectieve voorbede voor onbekeerden

Veel gelovigen houden er een lijstje op na (al of niet op papier) met de namen van onbekeerde mensen voor wie zij trouw willen bidden dat ze Jezus daadwerkelijk zullen vinden. Enkele suggesties voor gebed:

- Vraag God of Hij hun ogen opent voor de leegte van een leven zonder Hem.
- Vraag God om hen te helpen een juist beeld van Hem te krijgen.
- Vraag God om hen duidelijk te maken dat ze zich dienen te bekeren tot Hem om vergeving van zonden en een nieuw leven te ontvangen.
- Vraag God of Hij de barrières wil wegnemen die hen tegenhouden om voor Hem te kiezen. Dat kan van alles zijn: verkeerde relaties, levensomstandigheden, verkeerde inzichten, enzovoort.
- Vraag God om jezelf te helpen bij het onderhouden van een goede, gepaste relatie. Bij sommige mensen is het nodig afstand te houden, anderen zou je misschien wat meer kunnen benaderen.

7.3.11. Bidden voor zendingen

Als voorbeeld voor gerichte voorbede volgen hier enkele suggesties voor het bidden voor zendingen, ontwikkelingswerkers en dergelijke, die naar het buitenland zijn uitgezonden. Zij kunnen niet zonder extra gebedsondersteuning. Hoewel de situatie voor werkers in het buitenland meestal veel complexer is, hebben mensen in eigen land natuurlijk evenzeer je gebed nodig.

Relatie met God

Veel gelovigen hebben een onrealistisch denkbeeld van zendingen. Ze hebben hen op een voetstuk gezet, waarop staat: 'buitengewoon geestelijke heilige'. Het komt niet bij ons op dat er iets kan mankeren aan hun geloofsleven. Bid daarom vooral voor:

- relatie met God
- vervulling met de Heilige Geest
- inspiratie bij het Bijbellezen
- krachtig gebedsleven
- volwassenheid in geestelijke groei en genade
- overwinning over tegenstand van de satan
- overwinning over verlangens van het eigen 'vlees'

Gezondheid en gevoelsleven

Veel zendingswerkers of ontwikkelingswerkers leven in een klimaat dat heel vermoeiend kan zijn en waar tal van ziekten heersen. Bid voor een goede gezondheid. Vaak zijn het actieve mensen, die veel onderweg zijn. Bid voor hun veiligheid tijdens het reizen. Preventief gebed is erg belangrijk. Als we horen dat de persoon ziek is, bidden we vaak dat de stukken eraf vliegen. Het is beter om voor deze

zaken van tevoren te bidden. Bid ook voor bevrijding van ontmoediging, bezorgdheid, eenzaamheid en neerslachtigheid.

Gezinnen en alleenstaanden

Voor zendingsgezinnen is het van belang dat we bidden voor de verhouding tussen man en vrouw, die onder druk kan komen te staan door levensomstandigheden in het land waar ze wonen en werken. Bid voor hun eventuele kinderen, dat ze opgroeien in het kennen van de Heer. Bid dat hun kinderen het goed hebben op school (vaak een internationale school) en ook voor eventuele kinderen die in Nederland zijn achtergebleven. Bid ook dat het gezin van de werkers een voorbeeld zal zijn voor de lokale christenen en een getuigenis voor degenen, die Jezus nog niet volgen.

Alleenstaande werkers hebben ook hun specifieke noden. Bid om goede vriendschapsrelaties en een evenwichtige ontwikkeling van hun persoonlijkheid, om voldoende rust en ontspanning. Bid dat ze niet gaan vluchten in hun werk vanwege hun alleenstaande positie en daardoor een krampachtige levensstijl gaan ontwikkelen.

Taken en bedieningen

Bid dat de werkers in het buitenland de plaatselijke taal voldoende leren beheersen. Bedenk dat het leren van een totaal vreemde taal erg inspannend en tijdrovend is. Bid dat zij een goed inzicht krijgen in de lokale cultuur, die heel erg kan afwijken van hun eigen cultuur. Ook dat ze de boodschap van het evangelie in woord en daad op een verstaanbare wijze zullen communiceren naar de lokale bevolking. Door een tekort aan medewerkers kan de werkdruk vaak hoog zijn, omdat dikwijls van hen verwacht wordt dat ze taken uitvoeren waarvoor ze nooit zijn opgeleid. Dit kan allerlei spanningen veroorzaken.

Relaties

Bid voor goede relaties van buitenlandse werkers met de plaatselijke bevolking, de overheid, de lokale kerken en andere organisaties. Bedenk dat hun collega's uit verschillende landen komen met allemaal hun eigen ideeën over hoe het werk het beste kan worden uitgevoerd. Die verschillen kunnen voor veel spanningen zorgen en zendelingen schrijven daar zelden over. Het is een feit dat een ongeveer een derde van de zendingswerkers er vroegtijdig mee ophoudt vanwege verstoorde relaties met collega werkers! Bid dat er warme en oprechte vriendschapsbanden met andere werkers worden opgebouwd.

Land

Laat je gebed zich ook uitbreiden tot het land van de zendings- en ontwikkelingswerkers. De politieke toestand, de regering, het verkrijgen van de benodigde visa, vrijheid om in het land te blijven werken.

7.3.12. Gebedsverhoring

"U, HEER, verhoort de wens van de nederigen, u bemoedigt hen en luistert met aandacht..." (Psalm 10:17, NBV2004)

Belofte van gebedsverhoring

Jezus heeft nadrukkelijk de verhoring van gebeden beloofd en dat is een van de meest kostbare beloften die we zwart op wit in het Woord kunnen vinden in niet mis te verstane bewoordingen:

"Vraag en er zal je gegeven worden ... Als jullie dus, ook al zijn jullie slecht, je kinderen al goede gaven schenken, hoeveel te meer zal jullie Vader in de hemel dan het goede geven aan wie hem daarom vragen." (Matteüs 7:7,11, NBV2004)

De bedoeling is overduidelijk: God wil je van harte het allerbeste geven in antwoord op je gebeden, tenzij er dringende redenen zijn om het niet te doen. Gods uitnodiging tot gebed is hartelijk en royaal, want God heeft een ruimhartig karakter. Bovendien zijn er geen lange wachtrijen voor bidders. Integendeel. Je kunt op elk moment je verzoeken tot God richten en je verzoeken komen niet in een

la terecht, maar komen onmiddellijk in behandeling voor zover ze in aanmerking komen voor verhooring.

God wil ons vaak meer geven dan waar we om vragen. We bidden soms zoals de bedelaar in de poort toen Petrus en Johannes in de poort zaten (Handelingen 3:1-10). Deze man vroeg om een paar centen, maar God wilde hem veel meer geven: genezing van zijn verlamming. Zo goed is God! Even later sprong de man dol van blijdschap en dankbaarheid door de tempel om God luidkeels te prijzen.

Zie ook in hoofdstuk 'Gelijkenissen van Jezus':

- 'Nachtelijk verzoek'
- 'Onrechtvaardige rechter'

Welke gebeden worden verhoord?

God kan op drie manieren reageren op onze gebeden:

soort verhooring	wanneer	juiste reactie van de bidder
raketverhooring	direct	God bedanken en eren
schildpadverhooring	langzamerhand of later	geduld hebben en blijven bidden
niet verhoren	helemaal niet	vertrouwen dat God iets beters wil doen

De apostel Johannes schreef het volgende over gebedsverhooring:

"Wij kunnen ons vol vertrouwen tot God wenden, in de zekerheid dat hij ons verhoort als we maar vragen wat in overeenstemming is met zijn wil." (1 Johannes 5:14, GNB1996)

Dus als we om iets bidden, waarvan we zeker weten dat God er achter staat, kunnen we rekenen op verhooring. Gebeden, die eer opleveren voor Gods naam en passen binnen het beleid van Gods Koninkrijk, zullen gegarandeerd verhoord worden. De Bijbel vertelt veel over wat God wel en niet wil. Dus kunnen we in Gods Woord veel duidelijke beloften tegenkomen op grond waarvan we op 100% gebedsverhooring kunnen rekenen, maar wel op Gods manier en op Gods tijd natuurlijk.

In Jezus' naam

Het zal iedere lezer duidelijk zijn dat we nooit gebedsverhooringen ontvangen op grond van onze eigen voortreffelijkheid. Wel mogen we onze gebeden tot God richten in de naam van Jezus, die hier het volgende over gezegd heeft:

"... maar wat jullie zullen vragen in mijn naam, zal Ik doen, zodat de Vader verheerlijkt wordt in de Zoon." (Johannes 14:13, WV1995)

In Jezus' naam om iets vragen aan God betekent in de eerste plaats dat je als gelovige het recht hebt om een beroep te doen op de verdienste van Jezus. Hij heeft immers door zijn lijden en sterven voldoende hemelse krediet verworven om daarmee elk geldig gebedsverzoek te kunnen honoreren.

Er zit nog een tweede kant aan het vragen aan God in Jezus' naam, namelijk: vragen 'in de autoriteit van Jezus'. Dat betekent nogal wat, namelijk de zekerheid dat Jezus volledig achter je verzoek staat. Dit geldt natuurlijk alleen voor gebeden die naar de wil van God zijn.

Pleiten op Gods genadigheid

Als je er niet zo zeker van bent dat je verzoek naar de wil van God is kun je het niet op grond van beloften en 'in de autoriteit van Jezus' aan God vragen. In al zulke gevallen mag je natuurlijk wel je wensen aan Hem bekend maken:

"Wees in geen ding bezorgd, maar laat uw verlangens in alles, door bidden en smeken, met dankzegging bekend worden bij God." (Filippenzen 4:6, HSV2010)

Je kunt dan altijd een beroep doen op Gods genade. Daarvoor kennen we de uitdrukking 'uit genade' die je ook veel hoort als afsluiting van een gebed. Dat kan ook weer zo'n cliché worden die je gedachteloos uitspreekt. Daarom kun je beter iets dergelijks in je eigen woorden zegen, bijvoorbeeld

"Ik doe hierbij een beroep op Uw ongekende genadigheid." Vervolgens mag je dan aan God overlaten om al of niet te geven wat je gevraagd hebt.

Het is belangrijk om dat onderscheid te maken bij je gebeden, zodat je verwachtingen van gebedsverhoringen ergens op gegrond zijn. Daarbij mag je er altijd op rekenen dat God het allerbeste wil en zal geven. Daar kun je Hem al van tevoren al voor bedanken.

Tenslotte nog een prachtige Bijbeltekst die ik zelf vaak aanhaal bij voorbede en me helpt te vertrouwen op een krachtig ingrijpen van God:

*"... Het gebed van een rechtvaardige vermag veel, doordat er kracht aan verleend wordt."
(Jakobus 5:16, NBG1951)*

Van alle Nederlandse Bijbelvertalingen vind ik deze de mooiste, omdat hierin tot uitdrukking wordt gebracht dat de kracht van een gebed niet voortkomt uit de vurigheid van de bidder, maar doordat God ZIJN kracht inzet om met zwakke gebeden van zwakke gelovigen grote dingen te doen. Eenmaal zullen we verbaasd staan van de uitwerkingen van 'onze' gebeden.

Alvast God bedanken

Hierover heeft Jezus het volgende gezegd:

"Daarom zeg ik jullie: alles waarom jullie bidden en vragen, geloof dat je het al ontvangen hebt, en je zult het krijgen." (Marcus 11:24, NBV2004)

De apostel Johannes schreef ook dat je van te voren God mag bedanken als je zeker weet te bidden naar zijn wil:

"Wij kunnen ons vol vertrouwen tot God wenden, in de zekerheid dat hij ons verhoort als we maar vragen wat in overeenstemming is met zijn wil. We weten dat hij ons hoort als we hem om iets vragen; dan weten we ook, dat we al hebben wat we hem in onze gebeden hebben gevraagd." (1 Johannes 5:14-15, GNB1996)

Toen ik met mijn gezin in Papoea Nieuw Guinea werkte met de Wycliffe Bijbelvertalers, bleek dat het erg moeilijk was voor ons thuisfrontcomité om een verlofhuis te vinden. Toen de verloftijd dichterbij kwam, maakten we ons daar zorgen over, want we hadden natuurlijk een huis nodig. Op een avond stelde ik iets ongebruikelijks voor aan het gezin: "Laten we God maar eens niet bidden, maar bedanken voor ons verlofhuis, want Hij wil ons dat VAST WEL geven." Dat deden we met het hele gezin en daarna gingen de kinderen naar bed. Een half uur later werd er gebeld uit Nederland: "Hallo met Wim. Heb je papier bij de hand, dan kun je het adres van jullie verlofhuis opschrijven..." Raketverhoring! Na het telefoontje maakten we meteen de oudere kinderen wakker om het ze te vertellen. Ze zullen het hun leven lang niet vergeten!

7.3.13. Onverhoord gebed

In de hemel staat geen gebedsautomaat, waar je een gebed instopt en de verhoring er vanzelf uitkomt. Niet alle gebeden worden verhoord, en dat is maar goed ook. Als God alle gebeden van alle bidders zou verhoren, zouden de bidders de wereld regeren en niet God. Bovendien zou er dan een geweldige chaos ontstaan omdat de verhoring van het ene gebed een ramp zou kunnen betekenen voor een ander. Nee, de soevereine God zelf bepaalt of een gebed wordt verhoord of niet, en dat is voor iedereen het beste, geloof dat maar!

Gebeden die niet passen in Gods plan

Soms bid je om iets dat op zichzelf genomen wel goed is, maar dat niet past in Gods volmaakte plan. Dan beantwoordt God je gebed niet helemaal (of helemaal niet) zoals jij het gevraagd hebt. In dat geval wil Hij iets beters geven.

Ook Paulus maakte zo iets mee en hij worstelde enorm met een bepaald lichamelijk gebrek (aangeduid als een doorn in het vlees) waardoor hij werd gekweld.

"... Om te verhinderen dat ik mezelf zou verheffen, werd mij een doorn in het vlees gestoken: ik word gekweld door een engel van Satan. Ik heb de Heer driemaal gesmeekt mij van hem te bevrijden, maar hij zei: 'Je hebt niet meer dan mijn genade nodig, want kracht wordt zichtbaar in zwakheid.' Dus laat ik mij veel liever voorstaan op mijn zwakheid, zodat de kracht van Christus in mij zichtbaar wordt. Omdat Christus mij kracht schenkt, schep ik vreugde in mijn zwakheid: in beledigingen, nood, vervolging en ellende..."
(2 Korintiërs 12:7-10, NBV2004)

God beantwoordde zijn verzoek dus met "Nee, Paulus, het is beter als Ik je niet genees." Maar Paulus begreep het geheim van onverhoorde gebeden: Gods kracht zou in zijn zwakheid beter uit de verf komen dan als hij van zijn probleem zou worden verlost. Hij beschouwde Gods antwoord niet als een flauwe troostprijs, waar je niks aan hebt, maar hij accepteerde Gods antwoord volledig en zo kon hij triomfantelijk opmerken:

"... In mijn zwakheid ben ik sterk." (2 Korintiërs 12:10, NBV2004)

Dat is geloofstaal! Hij vertrouwde erop dat zijn liefdevolle hemelse Vader hem het beste had gegeven volgens zijn goddelijke wijsheid en voorzienigheid. En daar kon hij prima mee verder. Hij kwam er niet meer op terug bij God en hij leefde in de overwinning.

Onverstandige gebeden

Als je om iets vraagt dat niet goed voor je is, dan geeft God het natuurlijk ook niet. Hij is een royale, maar ook een verstandige Vader. Daarom bid ik wel eens aan het einde van mijn gebed: "Dank U, Heer, voor de verhoring van mijn gebeden. Ik heb geprobeerd te bidden naar uw wil en ik vertrouw dat u de gebeden, die niet passen in uw plan, zult ombuigen zodat uw wil zal worden uitgevoerd." Trouwens, hoe beter we God leren kennen, hoe minder onzinnige verzoeken we tot Hem zullen richten en hoe meer we 'in de geest van Jezus' zullen bidden.

Het kan aan jezelf liggen

Redenen voor onverhoorde gebeden kunnen ook bij de bidder liggen. We kunnen dan bijvoorbeeld denken aan:

- **verkeerde gebeden**, niet gericht op Gods Koninkrijk, maar op eigen belang
"En als u bidt ontvangt u niets, omdat u verkeerd bidt: u wilt alleen uw eigen hartstochten bevredigen." (Jakobus 4:3, NBV2004)
- **barrières of gebondenheden**, waardoor het gebed wordt geblokkeerd
- **onbeleden zonden**, waardoor het gebed niet wordt verhoord
"Als ik diep in mijn hart zonden zou koesteren, dan had de Heer mij nooit verhoord." (Psalm 66:18, WV1995)
- **ongehoorzaamheid (en dit geldt ook voor nieuwtestamentische gelovigen!)**
"Als je geen gehoor geeft aan de wet, is zelfs je gebed de HEER een gruwel." (Spreuken 28:9, NBV2004)
- **twijfel** aan de verhoring ofwel ongelooft
"Maar hij moet wel bidden met vertrouwen, zonder te weifelen. Wie weifelt, lijkt op de golven van de zee, die door de wind heen en weer geslingerd worden. Zo iemand moet niet denken dat hij iets van de Heer zal verkrijgen." (Jakobus 1:6-7, WV1995)
- **omhaal van woorden** alsof God zich door menselijke retoriek laat manipuleren!
"Bid niet met veel omhaal van woorden zoals de heidenen. Zij denken immers dat ze verhoord zullen worden omdat ze zoveel woorden gebruiken." (Matteüs 6:7, GNB1996)
- **ophouden te bidden**, niet meer geloven in gebedsverhoring omdat het zo lang duurt
"Bid zonder ophouden." (1 Tessalonicenzen 5:17, HSV2010)

Er kunnen ook weerstanden van de satan zijn

Soms worden gebedsverhoringen gehinderd door weerstanden uit de wereld van de satan en zijn demonen. Het duidelijkste voorbeeld uit de Bijbel vinden we bij de profeet Daniël. Hij had gebeden om inzicht in de toekomst voor zijn volk en een engel sprak hem daar over aan:

"Wees niet bang, Daniël, want vanaf de eerste dag dat u zich voorgenomen had om u voor God te vernederen en zo inzicht te krijgen, is uw gebed verhoord en ben ik op weg gegaan om aan uw verzoek te voldoen. Maar de vorst van het koninkrijk Perzië heeft mij eenentwintig dagen tegengehouden tot Michaël, een van de voornaamste vorsten, mij te hulp kwam. Toen was ik daar, bij de koningen van Perzië, niet meer nodig en kon ik naar u toe komen om u mee te delen wat er met uw volk in de verre toekomst zal gebeuren..."
(Daniël 10:12-14, WV1995)

De weerstanden kwamen in dit geval dus van een demonische machthebber die geestelijke invloed uitoefende in Perzië. Deze was te sterk voor de engel en dus moest Michaël, een machtige aartsengel van God, er aan te pas komen om hem vrije doorgang te geven. We hebben er geen idee van wat er zich allemaal afspeelt in de geestelijke wereld. Maar dit is wel een stuk realiteit die zich ook kan voordoen bij jouw en mijn gebeden.

Volhouden

Jezus heeft een gelijkenis vertelt waarin Hij ons wil aansporen om vol te houden met het vragen of God iets voor je wil doen:

"Er was eens een rechter in een stad die geen ontzag had voor God en zich niets aan de mensen gelegen liet liggen. Er woonde ook een weduwe in die stad, die steeds weer naar hem toe ging met het verzoek: "Doe mij recht in het geschil met mijn tegenstander." Maar lange tijd wilde hij dat niet doen. Ten slotte zei hij bij zichzelf: Ook al heb ik geen ontzag voor God en laat ik mij niets aan de mensen gelegen liggen, toch zal ik die weduwe recht verschaffen omdat ze me last bezorgt. Anders blijft ze eindeloos bij me komen en vliegt ze me nog aan.' Toen zei de Heer: 'Luister naar wat deze rechter zegt, al minacht hij ook het recht. Zal God dan niet zeker recht verschaffen aan zijn uitverkorenen die dag en nacht tot hem roepen? Of laat hij hen wachten?" (Lucas 18:1-7, NBV2004)

Een duidelijkere aansporing kan ik niet bedenken.

Soms kom je er niet uit

Iedere gelovige heeft of krijgt wel eens te maken met onverhoorde gebeden die hem voor een raadsel plaatsen. Ik heb het zelf ook wel eens gehad dat ik 100% zeker meende te weten dat mijn gebed verhoord zou worden. Mijn vrouw had borstkanker en zou de volgende dag een laatste onderzoek moeten ondergaan voordat de operatie begon. Ik had God gevraagd om genezing, want ik zag deze ziekte als een poging van de satan om ons geplande werk in de zending tegen te houden. Die nacht werd ik om 2 uur wakker met een Bijbelvers in mijn gedachten (Johannes 11:40), iets wat mij nooit eerder op die manier was overkomen. Uit dit Bijbelvers concludeerde ik dat God mijn vrouw daadwerkelijk zou genezen en ik nam het in geloof van God aan. De volgende dag ging ik naar het ziekenhuis en nam haar jas mee, want ik zou haar natuurlijk zo mee naar huis kunnen nemen. Maar de arts zei na het onderzoek dat de tumor er nog steeds was en verwijderd moest worden...

En wat doe je dan? Ik was erg teleurgesteld in God. Na verloop van enige tijd kon ik er vrede mee hebben en kon ik het volgende in mijn hart accepteren. Ik geloof niet dat ik later God zal kunnen verwijten dat Hij onjuist gehandeld heeft in dit geval. Ik geloof dat onze Vader 100% betrouwbaar is. Als er iets niet lijkt te kloppen is dat niet aan Gods kant, dus dan moet dat aan mijn kant zijn. Ons geloof mag nooit rusten op ervaringen, maar op het Woord, waarin overtuigend staat dat God het beste voor ons zoekt (Romeinen 8:32). Overigens is mijn vrouw goed door de operatie heen gekomen, we konden toch naar het buitenland vertrekken om met een zendingsorganisatie te werken; de tumor is tot nu toe niet meer teruggekeerd. God is toch best heel goed voor ons geweest...

Onverhoorde gebeden roepen veel vragen op die niet te beantwoorden zijn, want daarbij komen we bij de kern van het leven met God. De precieze rollen en werkgebieden van God, de satan en de mens zijn niet zo scherp afgebakend. Het ontbreekt ons eenvoudigweg aan voldoende inzicht om

altijd tot het juiste antwoord te komen. Wel is het zeker dat God volkomen betrouwbaar is als verhoorder van gebeden. Laten we Hem dus maar blijven vertrouwen, ook als we Hem niet begrijpen.

7.3.14. Groepsgebed

Geestelijke autoriteit bij groepsgebed

Naast persoonlijk gebed is het goed om samen met anderen te bidden. Jezus belooft een speciale betrokkenheid waar gelovigen bij elkaar zijn om gemeenschappelijk te bidden:

"... Ik zeg u, dat, als twee van u op aarde iets eenparig zullen begeren, het hun zal ten deel vallen van mijn Vader, die in de hemelen is. Want waar twee of drie vergaderd zijn in mijn naam, daar ben Ik in hun midden." (Matteüs 18:19-20).

Deze tekst wordt vaak aangehaald als een soort troostprijs voor samenkomsten met een tegenvallende opkomst. Daar is hij niet voor bedoeld. Het getal twee of drie heeft te maken met het aantal getuigen dat nodig is bij een rechtsgeding of het sluiten van een contract. De aangehaalde tekst is naar mijn mening bedoeld om ons als gelovigen te doordringen van onze rechtspositie in de hemel, die we als kinderen van God hebben ontvangen. Mede op grond daarvan kunnen we rekenen op gebedsverhooring naar Gods beloften. Gezamenlijk gebed is zonder meer krachtiger dan individuele gebeden, en een effectief wapen in de geestelijke strijd.

Zie meer hierover in onderwerp 'Autoriteit als geestelijk wapen' in hoofdstuk 'Geestelijke strijd'.

Gemeenschappelijk gebed

Voorbeelden van gemeenschappelijk gebed:

- samen bidden in gezinsverband (samen leren omgaan met God en bidden voor andere mensen)
- samen bidden met je huwelijkspartner (samen groeien in geloof en wandel met Jezus)
- samen bidden met een vriend of vriendin (onderlinge voorbede)
- periodieke bidstond in de plaatselijke gemeente (voor gezamenlijke lofprijzing en bidden voor gemeentelijke aangelegenheden)
- samen bidden als collega's (bidden voor andere collega's en andere zaken die van belang zijn)
- In al deze voorbeelden is het van belang om afspraken te maken voor regelmatig gemeenschappelijk gebed. God zal dit op een bijzondere manier zegenen!

We gaan het hierna hebben over de praktische kanten van gemeenschappelijk gebed, waarbij de nadruk ligt op bidstonden van groepen gelovigen. Een deel ervan is ook toepasbaar op het samen bidden of bidden als gezin.

Bidstond

Voor periodieke bidstonden is het heel belangrijk om een vaste regelmaat te hebben door op steeds dezelfde tijd bij elkaar te komen, bijvoorbeeld elke week of om de twee weken. Een vaste plaats van gebed is ook prettig, maar niet noodzakelijk. In de praktijk blijken afwijkingen van de vaste regelmaat moeite op te leveren, ook al zou dat niet zo moeten zijn.

Enkele praktische tips bij bidstonden en kringgebeden, waarbij de deelnemers om beurten deelnemen aan het gebed:

1. Eventueel een kort Bijbelgedeelte lezen waarin iets naar voren komt wat van nut is voor de bidstond. Geen uitgebreide preek of Bijbelstudie, want het gebed is het hoofddoel van de bidstond.
2. Informatie over gebedsonderwerpen VOOR het gebed aanreiken, maar wel beknopt en zonder daardoor kostbare gebedstijd verloren te laten gaan. We hoeven niet alle details te weten om effectief te kunnen bidden!
3. Waar nodig het gebed onderbreken met een lied, eventueel spontaan ingezet. Dat kan het gebed levendiger houden. Bidders zijn ook maar mensen!

4. Per gebedsbeurt slechts voor één onderwerp bidden. Dit is heel belangrijk. Door meerdere onderwerpen tegelijk aan te halen kunnen anderen het gevoel krijgen dat het gras voor hun voeten wordt weggemaaid.
5. De gelegenheid geven aan anderen om over hetzelfde onderwerp te bidden als de vorige bidder. Ook een wachttijd in acht nemen voordat er van onderwerp wordt veranderd.

Verder is het sterk aan te raden om de gebedstijd verdelen in twee of meer afzonderlijke gedeelten, bijvoorbeeld:

1. eerst de tijd nemen voor dankzegging, lofprijzing en aanbidding (om je eerst op God te richten)
2. vervolgens een tijd van voorbede

Vooraf een bidstond niet beginnen met voorbede zonder een tijd van aanbidding. Het is immers belangrijk om je eerst met elkaar de aandacht te richten op God en vervolgens vanuit het besef van zijn grootheid de voorbeden te verrichten. Daarom is het sterk aan te raden om eerst een afzonderlijke tijd te hebben om je op God te richten in aanbidding en de voorbede te bewaren tot een later tijdstip.

Hoe het niet moet

Laten we oppassen voor storende elementen in het groepsgebed, zoals:

- ellenlange bespreking van gebedsonderwerpen (misschien wel het grootste gevaar bij een bidstond)
- te lang aan één stuk bidden
- jezelf steeds herhalen
- stopwoorden en overmatig gebruik van woorden als 'eh', 'Heer' of 'Halleluja'. Je medebidders kunnen hierdoor afgeleid of geïrriteerd raken
- In het gebed openlijke of verkapte kritiek uitoefenen op andere mensen of vertellen hoe anderen moeten leven

Gebed dient op God gericht te zijn, niet op mensen

Deze opmerking lijkt nogal vanzelfsprekend, maar ik hoor heel vaak dat er tijdens groepsgebeden niet tot God, maar tot mensen gesproken wordt.

Je hoort nogal eens dal bidders in het gebed informatie doorgeven aan medebidders, opmerkingen of zoals verhalen die beginnend met woorden als "Heer U weet wel dat ..." Als een informatie wil doorgeven over de persoon of situatie waarvoor wordt gebeden, kan dat beter vooraf gebeuren. Als de gebedstijd al is begonnen zou je het gebed even kunnen onderbreken en zeggen: 'Ik wil even wat informatie doorgeven zodat we ervoor kunnen bidden.' En dan als groep verder gaan bidden. Want bidden is spreken tot God, niet anders.

Erger wordt het wanneer iemand tijdens een groepsgebed gaat preken of Bijbeluitleg geven. Predikanten willen dat nog wel eens doen. Ik heb dikwijls gehoord dat het gebed na de prediking in een zondagse dienst wordt misbruikt door er een samenvatting van de preek in te verwerken. Dat klinkt dan ongeveer zo: "Heer wij hebben zojuist gehoord dat ... Leer ons te begrijpen dat ... Help ons het geleerde in praktijk te brengen doordat we ... Dit is geen behoorlijke manier van bidden; niet God maar de andere aanwezigen worden erdoor toegesproken.

Saaie bidstonden

Laten we er maar niet omheen draaien: sommige bidstonden zijn uitgesproken saai en mensen blijven weg vanwege de saaiheid ervan. Hoe komt dat? Zelf denk ik aan de volgende mogelijke oorzaken:

- zuchtend mompelen (in plaats van duidelijk spreken als gelovigen die bewust zijn van de kracht van het gebed en in verbinding staan met de levende God)
- saai spreken, bijvoorbeeld alles op dezelfde toonhoogte
- vormelijk, afstandelijk gebed in plaats van een gebed recht uit het hart

- gebruik van cliché zinnen of uitdrukkingen, die regelrecht uit bepaalde soorten domineesgebeden lijken te komen (doe maar gewoon)
- voorgelezen gebeden
- voorbede als een soort sociale verplichting ten opzichte van mensen
- gebrek aan balans in gebedsonderwerpen (bijvoorbeeld een gemeentebidstond bijna alleen voor zieke mensen bidden)
- probleemgericht bidden (in plaats van op God gericht en gericht op de voortgang van Gods Koninkrijk)

De bekende opwekkingsprediker Moody maakte tijdens een samenkomst een keer mee dat een vrouw een lang gebed uitsprak waar geen einde aan leek te komen. Toen hij vond dat het niet meer opbouwend was zei hij: "Laten we een lied zingen terwijl deze zuster haar gebed afmaakt." Het is een voorbeeld van creatief omgaan met een bidstond die uit de hand dreigt te lopen.

Gebedsonderwerpen

Bij de voorbede moeten we niet zo veel mogelijk onderwerpen de revue laten passeren. We hoeven niet het hele lijstje van genoemde gebedsonderwerpen af te werken uit verplichting. Dat is niet alleen heel erg saai, maar ook minder effectief. Het is beter om enkele onderwerpen 'door te bidden' dan alles een keer noemen. Voorbede is niet onze gebedsonderwerpen 'bij God brengen' en God op de hoogte stellen van onze wensen, want die kent Hij al lang.

Zie ook onderwerp 'Gebed als geestelijk wapen' in hoofdstuk 'Geestelijke strijd'.

Doe een groepsgebed eens iets anders

Doe een groepsgebed eens iets anders. Ga in plaats van 'stil zitten met handen samen en ogen dicht' eens een andere lichaamshouding aannemen. Zo kun je met zijn allen gaan staan om met opgeheven handen met God te spreken. Die houding kan heel goed zijn bij veel aspecten van het spreken met God. Er zijn natuurlijk ook andere manieren. Bij een smeekgebed kan het goed zijn om groepsgewijs te knielen. Bij voorbede voor iemand uit de groep zou je met zijn allen om die persoon heen kunnen gaan staan. Je zult zien hoe verkwikkend het is als je een actieve in plaats van een passieve gebedshouding aanneemt.

Wel moet worden voorkomen dat deelnemers zich geforceerd voelen om houdingen aan te nemen waarbij ze zich niet comfortabel voelen. Dus liever niet te veel opgelegde manieren, alleen als je zeker weet dat iedereen er mee uit de voeten kan.

Als je slaperig wordt tijdens een bidstond, ga dan niet zitten knikkebollen maar ga een poosje staan.

Zie ook onderwerp 'Uiterlijke gebedshouding' in hoofdstuk 'Omgang met God'.

7.4. Gelukkig leven

Een mens voelt zich gelukkig wanneer zijn behoeften en verlangens vervuld worden. De Bijbel laat zien dat echt, blijvend, overvloedig geluk alleen te vinden is bij God en alleen kan worden ervaren in de verbondenheid met Jezus.

7.4.1. Behoeften

7.4.2. Waarden

7.4.3. Gods zegeningen

7.4.4. Gods zegeningen ontvangen

7.4.5. Dankbaarheid

7.4.6. Psalm 23

7.4.1. Behoeften

Dit onderwerp gaat over de vraag: Wat heeft een mens nodig om zich gelukkig te voelen?

Wat zijn behoeften?

Behoeften zijn alles wat je nodig hebt om goed te kunnen functioneren. Behoeften worden doorgaans gevoeld en hebben te maken met je persoonlijk welzijn. Mensen voelen zich gelukkig als aan de meeste van hun behoeften vervuld zijn en ongelukkig als belangrijke behoeften niet vervuld zijn. Geluksgevoel is trouwens heel subjectief. Waar de een zich doodongelukkig bij voelt, kan voor een ander het toppunt van gelukzaligheid zijn. Voorbeelden van algemene behoeften zijn:

- eten, drinken, frisse lucht
- kleding
- warmte, verkoeling
- genot, comfort
- intimiteit, seksualiteit
- sociale behoeften (liefde, vriendschap, ergens bij horen)
- waardering en erkenning
- zelfontplooiing (kennis, carrière, sport, kunst, bezigheden, liefhebberijen)

Misschien is het je opgevallen dat de bovenste behoeften van dit rijtje vooral lichamelijke behoeften zijn, de onderste innerlijke behoeften en de middelste behoeften die zowel lichamelijk als innerlijk genoemd kunnen worden. Er is geen duidelijke tussen die beide soorten behoeften.

Specifieke behoeften

Dan heb je ook specifieke behoeften die afhankelijk zijn van een aantal factoren, zoals:

1. **Omstandigheden** - Als het warm weer is heb je meer behoefte aan een koud glas drinken dan wanneer je met ijspegels onder je neus door de sneeuw loopt.
2. **Prikkels van buitenaf** - Behoeften kunnen van buiten af worden gestimuleerd door wat andere mensen hebben, doen of zeggen. Denk maar aan:
 - reclame die er op gericht is om steeds nieuwe behoeften te creëren
 - modeverschijnselen waardoor iedereen ineens iets anders mooi vindt
 - wat je vrienden, burens of familieleden hebben of doen
3. **Leeftijd** - Kinderen hebben andere behoeften dan volwassenen.
4. **Geslacht** - Mannen hebben andere behoeften dan vrouwen.
5. **Karakter** - Ook hebben we allemaal karakterbehoeften. In het kort komt dit neer op de volgende behoeften per karakteraspect:

karakteraspect	hoofdeigenschap	karakterbehoeften
verstandelijk	rationeel	kennis, diepgang, logica
	gewetensvol	normen, rechtvaardigheid, perfectie
	creatief	idealen, schoonheid, kunstuitingen
gevoelsmatig	levendig	afwisseling, opwindend, beweging
	sociaal	relaties, gezelschap, aandacht
	ruimhartig	warmte, ruimte, zichzelf geven
wilskrachtig	zelfstandig	zelfstandigheid, avontuur, vernieuwing
	gezagvol	verantwoordelijkheid, macht, respect
	vastberaden	actie, uitdaging, risico's, strijd
evenwichtig	beheerst	zekerheid, rust, stabiliteit, bekende dingen
	volgzaam	harmonie, leider boven zich, veiligheid
	praktisch	regelmaat, structuur, concrete dingen

Karakterbehoeften

Geestelijke behoeften

Naast alle bovengenoemde, aardse behoeften heeft ieder mens een innerlijke leegte die alleen kan worden opgevuld door God. Dat is een aangeboren geestelijke behoefte. Bij alle volken van alle tijden hebben mensen daarom gezocht naar een verbinding met het bovennatuurlijke, het eeuwige, datgene wat uitstijgt boven het waarneembare. Wie de levende God heeft leren kennen, weet intuïtief dat Hij alleen die behoefte bevredigt. Het hoogst denkbare geluk is dan ook alleen bij God te vinden. Iedereen die door wedergeboorte nieuw leven heeft ontvangen heeft dit persoonlijk ervaren.

Geestelijke behoeften zijn van een hogere orde en bevrediging van die behoeften geeft een veel hoger, dieper geluksgevoel dan die van aardse behoeften, vooral op de langere termijn. Kijk eens naar het volgende overzicht met een vergelijking van enkele aardse en geestelijke behoeften:

aardse behoeften	zegeningen die voorzien in vergelijkbare geestelijke behoeften
omgang met mensen	omgang met God en met medegelovigen
lichamelijk welzijn	geestelijk welzijn door Gods aanwezigheid, resulterend in liefde, blijdschap en vrede
voedsel	geestelijk voedsel (het levende Woord van God)

Hoe dichter je bij God leeft, en hoe meer zicht je hebt op de geestelijke werkelijkheid van het geloof, hoe beter je uit ervaring weet hoe kostbaar geestelijke zegeningen zijn en hoeveel vreugde je eruit kunt putten, ook onder moeilijke omstandigheden.

Vervulling van je behoeften

God is de allerbelangrijkste bron van echt geluk doordat hij je voldoende aardse zegeningen en een overvloed van geestelijke zegeningen beloofd heeft.

7.4.2. Waarden

Wat zijn waarden?

Wat heeft een mens nodig om zich gelukkig te voelen? Naast behoeften moeten we het dan ook hebben over waarden. Daaronder verstaan we alles wat we waardevol vinden in ons leven en waar we betekenis aan hechten. Waarden (of gevoelswaarden) kunnen bijvoorbeeld te maken hebben met:

- relaties
- interesses, favoriete vrijetijdsbesteding, hobby's
- geld, bezittingen, financiële voorzieningen, materiële dingen
- persoonlijk welzijn (zoals gezondheid, veiligheid, zingeving)
- morele waarden (zoals het leven, menselijke waardigheid, rechtvaardigheid, eerlijkheid, liefde, respect, zorg voor de zwakkeren)

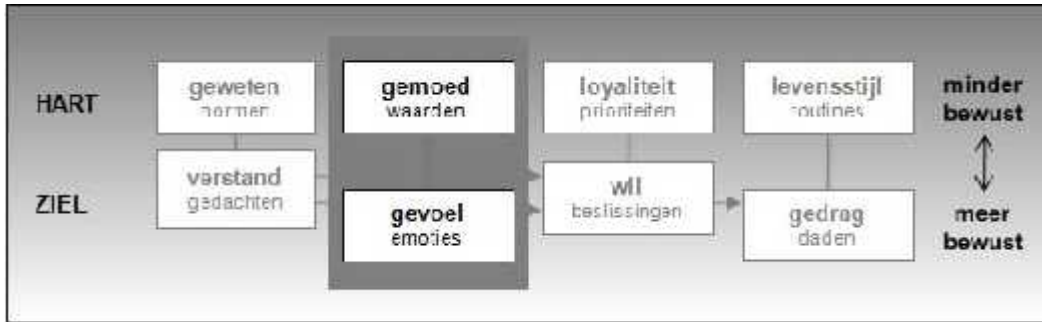
Behoeften en waarden

Behoeften en waarden liggen in elkaars verlengde; sommige behoeften en waarden overlappen elkaar zelfs. Wat is het verschil?

1. Je behoeften zijn tamelijk concreet en worden waargenomen door je gevoel, en hebben vooral te maken met de buitenkant van je leven (lichaam en ziel). Behoeften 'vragen' meestal om op korte termijn te worden bevredigd. Voorbeeld: je hebt dorst en dan wil je zo gauw mogelijk iets drinken.
2. Je waarden zijn soms wat minder concreet en hebben te maken met je binnenkant van je leven, met je hart dus. Waarden zijn de uitgangspunten van je gemoed (de hulpfunctie van je gevoel op het diepere niveau van het hart) dat een waardeoordeel over iets geeft. Dat betekent: iets al of niet de moeite waard vinden (belangrijk, prettig, mooi, enzovoort). De waardeoordelen van je gemoed sporen je aan tot acties om alles wat waarde voor je heeft te verkrijgen en te behouden. Tegelijk sporen je waarden je aan om juist minder of geen aandacht te besteden aan wat je

NIET de moeite waard vindt (onbelangrijk, onprettig, lelijk, enzovoort). Veel waarden zijn je hele leven lang van kracht. Een paar voorbeelden: zorg voor je gezondheid, goede vriendschappen, geloof, vrijheid.

Zie hoofdstuk 'Menselijk wezen' voor meer uitleg over begrippen als geest, hart, ziel en lichaam.

Waarden zijn heel persoonlijk en hebben zich gedurende je hele leven ontwikkeld. Bij de opvoeding worden waarden overgedragen van de ouders naar de kinderen, niet zozeer door wat ze zeggen maar door wat ze doen. Verwant aan waarden is je persoonlijke smaak en voorkeur. Het gaat dan over ook alles wat je mooi of lelijk, lekker of vies, aantrekkelijk of weerzinwekkend vindt. Ook die liggen opgeslagen in je gemoed.

Normen en waarden worden vaak in één adem genoemd. Normen horen bij je geweten, waarden bij je gemoed. Normen zijn verstandelijk, objectief, gebaseerd op feiten en waarheden (zoals principes en Bijbelse normen), terwijl waarden heel subjectief en persoonlijk zijn (zoals persoonlijk smaak en voorkeur).

Wat zijn jouw belangrijkste waarden?

Omdat 'waarden' toch een tamelijk abstract begrip is voor de meeste mensen, wil ik je vragen drie stappen uit te voeren om uit te vinden wat jouw belangrijkste waarden zijn.

Stap 1 - Schrijf eens op een vel papier wat voor jou de belangrijkste dingen in je leven zijn. Als je dat gedaan hebt denk je misschien dat je klaar bent, maar ... dan begint het pas!

Stap 2 - Wat je DENKT dat je belangrijkste waarden zijn, kijkt nogal eens af van wat je WERKELIJKE waarden zijn. Die ontdek je als je nagaat:

1. waar je het meest aan denkt als je je gedachten de vrije loop laat hebben
2. waar je de meeste vrij te besteden tijd mee doorbrengt
3. waar je het meeste vrij te besteden geld aan uitgeeft

Maak eens een tweede lijstje met waar je volgens deze drie criteria de meeste aandacht aan geeft. Let wel dat het hierbij NET gaat over allerlei verplichte zaken die de nodige aandacht vragen.

Stap 3 - Vergelijk de beide lijstjes en trek je conclusies. Als er weinig verschillen zijn, ben je een eerlijk en oprecht mens. Als er grote verschillen zijn is er een grote kans dat je jezelf permanent voor de gek houdt en dat je je anders gedraagt dan je zou willen of zou moeten. In dat geval is het de hoogste tijd om andere keuzen te maken in je dagelijkse bezigheden en bestedingen van je tijd, aandacht en geld. En hier komt de belangrijke levensles: besteed je aandacht, tijd en geld vooral aan wat WAARDE heeft.

Hoogste waarde

De hoogste waarde die de Bijbel in het voetlicht zet is naar mijn mening: het LEVEN.

1. Het LEVEN is het grootste geschenk dat de Schepper ons gaf bij onze geboorte.
2. Het NIEUWE LEVEN is het nog grotere geschenk dat Hij als Herschepper geeft bij de wedergeboorte.
3. Het EEUWIGE LEVEN is het allergrootste geschenk dat Hij geeft aan trouwe gelovigen wanneer zij het aardse leven achter zich laten.

"Wat God vraagt voor een leven, is niet te betalen. De prijs van het leven is te hoog, in eeuwigheid niet op te brengen." (Psalm 49:8-9, NBV2004)

Jezus heeft zijn eigen leven gegeven (het meest kostbare in het hele heelal!) om jou en mij het nieuwe leven en het eeuwige leven aan te kunnen bieden. Er is niets te bedenken dat kostbaarder is. Uit zijn kostbare leven komt alles voort wat geestelijke waarde heeft.

Waarden van het Koninkrijk

Onder geestelijke waarden vallen al Gods geestelijke beloften en gaven, die direct verband houden met het leven dat God geeft in verbondenheid met Hem. We kunnen dan denken aan:

- leven, nieuw leven en eeuwig leven
- Gods liefde, blijdschap, vrede
- gerechtigheid
- Gods kracht, zorg en hulp
- liefdevolle relatie met God
- omgang met medegelovigen
- geloofsgroei en geestelijke volwassenheid
- dienende, zegenende liefde tegenover God en medemensen
- getuigende levensstijl
- geestelijke gaven, geestelijke vruchten

De belangrijkste waarden voor de christengelovige hebben allemaal te maken met het Koninkrijk van de Hemel. Daarom zei Jezus dat we ons niet moeten richten op aardse dingen, maar op die van het Koninkrijk:

"Maar zoekt eerst zijn Koninkrijk en zijn gerechtigheid en dit alles zal u bovendien geschonken worden." (Matteüs 6:33, NBG1951)

De apostel Paulus schreef:

"Want het Koninkrijk van God bestaat ... uit gerechtigheid en vrede en blijdschap in de Heilige Geest. Want wie Christus in deze dingen dient, is welbehagelijk voor God en in achting bij de mensen." (Romeinen 14:17-18, HSV2010)

Zie ook onderwerpen 'Schat in de akker' en 'Kostbare parel' in hoofdstuk 'Gelijkenissen van Jezus'.

Hemelse schatten

Waarden van het Koninkrijk hebben eeuwigheidswaarde, omdat het gaat om zaken die ook na ons aardse leven hun waarde zullen behouden. De Bijbel heeft het dan ook wel over schatten in de hemel die oneindig veel waardevoller zijn dan aardse schatten.

"Verzamel voor jezelf geen schatten op aarde: mot en roest vreten ze weg en dieven breken in om ze te stelen. Verzamel schatten in de hemel, daar vreten mot noch roest ze weg, daar breken geen dieven in om ze te stelen. Waar je schat is, daar zal ook je hart zijn." (Matteüs 6:19-21, NBV2004)

Aardse schatten worden bijvoorbeeld bewaard in gebouwen, kluisen of voorraadschuren. Geldschatten worden bewaard in de vorm van bankrekeningen en beleggingen. Maar geestelijke schatten worden bewaard in ... het hart van elke wedergeborene gelovige (Matteüs 6:21) dat een 'online verbinding' heeft met God in de hemel. Geestelijke schatten zijn geen denkbeeldige, virtuele schatten. Nee, het zijn levensechte schatten, waarvan je op aarde al een beetje kunt genieten, maar in het hiernamaals nog veel meer. Hemelse schatten hebben eeuwigheidswaarde; ze hebben alles te maken met geestelijk vrucht dragen: alles wat God in en door gelovigen kan doen gedurende zijn leven op aarde.

"Maar wij zijn slechts een aarden pot voor deze schat..." (2 Korintiërs 4:7, NBV2004)

Geestelijke schatten zijn geen privébezit, maar bedoeld om uit te delen. Want in het Koninkrijk van de Hemel maakt geven je rijker dan ontvangen (Handelingen 20:35).

Ben je opgewonden over de dingen van God, de hemelse schatten? Geen geestelijke ambitie, maar liefde is de manier om geestelijke waarden na te streven. Je waardesysteem verandert niet van de ene op de andere dag. Het gaat gelijk op met je geloofsgroei en het is afhankelijk van de radicaliteit van je toewijding. Want dat bepaalt welke aandacht je geeft aan geestelijke waarden. En door herhaaldelijke aandacht voor de waarden van het Koninkrijk wordt je waardesysteem aangepast. Jezus dwingt je niet om je waarden aan te passen, want het is een zaak van het hart. Je waardesysteem verandert als je je hart erop zet om de dingen van God de hoogste prioriteit te geven.

Aardsgericht en hemelsgericht

"Zoek je geluk bij de HEER, hij zal geven wat je hart verlangt." (Psalm 37:4, NBV2004)

De waarden van de wereld hebben te maken met de bevrediging van op jezelf gerichte verlangens: zelfrealisatie, zelfbehoud, zelfhandhaving, steeds meer krijgen, comfort en genot, enzovoort. Deze waarden geven op zijn hoogst een tijdelijk geluksgevoel. De Bijbel spoort ons aan om hemelse dingen te zoeken en te bedenken, omdat die oneindig veel waardevoller zijn dan aardse dingen:

"Als u nu met Christus opgewekt bent, zoek dan de dingen die boven zijn, waar Christus is, Die aan de rechterhand van God zit. Bedenk de dingen die boven zijn en niet die op de aarde zijn." (Kolossenzen 3:1-2, HSV2010)

Voor buitenstaanders lijkt dat onzinnig, alsof je alle plezierige dingen moet inleveren en er een saai leven voor terugkrijgt. Het tegendeel is waar. Je levert in wat geen blijvende waarde heeft, sterker nog: wat je naar beneden trekt in de richting van zonde en vernietiging. Wat je er voor terugkrijgt, geeft vrede en blijdschap voor vandaag en het behoudt zijn waarde voor eeuwig. Het zijn schatten in de hemel die nooit vergaan.

"In het korte heden moeten we ons niet vastklampen aan zaken die we in de lange toekomst niet nodig hebben." (Randy Alcorn)

7.4.3. Gods zegeningen

In de vorige twee onderwerpen hebben we gezien dat alle mensen:

1. behoeften hebben die ze graag bevredigd willen hebben en
2. waarden die ze graag veilig stellen.

Behoeften en waarden leiden tot verlangens en iedereen doet zijn best om zoveel mogelijk van die verlangens 'vervuld' te krijgen. Dat is een normaal menselijk streven naar geluk. Het goede nieuws is:

God wil gelukkige mensen van ons maken.

De zegen van een overvloedig leven

Toe Jezus eens over zichzelf sprak als de Goede Herder, zei Hij het volgende:

"...Ik ben gekomen, opdat zij leven hebben en overvloed." (Johannes 10:10, NBG1951)

Letterlijk staat er in de grondtekst: opdat zij leven en dat (leven) in overvloed zullen hebben. En dat is de kern van de gelukkig makende zegen die God geeft aan zijn kinderen wanneer zij door wedergeboorte dat nieuwe, goddelijke Leven in zich ontvangen.

Veel Bijbeluitleggers hanteren bij Johannes 10:10 de term 'overvloedig leven' en dat is prima, zolang ze er geen welvaartsevangelie van maken. Want het gaat niet in de eerste plaats om materiële overvloed, maar om geestelijke overvloed.

1. De zegen die God onder het Oude Verbond bracht was materiële zegen: een land waarin het volk Israël kon wonen, vrijheid, voldoende voedsel en gezondheid.
2. Onder het Nieuwe Verbond ligt de nadruk op geestelijke zegeningen, terwijl materiële zegeningen niet gegarandeerd worden.

Deze gedachte moeten we vasthouden bij elk Bijbelgedeelte dat we lezen in het Oude en Nieuwe Testament als het gaat over voorspoed, zegen en rijkdom.

Geestelijke zegeningen

Paulus schrijft over de geestelijke zegeningen voor wedergeboren gelovigen:

"Gezegend is de God en Vader van onze Heer Jezus Christus, die ons in de hemelse regionen in Christus heeft gezegend met elke geestelijke zegen." (Efeziërs 1:3, WV1995)

ELKE zegen, dat is overvloed! Het blijkt dat God zijn kinderen echt alles wil geven wat er aan waardevoels te geven is. In de daarop volgende Bijbelverzen noemt Paulus enkele fundamentele geestelijke zegeningen, waar alle andere geestelijke zegeningen uit voortvloeien. Die fundamentele zegeningen komen kortweg neer op de wedergeboorte en de bijbehorende inwoning van de Heilige Geest. Daardoor heb je als wedergeboren gelovige een regelrechte aansluiting op de bron van alle geestelijke zegeningen ontvangen. Uit die bronnen mag je dagelijks putten door het in geloof aan te nemen. Dit laatste is belangrijk, want anders heb je er nog niets aan. Bedank God maar voor zijn beloften en geniet ervan. Dit is een leerproces.

Samengevat komen geestelijke zegeningen op het volgende neer:

zielsaspect	werk van de Heilige Geest
verstand	De Heilige Geest geeft bovennatuurlijk inzicht in de dingen van God.
gevoel	De Heilige Geest geeft een nieuwe beleving van de relatie met God
wil	De Heilige Geest geeft bovennatuurlijke kracht .
gedrag	De Heilige Geest bewerkt een nieuwe levensstijl in de gelovige.

Werk van de Heilige Geest in de gelovige

Zie meer hierover in onderwerp 'Werk van de Heilige Geest' en de vier daarop volgende onderwerpen in hoofdstuk 'Heilige Geest'.

Overzicht geestelijke zegeningen

Nu gaan we de geestelijke zegeningen iets uitgebreider 'in kaart brengen'. Omdat geestelijke zegeningen verband houden met de Gever van de zegeningen, zal het je niet verbazen dat die verband houden met Gods karaktereigenschappen.

Gods karakteraspect	hoofdeigenschap	voorbeelden van zegeningen voor gelovigen
wijs	verstandig	God geeft je nieuwe inzichten en helpt je te groeien in wijsheid. God leidt je leven en geeft je persoonlijke adviezen en opdrachten.
	rechtvaardig	Gods levenswet helpt je om een stabiel, gelukkig leven te leiden.
	creatief	Je kunt genieten van de schoonheid van Gods schepping en van de creativiteit die je hebt gekregen. God wil wonderen doen in je leven. Hij heeft grote idealen en plannen met je leven.
vriendelijk	bewogen	God geeft blijdschap en vrede waardoor je diepgaand geluk in je leven ervaart.
	relatiegericht	God is je Vader en is elk moment met je verbonden door de Heilige Geest die in je woont. Je mag op een persoonlijke manier met God omgaan door gebed.
	ruimhartig	Je hebt Gods royale vergeving van je zonden ontvangen. God helpt je om zijn liefde met anderen te delen.
krachtig	eigenmachtig	God heeft je een vrije wil gegeven waardoor je je eigen keuzen mag maken om in diepe afhankelijkheid van Hem te leven.
	gezagvol	God weet zich verantwoordelijk voor je leven en daardoor heb je het goed. God heeft je in Jezus autoriteit gegeven in de geestelijke wereld als kind en erfgenaam van de Koning.
	daadkrachtig	God heeft alle macht om je te helpen, te beschermen en zo nodig te bevrijden uit gevaar. God geeft je kracht om te overwinnen in de geestelijke strijd.
zorgzaam	trouw	Gods trouw helpt je om op Hem te vertrouwen. God geeft rust en stabiliteit in je leven. God komt al zijn beloften na.
	dienstbaar	God zorgt er voor dat je alles krijgt wat je nodig hebt: onbeperkte geestelijke zegeningen en alle materiële dingen die je nodig hebt op aarde. God helpt en leert je om anderen te dienen. God heeft zijn Zoon geofferd om dit alles mogelijk te maken.
	werkzaam	God is actief betrokken bij alle aspecten van je leven en zorgt voor orde en structuur in je leven.

Gods zegeningen die voortvloeien uit zijn karaktereigenschappen

God geeft de materiële zegeningen die je nodig hebt

God wil niet dat gelovigen hun aardse behoeften negeren, maar ze mogen geen hoofdrol spelen.

*"Mijn God zal in al uw behoeften naar zijn rijkdom heerlijk voorzien, in Christus Jezus."
(Filippenzen 4:19, NBG1951)*

God voorziet in alle aardse behoeften, maar misschien niet zoals we het zelf zouden willen, maar voor zover God dat nodig vindt. Dat kan variëren van armoede tot overvloed. De apostel Paulus schreef hier over:

"Ik weet wat het is om gebrek te lijden, maar ook wat het is om in rijkdom te leven. Ik heb alles aan den lijve ondervonden: overvloed en honger, rijkdom en gebrek. Ik ben tegen alles bestand door hem die mij kracht geeft." (Filippenzen 4:12-13, NBV2004)

Geestelijke zegeningen tegenover fysieke behoeften

Het Nieuwe Testament is geen welvaartsevangelie, tenminste niet voor materiële welvaart. God de Schepper weet heel goed dat een mens gelukkiger wordt van geestelijke dan van materiële zegeningen.

- Rijke mensen zijn ongelukkig als ze hun aandacht hebben gericht op materiële rijkdom en arm zijn gebleven in geestelijk opzicht.
- Arme mensen zijn gelukkige mensen als ze de rijkdom hebben ontdekt van een leven met Jezus.

Jaren geleden heb ik Joni Erickson eens horen spreken. Ze zei iets, wat ik mijn leven lang niet zal vergeten:

"Als je verlamd bent, kun je nog steeds wandelen met de Heer.
Als je blind bent, kun je op Jezus blijven zien.
Als je doof bent, kun je de stem van de Goede Herder horen."

Dat is de rijkdom van het nieuwe Leven. Wie oud en gebrekkig van lichaam is, kan vitaal zijn in zijn geest. Als we ons alleen voelen, kunnen we elk moment kracht en blijdschap putten uit de omgang met God in gebed. Als we ons deze enorme waarheid eigen kunnen maken, zal dit ons buitengewoon helpen als we langdurig worstelen met teleurstellingen over niet- vervulde behoeften. Dat is geen geestelijke dagdromerij, maar leven vanuit een betrouwbare krachtbron.

God is buitengewoon royaal met zijn zegeningen, houd daar vooral rekening mee:

"God kan oneindig veel meer doen dan wij ooit kunnen bidden of beseffen. Dat blijkt uit de kracht die in ons werkt." (Efeziërs 3:20, HB2008)

7.4.4. Gods zegeningen ontvangen

Wat zijn Gods beloften waard?

In het vorige onderwerp hebben we het gehad over geestelijke zegeningen. Ik kan me voorstellen dat die voor veel lezers toch nog een theoretisch verhaal is. Velen zullen zeggen: allemaal mooi en aardig, maar zo overvloedig is het nou ook weer niet. Moeten we ons rijk voelen met mooie woorden?

Als je een grote kist vol met bankbiljetten van vijftig euro hebt vindt iedereen dat je toch wel erg rijk bent. Maar heb je daar wat aan? Op zich is niet meer dan wat papier waar je bepaald niet gelukkig van wordt. Je ervaart pas het plezierige van al dat geld wanneer je het uitgeeft en er iets waardevols voor koopt of wanneer je er royaal van gaat leven. Precies zo gaat het met geestelijke zegeningen. Bij de wedergeboorte krijg je van God een aansluiting op de hemelse bronnen van zegen en daardoor word je plotseling steenrijk. Maar die rijkdom moet worden opgenomen, Gods beloften moeten worden 'geactiveerd' en dat gebeurt enkel en alleen door ... geloof.

Geloof is de sleutel tot Gods zegeningen

Als we aan 'geloof' denken, dan denken we al gauw aan een verstandelijk proces, zoiets als een geloofsovertuiging dat Gods zegeningen erg mooi en belangrijk zijn. Maar een echt geloof is veel meer dan dat.

Laten we ernaar kijken vanuit de 'vier Herschepping-aspecten':

zielsaspect	geloofsaspect	innerlijke houding
verstand	geloofs zekerheid	- Gods beloften accepteren, zoals beschreven in de Bijbel - Gods leefregels in acht nemen
gevoel	geloofsbeleving	- de omgang met God zoeken - je geluk van God verwachten
wil	geloofskracht	- toegewijd zijn aan God - bereid zijn om te doen wat God wil
gedrag	geloofspraktijk	- gerechtigheid doen - God en medemensen liefhebben

Geloof om Gods zegeningen te ontvangen

Een levend geloof is niet een manier van denken, maar een manier van leven. Het is een leven in verbondenheid met God. Laten we nog wat aandacht geven aan een paar kanten van de zaak.

Gehoorzaamheid leidt tot zegen

Dit concept komen we in de hele Bijbel tegen. Een bekend Bijbelgedeelte over Gods zegeningen voor het volk Israël vinden we in Deuteronomium 28, waarin we onder meer lezen:

"En al deze zegeningen zullen over u komen en u bereiken, wanneer u de stem van de HEE-RE, uw God, gehoorzaam bent: Gezegend zult u zijn in de stad, en gezegend zult u zijn op het veld. Gezegend zal zijn de vrucht van uw schoot, de vrucht van uw land en de vrucht van uw vee, de dracht van uw koeien en de jongen van uw kleinvee ..."
(Deuteronomium 28:2-4, HSV2010)

Jezus zei het volgende nadat Hij had gesproken over het kiezen voor God of de mammon als bron van geluk:

"Maar zoek eerst het Koninkrijk van God en Zijn gerechtigheid, en al deze dingen zullen u erbij gegeven worden." (Matteüs 6:33, HSV2010)

Strek je uit naar geestelijke zegeningen

Enkele Bijbelgedeelten over het verlangen naar God en zijn zegeningen:

"Naar uw heil verlang ik, o HERE, uw wet is mijn verlustiging." (Psalm 119:174, NBG1951)

"Van ganser harte verlang ik naar U in de nacht, ja, uit het diepst van mijn gemoed zoek ik U..." (Jesaja 26:9, BG1951)

"Mijn ziel is begerig, en bezwijkt ook van verlangen, naar de voorhoven des HEEREN; mijn hart en mijn vlees roepen uit tot de levende God." (Psalm 84:3, SV1977)

"Wees als pasgeboren kinderen begerig naar de zuivere, geestelijke melk (=voeding vanuit Gods Woord) waardoor u zult groeien..." (1 Petrus 2:2, WV1995)

Al deze verlangens leiden naar het hart van God die er zelf naar verlangt om zijn kinderen te zegenen met een overvloed aan liefde, blijdschap en vrede. Het zijn heel gezonde verlangens die niet leiden tot schadelijke verslavingen, maar tot de hoogste vorm van geluk zoals mensen die ooit kunnen ervaren.

Zie ook onderwerp 'Bidden om zegeningen' in hoofdstuk 'Bidden en ontvangen'.
--

7.4.5. Dankbaarheid

Ondankbaarheid en zondeval

Ondankbaarheid was een belangrijke factor bij de zondeval van Adam en Eva. De satan maakte hen blind voor Gods onuitputtelijke goedheid door een onzinnige opmerking over het feit dat ze 'niets mochten eten van God'.

"Is het waar dat God gezegd heeft dat jullie van geen enkele boom in de tuin mogen eten?..." (Genesis 31, NBV2004)

Je hoort ongelovigen soms in dezelfde soort termen spreken: "Je mag nooit iets leuks doen van God; alles wat fijn en lekker is heeft God verboden" en meer van die onzin. Terwijl alle voorwaarden voor levensgeluk bij Hem te vinden zijn. Niet voor niets leggen bijvoorbeeld de Psalmen zoveel nadruk op het gedenken van Gods goedheid en op dankbaarheid voor zijn zegeningen. Dit is misschien wel de belangrijkste bescherming tegen verleiding.

Dankbaarheid is een gezegende levenshouding die leidt tot diepe innerlijke vrede. Ondankbaarheid en zelfmedelijden zijn gevaarlijke valkuilen die je blind maken voor Gods zegeningen.

Dankbaarheid en levensgeluk

Wat is geluk? In het tijdschrift 'Psychologie' las ik eens de volgende definitie: "Geluk is een combinatie van persoonlijkheidskenmerken, levensomstandigheden en tevredenheid over wat je bereikt hebt," Goed beschouwd is dit een weinig stabiel bezit voor een mens. Het bestaat immers uit:

1. de persoon die je in de loop der jaren geworden bent (sommigen hebben meer mogelijkheden om zich goed te ontwikkelen dan anderen)
2. je omstandigheden (per persoon kunnen de omstandigheden enorm verschillen; denk maar aan gezondheid of ziekte, voorspoed of armoede, vrijheid of slavernij, en noem maar op)
3. je eigen tevredenheid (emoties kunnen sterk wisselend zijn)

Al met al is het levensgeluk van een mens zonder God helemaal afhankelijk van hemzelf en zijn omstandigheden. Het is aards geluk met een uiterst wankel fundament.

Het geluk dat God geeft

Het hoogst denkbare geluk is te vinden bij onze Schepper, en dat is een geluk dat niet vervliegt zoals al het aardse geluk.

"... U bent mijn Heer, U bent mijn geluk, U gaat boven alles ... de HEER is mijn erfdeel, mijn levensbeker..." (Psalm 16:2,5, WV1995)

"... Ik ben gekomen, opdat zij leven hebben en overvloed." (Johannes 10:10, NBV2004)

Neem de tijd om te genieten van Gods goedheid. God heeft niet voor niets onder het Oude Verbond allerlei feestdagen ingesteld. Die hadden bijna allemaal tot doel hadden om de mens de gelegenheid te geven zich te ontspannen en zijn gedachten te richten op God en zijn zegeningen. God wil dat zijn kinderen niet alleen maar werken en sloven, maar dat ze op gezette tijden genieten van zijn goedheid. Een joodse rabbijn heeft eens gezegd:

"Eens zullen we bij God rekenschap moeten afleggen van elke dag van ons leven, waarin we verzuimd hebben te genieten."

Wat je als gelovige moet leren is om te leven vanuit de overvloed van de hemel, onafhankelijk van de condities van het leven op aarde. In tijden van voorspoed moet je je niet blindstaren op de aardse zegeningen. In tijden van tegenspoed kun je veel kracht putten uit de hemelse bronnen die je ter beschikking staan. Dat kun je leren uit de woestijnreis van het volk Israël dat water uit de rots kreeg (= Jezus, 1 Korintiërs 10:4) en manna uit de hemel (= Jezus, Johannes 6:31-58). Dat was letterlijk leven vanuit de hemelse overvloed. En de overvloed van Gods zegeningen voor alle ware gelovigen is rechtstreeks verbonden met de persoon van Jezus. Want alles wat gelovigen van God krijgen, ontvangen ze in verbondenheid met Jezus.

Tevredenheid

De gelovige heeft het vermogen om blij te zijn met weinig aardse bezittingen omdat zijn grootste rijkdom in de relatie met God ligt en omdat aardse rijkdommen maar nauwelijks bijdragen tot zijn levensgeluk.

"... neem genoeg met wat u hebt. Hij heeft immers zelf gezegd: 'Nooit zal ik u afvallen, nooit zal ik u verlaten,'" (Hebreeën 13:5, NBV2004)

"Als wij echter onderhoud en onderdak hebben, dan moet ons dat genoeg zijn." (1 Timoteüs 6:8, NBV2004)

Dankbaarheid is een belangrijke Bijbelse opdracht:

"Dank God in alles. Want dit is de wil van God..." (1 Tessalonicenzen 5:18, HSV2010)

Dankbaarheid houdt in dat we tevreden zijn met wat we hebben. Dankbaarheid is de taal van de christen die deze belangrijke les geleerd heeft. Gelovigen die snel mopperen hebben nog een hele weg te gaan. Veel mensen willen zo graag Gods wil voor hun leven weten. Welnu, hier staat wat de

wil van God is: onder alle omstandigheden dankbaar zijn voor Gods zegeningen voor nu en voor Gods beloften voor later. Dankbare, tevreden mensen zijn gelukkige mensen. Wie met weinig tevreden is, is gelukkiger dan iemand die ontevreden is met veel meer.

*"Beter het weinige dat een rechtvaardige heeft dan de rijkdom van talloze zondaars."
(Psalm 37:16, NBV2004)*

Geluk ligt inderdaad niet in wat je hebt, maar in de manier waarop je ermee omgaat. Dit is een keuze die je moet maken. Wat wil je: als tevreden of ontevreden mens door het leven gaan? Paulus heeft in zijn leven zowel overvloed als armoede meegemaakt, en heeft daardoor geleerd dankbaar te zijn en in bewuste afhankelijkheid van God te leven. Paulus schreef in dit verband:

"Ik weet wat het is om gebrek te lijden, maar ook wat het is om in rijkdom te leven. Ik heb alles aan den lijve ondervonden: overvloed en honger, rijkdom en gebrek. Ik ben tegen alles bestand door hem die mij kracht geeft." (Filippenzen 4:12-13, NBV2004)

Voortdurende overvloed is voor niemand goed, want daardoor voel je je steeds onafhankelijker van God. En juist in de afhankelijkheid van God groeit ons nieuwe leven.

Blij met wat je hebt

Laten we blij zijn met wat we hebben, ook al denken we soms dat een ander het veel beter heeft dan wij zelf. In dat verband hoorde ik eens iets over een fuut. Ik hoor nooit wat over een fuut en waarom zou ik me druk maken om een fuut? Maar die vogel heeft iets bijzonders. Hij heeft alle redenen om jaloers te zijn op andere vogels. Hij kan niet goed vliegen en stijgt maar heel langzaam op. Hij is zwaar gebouwd en kan op de grond nauwelijks lopen. Maar ... hij kan duiken als de beste en dieper dan bijna alle andere vogels en dat is heel handig om vissen te verschalken die zich in diep water veilig wanen. In plaats van te treuren over zijn tekortkomingen geniet hij van dat heerlijke duiken en daarmee komt hij tot het doel waarvoor God hem heeft geschapen.

Nogmaals, laten we blij en dankbaar zijn met wat we hebben en onze Schepper ermee eren. Zo zullen we het doel bereiken waartoe God ons op de wereld heeft geplaatst.

Zie ook onderwerp 'Karaktergaven' in hoofdstuk 'Karakter en geloofsgroei'.

7.4.6. Psalm 23

Favoriete Psalm

Ik denk dat Psalm 23 verreweg de meest bekende en de meest geliefd geliefde Psalm is. Deze Psalm heeft miljoenen gelovigen geholpen hun rust en vertrouwen in de Heer te vinden. Er is geen Psalm, waarin zo kort, krachtig en duidelijk naar voren komt dat God om ons geeft en alle zegeningen geeft die we als mensen nodig hebben. Gods zegenende aanwezigheid staat garant voor het hoogst denkbare geluk dat een mens zou kunnen bedenken. Wat wil je dan nog meer?

God voorziet in je geestelijke behoeften

"De HEER is mijn herder, het ontbreekt mij aan niets. Hij laat mij rusten in groene weiden en voert mij naar vredig water. Hij geeft mij nieuwe kracht." (Psalm 23:1-3, NBV2004)

Als nieuwtestamentische gelovigen mogen we deze woorden vooral toepassen op geestelijke zegeningen. Geestelijke zegeningen zijn verbonden met de Gever: de goede Herder.

"Zal hij, die zijn eigen Zoon niet heeft gespaard, maar hem omwille van ons allen heeft prijsgegeven, ons met hem niet alles schenken?" (Romeinen 8:32, NBV2004)

Alles wat God ons geeft, ontvangen we via Jezus, die zijn leven voor ons heeft gegeven. Daardoor zijn Gods genadegaven op minstens vier manieren oneindig waardevol:

1. Geestelijke zegeningen zijn op zichzelf zeer waardevol omdat ze van de allerhoogste (=hemelse) kwaliteit zijn, met een eeuwige garantietermijn.

2. Geestelijke zegeningen ontvangen we van een zeer belangrijk Persoon: de allerhoogste God en Schepper.
3. Geestelijke zegeningen ontvangen we van een zeer geliefd Persoon: onze eigen hemelse Vader.
4. Geestelijke zegeningen hebben een zeer hoog prijskaartje: Jezus, de Zoon van de allerhoogste God, heeft zijn leven gegeven om het mogelijk te maken. Als Jezus bereid is gebleken om ons ZOVEEL te geven, zou Hij er dan moeite mee hebben om ons bovendien ook nog op andere manieren te zegenen?

Daarom kunnen gelovigen het Woord van God naspreken: mij ontbreekt niets. Dat is een geloofsuitpraak, vooral als alles je tegen lijkt te zitten. Dat is het verschil tussen geloven en niet geloven: zeker weten dat je oneindig rijk en gezegend bent onder alle omstandigheden. Daardoor zorgt Hij voor groene weiden en vredig water, een beeld van vrede en overvloed. Schapen hebben rust en tijd nodig om het gras te kunnen eten en te herkauwen. Die rust en die tijd krijgen ze van hun Herder. Zoals de schapen zich heerlijk voelen in groene weiden en aan vredig water, zo geeft God de gelovigen nieuwe kracht door de troostvolle en bemoedigende aanwezigheid van Gods Geest in hun leven.

God voorziet in je behoefte aan leiding en structuur

"... Hij leidt mij op het rechte spoor, omwille van zijn naam." (Psalm 23:3, WV1995)

Soms word je zo in beslag genomen door wat je gevoel je ingeeft, dat er geen lijn meer zit in je leven. Je dwarrelt stuurloos rond en weet niet wat de koers in je leven moet zijn. God wil je dan ook leiden, zodat je het doel bereikt dat Hij met je leven heeft. Zijn Woord is de belangrijkste leidraad om het rechte spoor te houden. In aanvulling daarop wil God ook persoonlijke leiding geven om je te helpen bij beslissingen. Ook gelovigen om je heen kunnen je daarbij helpen.

De Goede Herder heeft een naam hoog te houden. Stel dat een herder zijn schapen alle kanten op zou laten gaan, dan zou dat niet veel vakbekwaamheid laten zien. God heeft je alle hulp en leiding toegezegd en woont met zijn Geest in je als gelovige. Dus aan God zal het echt niet liggen als je leven stuurloos is. Vertrouw Hem ervoor om structuur aan te brengen in je leven, door zijn Woord en Geest!

God voorziet in je emotionele behoeften

"Al gaat mijn weg door een donker dal, ik vrees geen gevaar, want u bent bij mij, uw stok en uw staf, zij geven mij moed." (Psalm 23:4, NBV2004)

Psalm 23 schildert geen tafereel van rozengeur en maneschijn. Net als ieder ander mens kom je wel eens in een donker dal terecht waar je gewoon doorheen moet. Er zijn vijanden die je in het nauw brengen: moeilijke levensomstandigheden die de satan gebruikt om je te ontmoedigen. In deze Psalm wordt de donkerte van het dal wel genoemd, er wordt niet omheen gedraaid. Maar de focus is op de Herder. Gods persoonlijke aanwezigheid in je leven is zo waardevol wanneer je tegenslagen, moeite en verdriet moet verwerken. De stok van de herder dient om roofdieren op een afstand te houden en ze zo nodig te doden. Vooral in zwakke momenten staat de satan klaar om je aan te vallen. Denk er dan aan dat God dichtbij is om hem op een afstand te houden. De staf van de herder is ervoor om je op te trekken als je gevallen bent. Hij begint zijn schapen niet uit te schelden als ze zo stom zijn om te struikelen, maar heeft begrip voor hun situatie. Grijp de uitgestoken hand van God als je gestruikeld bent; Hij wil je weer oprichten met zijn sterke armen en je zo nodig dragen totdat je zelf weer verder kunt lopen.

Is het je opgevallen dat er bij dit vers iets verandert in de schrijfstijl van de Psalm? Vanaf dit vers spreken we niet OVER de goede Herder, maar TOT Hem. Moeilijke situaties helpen je om dicht bij God weg te kruipen, veel met Hem te praten en een diepere relatie met Hem te hebben. Vanaf vers 4 wordt Psalm 23 intiemer, het wordt een spreken tot God zelf.

